UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ambrosius Calepi/||nus Bergomates: professor de||uotus ordinis Eremitarum sancti Au/||gustini: Dictionum latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]: earu[n]de[m]q[ue] interpre/||tationu[m] collector ...

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

C

urn:nbn:de:hbz:466:1-97871

Visual Library

rens colore luteo ac perlucido. Ex hoc fiũt pręciosissimę vestes byssinę appellatę. Et byssinum eiusmodi color appellatur: qui aliquãdo dicit byssus: hoc fit si cocco tinctum tyrio tingatur.

Byzantium vrbs thracię quondam a Pausania spartanorum rege condita: a qua byzante populi dicuntur. Postea a cõstantino in maius aucta gloriosissimi imperij sedes est totius caput orientis. Est alia ciuitas in aphrica: quã quidaz byzantiũ appellant: z populi byzantes. Hartianus. Qui byzantium incolunt in aphrica messes cẽtesimo incremẽto fgenerant. Stra. Byzacium per c. vnde byzacenus ager apud Solinum. Ptole. quoq; regionem byzacitin. Stephanus byssacitas z byssacenos. Suidas. Ἰω βυζαντιον επι σεβηρου του βασιλεως ρωμαιων τειχει πεποιημενω λιθω και ταλοι πα.

C Littera muta est:

Quę ante n sequente vocali in eadẽ syllaba ponit̃: sed ꝓfert̃ sub voce g ob cognationẽ litteraz: vt Cnidus Cneus. Trãsit etiã ꝑ cõpositiões z deriuationes in g. vt quadringenti ꝓ quadrincẽti. In s vt parco parsi. In x vt duco duxi: noceo noxa.

A Ante C

Caballus equus. Sene. epis. lxxvii. O ꝙtum erat seculi decus imperatoriũ triumphalem censoriũq; supomnia: hoc est Catonem vno caballo esse contentum. Hinc caballinus a um. Persius. Nec fonte labra ꝓlui caballino.

Caballꝰ populi sunt asiatici.

Cacabus penul. cor. nomen a sono tractũ: quem supra ignez positus facit: a nostris dicit olla in qua pulmẽtariũ coquimus. Paul. Jurecõ. Inter abenũ qõ supra focũ pẽdet z cacabũ non multũ interest. Mã hoc pulmentariũ coquit̃: in illo aqua ad potandũ caleſit. Apitius. Capita porrorum simul elixabis in cacabo nouo vt aqua ad tertiam deferueat. Antiqui enim calidam z frigidam in cẽnis adhibuere.

Cacus (vt fabulę ferunt) Vulcani filius fuit: ore ignez euomens z in vasta spelũca habitans: vastus corpore prędę ac latrocinijs semp intẽtus: cuius soror caca vocabat. Quẽ hercules claua interfecit.

Cacabo as: penultima correpta ꝓpriũ est vocis perdicum. Qui. Cacabat hinc perdix hinc glacitat ipro bus anser.

Cacos latine modo malus: modo deformis: modo timidus dicit̃. Et barbara ẽ dictio: vt ait Theodorus Gaza lib. v. Iliados.

Cacia grẽce κακια: quã latinus vertit in malicią inqt Hiero. apud grecos duo significat z maliciam z afflictionẽ seu angustias quam κοκοσιν Grẽci dicunt z hoc magis ꝓ malicia transferri debuit. Cicero vitiositatem interpretari mauult q̃ malitią cuz vitiositas nomẽ sit generalius ad oia vitia pertinẽs malitia specialius. Apud veteres malicia των μεσον quasi sit z bona z mala: vt dolus bonꝰ z malus. Vnde apud Plau. dicitur cũ laude. Te ciuez sũma omni malicia.

Cacephaton vel potius cacophaton dici potest mala locutio: vel mala consonãtia: Cacon enim malũ dicitur: phaton dictũ. Fit autẽ cũ particulã m sequit̃ n vt Numerũ cũ nauibus equat. Itẽ cũ sequẽs dictio duas habet syllabas duabus q̃cedẽtibus similes vt O fortunatam natam me cõsule Romam. Huic cõtraria est Euphonia.

Cacosyrathon mala seu deformis compositio συρθος enim compositum dicitur: vt apud Virgi. Versaq; iuuencũ Terga fatigamus hasta.

Cacohetes generis neutri malus mos: dictio tetrasyllaba κακον malũ ηθος mos. Mam εθος consuetudo. Vitiũ curatu difficillimũ cum vlcus quidẽ pressum est: sed quę circa sunt intendunt̃ z intumescũt: vt inquit Celsus. Pli. Caro vituli recentia vulnera nõ patitur intumescere: simum bubulum cuz melle feminũ vituli cinis vlcera sordida quę cacohete vocant lacte muleris sanant. Iuue. ꝓ ambitione sumpsisse videtur per translationẽ que cũ semel aio insederit non facile amoueri potest. Tenet inquit insanabile multos scribendi cacohetes.

Cacologus penultima correpta maledicꝰ: Cacologia maledictio.

Cacobasilea malum regnum: cacodemon infelix.

Cacozelus ineptus imitator penul. producta.

Cacecia siue cacesia vel cacexia: species est phtisis q̃ fit malus corporis habitus: quo alimenta corrũpuntur qõ fit cũ longo morbo vitiata corpora etiã si illo vacant refectionez tamen non accipiunt. Tamen apud Aristotelem aliud significat.

Cachinnus solutus risus: a sono risus fictum vocabulum. Iu. Sed facilis cuiuis rigidi ꝯcensura cachinni. Persi. Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos. Hinc Sene. ꝯcipit vt risus sit sine cachino: vox sine clamore. Apud antiquos non de risu tantũ dicit̃ sed et de sono vehementiore Catul. Procedunt leuiterq; sonant clangore cachinni.

Cachinnor depo. z cachinno as neu. ꝓ immoderate rideo. Lucre. lib. iiij. Quã famulę multę fugitant: furtimq; cachinnant. Dicit̃ z de sono vehemẽtiore. Accius. Sena sonando crepitu clangentes cachinnant. Venit tamen ex greco καρχαζω.

Caco as: ventris onus depono excresco. Var. Ventris onus misero nec te pudet excipis auro Bassa bibis vitro: cariue ergo cacas. Hinc cacaturio is idẽ.

Cacaturio is. Var. Lgnaturit non cacaturit.

Cacula pe. cor. militis seruus απο των καλων id est a lignis. Erant enim caculę militũ serui fustibꝰ: clauisq; ligneis armati ad tutelam dominorũ. Plau. Video caculam militarem.

Cacumen pe. ꝓ. vertex: summitas montis.

Caceraria insula in ponto quã Pompo. libro. ij. Collisariam vocat.

Cado is: cecidi casum: significat ruo. Aug. sup Joannẽ Qui non intrat per ostium in ouile ouium: sed ascendit aliũde: veh misero mihi q̃ casurus sum. Interdũ cadere est euenire. Cice. li. iij. offi. Nec pręter sapiẽtẽ cadere in quẽq̃ põt Interdũ occidere z mori. Virgi. Cadit z ripheus iustissimus vnus. Et cadere dicunt illi qui leuati a summo ad inferiora labuntur. Cadere a causa est aduersario in causam cõcedere: qõ plerisq; faciũt ne maiora incurrant damna quod est litem perdere. Huius cõposita sunt Accido: concido: decido: excido: incido: intercido: occido: ꝓcido: recido: z succido: que habent penul. cor. Derivatiua sunt casa: casso: as. z casito de quibus infra.

Cadauer pe. ꝓ. a cadẽdo. Nam vt inqt Hiero. Ab eo q̃ post mortẽ ceciderit cadauer dicit̃. Et ꝓprie de corporibus mortuis q̃uis z de oppidis ad solum deductis q̃q; dicat̃. Ser. Sul. Lice. Tot oppidorũ cadauera proiecta iacent. Hinc cadauerinus a num. pe. producta. Aug. li. ix. de ciui. dei. Si tantis sacrificiorum cadauerinis nõ contaminantur nidoribus.

Caducus a um. penul. ꝓ. nõ solum momentaneũ signifícat q̃ facile cadat: sed q̃ cadere faciat. Tũ morbus caducus q̃ facile cadat. Pli. lib. xvii. In crupis quoq; quę matureſcẽtes tunc sunt pręcipuę caduce id riguis magis euenit etiãsi nõ ceciderint fastidiendis.

Ałiꝯ caducus mortuus dicit. Virgi. lib. vij. Hinc multū fleti ad superos: belloꝯ caduci Dardanide. Unde ⁊ cadaucra et caducū qđ sub aliqua conditione legatū est. Caduca hereditas dicitur cuꝫ heredes ecciderūt. Et caducariꝰ qui huiusmodi hereditatem accipiūt. Juue. Legatū omne capis: necnon ⁊ dulce caducū. Caduca auspicia veteres dicebant cum aliquis in tẽplo excidit: veluti de manu virgę.

Caduco: eris: precipito: Var. Et frigido nymbo aqua iacta caducimur.

Caduleę guttę quę de carne pingui cadūt dū assatur.

Cadiuus a um. penul. produc. qđ ꝑ se cecidit. Unde cadiua poma dicunt quę non sunt manu collecta sed sua sponte in terrā cecidere. Et cadiua folia: quę per se ex arboribus cadūt. Pli. Colligi mala post equinoctium autumnale cadiua separari ſtramentis ſtoreis paleiſve ſterni.

Cadus vas vinarium quo vinū conditur inquit acron Cuius prima corripitur. Var. In vaticanis condita musta cadis. Continet vnas duas: vel vt aliqui volunt tres cū dimidia. Urna quadrantali ⁊ amphora. Primi in alpibus ruſtici cados ligneos circulis cinctos excogitarūt: ⁊ greꝯ est. καδοσ.

Caduceus et caducem: virga Mercurij erat qua par ſignificabat. Nam q: mercurius orationis deus est: ⁊ deorū nūcius (vt gentilū more loquamur) merito a dijs mittebat vt diſſidentiū animos oratione sedaret. Hinc caduceatores dicunt legati pacem petentes a caduceo quē manu gestabant. Caro. Caduceatori nemo nocet. Et caducem ipm Apollo inuenit: eoꝯ Mercurio donauit a quo ipſe lyra donatus ſt.

Cadurcū tentoriū ſiue culcitra: qua merces teguntur: a cadurcis gallię populis: vt inquit Pli. apud quos lini preſtantia palmā obtinet in culcitris. Juue. Inſtitor hyberne tegetis: niueiꝯ cadurci. Sunt q̄ putent esse inſtitam quę ſupra lectū obtẽditur: ⁊ tegit vndiꝯ ⁊ cū corpus chriſti: aut ſancti alicuius viri oſſa p vrbem comportant cadurco. i. ſuperne quod plures ſuſtinent operiunt. Juue. Violato pœna cadurco.

Cadiſcus: vaſculū quo ſuffragia colliguntur greꝯ κάδιſκοσ diminutiuū a cadus.

Cadmus nomen proprium phœnicū regis Agenoris filij: qui fuit tyrius a quo Cadmeꝰ a um. Marti. Te cadmea tyrus. Et thebe cadmeę dicunt a cadmo cōditore. Prop. Cū tibi cadmeę dicunt pontice thebe. Ferunt cadmū. xvj. literas e phœnice in greciā detuliſſe αβγδεηιλμνοπρστυ. His palemedē troiano bello. iiij. adieciſſe. ξθφχ. Aiunt quoꝯ Cadmū hiſtoriam inueniſſe ⁊ primū proſaicam orationē inſtituiſſe. Apul. vero aſcripſit phœrecidi. Ferē item inueniſſe auri metalla atꝯ conflaturā. Est et cadmus mons qui Laodicē imineт: ex quo Lycus fluuius fluit. Poſter autem Suidas ita ſcribit de cadmo καδμοσ ὁ μιλήσιοσ εὑρετὴσ τῶν γραμμάτων ἐπίγραμμα δέ ἐηνωνοσ καδμοσ παρὰ τὸ ὄροσ μιλήσιοσ ἱſτορικὸσ ὢν πρῶτοσ καὶ τῶν ἑλλήνων ſυγγραφὴν ἐγραψε καταλογάδην μικρῷ πρεſβύτεροσ ὀρφέωσ et ſubdit. ἀπεγράμματα πρῶτοι φοίνικεσ εὗρον.

Ł Ante Ę

Ces nomen inſulę maris egei: a Ceo Titani filio ſic dicta. De qua Plinius lib. iiij. Inſulę Cęę quattuor fere partibus quę ad boetiam vergebant eodem mari deuoratis. Hanc Ptolo. ⁊ vulgus nauticū ciam nominant. Hinc ceus a um. Unde Eraſiſtratus e cea inſula ceus dictus est. Et veſtis cea quę ab aliquibus coa dicitur. Plinius lib. iiij. ſcribit ex cea inſula proſectam delectationi fœminarū veſteꝫ auctor est Varro. Est autem cea veſtis bombycina, tenuiſſima deraſis velleribus a paruis animantibus confecta ibi primū inuenta. Hanc prima texiſſe dicitur pamphila. ſiue vt Ariſt. inquit paſiphile platis filia. De hoc etiam in dictione coos.

Cecias: ventus qui ita flare dicitur ab Ariſt. nō vt nubes propellat: ſed vt ad ſe vocet. Flat inter aquilonē et exortū equinoctialem.

Cecubū vinum ſic dictū a cecubis campanię populis apud quos naſcitur. Plinius lib. xiij. Setini ⁊ cecubi obtendunt agri. His iungūtur falerni caleni. Var. Cecuba fundanis generoſa coquūtur amicis.

Cecus quaſi oculis captus vel quaſi oculis ꝓcuſus: vel oculis carēs. Et cecus dicitur inſidioſus: occulte malus: latens: tacitus: qui videri non poteſt. Col. lib. j. Exquibuꝰ sepe contrahunt ceci morbi: quoꝝ cauſas ne medici quidē perſpicere queunt: Sic dicimus cecam noctem in qua non videmus. Virg. Ceca regēs filo veſtigia. Trāſfert ⁊ ad animū. Unde ceci dicūtur ꝓuidi. Hinc cecitas tā animi q̄ corꝓis oꝛbitas

Ceculus diminutiuū a ceco. Est et nomen proprium eiꝰ: qui pręneſte condidit: a quo cecilios oꝛtos putāt quo rū familia Romę nobiliſſima fuit.

Cecilia genus ſerpentis ceci. Col. lib. vij. Est ⁊ magnorum animaliū noxium virus. Nam ⁊ vipera ⁊ cecilia sepe cum in paſcuo bos improuide ſupercubuerit laceſſita onere morſum imprimit.

Cecutio is parum video: ⁊ cecutiens quaſi ſemicecus/ Var. Utrū oculi mihi cecutiunt: an ego vidi ſeruos in armis cōtra dños. Hierony. ad Pauli. Ut rarus ſit qui non in earū cecutiat lectione.

Ceculto as. obtuſam aciem habeo ⁊ quaſi ceco ſimilis ſum. Feſt. Ceculture est cecos imitari. Cecultant cęci ſimiles ſunt oculorū acie obtuſa. Plau. Mū nam mihi oculi cecultant: eſt ne hic noſter Hermio.

Cecilius poeta dictus (vt inquit Feſt.) a ceculo prędeſtinę vbis conditore: vel vt quidam aiunt a cecutientibus oculis.

Ceco as: cecum facio: Cuius cōpoſita ſunt exceco: qđ est valde vel pfecte ceco. Plini°. Ut cū lauaꝝ ſi oculos attingat: excecet: Obceco de quo infra.

Cecum vallū in quo prędacuti pali affixi herbis vel frōdibus occulunt. Item cecū inteſtinū: qđ a dextra parte incipiēs in ſiniſtrioꝝ peruiū ⁊ longuꝫ est. Ideoꝯ dicitur cecū quia id quod puiū est late fuſum ac ſeminatū ab vtraꝯ parte huc atꝯ illuc volutū.

Cecinos amnis vocat qui Rheginū agrū a Locrenſi diuidit. Est et oppidum Italię haud procula Sicilia cecinum dictum.

Cedes mors ferro aut alia vi illata: preſertim ab eo q̄ occidere aut ferire volebat. Inde dicimus aliquem cōmiſiſſe cedem. Huius dimi. est cedicula.

Cedo is cecidi pe. pro. ceſum verbuꝫ actiuū cuius paſſiuuꝫ est cedor. Et est cedere flagellare. Tereñ. Verberibus te ceſum in piſtrinū Daue dedam. Item excidere. Cice. Aut eius partes quaſi mębra quedam cedenda. Item pcutere. Juue. Ebrius et petulās qui nullū forte cecidit. Itē. Occidere. Virgi. Ceduntur vigiles. Per tranſlationē vero ponit q̄ pro immolare: vt apud eundē. Cedunt binas de more bidētes. Itē pro Frangere. Cice. Cedere ianuā ſaxis: inſtare ferro. Hui° cōpoſita ſunt. Abcido/ꝓcido/circūcido decido/excido/ſcido/intercido/ occido/ꝑcido/recido ⁊ ſuccido: ą̄ penul. producit. Et cedo ſine diph. ceſſi ꝑteritū et ſupinū ceſſuꝫ facit: multaꝯ ſignificat. Nā quandoꝯ cedere ſignificat abire ⁊ locū victori dare. Cicero. Cui quidem exercitus noſtri Imperatoreſq̄ ceſſerunt. Quādoꝯ diſcedere/euitare atꝯ ſubtrahere. Plau. Cedamus imbri. Lucil. Quandoꝯ pudor ex pectore ceſſit. Hinc cedere ire dicimus: dicimus dare locū irę ⁊ quaſi ab ira diſcedere. Cedere bonis:

discedere a bonis et quicq̃d nostrum erat tradere credidoꝛi. Cedere iure: discedere a iure ⁊ ius qđ habebamus alteri tradere: Quod ⁊ de iure cedere dicimus: ⁊ cedere est in ius alicuⁱ venire: vt cedũt mihi ea bona. i. in ius meũ veniũt: Et cum actõ mediãte in. Hierony. super Mat. Ita fiebat vt oblatio liberoꝛ sub occasione templi et dei in sacerdotum lucra cederet. Rursus cedere ponit ꝓ dare. Benni. Saluete optima coꝛpoꝛa cedite manus vestras: measq̃ accipite. Pro concedere obsequi nõ repugnare. Virg. Cedo equidem nec nate tibi comes ire recuso. Pro succedere seu in soꝛtem contingere. Idem. Cesserit ausonio si foꝛs victoꝛia Turno. pro incedere. Plautⁱ in Bul. In hostem absolutus cedas. Inuenitur ⁊ cedo impatiuũ pro dic: ⁊ nõnunq̃ pro da: nec habet aliam personã nisi tantũ cedite pluraliter: habetq̃ primam coꝛreptã. Terẽ. in Andria. Cedo cuiũ puerũ. Lac. lib. iij. Cedo igitur quid didiceris. Cice. in Cato. Cedo qui nostrã rẽpu. tantã amisistis. i. dic. Terẽtius in Phoꝛ. posuit pro da. Quin tu mihi argentum cedo Phoꝛ. Immo vero voꝛoꝛem tu cedo. Cedere diem inquit Ulp. significat incipere deberi pecuniaꝫ: sicut venire diem significat euꝫ diem venisse quo pecunia peti possit. Huius verbi composita sunt abscedo: accedo/concedo/decedo/discedo/excedo/incedo/intercedo/pręcedo/procedo/recedo/retrocedo/secedo/et succedo/quę habent penultimã ꝓductã.

Cedua silua quę relinquitur vt eꝛ ea ligna cedanť.

Cesim aduerbiũ signifi. cedẽdo sicut punctim pungendo: et cesim dicitur vno ictu. Col. lib. v. Maioꝛ autẽ pars operis in vineã ductim potiusq̃ cesim faciẽda est. Hinc ductim significat cũ moꝛa.

Celum instrumentũ: quo vtunť argentarij dũ vasa sculpunt: vt est illud. Celo fabꝛicata mentoꝛis. Et celum vocať qđ alio modo dicit mũdⁿ cuiⁿ circũfleꝛu cũcta teguntur et stellis splendet: quasi quadam celatura: a celo sculpo: eo ꝙ sit celatum hoc est syderibus sculptũ siue signatũ. Et sic cum ae diph. scribit. Ambꝛo. lib. Hexa. Celũ dicit quasi impꝛessa stellarũ lumina velut signa habeat tanq̃ celatũ appellatur: sicut argentũ qđ signis eminẽtibⁿ refulget celatuꝫ dicimus. Var. Ꝙ cauo deriuat κοιλον eſt concauũ dicunt: quia. s. id necessario in sculptura exigit. Et sic cũ oe. diph. scribi debet. Quidã sine diph. scribunt a celando a contrario nomine ꝙ opertũ sit. Interdũ celũ sumitur pro aeꝛe. Virgi. Maria ac terras celũq̃ profundum. Pli. lib. ij. Et hoc celum appellauere maioꝛes quod alio noie aeꝛa. Hinc grandines sunt ⁊ pruinę: bymbꝛes: ꝓcelle: turbines ventoꝛ: hoc regnũ supꝛa lunaꝫ pura omnia ac diuturnę lucis plęna. Aug. Huic autem celo in quo sunt luminaria: ita vicinus est aeꝛ: vt ⁊ ipse celi nomen acceperit: nõ solũ sermone cõmuni ꝑm quę dicimus serenũ vel nubilum celũ sed etiam nostraꝫ ipsaruꝫ consuetudine scripturaruꝫ cum dicuntur volatilia celi cũ aues in hoc aeꝛe volaꝛe manifestum sit. Arist. accipit celũ pro octaua sphera: quãdoq̃ pro coꝛpoꝛe quinto: qñq̃ ꝓ toto vniuerso. Dicitur pręterea celum palatum oris. Plinius. Cerebꝛum viscerũ excellẽtissimũ est pꝛoximũ celo capitis sine cruoꝛe sine foꝛdibus.

Celeste quod e celo est. Unde celestia numina et celestia auguria: q̃ a celo fiunt: cũ vel fulminat vel tonat.

Celicus celica celicum: idem est quod celeste: vt regna celica.

Celitus aduerbium significat e celo: sicut diuinitus a deo. Hiero. Tandẽ celitus inspiratus pręcisam moꝛsu linguam in osculantis se faciẽ exuit.

Celites dũ celestes. Aug. lib. de grãma. Celes celites: qui iter sibi facũt ad celum.

Celicola pe. coꝛ. qui vel quę celum habitat.

Celebs generis cõis: qui nunq̃ duxit vꝛoꝛem: seu quã eam amisit. Dictus celebs vt inquit Hiero. ꝙ celo dignam vitã agat qui coitu careat. Aug. Celebs qui non habet vꝛoꝛem: vel quę non habet maritũ: qualia sunt numina in celo: quę absq̃ coniuge sunt si agapetas non attendamus. Prisc. Celebs dicitur quasi celestium vitam ducens. Qui accipiunt celibes nõ tã pro vꝛoꝛe carentibus q̃ pro castis ⁊ omni venere abstinentibus. Sed proꝑie dicit celebs qui vꝛoꝛe non habet etiã si concubinas habeat. Nam celebs ⁊ maritus relatiua sunt. Quintil. Nam clarus an obscurus magistratus: an priuatⁱ cuius: an pegrinus: liber an seruⁱ: maritⁱ an celebs: parens liberoꝝ an oꝛbⁱ sit Cice. lib. de legibus. Celibes esse ꝓhibito. Dicimus tũ thoꝛũ celibẽ ⁊ vitã celibẽ actã in celibatu. Quidⁿ Quę si nõ fuerat celebs re vita deceret. Hinc celibatus tus pro vita quę agitur sine vꝛoꝛe. Martianus. Constituit Mercurius pellere celibatũ. Hiero. ad tranquillũ. Nihil prodest absq̃ operibus celibatus et nuptię: cũ etiã fides si opera non habuerit/mortua esse dicať. Sue. Uerũ amissa vꝛoꝛe lepida duobusq̃ ex ea liberis mansit in celibatu.

Celsus a celo. i. altus ⁊ sublimis a quo fiunt excelsus ⁊ pręcelsus in quibus ꝓpositiones habẽt vim augẽdi Excelsitas. Cicero. Etenim magis est ꝑm naturam excelsitas animi ⁊ magnitudo. Quidã tñ hoc nomẽ sine diphtongo scribunt.

Celibaris hasta dicebať: qua caput nubẽtis comabať.

Celius: mons vrbis Romę ex septem: a celio vibenno nobilissimo ducę tusco dictus ꝙ Romulo aduersus latinum regem cum auxiliaribus venerit inclytus. Hunc montẽ Tul. Hosti. vbi addidit: ibiq̃ ipse habitauit quo frequentius habitaretur: vt inquit Liuiⁿ In eo habitauit Ennius poeta. Fuit et celius nomen patris saturni.

Celo as. sculpo siue signo: A quo celata vasa dicuntur quę veteres ancęsa vocabant: ꝙ circũ cedendo fiant. Et celum ipsum quo celantur. Pli. lib. xxxiij. construxit hoc verbũ instar eoꝝ quę pręciũ signant. L. Crassus inquit Oratoꝛ duos scyphos mẽtoꝛis artificis manu celatos sestertũ centum: confessus est tamen nunq̃ se bis vti ꝓpter verecundiã ausum.

Cello is: per duplex ll. frango siue cedo: quo verbo nõ vtimur: nisi in compositiõe. Eius composita sunt excello pro extolloꝛ ⁊ supo: antecello: ꝓcello: ꝓcello: ꝓcutio: euerto. Procello eiusdem significati: a quo ꝓcella. Recello reclino: humilis fio. Interdum etiaꝫ actiue ponit pro reclino. Varro. Alius tenerã abiectem solus percellit.

Celistomia dicitur cum voꝛ quasi in recessu oꝛis auditur. στομια eſt os dicitur. Fit a celo oꝛis: cuius et ab oꝛis concauitate dici possit κοιλον eſt concauũ dicunt. Et sic ꝙ oe scribendũ erit.

Cementum a cedo is: vt quidam putant. Sunt eſt cementa omnis rudioꝛ materia qua ędificia consurgũt ꝓꝑie cesi lapides apti ad ędificandũ excisо monte aliquo vel effosso. Fodinas quoq̃ rustici cãpanię cementarias appellant. Liuius. Nec erat difficile murum subꝛuere: ꝙ cementa nõ calce durata erant: sed interlita luto structuꝛę antiquę genere. Colu. lib. i. Sub poꝛticibus quadratę harę cementis vel etiam latercuks extruuntur. Idem ibi. Modus siluę pro cuiusq̃ facultatibus occupatur: ac si lapidis ⁊ opeꝛe vilitas suadeat: haud dubie cementis ⁊ calce foꝛmatus circũdatur murus. Aliquando ponitur pro ipso opeꝛe. i. ędificio: quod structo lapide erigit. Plinius. Pallidus lapis in cemento raro vtilis. Licet eſt contra iniurias foꝛtis: ad structuꝛã tamen infidelis est: nisi multa suffrenatione deuinctus. Hiero. in instrumẽto veteri posuit pro calce aqua sabuloq̃ fer

mentata cum ait: Habueruntq; lateres pro saxis: et bitumen pro cemento.

Cementarij dicuntur cementorū: hoc est ędificiorū quę ex lapidibus sunt structores: quos fabros murarios appellant. Hierony. ad Pauli. Agricolę cementarij fabri metallorum lignorūq; cesores: lanarij qui vilia opuscula fabricant: Vi de precio totius operis faciū di si cum dño cōuenerint: ędificandūq; id cōduxerint redemptores vocitantur.

Cementitius a um: quod ex cemento est: vt parietes cementitij.

Cenos grece: latine nouus.

Cene vbs circa sinum laconicum: Tenaron ante vocata. Hinc cenites portus apud Plinū lib. iiij. Et Ceneus Jupiter dictus est. Oui. Victor ab ethalia ceneo sacra parabat vota Joui.

Cepe generis neutri ⁊ indeclinabile: a capitis magnitudine dicitur. Unde ⁊ primā diph. vocalem accepit Hiero. Impelle pelusioten vt edat cepe. Dicitur et cepa pe. Ouid. Cedenda est hortis eruta cepa meis. Inuenitur etiaz ꝑm Priscia. Cepitius ⁊ hoc cepitiū Ceparū plura sunt genera: nobilissima ascalonia: ab oppido Judeę. Nam vt refert Stra. lib. xvj. Ascalonensium regio precipue fert cepas. Col. Pompeiā vel Ascaloniā cepam eligito: ⁊ componito in fidelia Optime sunt rotundissime: ruffe acriores q̄ candide: siccę q̄ virides. Cepa oculos mordet. Unde a grecis nomen impositum Cromyon quasi pupillā oculi cōprimi cogeret: sicut scribit Aristo. in proble. Ūn lachrymosa dicit a Columella.

Cepula diminu. a cepa. Pal. Hoc mēse cepulas seris.

Cepi preteritū a capio cum oe diph. scribitur: cuz eius compositis. Accepi: cōcepi: recepi: prędecepi. Cepi vō defectiuū cū oe a cępio pro incipio formatur: quod apud antiquos in vsu erat. Teren. in Adel. Sex totis mensibus olfecissem: q̄ ille quicq̄ ceperet. Cato. Cepiā seditiosa verba loqui. Nunc autem preterito eius pro presenti vtimur cū suis deriuatis. Ceperam cepissem: cepero: cepisse: ceptū ire: ⁊ ceptū cepi. Hoc est principiū. Ouid. Dij ceptis nam vos mutastis et illa Aspirate meis.

Ceruleus color viridis cum nigro: sicut mare qui greco verbo a latinis dicit Glaucus. Et Gelius sentit eundem esse cęsum. Hunc Venetū quoq; colorem ⁊ thalassicum appellari ab eruditis inuenimus. Dict⁹ ceruleus quasi celuleus a cęli colore. Dicitur ⁊ cumatilis color qđ grece κυμαλα fluctus vocant. Alij a cera deducunt. De quo in dictione Cera. Ceruleum arena est: cuius tria sunt genera egyptiū: scythiū: ⁊ cypriū. Postea probatū est atticū marmoroſuz ⁊ syriū siue pressum. Vide Pli. lib. xxxiij.

Cera licet a greco nomen habeat. κηρὸν em̄ grecisauum dicū: quod absq; diph: scribit: tñ Apuleio teste cōsuetudo cōuertit η in ae diph. Quidā etiam a careo deducunt: eo q̄ mellis perfusione careat. Unde etiam primā diph. vocalē assumpsisse dicitur. Est aūt cera que fit expressis fauis. Cera aliquando pingere solebant: quapropter ⁊ tabellę ita pictę cerę vocabātur. Oui. Perlege dispositas generosa per atria ceras. E cera etiā fiebant pugillares in quibus scribere mos erat. Unde ⁊ ꝑ epistolis: ⁊ ꝑ pugillaribus ponitur quandoq;. Juue. Mōne libet medio ceras implere capaces: Quadriuio. Quādoq; pro cerata tabula. Unde dicitur in prima cera: ⁊ in secunda cera: ima cera et extrema cera. Nam romani testamenta scribebāt in tabulis ceratis. Suetonius in Cesa. Quintū. Pedium ex quadrāte heredem instituit: reliquos in ima cera: id est vltima parte tabulę testamentarię. Hinc syncerū ⁊ procerum.

Cero as: cerā impono. Col. lib. vltimo. Septa quaq; oliuitate dolia cerare oportet. Huius compositum est Incero. Juue. Benua incerare deorū.

Ceratura e. ipsa ceratio. Col. Cetera nō credidera pro pter olei succum ceraturā pati.

Cereus a um. quod ex cera est: vt imago cerea. Sumit quandoq; pro molli ac facili. Horatius. Cereus in vitium flecti monitorib⁹ asper. Quādoq; pro pingui Actius. Pingue turturē cereamq; ficedulam a cere videlicet colore. Quādoq; pro vncto. Mar. Cerea si pendet iubis ⁊ trita lacerna.

Ceratum videtur esse sicut vulgo appellatur qđ vulneribus superponi solet. Hiero. ad Ctsiphontē. Deniq; vt omnē stultitiā meā diligētius recognoscas: etiā stomachū meū post illud susceptum ceratum tuum te absente curaui. Constat ex rebus siccioribus ⁊ igni appositum molescit: sed appositus corpori durescit et pertinacius heret. Dictum a cerea: quę fere omnibus ceratis adhiberi solet. Quidam nō ceratū sed cerotum appellant a greco κηρωτον.

Cerefolium genus herbę. Palladius. Cerefolium locis frigidis seratur.

Cereus cerei: funale. Mar. Hic tibi nocturnos prestabit cereus ignes. Huius diminutiuū est Cereolus. Hiero. Magnū honorē prębent huiusmodi homines beatissimis martyrib⁹ quos putant de vilissimis cereolis illustrandos.

Cerulus a um: penul. cor. Catul. Cerula vertentes ab igneis equora palmis.

Ceruleus a um: idem qđ cere⁹. Proper. Ceruleus cucumis tumidoq; cucurbita ventre.

Cerinus a um: pe. pro. eiusdem est significatię.

Cerosus a um: quod habet admixtā ceram. Unde mel cerosum dicitur nondum depuratū. Plinius. Liquore veluti mellis cerosi.

Cerium vel ceris: genus qđ faui similitudinē habeat. Pli. Ramorum fici teneri cauliculi cum melle vlceribus: quę ceria vocantur: illiniuntur.

Ceroma atis: ⁊ ceromatū a cera fit. Significatq; oleū cenumq; quibus permixtis vngebantur athletę cum essent certaturi. Inde Juuenalis. Ceromatico collo dixit. Dictum non q̄ ceroto simile sit: sed grecum est κηρωμαλσσ. Significatq; apud grecos tabulam ceratā: in qua scribi esset solitū. Hec insperso baphe dicebatur. Mar. Et flauescit baphe. Nam ea insperſione perfusa obluctantiū corpora quodāmodo flauescebant lepras patientibus similia. Fiebat ex oleo terraq;: nec ex omni terra: sed ex quibusdam eius generibus: quibus robustiora fieri corpora: ⁊ ad tolerādos estus: atq; algores firmiora arbitrabant: vt erat albida quędam terra pertenuis ex albano agro: ⁊ rubrica: ⁊ baianus puluis. Adhibebatur quippe oleuz tū ad agilitatē prestandā: vt corpora lubrica fierent: tum q̄ natura olei est tepefacere membra: ⁊ cōtra algores munire. Terra vero ad indurandos magnos artus: ⁊ aduersus estum firmādos adiungebat: Stra. de Palestritis. Postq̄ oleo gausa cutis petit equoz vteraq; Procursu medium atq; hasta vestitur arena. Tum madidos artus alterno puluere siccant. Collaq; demersere humeris ⁊ brachia late: Vasta tenēt Ponitur et pro loco in quo palestrite vngebantur. Plinius. Idem. Palestras athletaz imaginib⁹ ⁊ ceromata sua exornāt. Sunt ⁊ qui dicāt etiā ceroma significare tabellam ceratam: in qua olim scribere consueuerunt.

Cerete generis neutri, ciuitas Tuscię: quę Strabone teste Agylla dicebatur. Declinatur et Ceres ceretis penulti. correpta. Virg. Est ingens gelidū lucus prope ceritis amnez. Festus. Cere neutro genere declinat: sic inquiens: Cerimoniarū causam alij ab oppido cere dictam existimant. Nomen ab hoc patrium

est hic ⁊ hec ceres ceretis penultima producta. Virg. lib. 5. Qui cerete domo qui sunt minionis in aruis. Potest etiã declinari ꝑm Priſ. hic ⁊ hec ceritis pe. cor. vel hic ⁊ hec ceretis penul. producta.

Cerimonię penultima correpta vel ab oppido cerete vel a carendo dictę sunt. Nã vbe a Gallis capta cũ vestales virgines ſimulachra deoꝝ ex hostibus erepta traducerẽt in oppidũ cerete potiſſimũ cõuenere vbi benigne fuerũt hoſpitio ſuſceptę donec a gallis ciuitas ꝑ Camillũ liberata fuit. In cuiꝰ beneficij memoriã Romani prestiterunt: vt omnis diuinus cultꝰ cerimonię a Cerete diceret. Liuius libro quinto ſcribit. L. Albinium de plebe vnum virgines: ſacerdotes: ſacraq; plaustro Cere iuexiſſe. Inde Cerimonijs ſit enatum nomen.

Ceſim aduerbium ſignificat per inciſionẽ gladij ſiue in cidendo.

Ceſar cognomen Iuliorum eſt. Ille enim qui primus Ceſaris nomen adeptus eſt: ab eo dictus fertur ꝙ ceſo matris vtero ſit natus. Vel ab elephanto in pugna occiſo: qui lingua maurorũ Ceſar appellatur. Vel ꝙ oculis ceſijs: hoc eſt glaucis fuerit. Vel a Ceſarie: cum qua natus proditur. Plinius libro. vij. ſcribit Scipionem Aphricanum primum fuiſſe dictuꝫ Ceſarem: a ceſo matris vtero. Qua de cauſa ⁊ Ceſones appellati. Julius autem Ceſar a quo familia Ceſarũ poſtea prorogata eſt: non eſt natus ceſo vtero materno: qui matrem Aureliam habuit: quam amiſit cum in gallia belluꝫ gereret. Cuius etiam pater Ceſar eſt nuncupatus: qui prętura functus Piſis obijt. Rarũ facinus ſcribit de Ceſare Dion. Hiſtorici greci: cuius verba greca ſubieci. Ιου δε λακτυλιου του πομπηι ου εσηκ ρωμηι α φελομενοσ ε πεμφειρατισευσειαν αυ του ηκ αναιρεσιν αυτοσ δε ερεχρονισεη αϊγυπτω δια τουσ κλεοπατρασ ερωτασ ην γαρ καισ αρ ερωτικωτατοσ και πλειστοισ και αλλοισ οσοισ πουπριτυχοι συνεγιγετο κλεοπατρα δε και περι καλεστατε γυναικων εγενετο και τε φθεγμα αστειοτατον ειχε.

Ceſarea vbs paleſtinę in littore maris magni: quę turris ſtratonis vocabatur: ſed poſtea ab Herode in honore Ceſaris nobilius edificata Ceſarea eſt appellata in qua idem Herodes in honore Ceſaris magnificam domum albo marmore cõſtruxit: vbi nepos eiꝰ Herodes ab angelo percuſſus: eo ꝙ non dediſſet honorem deo conſumptus a vermibus expirauit. In hac Cornelius centurio a Petro baptizatus eſt. Altera philippi a philippo Herodis filio in honorem Ceſaris ad radices montis libani edificata: vbi duo fontes Jor. ſ. ⁊ Dan oriuntur. Tertia cappadocię. Joſep. Noga primum dicebatur: quę poſtea cappadocia: nunc autem ceſarea a Ceſare. Quarta mauritanię.

Ceſarauguſtana vbs hiſpanię taraconenſis: de qua habetur in geſtis diui Vincentij.

Ceſareus ceſarea ceſareum ⁊ ceſarianus a um: vt milites ceſariani.

Ceſaries coma acrebra ceſione. Jdeoꝝ proprie virorum eſt. Unde ceſariati comati dicuntur. Plaut. in mili. Ceſariatus miles.

Ceſenna vbs flaminię prouincię a cedendo: ꝙ exiguo amne ceſa id eſt diuiſa ſit. Vel ꝙ ager eius duobus fluminibus Sapi. ⁊ Rubicone ſit diuiſus. Vnde ceſennates dicti ſunt ceſennam habitantes: ⁊ ceſennatia vina quę inter generoſa numerabant.

Ceſa gallicum telum. Varro. Qui gladijs cincti ſine ſcutis cum binis ceſis eſſent. Hec ⁊ geſa dicũtur gallica lingua. Unde ⁊ viros fortes galli geſos vocant Virg. lib. vij. Alpina choruſcant geſa manu Et ceſa particulę orationis quę greci comata vocant: differuntq; a membris quę greci dicunt Cola. Membrũ enim eſt pars orationis ex pluribus verbis abſolute aliquid ſignificans. Hoc modo. Et ſi vereor iudices ne turpe ſit pro fortiſſimo viro dicere incipientem timere. Ceſum autem pars orationis eſt / nondum ex duobus aut ex pluribus verbis quicq; abſolute ſignificans. Hoc modo. Et ſi vereor iudices ne turpe ſit. Aliquando tamen ceſa oratio dicitur cum non efficiuntur membra ex connexione verborum ſed ſingula verba aliquid ſignificantia proferuntur hoc modo. Quis eſt iſte Gellius? armiger Catiline ſtipator tui corporis: concitator tabernariorum: latrator fori. Eadẽ inciſa dicuntur: de hoc etiam in cõma.

Ceſura proprie inciſura. Plinius libro decimoſeptimo. Ante Kalendas Martias creſcit ad bruman vſq; deſinitq; cum durescere incipit. Hoc ſignum ꝙ tempeſtiuam habet ceſuram. Et ceſura a cadenda voce: quę diffinitur ꝙ ſit decora terminatio vocum in medio verſuum notata. Hec quadrifariam diuiditur. Alia pentimemeris dicitur: ſiue ſemiquinaria. Alia heptimemeris ſiue ſemiſeptenaria. Tertia trochaica. Quarta bucolica. Pentimemeris eſt quum poſt duos primos pedes ſuperans ſyllaba inuenitur quę dictionem terminet: vt Arma virumq; cano. et Italiam fato. Habet enim ex quinq; dimidium. Heptimemeris eſt cum poſt tres pedes ſimiliter ſyllaba inuenitur: vt Arma virumq; cano troie. Continet enim ſeptenarij medietatem. Trochaica eſt cum poſt duos pedes trocheus partem orationis perficit: vt Nihil noſtri miſerere. Buccolica Cum poſt quattuor pedes ſyllaba ſuperat in parte orationis deſinens: vt inuertitur: trocheus partem orationis terminans: vt Omnia vincit amor: et nos cedamus amori.

Ceſtrum inſtrumentum quo cauatur ebur. Alij putãt eſſe genus teli perſico bello inuenti. Jul. Pol. pro ſtimulo ſiue ſtilo accipit ceſtrum. Preterea Sphyrenam piſcem attici ceſtram vocant latine. Sudin appellatam: quia roſtratus ſit et ſimilis belone. Habetur et herba ceſtron pro betonica: ceu a varietate remediorum et efficacia nomine impoſito. Sed et mugil piſcis ideo ceſtreus videtur a grecis appellatus quia teli modo publica Athenienſium pœna intret adulteros. Arcuq; hoc genus miſſilis quod greci ceſtron vocant noſtri Uiriculum. Nam ⁊ terebram vulgo ita dicimus. Sed hoc nomen ſine diphtongo ſcribitur.

Ceſuratim ſignificat ſuccincte breuiter ꝙ ceſure comata. Sido. Claudiano. Tota illo dicto ſic ceſuratim ſuccincta ꝙ profluens.

Ceſuratum vas appellatur ceſim orificatum.

Ceſtrum lintheolus erat purus et candidus: dictus ꝙ cedendo ad candorem perueniret vel ꝙ oras circũciſas haberet.

Ceſſus color qui ſpeciem cęli habet. Unde oculus Ceſſus dictus: quaſi Celus: hoc eſt cianei coloris grece glaucopys ab oculis noctuarum. γλαυξ enim noctua dicitur οψις viſus. Unde a noſtris glaucus vocatur. Vinc glauci equi: qui felineis oculis ſunt: vulgo glaucioli dicuntur. Alij ceſſum intelligunt lentiginoſum. Alij ceruleum. Terentius in Eunuch. Ruffam ne illam virginem Ceſſam? Et in Hecy. Magnus rubicundus Criſpus Craſſus Ceſſus. Ubi Dona. Ceſſus glaucis oculis quaſi felis oculos habens.

Ceſones qui ceſo matris vtero nati ſunt.

Ceſpes generis maſ. a cedo fit ⁊ ſignificat terrã cũ herba auulſaꝫ ſeu in modũ lateris ceſam: vel dicit frutex reciſus ac truncatus ꝙ pedẽ cedat. Ex ceſpite agger

castrensia fit. Luc. Steriit ager fulti cespitis intrepidus: circūcidit aūt ferramentis: cōtineturq herbarū radicibus terrarū: docet Vege. lib. iij. qua altitudine ac latitudine cespes circūcidi habeat. Vnde cespititius a.um. qđ fit ex cespitib⁹. Aū tribunal cespititiū vocat suggestū ex cespitib⁹ factū: Flauius vopiscus. Deinde ꝓcursus ad cespiticium tribunal.

Cespito as. pe. co. pede aliquid ꝓcutio quo q̄si ruere cogar: vt sit cespitare: quasi cespitem offendere vl in cespitē ferri. Aū cespitatores equi qui sepe in cespitē vel lapidē aut aliquid huiusmodi inpingūt.

Cestus us. genus clauę pilas plumbeas lorīs bubulis appēsas habēs quo Darethem et Entellū pugnasse legimus Virg. lib. v. Sin crudo fidit pugnā cōmittere cestu. Et a cedendo fit Cest⁹ vero cesti sine diph. sumit⁹ ꝓ cingulo quo vxor a marito cingebatur in fide maritali: et est feminini generis Huius et masculi. reperiatur a varijs punctis sic dictus. κεντειν enim pungere est et picturare. Vnde cingulū illud veneris quo ipsa martē et Juno Jouem conciliabant a poetis cestus dicit. Mar. Vt martis revocetur amor: sūmiq; tonantis Et te iuno peta Cestos et ipa Ven⁹. sed et lorum: aut opus interpunctū acu ve pictum: et Veneris item ornamētum et in cōmune fẽminarum cestos greci vocant. Proinde. Celsus Aphricanus contra quē scripsit Origenes. xxiij. libros edidit: q̄s a rerum varietate Cestos appellauit. Vnde incestus et cestillus diminutiuū Homerus multa in libro. 5. Iliados et Eustachius: sed aristophanis interpres in vespis comedia σκεσπρεύσ του κεσπρεοσ ειδοσ ιχθυοσ το κεφαλοσ και μεγαλην λητιδα εχον. pagina. xix.

Ceter aliū signifi. a quo fit ceterū ꝓiunctio: siue aduerbiū ꝓ sed siue id qđ dicere solemus: quod reliquū ē. Cętera etiā q̄nq; aduerbialiter capitur ꝓ deinceps: vt Cętera parce puer bello.

L Ante A

Caicus nomē est fluuij in phrygia: et labit⁹ p mysiam et pergamū: p campū qui caicus appellat. Arianus autem lib. v. de gestis et vita Alexandri magni και κου αλλο εν μυσια και μαιανδρου των καικων και ταλοιπα.

Caius cognomē a parentū gaudio sumptū. Et ē dictio trisyllaba. Mar. Nō maius q̄ ter Caius esse tuus.

Cala fustis siue claua lignea. Lucili. Scinde calam vt cateas. i. scinde lignū: et focū accēde vt te calefacias. Cale calarum ciuitas in India: et grecum est το καλον του καλου.

Calabra pe. co. dicebat curia: vbi tantū ratio sacrorū gerebatur. Macro. Et ipsi curię ad quā vocabātur: calabre nomen datū est.

Calabria pe. co. insula ē: quā veteres Hesapiā prisci peusepiā dixere. Estq; ora Italię ꝓrima sicilię a qua pharo breui maris tractu disiungit. Inde fit calabri. bra. brum. Ouid. lib. iij de arte. Ennius emeruit calabris in montib⁹ horros. Similiter declinat hic calaber hęc calabris et hoc calabre: ex noie ei⁹ declarāt bona ciuitat. καλοσθ ορ bonus a.um. βριθω de grano more arborū degrauatarū pendere fructuum qñ sit regio onerata et plena oñi genere bonorū.

Caladrius et caladrion auis est albi coloris.

Calagurium ciuitas hispanię i vascombus collocata. Hinc calaguritani qui in ea habitant.

Calamis calamidis nomē statuarij q̄ equos absolutos et perfectos effinxit.

Calamintha seu calamenthus herba nota quā Aristo. scribit in mentam cōmeare. Hāc latine neptam quidam dici putant.

Calamus pe. ꝓ. vnus fuit pbus ex gymnosophistis Indis: qui tēpore Alexandri magni semetipsū viuū vltroneus cremauit. De cuius morte hęc ꝓduntur Securus Alexā. magnū extra Indię fines ꝓter commune aliorum pborum consuetudinem: qui regi assistunt: cū apud pasagardas egrotare cepisset seipsum exussit anno ętatis sue. lxxiij. Facta esti pyra: et aurea lectica superimposita: in ea cubans cōbustus est stramentis opertus. Sunt qui dicant eum in lignea domo frondibus plenam et pyra super tecto constructa inclusum se: vt trabem in ignem iniecisse: et cū domo deflagrasse. Fertur cum Alexander magnus rogaret eū si quid vellet dixisse: ꝓpediē te videbo. Quod ita contingit: nam in Babylone paucis post diebus alexander mortuus est. Arianus autē greęus historicus de greęis Alexādri ita scribit greęce ω βασιλευ αλεξανδρε ανθρωποσ μεν εκασποσ τοσουτοσ δε τησγησ κατεχει εσον περι τουτο εστιν δε καθ ημερ ημοι εφοτωσυ δεανθρωποσων παραπλησιοσ τοισ αλλοισ. Et multa alia de collocutiōe et morte ipsius. Calanus autem non ē nomen illi⁹: Sed cur ita fuerit cognominat⁹ scribit Suidas noster. οτω δεπαρτα σοφον οι ινδοιπροσ αγορευουσιν.

Calamus penul. co. grecū est ο καλαμοσ του καλαμου harundo magis: minuta habēs internodia longa et recta: ex qua sagittę apud diuersas gētes fiebant. Vir. Cū diaphanidis arcum fregisti et calamos. Ply. lib. xvj. Calamis populi orientis bella ꝓficiūt. Est et calamus quo scribi solet. Mar. Dat chartis calamos habiles mēphitica tellus Teranť reliqua tecta palude tibi. Jtez calamus ꝺ: concauus fistulis accōmodatus quē Syringa vocant. Est et calamus auleticus qui tibijs vtilis est. Virg. Nec calamis solum equiparas sed voce magistrū. Et calamus virga cui hamus filo longo ligat ad capiendos pisces. Similiter virga ad capiēdas aues visco illinita calam⁹ dicit. Mar. Balbana decipit calamis et retib⁹ ales. Aliquādo calam⁹ accipit ꝓ stipula: et ꝓ quacunq; re tereti ac fistulosa ad similitudinē harundinis. Aū arborū quoq; ac vitium calamos dicimus. i. teretes perticulas et virgas ad serendū in terra aptas. Ply. Qui si lōgius afferanť pomoꝝ calami: rapis infiros optime custodire succū arbitrāt. Jtē accipit ꝓ arbore aromatica a similitudine calami vsualis simulās gustu casiā. Hier. in ezo. Sume tibi aromata calami ducentos quinquaginta: siclos casię quingentos siclos pōdere sanctuarij: gignit in India mitis nodis geniculat⁹: fuluus flagrans spiritus suauitatē: qui cū frangit in multas sit partes scissibiles. Et calamus mensura est ser cubitorū et palmi.

Calama me. ge. fe. est hasta ipsius frumenti. Suidas καλαμινο σταχυσ του σπου απο καλουτου ξυλου αυτο δε απο τησ καυσεωσ.

Calamarij theca. i. repositorij calamorum.

Calamitas: ꝓprie rustici grandinē dicūt calamitatem q̄ cōminuat calamos: hoc ē culmos et segetes. Ter. in Enu. Ipsa egredit nostri fundi calamitas. Accipitur ꝓ miseria et erumna. Vnde calamitosum dicim⁹ malis ac calamitatibus ꝑgrauatū. Cice. Et honoris amplissimi puto esse et accusare improbos et miseros calamitosos q̄ defendere.

Calamistrū acus maior q̄ calefacta et adhibita crispāt capilli. Aū Cice. Calamistratā comā vocat. Hiero. Procurator calamistratus. Qui aūt eā administrat a cinere Cinerarius et cinisso vocatur.

Calantica tegmen muliebre qđ capiti innectit. Cice. in Clod. Tū mecū vincirent pedes fuscus cū calantica capiti accōmodares.

Calatores dicebanť serui: a καλκειν: quod ē vocare: qui semꝑ vocabanť ob necessitatē seruitutis.

Calones ministri militū hoies liberi a calādo. i. vocā/
do quia vocanē ad ministeriū p̄m Acronē vel a calen
dis: q2 eo die cibaria accipiunt: vt inquit Porphirio
immo απο τωυ καλωρ.

Calathus penul. co2. et aspirata: grecū est καλαθοσ
et ab aliquibus Qualus et quasillus: Ab aliquibus
Fiscella vas vimineū p̄m Porphirionē: in quo muli
eres pensa vl ramā reuoluūt. Iuxta quas significa/
tiões ait Virg. in Alexi. Tibi lilia plenis Ecce ferūt
nymphe calathis. Hieroni. in Hieremiā Calathus
vnus ficus bonas habebat: nimis vt solent ficus esse
primi tēporis. Sz quid opus tot? Hagis calathus
dicit cistella. Qui. lib. iiij. fast. Hec implet calathos
lento de vimine nexos. Hec gremiū laxos degrauat
illa sinus. Accipitur interdū p calice ad sacrificium
apto. Virg. Vina nouum fundam calathis arusia
nectar. Ser. ait esse vas eneum in quo lac vel recens
caseus distrahitur.

Calara comitia: quere in dictione comitium.

Calathis is. penul. co2. nomē ciuitatis sicuti. Ptol. et
Stra. scribūt a calatho ibi inuēto. Inde fuit Hister
poeta qui de tragedia insignē libzū condidit.

Calathe quam alij calathusas vocant: nomē vbis ad
herculis columnas sitę.

Calx calcis. tam mas. q̄ semi. generis: a calcando id est
nitendo: non a calcitrando. Virg. Cornipedēq̄ citū
ferrata calce fatigat. Idē. Quadrupedēq̄ citum fer
rato calce fatigat. Dicit et calcaneus: et calcaneū: et
talus. Et de hominib⁹ z ceteris animalib⁹ dici potest.
Capiturq̄ interdū p extrema parte pedis qui z pes
imus appellat. Vir. Calcēq̄ terit iam calce diozes.
Unde etiā sepenūero p2o fine vsurpat. vt A vertice
ad calcem. i. a principio ad finē: quod perinde est: ac si
diceretur a capite ad pedes. Aliquando sumitur p2o
pedum percussionib⁹ plagisq̄. Ter. in phor. Nam/
q̄ inscitia est aduersum stimulos calces. Iuue. Aut
dic: aut accipe calcem.

Calx semi gene. seu calcis: lapis coctus sic dictus q̄ in
edificijs calceat. Nam ita lapides simul astringit vt
calcari videat. Palla. Calx quę erit ex spisso et duro
saxo structuris cōuenit: ex fistuloso vero aut molliozi
lapide tectozijs adhibeē vtilius. Fit autem de albo:
spisso z durioze saxo. Coquit fornace calcaria.

Calcata edificia dicunt calce p2ecta: q̄ z lozicationem
et tectozij appellāt z h̄cipue si leue politū ve fuerit:
vt supinduci possit peniculis vel albarij vel pictura
ad venustandā structurā.

Calcaria fornax in qua calx coquit: sicut sulphuraria i
qua sulphur. Ply. Super repertum oleas gaudere
maxime cinere e calcarijs fornacibus. Est autē adie/
ctiuum calcarius ria. rium. Calcarius vero qui p̄est
fornaci calcarię. Cato de re rusti. Calcari⁹ ligna con
ficit ad fornacem.

Calcaneus z calcaneum vtroq̄ modo dicitur p parte
posterioze pedis imi. Virg. Continuis rimis calca
nea scissa rigebant.

Calceus pedis indumentū: qđ fit ex pellib⁹ animaliū a
calce sit. Lice. lib. j. ar. veteris. Si multus erit in cal
ceis puluis ex itinere p̄uenire opozebat.

Calcearij idē qđ calceus. Ulp. titu. de alimēt? legat?.
Diarijs vel cibarijs relictis neq̄ habitationem: neq̄
vestiarij: neq̄ calcearij deberi palā est.

Calceolarius qui calceos p̄ficit. Plaut. in aul.

Calcio et calceo as. raro vsos auctozes inueni: semel
cū actō eius rei qua q̄s calciat apud Ply. lib. xxxvj.
reperi: sed p impono dictū ē. Arcesilaū q̄q̄ magnifi
cat Var. cuius se marmoreaz habuisse leenā tradit:
aligeroscz ludētes: cū ea cupidines quoz alij religa/
tā tenerent: alij e cozno cogerent bibere: alij calciarēt
soccos oīes ex vno lapide. Ablt̄o aūt lib. vij. Mos
quoq̄ vidim⁹ athanatū nole p̄digiose ostentatiōis
quinquagenario thozace plūbeo indutū corhurnisq̄
pondo calciatū p scenā ingredi. Gel. Die feriato tu/
nicis z lacernis indutos z gallicis calciatos: huius
cōpositū est excalceo. Suet. in Vitel. p maximo mu/
nere a Messallina petijt vt pedes h̄eret sibi excal/

Calceamen z calceamentū p ipso calceo. (ciandos.
Ply. lib. xix. Hinc calceamina z pastoz vestis.

Calceatus us. idē quod calceamē. Plyn. Itaq̄ longo
itinere sine calceatu atterunt pedes.

Calcar ferreus stimulus ad vrgendos equos sic dictū
q̄ ad calcem alligetur.

Calcitro as. penul. co2. pede pcutio. Hinc calcitrones
dicti sunt equi qui calcib⁹ infestāt. Hel. Equus moz/
dax z calcitro. Qui⁹ cōpositū est recalcitro.

Calcitrosus qui sepe calcib⁹ ferit. Col. lib. vj. Iuuencū/
q̄ recte tractū calcitrosumq̄ eū redibit.

Calculus a calcādo genus lapidis durissimi z rotundi
sicut ait Hiero. ad Dama. qui calce p2essus offēdit.
Qui. Per quas nūerabilis alte calculus omis erat.
Et calculus lapillus in cozpoze ex quo asperrim⁹ cru
ciatus gignit: qui aūt eo morbo laborāt calculosi di/
cunt a grecis lithanici. Ply. lib. xxj. Utunt alopeti/
as ad lithanicos opisthoronicos. Itē calculus dicit
quē latronē: seu latrunculū antiqui appellarūt: simio
res scacū vocant. Mar. Hic mihi disseno numerat
tessera puncto. Calculus hic gemino discolor hoste
perit. Quoniā aūt calculis facere rōnē solem⁹ Cal/
culus q̄nq̄ p rōne ponit. Cic. Itaq̄ tibi concedo vt
si te alicui⁹ dari penitet ad calculū reducas. Rursus
calculus minima pars ponder? ōr. Et culter lapide⁹
quo Esaię ppheteę labia mūdata fuere.

Calculosus qui calculis. i. lapillis in cozpoze abūdat.
Quo noie vsus est Ply. Et calculosus locus qui cal
culis abundat. Col. lib. vij. Loca aprica calculosa gla
reosa interdū z saxosa amat ficus.

Calculo as. rationē facio. Unde calculato2: a calculis:
id est lapidib⁹ minutis quos antiqui in manu ten en/
tes numeros componebant.

Calco as. compzimo: qđ z ad aīm trāsferē: vt calcauit
passiões: cui⁹ cōposita sūt p calco/inculco/et. p calco.

Caliga e. penulti. co2repta tegumentū tibiarū. Cuius
diminu. est caligula. Am. Colobio z pallio indutos
caligulis calciatos. Q quo militari calciamento ger
manici filius Caius Ro. Imperato2 cognomen sor/
titus est: quoniam in exercitu natus sit. Suso. Caius
cognomē calige cui castra dederūt. Q caliga fit cali/
gatus: vt miles caligatus. Iuue. Uemā caligatus in
agros. Dicitur z caligaris.

Caligula dict⁹ fuit Caius Imperato2: a caligis quas
margaritis refertas p̄mus portauit. Hic edificauit
ciuitatē quā calipolim nominauit.

Caligo pe. p2o. umbra est de spissitudine aeris effecta
qm̄ aeris colore gignat. Hinc caliginosus a. um. p2o
obscuro ōr et caliginosus vt apō Hie. Añq̄ offēdat
pedes nr̄i ad mōtes caliginosos. Caligo as. caliginē
induco: obscuro. Hie. in exo. Oculi ei⁹ caligauerāt.

Calaris ciuitas in sardinia: vide in dictione Sardinia.

Calchas antis. nomen p̄p̄ium greci auguris.

Calor z caliditas idē significant. Dicit z caldor. Var.
Olea lecta si nimiū diu fuerit in aceruis caldore fra/
cescit: et oleum fetidum fit.

Caleo es. calui: per simplex l. feruco/calidus sum. La.
lib. de opi. Qui aūt igne putauerūt: hoc vsi sūt argu
mento: q̄ p̄sente aia cozpus caleat: recedēte frigescat
In quo ostendit primitiui z deriuatiui diuersa signi
ficatio: vt caleat intelligat: calidū sit: irigescat frigi/
dū fiat: cōposita sunt concaleo z incaleo.

Calesco calidus fio: a quo cōcalesco z incalesco.

Calefacio z calfacio calidum reddo. Plyni. libro. xxj.

Chrysocomę radiꝭ calefacit et stringit. Hinc excalfacio a quo excalfactor⁹a.um. Idez. Excalfactorias habet vires. Cōcalfacio:incendo. Cice. Et ait idē cū brachiū ꝓcalfecerit tā solere pugnare.

Caleſio habet significationē passiuā illatā: vt hic calesit igni. A quo concalfio:et excalfio.

Calidus a.um.a calore sit: et modo feruentem signifi. Uir. Voluit ille vomens calidū de pectore flumen. Modo ferocē incōsultū. Pacu. Caue sis nimis calide loquaris ⁊ turbā cōcites. Modo velocem. Var. Cū hęc dixisset ecce calidis pedib⁹ quidā nauicular⁹ irrupit in curiā. Dicit et cald⁹ p syncopā. Var. Frigida nō deerit:nō deerit calda petēti. Sūt tn q̄ differentiā faciant inter calidū et caldū: vt sit calidū sponte nullo extrinsec⁹ calorē suggerente: vt ignis ⁊ spūs noster qui corpus animat. Caldū vero aliūde. Quo modo locutus est Pedianus. Corpus nudū caldarū sicut in lecto erat positū: vt vulnera videri possent in forū detulit. Sed ꝓfundit apud auctores.

Caloꝛificus a.um.quod calorem facit: sicut a frigore: frigoꝛificus.

Callus et callum vtroꝫ modo dicitur ꝓ duricie illa quę in manibus vel pedibus ex labore nascit. Plau. in Persa. Plus calleo ꝫ aprugnū callum callet. Est aūt callum aprugnū caro apri callosioꝛ: ob id saporꝭ iucūdioris. Et in Cap. Quanta sumini absumendo: quanta callo callamitas.

Callidus per duplex ll. astutus. Differtꝫ a versuto q̄ callidus sit ille(vt scribit Cice.)cuius animus vsu vt manus opera cōcalluit. Versutus cui⁹ mens celeriter versetur. Hinc calliditas quę ꝑm Aristo. est quedam ꝓudentię pars:quę ita versat in paruis vt ꝓudentia in magnis.

Calleo es. callui: ꝓpriē callosus sum: siue callū facio. Plaut. in pseu. Meꝫ ego boies magis asinos vnꝫ vidi ita plagis costę callēr:quos dum ferias: tibi pl⁹ nocebas. Transfert et ad animum. Idem. Occalluit animus. Cicero Sulpi. At qui non in illis rebus exercitatus animus callere iam debet. Interdum callere est perfecte scire: q̄ sicut pes vel manus ex longo labore callum facit: ita mens longa experientia facit habitum quendam rerum: in quibus versatur. Et sic neutrum transitiuum est: vt dicenda silendaqꝫ calles. Et illud. Legitimumqꝫ sonum digitis callemus et aure. Huius verbi compositū est. Occalleo a quo occallesco. Plau. in asi. Qui latera conteram ma quę occalluere plagis.

Callisceꝛe est callū fieri. Cato. Aures nobis callisc̄unt ad iniurias.

Cales oppidū in Gallia:aliud in cāpania: a quo cales populi iurta falernos et massicos: de quib⁹ Virgl. Aequoꝛa quicq̄ cales linquūt. Hinc calenū vinū.

Calendę primus dies mensis: ⍺καλέω καλω voco quia solebat Romę minoꝛ pontifex noua luna ꝓspecta plebē vocare in capitoliū: vt audiret quot dies a calendis ad nonas superessent.

Calendaris et hoc calendare: qō ad calēdas pertinet: vt Iuno calendaris.

Calendarius a.um.idem est vt calendarius liber. Vide in ephemeris.

Callis via callo perdurata. Virgl. liō. viiō. Rara per occultos ducebat semita calles.

Callimachus penul. cor. nomen poetę cyrenensis qui ꝓnceps inter Elegiacos habet. Fuit ⁊ alius historicus egypt⁹: de quo Suidas noster υιὸσ βαττου καὶ μεσαλλαν μαθητὴσ ερμοκρατουσ et multa:et quot fuerint longe ꝓsequitur.

Callisthenes penulti. coꝛ. nomen philosophi:et apud nos pulchritudinis potentia dicit. Hic fuit olinthi⁹ Alexandro magno familiaꝛ ex cōdiscipulatu apud Aristoti.accitusqꝫ ab ipso rege ad ꝓdenda memorię gesta eius asiatica. Huic nocuit immodica libertas grauitasqꝫ inuisa regi cū haud quaq̄ male assentātū accōmodatus ingenio esset. Nam cū Alexan. magnus ex persico supbię regię moze adozari vellet acerrimus inter recusantes Callisthenes fuit palam dicitās Alexandrū non adozandū esse: q̄ res ⁊ illi et multis ꝓncipib⁹ macedonū exitiū fuit. Siqdē Alexander Callisthenē ꝓpter adozatiōis pertinaciā interpellatū moze: ꝓiurationis conscīū fuisse criminatus est: eūqꝫ truncatis mēbris abscisisqꝫ auricib⁹:ac naso:labiisqꝫ deformatū:cū cane in canam clau sum circūferri iussit:diuqꝫ toꝛtum tandē necauit. De hoc Sene. liō. vj. questionū naturaliū. Fuit Callisthenī nobile ingenii et furibundi regis impatiens: hoc est Alexandri crimen eternū:q̄ nulla virtus:nulla bellorum felicitas redimet. Nam quotiēs dicetur: Occidit persarum multa millia:opponet: et Callisthenē. Quotiens dictum fuerit. Occidit darium:dicetur Sed et callisthenem occidit.

Calisto vna ex nymphis:et pulcherrima dicit. Fuit et Lycaonis arcadię regis filia: ex qua oꝛtus est arcas a quo arcadia. Quę postea versa est in vrsam q̄ dicit Arctos ⁊ iurta boꝛealem polū sita.

Calypso insula ꝓtra Trogloditas sita. Est ⁊ nympha oceani et Tethyos filia. Regnauit in ogygia insula ⁊ Ulissem naufragū hospitaliter suscepit. Qui. Ab quotiēs illū doluit ꝓperare calypso:de qua Homerus in odyssea: per y scribitur.

Calyptra e.genus vestimenti quo mulieres capita tegebant: a καλπτω tego.

Calliope penul.coꝛ. vna musarū ⁊ prestantissima quę etiā calliopea dꝛ: sicut ⁊ penelopę penelopea a pulchꝛo oze dicta ωψοπος vult⁹ et facies dicit καλλοσ pulchritudo. Preest heroicis versibus.

Calix genus poculi quo bibim⁹: q̄ eo calidā bibebāt: vt inquit Var. Nam ⁊ calidam ⁊ frigidam cōiuiꝰ veteres adhibebāt. Iuue. Calidę gelidęqꝫ minister. Q̄ꝫ ponit ꝓ maioꝛi vase. Cice. liō. iiō. Tus. Quid hic calix mulsi impingendus ē: vt plozare se desinat. Quādoqꝫ ꝓ vase in quo legumina ⁊ holera coquuntur. Ouid. liō. v. fast. Stant calices: minoꝛ inde faba bolus alter habebat. Var. calix a caldo q̄ in eo calida puls apponebatur:calices fictiles cululli dicūtur. Et calyx cū y significat foliculū: quo fructus arboꝛū cooperit:a καλυπτω cooperio.

Calliblepharon medicamentū quo fucant ornanturqꝫ palpebrę. Ply. liō. xxviiō. Calliplephari pari modo fuligo in hoc vsu temperatur.

Callirhoe fons apud athenas. Papi. liō. xij. th. Et q̄s callirhoe nouies errantibus vndis implicat. Hic postea a tyrannis reparatus Enneacrenos dictus est.i. salictes nouē. Martian⁹ de hoc fonte. Fontes multi attice inter quos callirhoe ꝺdicatur.

Calydon penultima coꝛrepta seu Calydonia etholoꝝ ciuitas regia Oenei patris Meleagri:et regio vicina:distat a mari septem milliū quingentoꝝ passuum spatio per quod Euenus fluit. Luca. Et melea greon maculatus sanguine nessi: Euenos calydona secat. Hinc calydoni⁹ donia.nium.⁊ Calydonis idis. Ouid. Plangūt se matres calydonides. Itē Clydonia sylua Britannię: vnde seui leones mittebantur: a qua Britanni quandoqꝫ Calydonij vocantur: secūda syllaba longa et tertia breuis. Var. Nuda calydonio sic viscera prebuit vrso. Idē. Quin te calydonios Ouidi visuꝝ Britannos. Cum autem de etolico agro intelligimus secunda breuis tertia longa: vt supra apud Luc. et Ouid. Tradidit aonius pauidā calydonida nesso.

Calydna insula:quā quidam vnam esse cum Calymna

Alīū calydnas duas leron et calymnam: quę sunt circa Rhodum. Strabo. alias ab his calydnas prope Tenedum constituit.

Calipolis vrbs thracię in extremo hellesponti a Caligula ędificata a q̄ nomen sumpsit: h̄ ē caligule polis.

Callipidę pe.cor. populi scythici: hispanū fluuiū incolentes: vt auctor est Herodotus.

Callistratus penul.cor. nomen viri ꝓprium.

Calon latine bonum siue pulchrum siue honestum. Et Calon dicitur lignū. Inde Calones calcei ex ligno. Quo etiā noie serui militū castra sequentes dicūtur qui clauas ligneas vel fustes gerebant: vel qui militibus ligna subministrabant. Hor. Hūc pminxerūt calones atq; caballi. Quidā cū Calones a calando deriuāt q̄ ad ministeriū aduocent. Alīū a calendis: q̄ calendarū die cibaria caperent ꝑ toto mense. Et calon nomen est statuarū.

Calopodiū calciamenti lignei gen°: qđ alio noie dicūt Soccum et p diminutionē socculum.

Calenum cū oę diph. vrbs campanię. xiiii. passuū millibus a capua distās. In cuius agro vinum optimum et dulce nascitur. Stra. Calenum vrbs in campania in primis eximia adiuncta Caselino. Unde Horati. Prelo domitam caleno tu bibes vuam. Quidā etiā calenum vinum accipiūt a calibus oppido cāpanię. Alīū a καλοσ quod est bonū et οἶνοσ vinū. Iuue. Occurrit matrona potens quę molle caleno. Et sic scribi potest cū oę. diphton.

Calpar doliū. Var. li. j. de vi. pa. Quia anteq̄ nomen dolū ꝓlatum esset id genus vasoꝝ calpar diceretur. Festus docet esse genus vasis fictilis: seu vinū nouū: qđ ex dolio demittit sacrificū causa anteq̄ degustet.

Calpe hispanię mons: circuitu nō magnus: altitudine ingens: vna ex columnis herculis: in cuius radicib° vrbs est nomine Calphę: vt inquit Stra. quo etiam nomine dicta ē insula in occasu post Gades angusto discreta freto αλλα καλπισ υλρια εστι.

Calua e. ōr os capitis vbi capilli esse ꝺsueuere. Var. Psilotro: faciemq̄ lauas: et ꝺpace caluam.

Caluus dicitur a cuius capite capilli defluxerunt: siue qui sine capillis nati sunt. Unde Ply. libro. xj. docet esse gentes naturaliter caluas quales Syconū qui capillo carentes gignunt. Hie. in leui. Air de cuius capite capilli fluūt caluus et mundus est. Hinc fiunt composita ꝓcaluus et recaluus: qui et recalualter dicitur de quibus infra.

Caluities et caluitium defluuium capillorum a capite: seu locus in quo capillorum defluuium est. Hieron. Ibidem. Sinautem in caluitio siue in recaluatione albus vl ruffus color fuerit exortus: et hoc sacerdos viderit cōdemnabit eum haud dubię lepre que orta est in caluitio. Sueto. Caluitū vero deformitatē iniquissime ferebat: sepe obtrectatorū iocis obnoxiam expertus: ideo deficientem capillum reuocare a vertice consueuerat.

Caluo as. caluum facio: a quo decaluo et recaluo. Primū significat valde caluo. Secūdū ab anteriore capitis parte caluo. Hier. in Esa. Decaluabit dns verticem filiarum syon: et dns crinem earū nudabit. Idē in leui. Sin aūt in caluitio: siue in recaluatiōe albus vel ruffus color ꝛc.

Calueo es. caluus sum. Plyn. lib. xj. Et quedā animaliū naturaliter caluent: sicut strutio cameli et cozui aquatici. Hinc cōponitur recalueo: quod est rursus in canitiem reuerto.

Caluescere est caluum fieri. Col. lib. vij. Potior tamē est ratio custodiendi ne nascatur: neue in colla caluescant. Ply. lib. xj. ꝓprium his caluescere omnibus annis cū seritur rapa. Dicitur et de agris. Col. lib. v. Propter mures atq; talpas sepe nouella castaneta caluescunt: id est rarescunt.

Caluata vinea apud Catonē et Plynū significatur in qua vites quidem sint: verū pauce: rareq̄: vt in caluitio capilli. Haz et greci loca satis fruticibusq; nuda phalacras: quasi calueta appellant.

Caluaria totum caput et carne nudū: et tam de brutis q̄ de hominib° dicit. Palladius: Eque caluaria sed nō virginis intra ortū ponenda est: vel potius asine. Creduntur enim sua ꝓsentia fecūdare que spectāt. Celsus lib. viij. Ubi capitis ossa et ipsam caluariam describit. Et Caluarie loca sepulture publica quas greci vocant polyandria: seu loca vbi decollabantur homines damnati. Hier. Extra vrbes et fozas portā loca sunt: in quibus truncantur capita damnatorum et caluarię. i. decollatoꝝ sumpsere nomē. Propterea autem ibi crucifixus est dominus: vt vbi prius erat area damnatorum: ibi erigerentur vexilla martyrū. Et quomodo ꝓ nobis maledictum crucis factus est et flagellatus et crucifixus: sic ꝓ omnium salute quasi noxius inter noxios crucifigeretur. Si n autem quispiam contendere voluerit ideo ibi dominū crucifixum vt sanguis ipsius super Adam tumulū distillaret: interrogemus eū quare et alīj latrones in eodē loco crucifixi sunt. Ex quo apparet Caluariā non sepulchrū primi hominis: sed locum significare decolatorum: vt vbi abundauit peccatū: superabūdaret et gratia. Adā vero sepultū iuxta Hebron: et Arbee in Jesu filij naue volumine legimus.

Caluo caluis decipio frustroꝝ: cuius passiuum est caluor. Tractum a caluis militibus: qui omnib° solent esse frustratui. Pacu. Sentio te pater vocis caluī similitudine. Inuenit etiā caluoꝝ deponens. Plau. in Casi. Nam vbi domi sola sum: sozoꝝ manus caluitur: id est decipit.

Calumnia vexatio alicuius in litibus per fraudem et frustrationē. Cice. Existunt sepe iniurię calūnia quadā et nimis callida atq; malitiosa iuris interꝑtatiōe. Et calumnia dicitur cū alicui crimē falso imponitur. Hierony. Calumnia est cū iustis hominibus crimen impietatis obiicitur.

Calumnioſus qui calumniā inferre solet. Aug. Nemo illi calūnioſus tendiculas ꝟbozū requirit.

Calumnioꝝ significat per fraudem et subdolā rationem causa vincendi in litibus mendacijs alios vero: et calūniari est falsa crimina intendere: et modo cū accusatiuo: modo cum datiuo construit. Hier. lib. j. Re. Si quem q̄ calūniatus sum. Aug. lib. j. de ciui. dei. Et christianis tēporibus non calūniat. Hinc Calūniatoꝝ: qui calumniam facit. i. qui falsum crimē obiicit. Unde in lege. xij. tabularum. Calumniatoꝝ idem patiatur: quod reus si conuictus fuerit. Ponit et q̄q; ꝓ fallaci et doloso.

Caluinarius porcus qui cibo permixto ex colluuię hyeme nutritur.

Calastri pueri dicebantur canoꝝ vocem habentes inquit Uitruui° qui a regibus ad hoc munus queri solebant.

Calta herba nascens in segetibus: flore purpureo vel potius viola coloris albi.

Cambio bis. psi. cōmuto. Apud antiquos ꝟo cābire accipitur ꝓ pugnare: iter inchoare: flectere. A quo campso as. quod est iter flecto.

Cambyses penultima ꝓducta: nomen ꝓprium regis perse: cui Astyages filiam dedit in coniugem: ex qua natus est Cyrus: qui postea regnauit. Est etiam hoc nomine fluuius hyrcanię ortum habens in montibus Caucasi.

Camera penul.cor. a nris testudo seu fornix dicitur: et ipsa pars supioꝝ. s. tectū deuexum: et incuruū solariū a forma testudinis: q̄si camure. i. curue vt inqt Ser.

Camyros em̃ latine curuus dr. Papi. in sil. Effulgẽt camerę vario fastigia vitro In species aiosq; nitent. Virgł. lib. iij. Bc. Camuris hirtę sub cornib⁹ aures. Camerę igit̃ recta incuruate formata. Et camuri boues a curuatione. Pli. lib. xix. Velocitas pernix leui vmbra camaras et pergulas operientes.

Camerare cameram facere. i. fornicem ꝛ testudinem a quo cõcamero. Pli. lib. xxiiij. Dinocrates architect⁹ Alexandri Arsinoes tẽplũ cõcamerare inchoauerat vt in eo simulachrũ eius e ferro pẽdere in aere videretur. Inde cõcamerata loca dicim⁹ testudinea hoc est quę fornicibus constant.

Camerinũ penulti. pro. piceni vrbs ꝑclara a curuitate situs ita appellata. Ab ea camertes dicti sunt: quos Liuius scribit. P. Scipioni in armanda classe: qua in aphrica duxit cohortẽ vnã sexcento ꝛ militũ armatorum prebuisse.

Camertes populi picentini a camerino dicti.

Cameria oppidũ: et palus eiusdẽ nois in Sicilia.

Camillus ,prie puer ingenuus qui flamini dialis sacrificia ministrabat. Antiqui em̃ camillos: et camillas vocabãt ministros ꝛ ministras impuberes in sacris. Unde mercurius etrusca lingua Camillus dr: quasi deo ꝛ minister. Fuit ꝛ camillus ,prii nomẽ Romani viri qui Gallos expulit ab vrbe. Itẽ genus quoddã vasis camillũ dicebãt qõ opertũ in nuptijs ferebãt: quod alio noie cumera vocabãt.

Chamemellũ herba ab odore mali dicta quã vulgus camomillã vocat: ab aliquib⁹ melanthion dicit̃.

Camilla nomẽ Volscorum regine: quę Turno contra Eneam auxilio venit.

Caminus latine fornax dicitur. Virgł. libro. iij. Ruptis flammam expirare caminis. Accipitur etiã quãdoq; pro structura quę fumũ excipit. Sue. in Vite. Nec ante in pretoriũ redũt ꝙ flagrante triclinio ex conceptu camini. Cice. ad Atticũ. Luculento camino vtendum censeo.

Caminata loca dicunt̃ testudinata: ꝛ ad fornacis similitudinẽ facta. Pli. li. xvij. Scrobes vbiq; caminata fossura ore cõpressiore sint.

Camene cum ę. dipht. quasi canẽtes amęne. Amęnũ vero ab amando iucũdũ dicimus. Canunt em̃ antiquorum laudes. Var. Camene ab antiquis Carmene vel casmene dicte sunt: nunc abiecta r. vel s. camene vocantur. Alij camenas dicũt ꝙ sint caste mentis presides. Sunt aũt camene idẽ qõ muse. Musa ꝺo significat cantum.

Campana instrumentũ notum ad pulsandum idoneũ. A quo Nie. formauit dimi. cãpanula. Mã ad Eusto. scribit. Quo vsq; campanula in claustro pulsabitur. Aristophanes aũt comicus in ea comedia: quę ειρη ϸη inscribitur. κωλωρα πρὸσ αγορευει και ρο παλον αυτου και παλαι οσαγουειραι ita ꝙ malleus campane dicit̃ ropalũ li. et etiã instrumentum quo pulsatur ostium.

Campania regio Italię sic dicta ꝙ campestrꝭ sit a qua Campani qui in ea habitant. Ea nũc dicit̃ terra laboris fertilissima vbi capua ꝛ Neapolis ꝛ Cume.

Campus est grande atq; amplum spatiũ terrę quę plana sit. Unde spacio se platęq; areęve campi dicuntur. Vier. sup Can. Cãpus planities terrę dicit̃ cui cultura adhibet̃: et excolit̃ ab agricolis. Et campus solet accipi pro qualibet re in qua quis studiũ habeat. Dictus campus a capiẽdo ꝙ animaliũ seu rerũ multitudinẽ facile capiat: seu ꝙ veteres ex agro tantum plano capiebant fructus.

Campestria loca plana a campo deductũ nomẽ: vt in campestribus inquit Vier. Et apud Esaiã. Et erunt cãpestria in caulas gregũ ꝛ vallis achor in cubile armẽtorũ populo meo. Sic cãpestres opere dicebant̃ hi qui in campo martio seruilẽ operã candidato impertiebantur: et cãpestria dicunt̃ genitaliũ succincto ria: eo ꝙ ludentes in cãpis vestibus omnibus exuebantur ꝛ nudi ludebant solis cãpestrib⁹ tecti virilia. Hora. Penula solstitio campestre niualibus auris. Aug. lib. xiiij. de ci. dei. Cãpestria latinũ ꝺbũ est: eo dictum ꝙ iuuenes: qui nudi exercebantur in campo pudẽda operiebãt. Ũ qui ita succincti sunt campestratos vulgus appellat. Hec etiã brachę fẽminalia vel fẽmina: periçomata: succinctoria: subligacula appellantur: et lumbaria.

Camparius custos campoꝝ.

Campsores dicunt̃ vulgo q̃ collibiste ac trapeçite sũt.

Campe vermis genus hortenses herbas et arborum frondes infestans a verbo greco καμπτειν qõ est flectere. Colu. Nec solum teneras audent erodere frondes Implicitus conchę limax hirsutaq; campe. Hinc hippocãpe pisces qui ꝛ equi appellant̃ a flexu caudarũ quę piscose sunt.

Canastreũ promontoriũ est proximũ pallenę.

Canaan nomen filij Cham: a quo cananeus a. um.

Canna harundo: licet minor sit ꝛ maior calamo. Col. libro. v. de arundineto. Ea est autẽ senectus: cum vel exaruit situ ꝛ inertia plurium annorum: vel ita densatum est: vt gracilis ꝛ canne similis arundo ꝓdeat. Idem lib. viij. Degener arũdo quam vulgus cannã vocat. Et canna vas in quo ferebatur oleum. Colu. Urcei quibus oleum progeritur canne tegetes quibus oliua excipitur. Stra. scribit in aphrica ad cubitos quinos longas: crassitudine vero digiti minoris cannas nasci. Quare mirũ nõ videtur si in eis romã comportatũ oleum sit. Pterea canna vicus Gallię est: et vrbs Lycaonię.

Cannetũ: vbi cannarum copia ẽ. Palla. lilieta cãneta ponenda sunt.

Canitium: canna harũdo. Aug. super ꝑs. Mostis quę admodũ sibi faciũt de canitijs sagittas infantes.

Canne cannarũ tm̃ pluraliter. Vicus i apulia. Romanorum clade clarus.

Canalis a canna fit vna littera detracta. Et tã mas. q̃ fẽmi. generꝭ est. Fest. Canales per quos aqua ꝺfluit in vũs lapide stratis. Virgł. Currentẽ ilignis portare canalibus vndam. Est autẽ canalis lignũ ad canne similitudinẽ cauatũ a quo aqua deducit̃. Dicitur et hoc Canale. Sta. lib. i. syl. Flumina demerso trahit intemerata canali.

Canalicula diminutiuum parua canalis. Erasistratus medicus docet duas esse quasi canaliculas vel phystulas quę a faucibus deorsum proficiscuntur: per alteram in stomachum delabuntur omnia esculenta ꝛ poculenta: per alteram spiritus ab ore in pulmonẽ atq; rursum in os ꝛ nares commeat: per ꝙndẽ meatus vocis fit: et grece nominatur τραχεια ἀρτηρία id est aspera arteria. Lactantius hanc arteriã appellat phystulam spiritalem: alio nomine Lurgulio nominatur. Canaliculus diminutiuum a canalis in masculino genere. Victru. libro. vij. Canaliculus eatũ qui strigis appellatur. Col. lib. ix. Largiore cibo celerius pinguescit semper tamen etiã canaliculi milio repleti apponuntur.

Canaliculatus a. um. qõ est in canalis modũ factum. Plini. lib. xix. Quibusdã angusta ꝛ canaliculata: vt cacumina paucis foliacea ꝛ lata vt atriplici.

Canalicole pe. coz. forenses homines pauperes dicti ꝙ circa canales foꝛi consisterent.

Cannabis penul. coꝛ. herba ex qua fiũt chordę. Persi. Tũc mare transilias tibi torta cannabe fulto. Dicit̃ et cannabũ. Palladius. Hoc tẽpore cannabũ seris. Hinc cannabaceus a. um. et cannabinus a. um. qõ est ex cannabe. Col. lib. vij. Cannabinisq; funib⁹ cor-

nua iuuencorum ligata.

Cancellus ligna inter se modicis interuallis in trāsuersum: instar retis inuicem annexa: quibus scene et tribunalia atq; feneſtre muniri solēt: quos preteriri nō licet. Et apud priscos fere semper fuerunt erei: quoꝝ multi extant per basilicas distributi ad lignorū similitudinem fabrefacti: quorum lineole altrinsecus in quincuncem superpositę foramina linquūt: quib⁹ cū aer aspectusq; admittatur: prohibet accessus: seruatq; usus eiusmodi claustra vineis pro valuis foribus/q; apponi. Cice. in Quinti. Ab his cancellis ab⁹ me circunscripsi declinauero. Sunt ꝛ cancelli loca cancellatim: hoc est tessellatim transuersarijs lignis ac/cōmoda sessui. Suid. Cancellis primos imposuisse pedes. In sacris litteris cancelli vocātur specilla foraminib⁹ plena: ꝛ transuersim plagulis feneſtrata: quas vulgus ęlotypias vocitat. Vñ in prouerbio. De feneſtra domus meę per cācellos prosperi iuuenem: et video paruulos. Hos cancellos delitiosos. Licero libro de pfecto genere dicendi appellat transennas ab oculorū videlicet ꝛ foraminum transitu. Dit esm quasi per transennā pretereuntis strictim aspicimus. Et cancellis distincta est cutis elephanto⁹: quasi tessellatim conquadrata ꝛ in modū capsularū facta. Inde cancellata cutis dicta est a Plinio lib. ix. cuius verba hęc sunt: Elephanti cancellata cutis et inuitans id genus animaliū odore. Ergo cū extenta cute recepere examina arctatq; in rugas repente cancellis cōprehēsas enecāt. Preterea cancellus potest esse diminutiuū a Cancer. Cancello as. concido dilanio: dispungo: erado: deleo. Cancellatim aduerbiū: ad similitudinē cancelli.

Cancellarij dicunt scribe. Qua dictione vsus est Flauius Vopiscus scribens: a Carino Imperatore factum esse prefectū vrbis vnū ex cancellarijs suis.

Cancer cancri genus piscis: et signum cęli: qui et Carcinus dicitur. Luc. lib. ix. Par geminis chiron et id quod carcinus ardens. Cancri in syderibus a gentilibus inde dicti sunt: eo q̄ ad illud signū mense Junio sol dum venerit retrogradatur in modū cancri: longioresq; dies faciat. Et in vtroq; significato ē generis masculini. Ferūt hunc cancrum a Junone missum fuisse terreum: qui ex lerna palude erūt: et dum herculis pedem momordit pugnantis contra hydrā in sydus translatum.

Cancer canceris: neutri generis morbus est. Ouidi. Vtq; malum late solet immedicabile cancer: Serpere ꝛ illesas vitiatis addere partes. Idem. Contra Ruffi. Memo vnq̄ suam carnem odit cum morbo regio labentes: phtisi et cancere distillationibus mortem vitę preferant. Nascit hic morbus fere in omnibus corporis partibus: sed maxime in mamillis mulierum quę non purgantur menstruo naturali. Legitur ꝛ cancer cancri: genere masculino ꝓ morbo: vt apud Catonem de re rusti. Eadem brassica vulnera putrida cancrosq; purgabit: sanosq; faciet. Dictus cancer a cancri rubore: seu similitudine. Nam sicut illi pedes: ita huic vene protense ex vtraq; parte cernuntur. Vic alio nomine dicitur carcinoma: et grece carcinus dicitur. Suidas autem dicit Cancrum poetā tragicum fuisse: alterum etiam poetam atticum qui multa scripsit.

Cancri etiā dicebant qui nunc cancelli per diminutionem dicunt. Hoc est opus subtili materia in trāsuersum cōpacta ad similitudinē retis facta: q̄ frequētia foramina habeat: qualia sunt quę in corpore efficit morb⁹ qui cancer vocat. Unde Apu. vocat cancros orci/pro faucibus ꝛ tenacib⁹ stationibus.

Cangrena penulti. pro. species morbi alia a cancro: q̄ vt ait Pli. sanari potest: in hoc cancer ꝛ cangrena cōueniūt q̄ vtrāq; carnē exedit. Nascit cangrena non oīb⁹ partibus corporis: sicut cancer: sed in prominentib⁹ mēbris. i. inter vngues ꝛ alas ꝛ inguina.

Candax acis. penul. cor. nomen reginę ethiopū. Iuue. Candacis ethiopū dicāt arcana. Sic alia terminata in acis corripiūt pe. vt Salmacis ꝓ fonte. Ouid. li. iv. Cui nō audita est obscena salmacis vnda. Idem lib. i. de arte. Atracis ābiguos traxit in arma viros. Hoc est hippodamia ab atracia.

Candeo es. candui: ignitus sum. Licero lib. i. officio. Quid enim censemus superiorem illum Dionysium quo cruciatu timoris angi solitum qui cultros metu ens tonsorios cādente carbone sibi adurebat capillum. Et candere significat candidum esse. Virg. lib. iiij. Candentis vaccę media inter cornua fundit. A candeo fit candesco: quod est ignitus fio. Composita: excandeo ꝛ incandeo: a quibus excandesco ꝛ incādesco: quę proprie significant vehementer incendor. inflammor. Transferuntur etiā ad iram: q̄ ea est velut ignis: animum incendens: et vultum hominis quodā candore perfundens. Sed non temere. Cum esm ignis obstantia exuperat ac fumū vincit: candorem laminę concipit. Vel quia vt sol quanto candidior tanto ardentior: ita animus dum ira concitatus est: inflāmatus incensus ꝛ excandescens dicit vt tanta mēris cōmotio significetur Celius Cice. Id postq̄ rescūt excanduit: et me causam inimicitiarū quere/re clamitauit. i. ira vehementer incēsus est. Cato de re rusti. Nam si recto coquas cū bitumen ꝛ sulphur additū est: excandescit. i. incendetur ꝛ inflammabit. Hinc excandescentia: q̄ est vt Cice. lib. tus. inquit ira nascens ꝛ sine modo cristens. Ex quo cōstat flammā ignis cādidā esse. vñ Ouid. lib. vij. me. de incādesco apte demōstrat. Nō secus exarsit q̄ cū balearia plūbū. Funda iacit volat ꝛ incādescit eūdo. Et quos nō habuit: sub nubibus inuenit ignes. Aug. sup Jo. cū actō iunxit. Quā totā repleuerat spūssancti gratia. totā incāduerat diuinus amor. Est ꝛ recandeo: a quo Recandesco: q̄ est rursus candesco. Ouid. li. j. me. Ergo vbi diluuio tellus lutulenta recenti Solidus ethereis altoq; recanduit estu.

Candefacio: candidū facio. Plau. in mus. Quid ceruſa opus est? Nā qui malas oblinā vna opa ebur atramēto cādefacere postules. Hinc excandefacio. Var. lib. iij. de re. rus. Cęne collegio⁹ excandefaciūt annonā macelli. Aliqñ etiā cādefacere est cādentē hoc ē ignitū reddere ꝛ excandefacere ira valde inflāmari: et excandefactus ꝓter modū iratus.

Candor ipse splendor: vt candor est lucis eterne.

Candidus a. um. q̄d ex luce ita niteꝛ: eūq; colorē habet qualis est flāmę ignis: licet aduerbiū Candide ꝓ benigne ꝛ pure sumat. Celius Cice. Lauendū tibi erit ne parum simpliciter ꝛ candide posuisse inimicitias videaris. Hora. Albi nostrorū sermonū candide lector. Interdū candidus ponitur ꝓ felici. Tractū a thracibus qui diem fortunatū albo: aduersum nigro lapillo designarunt. Catullus. Fulsere vere candidi tibi. Hora. lib. ser. Vnccine solē tam nigrū esse mihi id est tristē ꝛ exitiosum. Differt tū candidus ab albo: q̄ candidus est qui quadā intenta luce perfusus est. Albus qui pallori vicinus est.

Candido as. candidū facio. vñ Canditatus candidus factus. Pomp. Testem lixiuio candidans.

Candidatus qui luce quadā intente perfusus est. Lac. libro. vj. per translationem. Qui si hoc ille faciebat homo non a cęlesti tantum: sed a publica quoq; ciuiliq; iustitia remotissimus: quanto magis id nos facere debemus qui immortalitate veluti candidati sumus? Candidati etiā dicebāt qui in alicui⁹ magistratus aut dignitatis petitione versabantur: a tunica

candida quã per id tempus induebant siue ad denotandũ integritatẽ: q̃ sol⁹ hic color sincerus ac purus et minime inquinatus est: siue vt perspici ab omnib⁹ posset eos pecuniã nõ habere qua ciues corrũperẽt. Ire autem candidati per comitia solebãt suadendo rogãdo submittẽdo se oĩb⁹ et nudato etiã corpore cicatrices ostendendo Inde p̃ translationẽ aliarum quoq; rerum petitores sicuti a Quintil. candidatus eloquentię: a Ply. in panegy. candidat⁹ glorię ꝛ immortalitatis: a Vier. candidatus fidei nuncupat⁹: et quib⁹ ostendit candidatus ꝓstrui cũ gtõ: vt sit candidatus ꝓsulatus p̃ture: questure: qui petit consulatũ: ꝓcturam: questuram.

Candico. as. penultima correpta: candoꝛẽ habeo: siue dealbo album facio. Plyn. lib. viij. Insignę ei in dextero latere candicans macula. Idem. Cuius radice vruntur ad candicãdos capillos. Hinc candicãtia c. pro albedine. Ply. lib. xxx vij. Fictitię sacrificationis candicantiam fugiunt.

Candifico as. candidũ facio. Aug. lib. xxj. de ciui. dei. De igne fulgido q̃ certũ suum fulgorem lapides coquendo candificet. Ueui. Poliens sese ꝛ succis herbarum candificans cutem.

Candela a candoꝛe luminis dicitur. Hinc candelabrũ in quo candelę figũtur. Sunt autem candelę quacũq; constent materia scirpis/ teda/ seuo/ cera. Varro. Candelabra a candela in his enim funiculi ardentes figebãtur. Var. de candelabro corinthio Nomina candelę nobis antiqua dederũt. Non notat parcos uncta lucerna patres.

Candebea pal⁹ fuit: de qua Ply. lib. vj. Pars ẽ inquit Syrię q̃ phenicę oꝛ finitima iudeę intra montis carmeli radices: paludẽ habens q̃ candebea noiat. Ex ea creditur nasci belus amnis.

Canus a. um. quod est senex: a candeo vt quidã putãt. Virgil⁹. Cana fides et vesta .i. antiqua: Uetustate enim canescimus. Cani vero substantiuũ accipiũtur pro capillis albis prę senectute: vt est illud Cani eñ sunt sensus hominis.

Canicies et canitudo pro ipsa albedine. Plyn. Et ipsa iam canicie venerabilis.

Caneo canes canui: canus sum: a quo canesco: canus fio. Incaneo: incanesco: valde canus fio. Vier. libro. j. Re. Ego senui ꝛ incanui.

Canistrũ et canister: fiscella: cista viminea. Virg. Cereremq; canistris expediunt. Grece καρασσον. a in i. mutata. Palladi⁹. Salignis canistros fieri debere virgultis: q: genus hoc oleum dicit adiuuare. Cui⁹ diminu. est canistellũ ꝛ canistellus.

Canephoꝛa penul. cor. virgo dicitur quę more attico sacra in cistulis reposita capite sustinebat: cana eñ greci dicunt q̃ nos canistra et p̃ diminutionẽ canistella. Uñ canephoꝛe appellant: quę sacra huiusmodi vasculis recondita capite ferebant. Cic. in vi. Verrinarũ. Habe canephoꝛas deoꝝ simulachra restitue.

Canis generis cõmu. anial latrabile: piscis marinus: signũ celeste ꝛ ludi talaris signũ: quod vnũ duntaxat punctũ ꝓtinebat. Ideo dãnosus erat. Prop. Semp dãnosi subsiluere canes. Pers. Damnosa canicula quantũ Raderet anguste collo nõ fallier oꝛce. Canis anial a canendo oꝛ: q̃ noctu in custodia ꝛ in venãdo signũ voce det. De hoc Colu. Quis hominũ clari⁹ aut tanta vociferatione bestiam vel furem prędicat q̃ iste latratu? Quis famulus amantioꝛ dñi? quis fidelioꝛ comes? quis custos incoꝛruptioꝛ? quis excubitoꝛ inueniri potest vigilantioꝛ? quis deniq; vltoꝛ aut vindex constantioꝛ? Canis sydus lepoꝛem fugiente sequitur: habet in lingua stellam vnã que ꝓrie appellatur canis: magna quidẽ et splẽdida: in capite alterã quam nõnulli Siroon dicunt. Sũt ergo duo canes in cęlo: maioꝛ. s. et minoꝛ. Sed canem dicendo maioꝛem intelligimus. Minoꝛ enim canis canicula dicit: que quia integrũ diem in oꝛtu atq; occasu canẽ precedit: a grecis procyon vocatur. Nam pro ante κυων canem significat. Hec etiã anticanis ꝛ sirius dicit. Cice. Anticanẽ procyon graio qui noĩe fertur. Oꝛitur septimo calendas Augusti. Occidit sed non tota post dies. xl. Hec stella canis estiuis mensibus in medio cęlo est. Et cũ sol ad eam ascenderit: iuncta cũ sole duplicat calorẽ ꝛ dissoluunt corpora ꝛ vapoꝛant. Latine canicula dicit. Uñ ex ipsa stella dies caniculares dicunt: quãdo molestę sunt purgationes. Dicta canis q̃ corpoꝛa morbo afficiat: vel ꝓpter flammę candoꝛem q̃ eiusmodi sit vt prę ceteris lucere videatur.

Canicula diminutiuũ a cane: cũ est feminini gener⁹. Et accipit pro signo celesti. Columel. lib. x. Cũq; pacto solstitio vsq; ad oꝛtũ caniculę: qui fere dies. xxx. sunt. Hinc Caniculares dies.

Caniculus catulus: a quo catellus diminutiua sunt a canis generis masculini.

Caninus a. um. q̃ est ex cane. Ply. Sanguine canino nihil ꝓtra torica pstantius est. Canini ꝟo dentes sũt post primores. Uide in dictione dentes.

Canatim aduerbiũ significat ad similitudinem canis:

Canarius a. um. quod ad canẽ ptinet: vt canaria lapa: q̃ canibus adheret. Apud Ply. lib. x viij. Augurium canariũ legit: ꝛ apud Ateiũ capitonẽ. Canario sacrificio ꝓ frugibus depꝛecãdę semitię causa syderis caniculę. Canatius ab Apuleio oꝛ in floꝛidis ꝓ clara ceu p̃conis voce. Canatius inquit limã dabo vt p omnes prouincias eat. Sed hoc a canãdo. i. calando videt dictũ. Mã Var. scribit ꝓsuetudinis fuisse vt classicus in arce circũq; muros canatum iret.

Canarii populi circa athlãtę aphricę mõtẽ habitãtes: q̃ victus eius animalis his ꝓmiscuus sit.

Canicularis adiectiuũ a canicula cęlesti signo dictum. Unde Caniculares dies.

Cano is. cecini cantũ ꝛ canitũ: a quo Hiero. formauit participiũ cũ in Apocalypsi inquit. Qui erant tuba cantaturi. Sed eius cõposita faciunt prꝛeteritum in ui diuisas syllabas. Significatq; ꝓprie canere voce modulari. Hinc canere poete dicunt q̃n ꝟsus rythmica ratione compositi sunt: et cantando ꝓnũciari ꝓsueuerũt. Virg. Arma virumq; cano. Canere etiã is dicit qui non tm̃ oꝛe: sed q̃ fides oꝛgana ve pulsat: aut qui tibias inflat. Unde Canere receptui quod significat post cõflictum milites a pugna esse reuocandos recipiẽdosq; in castrũ: quod fit cantu turbarum ꝛ clangoꝛe sicut canit bellicũ cum initur ꝓflictus ꝛ milites in pugnã ꝓdeunt. Uege. Tubicines ad bellũ vocant milites rursum receptui canentes reuocant. Sed quia veteres laudare ꝛ vaticinari versibus solebant: factũ est vt canere ꝓ laudare capiatur. Virg. Regęq; canebant. Et pro vaticinari. Idem. Ipsa canas oꝛo. Quandoq; pro p̃dicare ꝛ cũ quodã vt exaudiri possit canoꝛe proferre. Var. Quicquid fama canit donat arena tibi. Huius ꝟbi composita sunt Accino quod est ad aliquid vel iuxta cano. Concino simul cano. Circũcino. Excino extra vel valde cano. Incino intus cano. Intercino inter agendum cano. Occino siue occano ꝓuiciũ facio. Percino canendo perse-ero. Procino canendo ꝓfero. Precino p̃dico prediuino: ꝛ antecano. Recino rursus cano. Hora. lib. car. Quę deũ cuius recinit iocosa nomen imago. Interdum significat in contrariũ cano. Idẽ lib. j. carminum. Nunc ego nutibus mutare quero tristia dũ mihi fias recãtatis amica. Est et Succino q̃ ẽ summissa voce cano. Et omnia habent penulti. cor. Hinc deducuntur infrascripta.

Canto as.frequentatiuū:a quo cantatio cantatus cantator ꝛ cātatrix. Cōposita mutant a in e. vt Accento as.vnde accentus. Concento a quo concentus. Occento ꝛ succento. Excanto vero incāto ꝛ recanto seruant a. Aliqñ tñ cantare ponit̄ pro incantare. Virg. Frigidus in p:atis cantando rumpit̄ anguis.

Cantito as.penulti. cor. frequentatiuū a frequētatiuo formatum. Augusti. Quales poetarum nostrorum carminibus cantitantur.

Cantus us.a cano fit:ꝛ ē inflexio vocis. Et ꝑ cantione cuiuscūq; rei ꝺr. Virg. Cantuscq; dedere.

Cantio idem qđ cantus. Cuius dimi. est cantiuncula.

Canticum proprie est elegās et lasciuus cātus. Quintilian⁹ Sit poete lectio cum suauitate quadā grauis ꝛ non quidē prosę similis quia carmē est: et se poete canere testantur non tamē in canticum dissoluta. greci canticū hymnū vocant. Itē psalmum. Sed ꝑprie hymnus dicit̄ qui voce naturali fit:psalmus qui aliquo musico instrumento.

Cantilena:cantici cōpositio.

Canor cantus ē elegantia quedā ꝛ consonātia quedā. Quintilia. Vocis rationem Aristoxenus musicus diuidit ρυθμον και μελος εμμερον quorū alterum in modulatione est:alterum canore ac sonis constat. Ouidius libro. v. me. Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures.

Canorosus a.um. q̄si sonorosus. Gel. Collectā coactā q; vocem et magis claros canorososq; sonitus facit.

Canon latine regula: a quo canonicus a.um.quod est regulare. Augusti.lib.iij.de ciui.dei. Quā solis obscurationem nō ex canonico syderum cursu accidisse satis ostendunt. Et canon interior scuti locus: quo brachia immittunt.

Canoniço as.latine regulo και ελληριστι καγων και κανονισμος.

Canopus penul. pro. ciuitas egypti distans ab Alexandria. c.xx.stad. ex qua ortū ferunt Claudianū poetam dicta q̄si canobus a Canobo Amycleo Menelai nauis gubernatore ibi sepulto. Nā deuicta Troia in egyptum vi ventorum delatus cum Helena gubernatorem ictu serpētis quē Hemorrhoida vocant amisit:in eiusq; memoriā vrbem condidit relictis ibi his qui ad nauigandum inutiles erāt. Nec salubris aeris benignitate homines allicit. Est ibi nili ostium quod canopicū vocant. Hinc Canopite. penul.pro. dicti sunt qui canopum habitant. Canopicus a.um. possessiuū a canopo. Var. Nobis sapere videmur cum simus canopici.

Cantabri.penul.cor. Hispanię populi sūt in extremis lusitanis finitimi his qui tractū trans duriā seruant: Hi efferi sunt ꝛ nullā vitā sine armis esse existimant. De quib⁹ Sirius. Cantaber añ ois hyemisq; estusq; famisq; Inuictis. Et mox. Nec vitā sine marte pati quippe ois in armis Lucis causa sita est ꝛ damnatū viuere paci. Cātabrox regio cantabria ꝺr. Sue. Domuit autē partim ductu:ꝛ partim auspicijs suis cantabriā. Hinc cantabrius a.um. Florus li.iiij. Tantā amplexus cantabriā efferā gentē ritu ferarum quasi indagine debellabat. Cātabricus.um. Sue.in Aug. Extrema bella duo omnino p se gessit Dalmaticum ꝛ cantabricū. Memorię ꝑditū est cātabros solitos canere peana leticię suffixos cruci ab hostibus. Cur aūt septētrionales sint ad arma promptissimi ꝛuātq; in ferrū sine timore causa ē sanguinis abūdātia sicut docet Victru.lib.vj. ecōtrario meridiani populi ꝑ sanguinis exiguitatē timidiores sunt: ferro resistere sed ardores ꝛ febres sustinēt sine timore tñ corpora septētrionaliū a febri sunt timidiora ꝛ imbecilla.

Cantharus:penul.cor.ꝛ cū th.aspirato grecū:est quo significat poculū qđ baccho tribuitur: sicut cyphus herculi a cantaro qđ erat naulgū genus. Vlp.scribit cantharos esse ꝙ quos aquę saliūt. Et cātharus aial est cui⁹ femina nō inuenit̄. Col.lib.viij. Nā ꝛ alecula modo capta ꝛ cantharus exiguusq; gobio quisq; deniq; est incrementi minuti piscis maiorē alit. Et cantharus latine scarabeus dicit̄. Ūñ cantharolethros locus est paruus in Thracia:in qua vnū hoc animal necatur ολεθρος pernities dicitur.

Cantharis idis.vel cantharida e.vermis terrenus viridis auri colore superlucens:ꝛ nascit̄ in summitate ramorū fraxini ꝛ oliuę cuius succus in venas ingressus:vt venenū interimit:ꝛ humano corpori applicatus vesicas plenas humore facit. Oui. Cantharidū succos dāte parente bibas. Hiero. Me magnopere glorieris:si facias quod scorpiones facere possunt ꝛ cantharides. Cantharides etiam ficorum vermiculi dicuntur ꝛ pyri et pinus.

Cantherius:equus cui testes amputati sūt qui ideo fit mansuetior. Var. Et ideo ꝙ femine carēt ū cantherū appellantur:distatq; ab equo:sicut capus a gallo. Et Cantherij sunt q̄ a rusticis fere nominant̄ caballi:qz ipsos equos cantherios vocam⁹ q̄ subicū solent a fabris materiarijs:dū moles arborū secant. Item cantherū tigna dicunt̄ Victru.lib.v. Et cantherij ꝑminentes ad extremā suggrūdationē:supra cantherios templa. Itē cantherius vt auctor est. Var. mons est in sabinis. Et cantherius genus iugi in vinea dicit̄.

Canteriū vehiculi gen⁹:de quo Sene.epistola.lxxxvij. Var. Cato censorinus canterio vehebatur ꝏthiopico. Col.lib.v. Si regionis conditio permittit deponemus hastilia quibus adnectuntur singulę trāsuersę pertice in vnam partem ordinis quod genus iugi cantheriū vocant rustici. Idem. Is vt dixi cantheri⁹ ꝑprius a terra q̄ vitibus ordinarijs summittendus est. Hinc cantheriatus a.um. Col.lib.vj. Que pedamentis adnixe singulis iugis imponunt̄ eas rustici cantheriatas appellant.

Canthus cū th aspirato:ferrum quo rotę extremitates vinciunt̄. Persi. Tertentē sese frustra sectabere cantbum. Hier.lib.iij. Re. Et axes earū ꝛ radij ꝛ canthi ꝛ modioli omnino fusilia. Canthos etiā greci angulos oculoꝝ vocant:seu palpebrarū pilum.

Canthes organorum fistulę.

Canusiū Apulię oppidū vbi lana laudatissima fit quę Canusina ꝺr cui⁹ color est rutilus. vñ Canusinatus dicit̄ qui ē indutus canusina veste. Var. Vt canusinatus nostro syrus assere suder.

Cappa nomē littere grece ꝑ qua latini vtunt̄ c. Quo nomine greci vt Suidas docet cum malū hominem volunt ꝙerbio signare vnum cappa:cū peiorē duo cū pessimū tria habere cappa dixerūt: volentes eum intelligi esse cretensem cilica cappadoca qui singularis fuisse improbitatis existimantur.

Capparis penul.cor. in Salomone fruticis genus est in oriente silę lentisco calidę ꝛ sicce virtutis:nascitur precipue iñ parietinis hoc est muris veterib⁹ et spelueticis ꝑdest. Seritur quoq; in locis siccis area circum effossa structis vndiq; aut ex natura ripis:aut ex artificio lapidū vt luxuriari permittatur. Colu. Capparis et tristes inulę feruleq; minaces. Dicit̄ ꝛ capar. Palladius. Hoc mēse mentha ꝛ pastinata thymum ꝛ origanū ꝛ cappar. Suidas καππαρις παρασο εκ του καμπου αιρεσθαι τησ δεβοταυησ οκαρποσ ουησιμοσ.

Cappadocia pontica regio est vt scribit Solinus:quę leuo latere vtraq; armenias comagenemq; tāgens dextro multis asię populis circumfusa ad tauri iuga et solis ortus attollitur. Euphrates eam ab armenia maiore diuidit. Apianus minoris armenię partem Ptole.vero minorē armeniā esse scribit. Dicta Cap

padocia a cappadoce amne: ante Leucosyria vocata Unde cappadoces leucosyrū. Hinc cappador ocis. pe. cor. pro eo qui est ex cappadocia. Luc. lib. ij. Cappadoces mea signa timent. Cappadocus a um. possessiuum. Persi. Nec sit prestantior alter cappadocas rigida pingues clausisse catastas. Suidas καππαδοκι ακριτω και κιλικια.

Caper mas inter capras castratus. Var. Dum iugulas byrcū factus es ipse caper. Nam Virgi. improprie caprum pro byrco posuit cum dixit: Vir gregis ipse caper: sicut etiam improprie brutū aial virū appellauit. Ponit tamen q̄q̄ ꝓ masculo caprarum: t Aries ꝓ masculo ouium dum sunt adulti nec tamen coierunt. Nam qui minores sunt inter capras hedi inter oues agni dicūtur. Sed qui post calendas Augusti concepti sunt vocātur socordes. Et dicit caper siue capra a carpēdis virgultis. Rodit em̄ omne virgultum: t in primis vites: ꝓpter q̄d bacchо immolari caper solebat. Est t caper nomen proprīū grāmatici.

Capra quasi carpa q̄ virgulta carpat vl q̄ carpat asperā vel a crurum crepitu. Unde t crepas eas antiqui vocabāt. Sunt autē capre domestice: Capreę siluestres. Et capra a capro. Caprea a capreo licet non sit in vsu. Cuius diminutiuū est capreolus. Similiter capellus a capro: capella a capra diminutiua sunt.

Capreus caprea caprēū: quod ex capro siue capra est: vt pellis caprea.

Caprinus a um. idem q̄d capreus vt caprinū seuum.

Caprilus a um: idem quod caprinus: sicut ab oue ouillus. Var. scribit stercus caprillum t ouillū t asininū tertio ordine in agris ponendum.

Caprarius caprū custos.

Caprea penultima correpta: animal siluestre quantum ad greca vocabula nomen a videndo atq̄ clarius aspiciendo inquit Hiero. sortitū est. Nam natura sua habet vt non solum ipsa videat: sed prospiciat acerrime: sed t alijs visum prebeat. Asserunt em̄ hi quibus medicine peritia est: huic animali intra viscera humorē quendā inesse qui caligine depellat oculor t obtusiores quoq̄ visus eracuat. Caprearū genera cōpluria enumerat. Pli. lib. viij. Est Dama que raro mansuescit nebros etiā applellata. Sunt Ybices marie pernicitatis. Sunt Rupi capreę. Sunt Pigardi. Sunt Origes soli contrario pilo vestiti: t ad caput verso. Sunt Strepsicerotes t platicerotes bi a cornibus latis: illi a contortis nomen adepti. Est t caprea vitis dicta: vt inquit Var. q̄ pariat capreolum. Et capreę insula vltra Surentum campanię vrbem circiter octo milia passuū nobilis coturnicum multitudine q̄ ex Italia volātes illic principio autūni capiūtur

Caprarius custos seu exercitator caprarū sic t capraria.

Caprimulgi: aues sunt merule aspectu aliquanto grandiores fures nocturni interdiu non videntur: nec ipsi vident: intrant stabula caprarūq̄ vberibus propter succum aduolant: qua iniuria emoriunt vbera. Hos Arist. a caprarū mamis Aegotelas vocat.

Capraria insula in mari tusco seu ligustico capris abūdans quā greci Aegilon dicunt.

Capreolus cū accentu in antepe. aial siluestre diminua capreus. Vir. Preterea duo nec mihi tuta valle reperti capreoli. Est t capreolus coliculus intortus in vitibus vt cincinn⁹. Is em̄ vites capit. Unde t a capiendo capreolus est dictus: greci hunc helicem nri etiā papinū t clauiculā appellāt. Et capreolus vt li. vij. Col. author est genus est bicornis ferramēti.

Caprigenus a um penultima correpta: qd̄ est ex capra rum genere.

Capule penultima ꝓducta locus vbi capre seruātur sicut ouile vbi oues.

Capricornus: celeste signū q̄d pana fuisse existimāt qui posteriorē partē in effigiē piscis: priorē vo in formā birci cōmutauit. Cuius ingeniū admiratū Iouē ferunt hāc figurā in celū transtulisse. Stellam habet in naso: in pectore duas: in pede duas: inter scapulas septem: in ventre ser: in cauda duas.

Caprificus pe. cor. a carpēdo q̄ parietes ac muros carpat. Var. Harmora messale scindit caprificus. Est em̄ e siluestri ficus genere: nullo vnq̄ tempore maturescens que fere ruptis satis solet erumpere. Terē. in Adel. Illic etiam vbi caprificus magna est. Caprifici etiā appellati sunt caniculares dies: q̄ eo fere tēpore liberi simul atq̄ ancille sub arbore caprifico sacra faciebant.

Caprificatio a Pli. vocat in arboribus quotiēs illarū cortex ꝓ ver cultello findit vt cōmodius ꝓrumpāt arbores atq̄ crescant similitudine caprifici que ruptis muris intumescens exit. Sunt tū qui eā sacrificationē magis appellandā censeant.

Capero as: pe. cor. frontē rugis contrabo t asperitatē vultus ostendo: qō a crispis caprorū frontibus vel a cornuū caprinor ūmilitudine tractū est. Unde t caperatū rugosum dicitur. Plaut. Quid illud est q̄ ille caperat frontē seueritudine.

Caphareus Euboię mons altissimus versus hellespōtum ad quē plurima grecorum classis afflicta est propter Palemedis necē. Uñ t caphareū mare dictū.

Capis idis: poculi genus a capiendo: cuius diminuti. est capidula. Capis vero is: nomen est ei⁹ qui capuā ędificauit. Virgi. lib. x. Et capis hinc nomen capuane dici⁹ vbis: de quo dicteus cretēsis t dares phrygi⁹ Ité interpres quinti calabri poetę lib. xij. qui cū maie state Homeri videt quasi contēdere.

Capio is: cepi captum significat accipio. Virg. lib. iiij. Georg. Cape sacra manu: cape roborea pastor. Sed differūt quia capere est cū effectu. Accipe cū quis nō sic accipit vt habeat. Ideo vt Vlp. scribit non videt quis cape qō est restituturꝰ. Et cape est sponte vel nō sponte. Accipe tantū sponte. Unde dicimus cepi labores: cepi molestiā: cepi vel suscepi inimicitias: accepi calamitatē/cladē/contumeliā/vulnus. Tale. mar. Ut nō coactus ensem accipe: sed sua sponte sumere videret. Habet interdū reciprocū vsum: vt idē sit cepi voluptatē t cepit me voluptas. Quādoq̄ capere est delectare/inescare/irretire ex trāslatione ferarum venatusq̄. Hora. in ser. Te cōiunx aliena capit: meretricula dauum. Quandoq̄ propiciari. Lucr. lib. ij. Nec bene pro meritis capitur nec tangit ira. Q̄q̄ decipe. Virgili⁹. Capiq̄ dolis: lachrymisq̄ coacti. Q̄q̄ eligere. Teren. in Hecy. Cū illū gnatū cepimus. Quādoq̄ ꝓpeti: vt apud eundē in Heau. Duz abs te absum omnes mihi labores quos cepi leues. Q̄q̄ tenere: vt in Eu. Dij boni quid turbe: edes nostre vir capient. Quādoq̄ detinere occupare. Cice. Nauem quādā piratarū prēda onustā cepere. Var. Quid hic venator non cepit? Hinc vincti captiui dicunt q̄ nō sui iuris sint/sed in potestatē alior redacti Quoniā autē qui ita capti sunt non sunt amplius sui iuris/sed libertate priuati sunt. Ideo captos quādoq̄ pro priuatis siue impeditis accipimus. Hinc mente capti dicunt amentes: hoc est qui mentis compotes non sunt Capti oculis qui offico oculorum priuati sunt. Et capere est amore accendere. Unde capti amantes dicuntur. Lucil. Me aspectu t forma capiare aliena. Multa alia significat pro diuersitate rerum cū quibus iungit: vt cape manu est cōprendere. Capere oculis videre. Capere auribus audire. Capere mente intelligere. Cape cōsilio eligere. Capere astu vel dolis decipere. Capere cantu aut voluptate delectare. Virgi. Carmina quo captę. Capere consiliū est deliberare. Cice. Cum autez consiliū hoc prin-

ceps ccpisset. Capere rationē est modum inuenire. Plaut. Rationem cepi vt tamāti obsequerer: tpatrē non offenderē. Et Capere facere. Tereñ. Non si capiūdos mihi sciam inimicos omnes hoies. Hui⁹ verbi cōposita sunt Accipio:a quo prēaccipio:concipio/decipio/excipio/incipio/intercipio/ pcipio/ prēcipio/recipio/suscipio/tvsucapio:quę ci syllabā cor. habent. Deriuata sunt quę sequūtur. Et prēterea Anceps. Forceps Princeps.

Capto as:frequētatiuū a quo Captito aliud frequentatiuū licet nō significent frequēter capere: sed blandicijs:illecebris thuiusmodi aliquid venari: vt hic obsequēdo captat aurā populare. Har. Capto tuā puder heu sed capto maxime cgnaz. Tu captas alias iam sumus ergo pares. Hinc captator venator tcaptatio venatio. Cice. Captator ille popularis aurę. Aliquādo captare cape decipere. Har. Si captare feras aucupis arte placet. Cice. Captatio calliditas insidię:fraus.

Capesso is ssi ssum:frm Dio. vel capessiui ităfrm Prisc. verbum actiuū: Nam dicimus Capesso capessor tsignificat capio/siue ad capiendū eo. Sal. libū. histo. Diuersa vti solet rebus pditis capessiuit. Liui. libū. tām pro capio posuit. Ergo vt segregaret pugnam capessit fugam. Similiter Apul. Dum simul illi tgratias agerem et dona capesserem. Virg. Pro exequēdum suscipio Mihi iussa capessere fas est. Plaut. in Asi. pro imitto. Quoniā magis in altum te capessis tam ęstus te in portum refert. Idem in Amp. pro recipio dixit. Nunc pergam hera imperium exequi:et me domū capessam.

Captiuus dicit quasi capite diminutus qui ingenuitatis fortuna excidit cū nō sui iuris sit:sed in alioruū potestatē redactus. Hinc captiuos as:qđ est captiuū facere. Captiuitas ipsa detentio:grece autem αιχμαλωσοσ αιχμη καί αιρουμαι ειλομην.

Captus a um participiū eiusdem significātię cum suo verbo. Et quādoq; pro priuato siue impedito ponit. Unde mente capti:capti oculis qui officio mētis vel oculoz priuati sunt. Et capti dicunt amatores a trāslatione ferarū. Tereñ. Captus est pro eo qđ est tenetur tirretitur.

Captus us:sors intelligit. Tereñ. in Adel. Prēterea vt captus est seruoz nō malus hoc est vt se habet seruoz conditio sicuti exponit Do. Aliquando Captus deceptio cuius dimi. est captūcula quę tcaptio dicitur. Itē Perceptio qđ homo capere potest. Sene. Quod captu quidē difficile est:sed facile memoria retinetur. Unde et pro capaci ponitur quādoq; Cice. libū. ū. Tusc. Greci prudenter vt est captus hominuz id est tam prudentes q̄ capax prudentie est hominuz natura. Apul. dixit supra captum cogitationis ꝓ eo qđ est supra q̄ quispiā cogitatione capere tcōplecti possit. Item delectatio. Cice. Non possum abduci tsuscipere e pecunia captum.

Captio ipse actus capiendi seu decipiēdi:seu id per qđ quis capitur:cuius diminutiuū est captiuncula. Gel. Quid autē legis istius propugnatores in illa captiū cula faciēt in qua be esse necessum est.

Captiosus a um:qđ capit seu decipit:tdolis plenum est. Gel. Non esse captiosis questionibus respondendum. Hiero. cōtra Vigi. Captiosa est ista ꝛclusio.

Captura detentio. Unde in euangelio legitur. In captura piscium.

Capax quod aliquid capit:seu continet aut continere potest. Eius contrariū Incapax.

Capsa a capio ꝙ res in se recōditas capiat vel ἀκαμπτω quod est curuo:cuius diminutiuum est capsula: a quo capsella. Hiero. libū. j. Regū. Vasa aurea quę exoluistis ei pro delicto ponetis in capsellā sed tamē quid sit capsa tvnde dicatur Suidas noster ita scribit καβαλεγεται κυριοσ κισηκαι θηκη

Capsarius qui mercedis gratia seruāda in balneis vestimenta suscipit:custos capsarum. Et capsarius qui portat libros. Augu. in pś. interpretatione. Modo nobis seruiunt Judei tanq̄ capsarij nostri qui studentibus codices portant.

Capsus:carruca vndiq; tecta.

Capsaces pe.co:rapta:lechytus oleiq; vas. Cypria. libro.ū. epistō. Fidelia farris non deficiet:tcapsaces olei nō minuet. Sic Hiero. ad Eusto. Vidua sarepta na ipsa cum filijs nocte moritura:prophetam pascit esurietem tmirum in modū capsace cōpleto q̄ alendus venerat alit.

Capedo pe.pro. dicit spaciosum aliquid trei alicuius capax. A quo fit intercapedo tdiscapedino as: tdiminutiuū capedūcula. Capedūculas do numę accepit. Cice. pro vasis vel armarijs traditionū eius.

Capula vas vinarium quo veteres vtebantur: ꝙ facile capi posset. Var. Capis tminores capule a capiēdo nominantur ꝙ ansatę sint.

Capulator qui capulis oleum deplet.

Capulus tcapulū dicit quicquid rem aliquā intra se capit. Col. libū. v. Mecq; em̄ cāterius ēditior esse debet pedali altitudie: vt sit q̄ teneri adhuc pāpini capulis suis plurius illigent. Unde tid quo mortui efferunt Capulus dicitur tSarcophagum. i. sepulchrū Capulum dicit ꝙ corpora capiat. Apul. libū. iu. me. Ibi capulos carie tvetustate semitectos quibus inhabitabāt pulueri tcineroſi mortui passim a futurę prędę receptacula referamus. Et capulus manubrium gladij ꝙ manu capiatur. Virg. Capulo tenus abdidit ensem. Sueto. in Calig. Uenū inquit veniam et hic mecū capulū gladij crebro verberās q̄ cinctus erat

Capularis senex. i. capulo intimus vel mortī cōtiguus et mor capulo efferendus. Reumq; capularem dicebant ꝙ capulo dignus esset.

Capulū nodi genus q̄ indomita iumēta capiunt.

Capistrum capitis vinculum quod equis thuiusmodi animalibus adhiberi solet ne fugiant. Har. Paret purpureis aper capistris. Colu. libū. v. vitibus attribuit cum inquit. Quare cum ad summū palum recta vitis extēta est capistro constringitur: ne fętu grauata subsidat curueturq;. Et capistrū dicit qđ circa os bruto; inuoluit ne cibos decerpant.

Capistro as:capistruz impono. Pli. Si inter arbores viteſq; arei fiscellis capistrari boues oportet:ne germinū tenera decerpant.

Capisterium genus vasis rustici. Quod tamē vt Georgius Werula inquit Schaphisterium melius dicit. Caput dī totū illō qđ collo sustētat. Inde dictū ꝙ ab eo initiū capiāt sensus tnervi. Partes capitis distinguūtur. Mā eminentio: pars verter appellatur. Tū corona capitis diuidit in frontē anteriorē tocciput posteriorē partē:media vero sunt tpa quibus aures inherent. Aliqñ caput dicitur origo tprincipiū. Virgilius. O latū caput horum et causa malorum. Item caput vocatur prima summa in pecunia:a qua ſgnus aut alius quęstus sit veluti rei principium. Sed hāc etiā sortē dicūt. Et caput initia parua in libris:qđ capitulū apud vulgares dicit. Gel. Quod in capite superiore a Critolao scriptū esse diximus. Composita a caput sūt occiput tsyncipiut:grece απο του κρατειν λεγουσι κρασ κρατος.

Capitis diminutio est priorīs status pmutatio: Cuius tria sunt genera: vt scribit Paul. Maxima minima media. Tria em̄ sunt quę habemus libertatē/ciuitatem/familiā. Igitur cū hęc oia amittimus:maximam esse capitis diminutionē vt est deportatio. Cum do amittimus ciuitatē et libertatem retinemus:media;z

esse capitis diminutionem: vt est in colonias latinas transportatio. Cum libertas et ciuitas retinetur: familia tñ mutatur minimā esse capitis diminutionez constat velut est adoptatio.

Capitulū diminutiuū: significat paruū caput. Plaut. Meū capitulū meꝰ ocellus. Terē. Olepidū capitulū. Aliqñ dr initiū sentētię: q principia sentētiaꝝ p metaphorā etiaꝫ capita vocantur. Item capitulū dicitur caput columnarū. Pli. lib. xxxvj. Proximū columnis spirę subditę ꝛ capitula addita.

Capitellū diminutiuū est a capituluꝫ: qđ mō significat paruū caput. i. grossiorem summitatē cuiuscūq; rei. Pli. Herba impia vocaꝫ rosmarini aspectu thymi modo vestita atq; capitata. Inde ramuli assurgūt sua capitella gerētes. Et capitulū dicitur Epistyliuꝫ id est caput colūnarū. Nam basis inferior pars est. Hoc et capitulū vocatur: græce βασισ.

Capitulo as: capitulū appono. Unde capitulatū dicit qđ veluti capitulum quoddā in summo habet. Pli. Folia bouis: linguę similia: minora subcandida ꝛ in cacumine capitulata. Capitulare etiā est p capita distinguere. Et capitulata dicuntur scripta quę per capita distincta sunt. Unde ꝛ Recapitulare est breuiter quę dicta sunt per capitula recensere.

Capitatus a um: qđ in caput latius crescit. Unde capitatū porrū. Col. lib. xi. Cultus aūt porri capitati assidua sarritio et stercoratio est. Itē capitata vinea ab eodē dicitur sicut ꝛ brachiata.

Capitosus a um: qđ magnū caput habet. Interdū dicitur qđ est duri capitis ꝙ et ceruicosus appellaꝫ.

Capitale et per Apocopē capital dicit facinus qđ capitis pęna luitur. Plau. in Bene. Tæsi capital fecerit facile asseruabis. Nonius docet capital esse capitis periculū. Var. vero fasciolā qua capillos nectimus Capitalis homo non solū pro scelesto qui est dignus puniri capite: vt apud Li. lib. v. Phil. Ad quē dam septimū capitalē hominē collegā suū miserat sz etiā qui est promptꝰ ad cedē vt idē Trebatio. Tres viros vires censeo. Audio capitales esse. Capitalis oratio. Cice. j. offi. Capitalis oratio est ad equationē bonorū pertinens. Capitalis ira ab Hora. dicitur p mortifera. Capitale odiū. Capitalis morbꝰ: q caput et vitā hominis petant. Capitalis locus dicebatur: vbi si quid violatū erat capite violatoris expiabaꝫ. Capitale pactū. Capitale vitium. i. ppter qđ debeat quis ad pęnā capitis peti.

Capite censi dicebanꝫ: qui in plebe Roma. per ꝫpauco aut nullo ere censebantur: a censione capituꝫ q solis capitibus censerentur: quibus proletarū nomen impositū a munere officioq; plis ędędę q cum re familiari parua minus possent rempu. iuuare: sobolis tñ gignendę copia ciuitatē frequētarent.

Capitolium locus Rome sic dictus a capite hominis ibi reperto dum foderent fundamēta. Ante esū Tarpeius mons dicebatur a virgine vestali Tarpeia: ibi a sabinis necata atq; sepulta fuit.

Capitolinus fuit cognomen eius qui caput inuenit: cū capitolium extruendū esset.

Capitium capitis tegmen a capite. Alij a Capio: q capiat. i. comprendat pectus. Var. de. vi. pa. Tunicas nec capitia nec strophia.

Capidulum idem qđ capitium.

Capillus quasi capitis pilus ꝫuis ꝛ pro omni pilo sumatur. Qui. Quot sunt mentula: quos habet capilli. Capillus veneris herba sic dicta q delapsos post alopeciā capillos recreat: siue q capilloꝝ fluores co, Capillo tenus significat vsq; ad capillos. (ercet.

Capillare est capillos facere. Pli. Polithrix in viridi capillatur: sed defluuia comarū facere dicitur. Unde capillatus ꝛa tum: quod crines longiores habet. Cicero. Capillatior solito.

Capillamēta quandoq; capilli dicunt. Apul. lib. ij. de asi. Tanta est capellamēti dignitas: vt ꝫuis auro veste gēmis omniq; cetero mūdo exornata mulier incedat tñ nisi capillū distinxerit: ornata non possit videri. Pli. lib. xxj. Herba croci est folio angusto pene in capillamenti modū. Transfertur quoq; ad herbas ꝛ arbores. Col. lib. v. Qui nō solū in eo errabant q primi anni capillamenta seminū intacta patiebātur: sed post biennū cum viui radix recidenda erat: omnem superficiē amputabāt solo tenꝰ iuxta ipsum articulū.

Capus a caporū latitudine: in quibus sita est dicta est vt inquit Lice. Liui. a Capy Samnitū duce qui lingua illa falco a pede introrsus curuato vocatam aiūt sub cuius augurio credit condita. Uir. a Capy eneę cōmilitone qui eā condidit. Strabo q esset. xij. vbiū caput hęc est ipsa duodecima reliquis. xj. ꝫesset dictā existimat. Quidam a capacitate: q omnem vitę fructum capiat. Eustachius etiā ab vbe cui nomen campus esset vel a caporū planicie abundātia: vt Diod. qui. D. Benutio ꝛ Agrippa Curtio Chilone. Cos. exędificatam eam tradidit: Ab hac ea regio campania dicta est a qua campani.

Capus ꝛ Capo. Varro. Et gallo gallinaceo castrato fit capus.

Capnos: latine fumus. Quo nomine dicta est etiā herba nascēs in segete hordeacea ꝙ lachrymas vt fumꝰ ,puocat. Hinc acapna dicta sunt ligna sicca ꝙ sine fumo ardent. Et vinū capnias hoc est fumosum.

Caprone iubę seu comę in fronte deuerę quasi a capite prone. Lucil. lib. vij. Saty. Aptari caput atq; comas fluitare capronas altas frontibus immissas vt mos fuit illis.

Capronculū vas fictile sic dictum q capax sit.

Capena penultī. pro. oppidum vicinum Rome iuxta fontē egerię. Hic capenas tis: ē ꝛ capena porta Rome a capena vbe quā italus rex ędificauit: vt inquit Soli. Hęc etiā porta apia dicta est per quā capuam itur: vt Frontinus libro de aqueductibus testatur.

Carambis promontoriū magnum a septentrione porrectum arietię frontis habens formā qđ longo spacio pelago incumbens scythicę obiectum peninsulę euxinū pontum bimarez videtur efficere. Dionysius Libyę αει προσ βορειην τε και αρτολιην ορωσ αι μεσσαι δερθα και ερθα δυω αρεχουσι κολωναι ηλιεν υπερροθιη την τεκλειοισ καραμβιν. Et Eustachius eiusdez interpres multa scitu dignissima.

Carabus penultima correpta: genus piscis.

Carbasus pe. co. generis ꝼgni. ꝼm Prisciano. generis masculi. ꝛ fgni. in singulari neu. vero in plurali genus lini est mire tenuitatis in Hispania primū repertum vt scribit Pli. Et carbaso fiebant vela nauium quę ꝛ ipsa carbasa dicuntur. Lice. de suppli. Taberne carbaseis intēta velis. Carbasinis vestibus indi et arabes corpora velant: quę sunt auro purpuraq; distincte. Curtius vero docet carbasum esse pallium quo fgminę amiciuntur opulentię causa: vt serito aut tenui lino. Vale. Mar. lib. j. Maxime vero virginis Aemilię discipula extincto igne tutā ab omni repręhensione veste numen prestitit. Qua adorante cum carbasum quem optimū habebat foculo imposuisset subito ignis emicuit.

Carbo dicitur cum extincta fuerit pruna. Pers. Illa prius creta mox hęc carbone notasti. i. nigro ꝛ extincto. Aliquando dicitur carbo cum est ignitus. Pli. lib. xviij. Et cum cinis in foco concrescit: ꝛ cum carbo vehementer perlucet. Græce Anthraꝫ dicitur. Est et carbo viri cognomen.

Carba ventus aphrycus dicit a Victr. nñi naute carbi nū nominat quē libicū hodie vel rura vocant.

Carbūculus paruus carbo ⁊ carbunculus tuber seu vi tium exinflāmatione ,pueniens. A candenti carbone dict⁹ ,pter inflāmationē. De hoc Celsus. Nō aliud carbūculo peius est. Eius he note sunt rubor est: sup/ q̄ eū non nimium pustulę eminent maxime nigre: in/ terdū subliuidę aut pallidę. In his sanies esse videt: Infra colorez niger: ipsum corpus aridum ⁊ durius q̄ naturaliter oportet. Preterea carbunculus vitiū est in vitibus atq; arboribus cum quodaz quasi ve/ dinis carbone vuę et fructus vruntur. Terra em̄ sole pferuet: ita vt radices satorū cōburat. Pli. lib. xviij. Plerisq; dixere rorē inustū sole rubiginis causam esse et carbunculi vitibus. Solet id accidere vuis tertio et sexto Idus Augusti sub decretorio illo sydere qō caniculā appellant. Varro lib. j. de re rust. vbi terra/ rum genera diuidit ait. Lapis marmor rudis arena sabulum/argylla/ rubrica/ creta/ carbunculus. Pli. Sic affligit et vitem carbūculus quę terra ita vocat. Est ⁊ carbunculus gēma ꝓpter colorē ꝙ sit ignit⁹ vt carbo: cuius fulgor nec nocte vincitur: adeo vt flā mis ad oculos vibret. Ignit in libya apud troglo/ ditas. De hoc Piero. Pli. lib. xxxvij. Principatū ha bent carbūculi a similitudine igniū appellati cū ipsi non sentiant ignes. Unde ⁊ a quibusdā carbūculi di cuntur Apyraste. Sumitur quādoq; carbūculus ,p terra vbi teſſellę lapideę et nigrę reperiūtur. Palla/ dius in Januario mēse Carbūculus nisi stercorentur macras vineas reddit. Pli. lib. xvj. Maxime q; sabu lum humidū aut carbūculū aut tophaceā formā.

Carbunculare est carbūculum pati. Pli. lib. xviij. Suc cus eorum carbūculantibus circa oculos vlceribus excrescentibus et pustulis efficax. Et carbūculare est more carbonum fieri. Idem libro. xij. Verum ⁊ his sua iniuria est: atq; cęli intēperie carbunculanē fūtq; semina cassa ⁊ inania.

Carcedon penul. ꝑ. grece carthago dicitur. Inde car/ chadonius carthaginensis. Unde a Plauto dictum est. Carchedonius vocatur hec comedia latine pnu lus. Et carbūculos auctore Pli. carchedonios voca uere ,pter opulentiā carthaginis magne. Dicta car chedon a carchedone conditore cuius meminit Ap/ anus. Sed vulgatior fama est conditam fuisse a Di/ done Eustachius multa in Dionysio Suidas καρ/ χηδων ηαφρικη εξ ησ ωρμασ ο μεγασ κυ πριαφοσ ταυ ησ κι πιορ καθειλεν εισελαφοσ η μεσα τον πρωτον συρουκισ μορεπ κοσια εγηκραση σασ α των περιοικων.

Carcer locus in quo seruantur noxii vel vndecūq; quis exire prohibetur quasi coarcer a coercendo vt docet Varro ꝙ vincti in eo custodiuntur ⁊ ,phibentur exi/ re. Est enim custodię locus qui grece philaca dicit. Unde ⁊ in circo vnde emittebanē equi carceres sūt appellati ꝙ coerceantur equi ne inde exeant anteq; magistratus signū miserit. Et licet q̄dā dicāt in singu/ lari tantū significare custodiam publicam in plurali currentium equorū repagula vel funes qui equis ad metam currere volentibus opponuntur. Lice. tamē vtrūq; indifferenter posuit. Nam in Cato. sic inquit. Nec vo velim q̄si decurso spacio ad carceres a calce reuocari. Et lib. iiij. ad Veren. Quasi si q̄s ad olym/ piacum cursum venerit et steterit vt emittatur impu dētesq; illos dicat esse qui currere ceperint ipse intra carcerem stet. Qr autem carcer ꝓ facinorosoz cu/ stodia a coarcendo dicat: patet ex verbis Liuij lib. j. scribentis. Cum in tanta multitudine hominū discri/ mine rectę an perperam facti confuso facinora clan/ destina fierent: carcer ad terrorē increscentis audacię media vrbe immittit et foro ędificatur. Carceres tamē interdum ꝓ furibus seu captiuis poni solet.

Carcerarius a um: quod ad carcerem pertinet. Plau/ tus in Cap. Negre mihi est hunc questum facere car/ cerarium.

Carcinus penultima correpta carcer animal ⁊ signum celeste. Vide in dictione cancer. Luca. viij. Ter ge/ minus chiron. Et idem. Quod carcinus ardens hu/ midus egroceros.

Carcina ciuitas est a qua sinus carcinites vbi ⁊ carcini tus amnis vt auctor est Ptolemeus.

Carcinoma atis: penul. cor. cancer morbus. Pli. lib. xx. Aqua quoq; eius decocta neruos articulosq; mi/ re iuuari si foueant vlcera ⁊ recētia ⁊ vetera carcino/ mata que nullis alijs medicamentis sanari possunt. Cato de re rust. Et si quid in mamis vlceris natum ⁊ carcinoma/ brassicam tritam opponito: sanum faciet Celsus tria facit eius genera. Primū cacoethes cuz vlcus quidem pressum est: sed quę circa sunt intume/ scunt. Secundū sine vlcere. Tertium quod thymiū vocat. Grece carcinus dicitur.

Cardia latine cor. Inde Cardiacus ⁊ Cordiacus απο τησ καρ διασ id est a corde: siue ab ore stomachi quod cardiam quoq; greci vocant: non ꝙ passionem illam cor sustineat sed stomachus: ⁊ periculum sit ne cor attingat. Cor. Cel. Cordiacus morbus ex nimia imbecillitate corporis et languente stomacho sudo/ re nimio nascitur. Juue. Cardiaco cyathum non por recturus amico. Est ⁊ Cardia nomē vrbis in thracia a cordis similitudine vocata. Solinus. Cardia ꝙ in cordis facie sita sit dicitur.

Cardūum penultima correpta: herba suauis odoris a quibusdam Nasturtium dicitur.

Carduus herba vulgo nota: a qua carduellis auis ap/ pellata est.

Carduellis auis parua: a capite rubro alis luteis albo nigroq; distinctis dicta ꝙ carduoz semine pascatur.

Cardo inis dicit quasi cor tanuę quo. s. illa mouetur. Nam vt animantia motum a corde suscipiunt: ita fo res a cardine. Virg. Foribus cardo stridebat ahenis Hinc apud Romanos dea Carna quasi cardina fue rat. Cardines etiaz dicunē altissime cęli partes quas greci polos et latini vertices etiam dicunt a similitu/ dine eorum circa quos valuę voluūtur. Ponitur in/ terdum cardo pro oportunitate. Virgil⁹. Haud tan to cessabit cardine rerum. Quod Ser. inde tractum existimat: qō in ,puerbio dicitur. Res in cardine est. Et circa id verti cardines dicimus: in quo summa rei est. A cardo fit cardineus a um: ⁊ cardinalis et hoc cardinale quę pro precipuo poni solent. Cardinales circa quos fides christi vertitur.

Careo es carui ⁊ cassus sum caritū ⁊ cassum ꝑm Priſ. Et est proprie carere rem desideratazz nō habere. In/ est enim velle et desiderare in carendo. Et carere in bono dicitur non in malo. Et proprie videtur esse de his cōmodis quę olim possedimus quibus indigem⁹ Nam qui priuatus est nec vnq; regnauit satis recte non potest dici carere regno: cum id elocutionis ge/ nus pertineat ad eos qui olim fuerūt reges: ⁊ postea regno expulsi sunt. Quod accidit tarquino superbo. Construitur hoc verbum cum ablatiuo: licet cum ac cusatiuo iunctum inueniatur. Plaut. in Bene. Da/ re vna opera pensum postules: inter ancillas sedere iubeas lanam carere. Quod est a carēdo ꝙ eam tum purgant et deducunt vt careat spurcicia. Et quo car/ minari dicitur. Differunt enim ab inuicem Careo et Indigeo: ꝙ indigemus necessarijs vt vacemus litte/ ris. s. pecunia et liberis. Caremus vero non indige/ mus honoribus/dignitatibus et huiusmodi: quę nō sunt necessarię ⁊ tamen vellemus. Et caremus mul/ tis seruis q̄uis eis non indigeamus. Improprie tñ

dicimus Careo damno: careo culpa: careo febre: significare volentes me non febricitare. Est enim Acyrologia. i. improprius sermo. Ecōtrario dicimus habere febrem cum illa nos habeat.

Carex fgmi. generis herba acuta et durissima: similis asparago. Virg. Et carice pastus acuta.

Carectum locus caricibus plenus. Idez. Tu post carecta latebas.

Caries vetustas vel putilago. Lucil. lib. vij. Me auriculam obsidat caries ne vermiculigz. Juso. Ji tineas cariēgz pati te charta necesse est. Sunt qui cariem interpretentur vermiculuz illū qui ligna rodit: et vulgo carolus dicitur. Col. libro. rij. Omnis materia in edificia succidi debet luna decrescente: ab vigesima vsqz in trigesimā: q; sic cesa iudicatur carie non infestari. Pli. Cedri oleo peruncta materies: nec tineam nec cariem sentit. Idem pro carolomento lib. rij. acceptisse videtur cū inquit. Celeriter ea cariem sentit. Hinc carios⁹ a um: qō est carie plenum.

Caras nomen proprium regis qui regioni carie nomen indidit. Cares vero dictus est Statuarius Lisippi discipul⁹. Cares numero plurali populi a caria. Cares ſb minoe fuerūt z tūc leleges dicebanē z insulas habitabant postea facti sunt continētis habitatores multūgz maritimę ozę z mediterranę occupauerūt

Caria regio minozis asię inter Lyciam z Joniā Strabo Cariam a Borea Meandri flumine clausit ab occidenti Icario z myrthoo pelago a meridię rhodiēſi Ab ozru lycijs et alijs gentibus magnāgz tauri montis partē in Caria concluſit: omnē ozam rhodiam ei attribuens: quę meridionalis est. A Cara rege: qui primus auguria auiuz dicit inuenisse. Cuius populi cares dicti: qui peculiariter sūt barbari noiati. Carię olim impauit mausoleus in qua Halicarnassus metropolis fuit: z mausoleū illud celebratissimū quod inter septē spectacula numerari solet.

Carra e: ciuitas Arabię ad rubrū mare a qua carrei diti sunt popli. Pli. Carreis latissimos z fertilissimos agros: ab oppido arabię qō carra dicit.

Carre carrarū ciuitas Mesopotamię trans edessam Crassi z Romani exercit⁹ cruore nobilis. Unde Lucan⁹. Assyrias latio maculauit sanguie carras. Est z

Carrus et carrum vtrogz modo dicitur: a cardine quat tuoz rotarum: vel q currēdo sonet. Cesar. Inter carros impedimētagz prędiū cōmiserūt. Hircius Pompeius ea die per ſuiarum angustias carra complura multasgz lanistas retraxit.

Carrucha pe. pro. genus vehiculi. i. currus. Hinc carrucharius: qui carruchas agit.

Carrucarius a um: quod ad carrucam pertinet. Pompeius. Pleraſgz mulas carrucarias tales esse vt trāſiungi non possint.

Carico as: penultima correpta quid significet Hiero. exposuit sic scribens. Origenes maiora cogitans p̄ virtutē ingenium ferre non sufficiens oneribus maiorbus carricabat se. Et cum sic incedere non posset ruina magna deuolutus est.

Caros crapularis redūdantia a καρῶ perturbo vel ago agito: seu a καροομαι qō est capite aggrauo et oblidor velut ab oppſſura capitis z ingenū offenſiōe

Caryatides statuę mulierbres in edificijs: vt ait Victr. sicut viriles quę mutulos aut coronas sustinent. Telamones a nris atlantes a grecis appellatę.

Carissam antiqui pro vafro vsurpabāt.

Caritas sine h. a careo significat inopiam. Liui. lib. rj. Caritas primū erat annonę ex incultis per secessionē plebis agris. Unde et carus in ea significatiōe qua opponitur vili. Differunt tn caritas z inopia q caritas sit rerum penuria quę adhuc exstāt: inopia earū q nō exstāt. Licet. p domo sua. Qua ex re primū notare deinde copia caritas ānonę ē: inopia seu penuria aliarū rerū. Charitas cū h latine amor dī αχαριστία z amor. Et ē q̄dē charitas amoris species quę ad homines tm̄ spectat pro dignitate z qualitate personarū: amor ad omnia. Nam maxima charitas debetur parentibus: proxima filijs: z deinceps reliquis. Sic charus cū significat gratum z amore deuinctū.

Carine arum: nomen vici Romani in quo fuit domus Pompei. Virg. Lautis mugire carinis. Varro carinas dici putat ab eo q hinc oritur caput sacrę vię: καρα latinę caput dicitur.

Carina pe. pro. pars nauis et ipsa nauis concauitas: licet quādogz pro tota naui ponatur.

Carinare est in modū carinę formare. Pli. lib. ix. Saliunt pectines z extra volitant: secgz et ipsa ſcarinant. Et carinatum concauuz. Aliqn̄ Carinare est probra obijcere: q carinantes. i. probra obijcientes sint infimę sortis homines sicut et carina.

Carinatim significat ad similitudinē carinę.

Carmania regio maioris asię cui⁹ metropolis est Carmania et populi carmanij qui teste Pompo. sine veste ac fruge: sine pecore ac sedib⁹ cozijs piscib⁹ vestiūt

Carmelus penultima pro. et cum vnico l. latine z grece dicitur. Hebraicę vero Chermel. Et sunt duo montes auctore Hiero. qui hoc noie vocant. Alter galilęę prouincię in quo fuit Nabal carmelus maritus Abigail ad australem plagā. Alter iuxta Ptolomaidem mari iminēs in quo Helias prophęta flexis genibus pluuiam impetrauit.

Carmon est lucus in Messenia z templū Appollinis in Laconia: z in Archadia flumen: et mons in Peloponnesso.

Carmen quasi canimen a canendo dici potest quicquid est metrice scriptum. Unde Virgi. versum vnū carmen dixit. Et rem carmine signo. Et duos similiter cum ait. Tumulo superaddite carmē. Tota insuper eneis heroicum carmen dicitur: z carmen bucolicuz: vt Tale tuum carmen tē. Quādogz carmen dicitur incātatio: vt Carmina vel cęlo possūt deducere lunā.

Carmenta et carmentis: Euandri mater a carminibus quibus dabat responſa cum propriē Nicostrata vocaretur. Erat hęc rerum futurarum admonitrix quę Phebo dedicata carminibus oracula significabat. Hinc Carmentalis porta. Virgilius. Et carmentalem Romano nomine portam. Postea vero scelerata dicta est q per eam sex z trecenti fabij cum clyentium quingz milibus egressi aduersus hetruscos ad amnem cremeram omnes interfecti sunt. Ouidius. Carmentis portę dextro est via proxima iano. Jre p hanc noli quisquis es: omen habet. Illam phama refert fabios exisse trecentos. Porta vacat culpa: sed tamen omen habet.

Carminare est quasi pectinare. Plinius lib. ix. Justuz est e quinquagenis fasciuz libris quinas denas carminari. Et libro. rj. Hanc ab his quogz gigni subigiq; vnguium carminatione: mox trahi: inter ramos tenuari ceu pectine.

Caro proprie mortuorum dicta est q careat anima: inquit Donatus: vel r. pro d. ponitur: vt sit caro quasi cado: quoniam cum sine anima est cadit. Virgilius. Belloq; caduci dardanide. Et Hieronymus inter carnem et pulpam sic distinguit: vt Caro sit quę sanguine venis ossibus neruisgz constringitur. Pulpa quę manducatur eo q pulsetur et concidatur. Et non solum de animalibus: sed etiam de piscibus pomisgz dicitur. Quidam hoc nomen a greco deriuant κρέας a quo fit creo.

Caruncula a nominatiuo caro dimi. est. Carnicula ꝺo a carnis nominatiuo ꝑm antiquos.

Carniuora penul. correpta dicunt̄ animalia quę carnes

vorant. Unde dicimus aquilam carniuoram. Pli. libro. r. Seratorū dentiū carniuora sunt omnia.
Carneus carnea carnium: quod ex carne est: vt frustum carneum.
Carnosus carnosa carnosum quod est pingue: carnositas: pinguedo.
Carnarius: qui carnes vendit. Similiter qui in eden/da carne delectatur carnarius vocatur. Var. Carnarius sum/pinguarius non sum.
Carnarius a um: quod ad carnem pertinet: vt carnaria taberna vbi carnes venduntur.
Carnariū ꝓprie locus vbi caro salsa suspēditur seu re/ponitur. Pli. Quippe e macello aut carnario viuēdum est. Quandoq; etiam dicitur locus vbi carnes tantūmodo venduntur. Plau. Cnam e carnario emit iam factus satur. Varro tabernaz carnariam vocat. Qui vero carnes in carnario vendunt etiam lanij appellantur z carnarij. Interdum carnarium accipitur ꝓ ipsa carne: sicut cibarium ꝓ ipso cibo. Plaut⁹. Qui mihi carnariū parauit ridiculus ad ientandum Et carnarium instrumentū dicitur cum pluribus vncinis quibus succidię appenduntur.
Carnifex qui carnes ex hominibus facit. Hinc excarnifico as: ꝓ excrucio. Terē. in Heau. Huiusmodi semp cōminiscere vbi me excarnifices.
Carnificor carnificaris deponens: significat carnificis officium ago.
Carnificiū ipse actus carnificis: qđ z carnificina dicit.
Carnificina e. penultima producta locus publicus in quo iussu magistratus homines nontes a carnificib⁹ occiduntur. Plautus. Quid si desperatis rebus carnificinaz petat. Sueto. de Tiberio. Carnificinę eius ostēditur locus caprēis vnde damnatos post longa et exquisita tormenta precipitari coram se in mare iubebat. Et carnificina dicitur carnificis officium: seu excarnificatio z cruciatus. Plautus in Cap. Vel carnificinam hūc facere possum perpeti. Cyprianus ad Demetria. Quę hec insanabilis carnificinę rabies q̄ inexplebilis libido seuitię? Cato carnificinas dixit plurali numero ꝓ tormentis et crudelitatib⁹. Vbi societas inquit: vbi fides maiorum insignitas iniurias plagas verbera vibices eos dolores atq; carnificinas per dedecus atq; ignominiam te facere ausum esse. Plautus in Cis. singulari vsus est. Credo ego amorem primū apud homines carnificinam cōmentum. Cicero libro. iij. Tusculano. per translationem dixit Nam cum omnis perturbatio miseria est: tum carnificina est egritudo: quia instar carnificis cruciat lanit pectoris: lacerat animuz excarnificatūq; conficit. Posset tamen hic carnificina accipi veluti ꝓ fęmina excarnificante: sicut a Plauto dicitur fęmina opificina.
Carnificinus a um: ponitur ꝓ crudeli z carnifice digno. Cice. Carnificina est ista crudelitas.
Carna: dea quę vitalibus humanis seu cardinibus prę esse existimabat. Unde Ouidius libro. vj. Fas. Prima dies tibi carna datur dea cardinis hęc est. Hęc striges nocturnas puerorum vt dicebant cunas infestantes a limine fūmouebat.
Carpathos: penultima correpta. Insula contra egyptum media inter rhodum z cretam ducentorum stadiorz circuitū habens quattuor olim insignis vrbis a qua vicinum mare ad egyptum vergens: carpathium dictum est.
Carpatine penultima producta calciamentum rustícum a carnibus appellatum: et fiebant exprecentibus coriis bubalis.
Carpentum: vehiculi genus dictum quasi carmentum a Carmenta Euandri matre. Ouidius libro. j. fasto. Nam prius ausonias matres carpēta vehebāt Hęc quoq; ab Euandri dicta parente reor.
Carpentarius: faber qui carpenta facit. Et carpentarius faber lignarius. Hierony. Carpētarius artifex fecit scamnū. Carpentarius equus qui carpentū ducit. Carpentariū opus quod ad fabrum lignariū pertinet. Hiero. in Exo. Et opere carpentario.
Carpophorus: penultima correpta: nomen viri prorium et latine dicitur fructifer: greci enim καρπον fructum φορειν ferre dicunt. Hierony. ad Eusto. de morte Paule Salue Efrata regio vberrima atq; καρποφορα cuius sterilitas deus est.
Carpo pis psi ptum. decerpo. Virgi. Insere Daphni piros carpent tua poma nepotes. Item carpere eligere. Terētius in Adel. Unumquodq; qđ erit bellissimum carpam. Item reprendere. Var. Carpere vel noli nostra: vel ęde tua. Item Frui Vir. Carpamus dum mane nouum dum flumina crescunt. Item ledere: vt Carpit enim vires paulatim vitaq; videndo Fęmina. Carpere viaz est ambulare Carpere vitales auras haurire. Carpere lanā est amittere. Virgilius lib. j. Geor. Nec nocturna quidem carpentes pēsa puellę Ne sciuere hyemē. Carpere linū est euellere. Pli. Herbasq; cum semine et radicibus carpūt Carpere cibum est pasci. Composita sunt decerpo: excerpo z discerpo. De quibus locis suis.
Carptim aduerbium significat hinc atq; illinc carpendo non ipsam seriem sequēdo.
Carpinus penultima correpta genus arboris note. Col. lib. vj. Quinetiam coznus z carpinus z omnis nonnunq; z saliz a plerisq; in hoc ipsum disponitur. Palla. Carpinus vltima arbor.
Carta: sine h. nomen fuit vnius ex Varū principibus. Charta cum ch. aspirato: est enim dictio greca: z ꝓprie fit ex papyro: apud grecos vero ꝓ eo poni cōsueuit quod nos liburz dicimus. Ouidius libro. iij. Tris. Mull⁹ in hac charta versus amare docet. Hic chartaceus a um. Ulpia. de lega. libro. iij. Qz si in codicibus sint membrancis vel chartaceis vel etiam eboreis vel alterius materię, Chartula diminutiuū est. Hieronymus. Volo in chartulis meis ineptias scribere. Aliquādo vero charta poni solet ꝓ foliis seu philuris in quibus scribimus seu sint papyraceę siue membranę aut ex pergameno aut ex alia materia. Quint. Cum aperto codice chartas explicaret. Unde Sueto. in Nero. Plumbeam chartam supino pectore sustinuit. Pli. lib. xiij. refert charta Alexandri magni victoria repertam auctor est. M. Varro. Condita in egypto Alexandri z antea nō fuisse chartarum vsum: palmarū foliis primo scriptitatū: deinde quarundā arbor libris: postea pauca monumenta plūbeis voluminibus mox et priuata lintheis confici cepta aut schedis. Vopiscus in Aureliano. Quę omnia ex libris lintheis in quib⁹ ipse quotidiana sua scribi pręceperat.
Charta fuit vrbs haud procul a Tyro. Unde fortasse z Carthago habet aspirationē.
Carthago vrbs aphrycę celebris quę post troianū bellum vt docet Euse. a Didone cōdita fuit z apud nos nouā ciuitatē significat. Est z alia carthago in hispania quā Hasdrubal condidit quę noua perpetuo epitheto dicit ad differentiā Carthaginis libycę. Hoc nomen quidā a charta oppido haud procul a Tyro dici putant. Cice. vero lib. ij. de natura deor scribit dicta a carthagine Herculis filia cū byrsa diceret.
Carthaginensis dictio sex syllabaz est. Nam auctore Prisc. inter n. et e. interponitur i. Fit enim lib. iiij. Si tertię sint declinationis abiciunt extremā. s. genitiui z assumūt ensis: vt pistor pistoris pistoriensis: carthago carthaginis carthaginensis: sed hunc cathalogum syllabarū doctiores deriderent z greci.

Chartallū Canistrū. Hiero. in Deutro. Tolles de cū/ctis frugibus tuis primitias ꝛ pones in cartallo.
Carthophilatiū: latine scrinium dicitur: in quo libri et scripturę reponunt.
Carthulago pe. coꝛ. cōcautas illa q̄ est circa aures.
Cartaia oppidum est hispanię Cartescos a grecis dici tur. Unde carthesius a um: vt Littus cartesium: in quo freti angustię sunt.
Carica est genus ficuū a loco sic dictarū: vt docet Jul. Pol. Apud multos tñ ꝑ ficu sicca accipit. Ouidius li. j. fast. Quid vult fama sibi rugosaq; carica dixi. Tñ Suidas ino. rij. illi. Suidę cōpositores aliter interꝓ tantur. ſ. καρυκη ἐλεσ μια ἐκ πολλων συγκει μενον βρομα λυδιον ἐξ αἱμαϛοσ καὶ αλ/ λων ἐλεσ μαϛων αφου καὶ το συμπαραλειμ/ μι καὶ αμαλευειμ καρυ κειδειμφασι. Est igitur ſi de ethymologijs grecarū dictionū grecis credimus farcimen illud qđ vulgo dicit baldoni farcimē ex san guine ꝛ alijs esculētis: qđ lydij primi inuenerunt.
Carybdis ꝛ Scylla duo monstra sunt in freto siculo: de quibus Uir. Dextrū scylla latus leuū implacata charybdis Obsidet. Est autē locꝰ sicuti scribit. Sal. iuxta Tauromenitanū littus: extatq; fabula charyb/ dim mulierem fuisse rapacissimā: quę cum Herculis vaccas rapuisset a Ioue fulminata est: ꝛ in hoc mon strum cōuersa. Est igit charybdis mare periculosum nautis qđ cōtrarijs fluctuū cursibus collisionē facit ꝛ rapta quęq; absorbet ꝛ reijcit. Oui. Et vomit epo/ tas seua charybdis aquas. Sene. ad Lucil. Scyllaz saxū esse: ꝛ quidē terribile nauigantibus optime scio Charybdis an respondeat fabulis ꝓscribi mihi desi/ dero. Fac nos certiores vtrū vno tñ vēto agatur in vertices: an oīs tempestas: ac mare illud contorque/ at: ꝛ an verū sit quicquid illo freti turbine arreptū est per multa millia trahi. Thucydides libro. iiij. ἐστι δε ὁποροσ ἡ μεθ ἑξυ ρηγου θαλασσα καὶ μησσηνησ ἡ πεδ βραχυ ϛαγοσκελιαϛησ ἡ πειρου ἀπεχει καὶ ἐστιν χαριβδισ κληθεισ ἀ τουϛο.
Caryon nux dicitur a capitis grauedine ꝓpter odo/ ris grauitatem.
Carynon dicitur oleum quod fit ex nucibus iuglandi/ bus ꝛ alopecijs vtile est: tarditatiq; aurium infusum ceterum sapore graui. Unde apud nos esculentis nō admiscetur.
Caryopon nucis succū significat: vt inquit Pli. lib. xij.
Caryote: siue caryotides e palmis nascuntur quas alij dactilos: alij palmulas: alij margaritas appellant. Pli. Caryotas inter palmas celebratas cibo quidez et succo vberrime ex quibus ꝓcipua. Var. lib. ij. Nō scitis palmulas caryotas syriam parere inuectas in Italiā non posse. Papi. in syluis. Prægrandes vina capita inimica caryotides cadebant.
Caryste es: ꝛ carystos sti. insula vna ex cycladibus sita iu euboitico mari: varij marmoris ferax: excidebant enim ibi columnę marmoreę quę a loco etiam Cary/ stea appellabantur. Luc. lib. v. Qua maris angustat fauces saxosa carystos. Sene. Ferax varij lapidis ca rystos. Hinc carysteus a um. Oui. lib. iij. fas. Quaq; carysteis frangitur vnda vadis. Est etiā ciuitas eius/ dem nois in euboia: vt lib. iij. Ptolemeus scribit.
Casa: domus a cauatione dicta. Nam antiqui cauatas rupes inhabitabant. Vel dicitur a facile cadendo. Quippe a cado fit frequentatiuū caso as: diminuti/ uum a casa est casula.
Caso as frequēter cado: a quo fit aliud frequētatiuum. Casito as. Pau. iureconsul. Si antea ex tegula cas/ tauerit stillicidium postea vel ex tabulato vel ex aliq̄ materia castare non potest.
Casaria dicitur mulier quę casam custodit.
Casabundus crebro cadens.
Cassus a um qđ est inane ꝛ vacuum fragile atq; omni re carens: vt cassa nux a Plauto et Horatio dicta Luc. Cassa fraude parat. Plau. in Aul. Virginem habeo grandē dote cassam atq; illocabilē. Uir. Lu/ mine cassum ꝛ etherę cassos dixit ꝓ vita priuatos ꝛ vacuos. Unde et cassis et per diminutionē cassicul⁹. Hinc incassum aduerbium.
Casso as significat deleo: vt de euangelista Joanne le gitur. Ex totius senatusconsulto definitū est: vt quic/ quid Domitianus fieri voluisset: cassaretur. Et cassa/ re contundere. Uir. Cassatęq; rates.
Casa insula a caso cleomachi patre dicta ab hac ꝛ casi⁹ mons in Syria colonis eo deductis.
Cascus a um: significat vetus. Cuius verbi origo sabi/ na est. Ennius: Q̄ primus casci populi genuere lati/ ni. Manilius ait cascum duxisse cascā non mirabile est. i. vetulam nupsisse seni: tñ cascinū oppidum dictū ꝙ vetus. Et cassinum fozum vetus appellant oscoꝝ lingua Casnar senex dictus.
Casius: mons in finibus egypti: arabię conterminus magni Pompeij tumulo clarus. A quo etiaz sit Ca/ sius a um. Luc. lib. x. Lucifer a casia prospexit rupe diemq;. Est ꝛ in syria antiochena casius mons super Seleuciā cognomię Pieriā: vt auctor est Pli. Sed hoc cassiū. ij. mons apud euphratē vbi traianus dica/ uit crateras argenteos in templo Jouis casij cū epi/ grāmatę qđ Suidas prosequitur.
Casia per simplex ſ. fruter est: amplitudine cubitorum triū suauissimi odoris ꝛ virtutis cynamomi. Hiero. appellat herbam cuz in canticis inquit. Casia quoq; qm̄ id genus herbę aquis indesinentibus nutriri di/ citur ꝛ coalescere redemptionem humani generis ꝓ aquas baptismi indicat datā: qui vt Pli. li. xij. scribit iuxta Cynami cāpos in ethiopia: sed in montib⁹ cras/ tior sarmento tenui cute verius q̄ corrice nascitur. Sunt tñ q̄ dicūt casiā esse nomen herbę atq; arboris sicut balsam⁹ herba ꝛ arbor balsami. Virg. Tñ casia atq; alijs interēs suauib⁹ herbis. Hęc alio noie dicit fistula: vt auctor est Hiero. in explanatiōe pſ. Eructa uit vocales in laudes dei ꝛ oēs pituitas ꝛ rheumata voluptatū suo calore excoquēs.
Caseus a coeundo: vel vt inquit Var. a lacte coacto di citur. Nam fit lacte coagulato hedino imprimis vitu lorum ve coagulo.
Casses retia sunt: ꝙ vacuas habeant maculas. Unde ꝛ cassum ꝓ inani ꝛ vacuo: ꝛ incassum ꝓ frustra qua si absq; cassibus: sine quibus venatio est inanis tra/ctū ab aranearū cassibus ꝙ sint leues ꝛ nullius ponde ris. Sunt etiam casses galeę ꝙ vacua sint ad capita recipienda. Sed differunt genere: ꝛ diuersum habēt genitiuū. Cū em̄ significat laqueū vl rętę est ge. mas. et habet genitiuū ntō similē: vt cassis is. Oui. Inci/ dit in casses ꝓeda petita meos. Pro galea fę. gene. est ꝛ cassidis genitiuū facit. Iuue. Lonica ꝛ fracta de casside buccula pendens.
Cassida e. idem qđ galea. Proper. Aurea cui post ẽ nudauit cassida frontem.
Cassiculus diminuti. a cassis pro rete. Hiero. Mequa/ ẽ aranearū mihi opponas cassiculos. Dicitur ꝛ cas/ siculū neutro genere. Festus. Cassiculum reticulum a cassibus per diminutionē dictum.
Cassita. penulti. producta auis quam alij alaudam: alij galeritam dicunt.
Cassiteros penul. coꝛ. latine stannū: vel plūbū dicitur Inde Cassiterides insulę decē in Indico oceano vn/ de plumbū candidū effoditur. Pli. lib. xiij. Et aduer/ so celtiberię complures sunt insulę cassiterides dictę a grecis a fertilitate plumbi.
Cassiope siue cassiopea. Cephei regis ethiopum vxoꝛ

ꝛ Andromedes mater quę cum nereidibus de pulchritudine certauit: Pro quo facto in sydera constituta fertur. Est autē sydus ita figuratū: vt in sella sedeat. Constat stellis,xiij. occidens cum scorpione capite cū sedili resupina ferri prospicitur. Exoriri autem cum sagittario.

Caspiū mare dicit qđ inter caspios montes est: a quibus nomen accepit. Et hyrcanos ꝛ imensuꝫ occupat spaciū. Caspię portę varię dicūt. Quidā amazonas portas caspijs egressas ad alexandrū venisse in hyrcaniā, pdidere. Sed ille caucasię fuerūt per quas trā situs est ex hyberia in scythiā. Meronis quoq; principis cōminatio ad caspias portas: vt inqt Pli. Verum mons taurus tribus in locis interruptus quasi portis quibusdā transitur i armeniā in ciliciā ꝛ in mediam. Sed ille tm caspię portę appellātur quę apud Medos existunt: sicut ex Prole. Pli. ꝛ Strabone licet intelligere: per has trāsitus est ex Babylone ac pside ad mare caspiū. Et hinc fortasse caspię dicte sūt ꝙ aliquę gentes vicinis insident montibus appellatę caspię. Juga vero caspia procul hinc absunt: et ad Armenios vlteriozesq; populos ptinent. Portę aūt caspię vt Solinus inqt pandunt itinere manufacto milibus octo passuum longo. Nam latitudo vię est plaustro permeabilis.

Castalius: fons caballinus ꝛ libethrius dicit. Est in radicibus parnasi musis sacer: a virgine Castalia q̄ apollinē fugitans precipitata ꝛ in fontē versa est: cuius aquā dicūtur bibere poete. Hunc fontes dicit acron fuisse in Lycia: vbi armenta Appollo fertur pauisse.

Casteria significat locū vbi cum nauigatio conquiescit remi ꝛ gubernacula reponuntur. Plautus. Quin si pol reposui remum sola ego in casteria vbi quiesco omnis familię causa constitit tibi.

Castrum numero singulari: locus est muris munitus dictum a casa: ꝙ sit cōiunctio quędā casarū.

Castra plurali numero appellantur exercitus cum in procinctu pergunt: aut incerto quolibet loci itinere demorant. Similiter locus in quo milites tentoria fixerunt: vel ipsa tentoria in quibus milites diuersantur. Unde ꝛ de nauibus Virg. dixit. Nos castra mouemus: quoniam in illis milites essent. Dicta castra quasi casta et castrata ꝙ ibi castretur libido. Inde em̄ mulieres abesse iubebat militaris disciplina. Vel a castri similitudine ꝙ fossa vallo; quasi muro circundari solent.

Castrameto: penultima correpta castra loco: vulgo a campare dicitur.

Castellum paruus vicus muris circūdatus diminuti. a castro: Et castellū dicit receptaculū illud qđ aquaꝫ publicā suscipit et quo fluit aqua fistulis. Frontinus Omne plumbū ꝛ omnes impensę ad aqueductus ꝛ castella ꝛ lacus pertinentes inde erogantur.

Castellani dicti qui castellum habitant: sicut ab oppido oppidani: ꝛ a vico vicini.

Castellatim aduerbiū quasi turmatim per castella dissecti. Liuius lib. vij. Vt hostes ꝛ nocturno pauore attonitos ꝛ circa collē castellatim dissipatos aggrederet.

Castrare proprie est virilia amputare. Juuenal. Nullus ephebum deformē sceua castrauit in arce Tyrannus. Licet ꝛ de quacūq; truncatione siue priuatione quandoq; dicat. Pacu. Vt esset aliquis qui linguaꝫ eius castraret. Quidam castratos spadones ꝛ eunuchos ita distinguūt: vt castrati sint quibus testes naturaliter desunt. Spadones quibus violenter detracta est virilitas. Eunuchi a dominis castrētur vt diutius eis abutantur inde nomen ευνη και εχω αλλα σπαω euello: inde spadones. Vlpi. tamē spadonū noīe omne genus euiratoꝝ cōprehendi scribit.

Castrensis et hoc castrense qđ ad castra pertinet. Unde castrenses vigilię et castrense peculium est quod a parentibus vel cognatis in militia agenti donatū est vel quod ipe filiusfamilias in militia acquisiuit: quod nisi militaret nō acquisiturus fuisset. Et quasi castrēsia bona dicuntur quę licet in militia filiofamilias nō acquirūtur ita tñ fiunt ipsius ac si acquissta in militia fuissent vt sunt ea quę ex officijs acquiruntur.

Castigo as pe. p. pprie verbis reprehēdo: q̄si castruz id est honestū ago. Vir. Hic grauis entellū dictis castigat acestes. Quādoq; castigare est vindicare punire. Idem lib. vj. Castigatoꝝ dolos: subigitoꝝ fateri. Hinc castigatum dicimus correctū emendatūq;.

Castitas ꝛ pudicitia paria putantur: cum sit pudicitia ab iniuria turpium libidinum libera. Castitas ab his cōtingi est remota. Vir. lib. ij. Geor. Casta pudicitiā seruat domus. Castum dicit imaculatū quasi castratum. Nam castrare est pudenda amputare. Qui vo sine pudendis est necessario castus est. Per trāslationem castus capitur pro honesto ꝛ continenti vt sit castus quasi vacuus. Plau. in penu. Vt deceat nos esse a culpa castas. Unde dicimus vozem castam ꝛ castum cantū in quo nihil est lasciui: ꝛ castam manū quę se ab alienis continet. Item pro pio et religioso. Virgilius. Quiq; sacerdotes casti dum vita maneret.

Castor animal latine fiber ponticus: cuius testiculos medici castozium vocant. Hic comprensa parte non anteq; concrepuerint ossa morsu resoluit. Castor et pollux fratres quos Tindaridas vocant sicut ꝛ Helena eozum sozor Tindaris nuncupata grece discuri appellantur. Hi post mortem inter notissima sydera constituti fuere. Quod plane signum gemini dicitur ꝛ a gēribus ꝙ dūs habiti sunt. Unde Romę in foro erat edes castoris et pollucis: qm̄ sicut Dion. lib. vj antiquitatū scribit in pugna ad lacū Regillū apparuerunt forma augustoꝝ ducentes equitatum romanum aduersus latinos qui hastis feriebant propellebantq; aduersarios: socios vero cohortabātur. Quę potissima causa fuit vt latini fugarentur ꝛ castra caperentur. Idem. Dox visi sunt sudorem equoꝝ abluentes iuxta fontem iuturnę. Dein e cōspectu mortalium se subduxerunt. Castor quoq; ꝛ me castor ꝛ pe castor aduerbia iurandi quasi per ędē castoris.

Castula palliolum quo puellę nudę infra papillas pręcingebantur. Var. Castulam mulier sumpserat pro succula. Hęc ꝛ periconiū ꝛ prędictoriū appellat.

Casus modo fortuna est vt Boe. lib. v. de cōsola. Modo inopinatus euentus. Seneca. Multa enim casu potius q̄ ratione eueniunt. Modo ruina. Curtius. Inopinato rhede casu oppressus. Hō calamitas ꝛ infortunium. Virgilius. Sed si tantus amor casus cognoscere nostros. Et breuiter troię suppremū audire laborem. Et casus dicuntur vocabulorum formę quia in aliam atq; aliam cadunt effigiem. Et casum veteres antiquum vocabant quasi iam cadentē.

Casos insula iuxta mare carpathiū ambitu octoginta stadioꝝ in qua est oppidū eiusdē nois.

Casura e. casus seu cadendi actus. Piero. Ante mentis nostrę oculos semper euangelicū illud appareat stolidissimi viri: qui ędificium qđ sūmopere fecerat ingruentibus fluminibus: flantibus ventis ꝛ imbribus inundationibus pluuiarum totum amisit in casura quod erat ędificatū in sabulo.

Cata prepositio greca in cōpositione significat in: aduersus: de/dis/ex/circum/vndiq;/sub/iuxta/ per/Pm/ Latho. vero cum aspiratione: veluti/ sicut/ tanq̄ et quemadmodum.

Catabasis inferior solis meatus descensus.

Catabathynon dici pōt demersum cauum ꝛ profundū ex κατα και βαθυρου profundū.

Catabathmus oppidum in aphrica: et vallis repente

connera vt scribit Ply. Pomponius catabathmos vallis deuera in egyptum finit africā απω του κα ταβαιρειν. Et significat catabathmus locum declivem atq; deuexum.

Cataclysmus diluuiū z inundatio dicit. Hier. contra Ioui. Prim⁹ Lamech sanguinari⁹ et homicida vnā carnem in duas diuisit vxores. Fratricidiū et bigamiā eadē cataclysmi deleuit pena.

Catachlysis effusio caliginis z tenebrarū. Nam caligo a grecis αχλη z αχλυσ dicit καταχλυσισ.

Cataclytum: locus concauus ab aqua cadente απο κατα και κλυζομαι. Amb. lib. hera. Milus fluuiorum maximus: eo loci vbi se ex altissimis mōtibus in cataclyta illa precipitat magnitudine fragoris sui aures accolarum obstruit.

Catachresis penulti. pro. tropus quē nos abusionem vel vsurpationē dicimus: cū alienis abutimur penurie ac proprijs cū, ppria deficiunt: vt facies similima lauro. Vaz facies bois est ex κατα contra κρησισ dicit vsus catachresticus abusiuus.

Catachesis: instructio.

Catechizo as. instruo/doceo/erudio: vt est apud apostolum. Communicet autem is qui catechizatur ei qui se catechizat.

Catecuminus instructus seu audiens dicit.

Catacrisis: condemnatio vl̄ diudicatio. κρισισ enim iudicium.

Catadromū penul. cor. latine decursoriū κατα δρομεω em̄ decurro. Sue. in Nero. Notissim⁹ eques ro. elephanto supersedens p catadromū decurrit.

Categoria κατηγορειαασ accusatio p̄dicamentum κατηγορεω accuso p̄dico κατηγοροσ accusator. Vnde categorię siue categoremata. Aristotelis id ē predicamenta. Et propositionū quędaz a dialeticis categorię nominant: quas p̄dicatorias latine dicere possumus. Sunt autē decem p̄dicamenta circa quę versari videt ois quęstio. ουσισ .i. essentia: q̄litas: quātitas: ad aliq̄d: agere: pati: vbi: q̄n: situs: habere. Appellatas vero categorias ostare: vt inquit Aug. in dial., pterea q̄ nō possunt nisi a subiectis agnosci. Quis em̄ q̄d sit homo possit agnoscere: nisi sibi homine ponat ante oculos q̄si subiectū homini.

Catagrapha q̄ vocant pictores modo ex curta appellant a breuitate imaginū quas ita repsentari cū sunt obliq̄ postulat ratio. Hęc z cataglypha dicunt.

Catalepsis occupatio deprehensio. Catalexis terminatio. Catalysis dissolutio. Catalymā atis. refectio diuersorum.

Catalogus penul. cor. sermo vel scriptura quę numerū vel ordinē designat. Hier. ad oceanū. Vbi catalog⁹ describit omniū mansionū etiā de lectis.

Catalecticum metrū dicit cui vna tm̄ deest syllaba vt apud Hora. Hea renidet in domo lacunar. Est em̄ senariū iambicū vna syllaba minus. Acatalecticum vz qđ legitimo fine claudit: vt Hec fonte labra, plui caballino. Est em̄ senariū iambicū pfectū.

Catamithus cū i latino, pducto: puer meritorius quo quis abutitur μισθοσ greci mercedē dicunt quia καταμισθω .i. pro pretio.

Catholicus: dici potest vniuersalis: q̄si circa oīa versat: fit em̄ ex cata z holon: id quippe totū dicūt.

Cataphractus: vndiq; munit⁹, ex κατα vndiq; z φραττω munitus αφραττω quod ē munio. Ser. in xj. lib. enc. Cataphracti equites qui z ferro muniti sūt: et equos similiter munitos habēt. Sal. Et sequebāt equites cataphracti. Est etiā cataphracta lorica siue thorax militaris. Unde Vege. scribit exercitū romanū pedestrez cataphractus z galeis fuisse munitū. Et Liu. li. xxxvij. pedites loricatos cataphractos vocat. Cataphractarij q̄ cataphractis muniti sūt. Lampri. de Alex. Cataphractarios quos illi clibanarios vocant decem milia in bello intereminus. Cataphracte autē naues p rectis nauibus accipiunt.

Catapulta iaculū celte vel sagitta. Plau. in Cur. Atq; ita te neruo torquebo vt catapulte solent.

Cataplasma atis. emplastrū siue malagma qđ constat ex floribus: eorūq; furculis z arungia.

Cataploos grece: latine nauigatio.

Cataphrige: heretici qui in phrigia fuerūt: vt mōtan⁹ priscilla z Maximilla. Hi aduentū spūssancti nō in apostolis: sed in se traditū asserunt.

Catapotia pilule dicunt. απο του καταπινε ιν qđ ē deuorare vel bibere, pprie: q̄n nec; estur: nec; lingit id gen⁹ ſz deuorat: vel p καταποησ λεγεται λαρυγξ λαρυγγοσ.

Cataractas: quidā cęli fenestras: quidā nubes: quidā subterraneas specus interpretant. Vnde a descēdēdo p pendulis portis sumūt: ex ligno ferro ve q̄ demitti ac tolli possunt. Liu. Pendula z recidentes portas cataractas. Idē Porta cataracta dejecta clausa erat. Eam partim funibus subducūt in tm̄ altitudinis vt subire recte posset: dicte cataracte q̄ ex alto defluere videant. Greci em̄ καταρειο defluere dicūt. Unde cataracte etiā dicuntur e terra eruptes aquę z ita ex alto defluentes: vt ruere potius q̄ defluere videant quales esse i egypto nili cataractas legim⁹. Ita loca ipa e quibus exeunt cataracte dicunt. Unde in maximis imbribus apertas esse cęli cataractas dicere solemus. Dicit et hic cataractes quo nomine etiā dictus est fluuius quidā. Stra. Post olbiā pamphilię cataractes ē fluuius magno strepitu ex alta rupe dejectus: vnde z nomen.

Catarrhus latine fluxio seu distillatio. Differt a coryza et branchо. Coryza dicitur cum pituita nares tm̄ obsidet: grauedo latine dicta. Catarrhus vero cum fauces palatumq;. At brachos cum z guttur z arteria corrūpit: ob id z arterioū q̄q; id vitiū appellāt. Omnia hęc tū Hippocrates coryzas vocabat: nostri distillatiōes q: grece catastagmi noiantur in cōmune Dictus est aūt catarrhus α καταρρεω fluo distillo: ex κατακαιρεκω fluo.

Catarytus penul. correp. latine irriguus ex κατα ρυσ riuus quasi iurta riuos. Ply. lib. v. Hyponē oppidū aphricę catarytum a grecis dictum propter aquarum irrigua.

Cataſcop⁹ latine speculator: ē em̄ σκοπειν speculari.

Cataſcopium genus nauigij exploratorij q̄ circūquaq; speculetur.

Catastrophe latine subuersio volumen.

Catastroma penultima, pducta: nauis partem seu paumentum significat.

Catorthoma penulti. pdu. greci κατορθωμα opus virtutis rectū. Amb. lib. j. offi. Hoc est perfectū officium quod catorthoma greci dixerunt. κατα circūquaq; ορθωρ rectū. Cice. lib. j. offi. recte factū interpretat. Catorthosis recta effectio. Catorthoo egregie cū virtute aliquid facio.

Catatyposis dicit p̄m figurā: quod fit cū aliquid iurta alterius formā describit: vt apud Virg. lib. iij. Sic Mercurio similis vocēq; colorēq;.

Cataſta: locus erat vbi venales serui exponebantur a καθισταω ſbo greco qđ significat expono. Tibul. Mota loqr regnū ipse tenet quē sępe coegit Barbara gypsatos ferre cataſta pedes. Est z cataſta machina lignea qua serui vincti tenebantur. Plyn. Tandē in cataſta videre grisogonū sylle. Hanc z longam et magnā compedem vocant.

Cathartica dicunt purgatoria a καθαρο purgo.

Cathedra dicuntur subsellium απο του καια καθησ εδρασ εδρα sedes est seu sella. Et scribit cū h.

q; hedra incipit ab h. abiecta a. vt fit in Methodus ephebus ⁊ multis alijs.

Caterochen: significat per excellentiam.

Caterua ꝓprie gallorū legio sicut phalanx macedonū ꝙ certo nūero cōstat. Mā auctore Vege. in caterua erāt sena militū millia. Plerūq; tñ ꝑ multitudine sumit. Cateruatim aduerbium significat per varias cateruas. Cateruarū cateruatim conglobati. Sue. in Aug. Sꝫ ⁊ cateruarios opidanos inter angustias vicoꝝ pugnantes temere. Sciendū ē q; oīa fere aduerbia in tim finita: significant sicut de cateruatim dictum est: vt turmatim per diuersas turmas: vicatim oppidatim/manipulatim/regionatim/ gregatim/domesticatim/municipatim/,quinciatim: ⁊ sic de singulis. Sūt tñ aliq; q; nihil ab alijs differūt: vt priuatim nihil differt a priuate: nec sepatim a seperate: nec ꝑperatim a properanter: nec raptim a festinanter: nec affatim ab abundanter: nec vbertim a copiose.

Catena dicta est q; se capiendo teneat: quia in ea anulus anulū capit. Quidā hoc nomē a cane deduci putant: ⁊ ꝓprie dici qua venatici canes vincti tenentur: sed largius sumit. Sene. ad Lucil. Una est catena q; nos alligatos tenet amor vite.

Catillus pars superior molę: sicut meta pars inferior: Et catillus diminutiuū est a catinus.

Catillones: q; catillos liguriūt: ⁊ ꝑ gulosis accipi solēt

Catinus: qđ ⁊ catinū dicit pe. pro. vas in mēsa escaria vbi pultē aut iurulenti quid ponebāt a capiendo appellarūt. Var. scribit siculos vas in q; ponebāt escu lenta catinon appellari. A catinus fit diminutuum catillus: A catinū catillū vel catinolium.

Catina pe. cor. vbs Sicilię. Silius lib. xiij. Tū catine nimiū ardenti vicina ciphęo. Stra. Tñ Diodorus ⁊ Ptol. non catinā sed catanā scribūt. vnde Cataneus charundas qui leges athenienſib⁹ dedit απο του καταω και αγω dicit: q; cum ignes ex ętna erūpant ſuperiora ima fiunt.

Cathinea terra quę in eis conuertit vt fiat aurichalcū.

Cato quasi sapiens ⁊ cautus. Cautū em̄ sabini acutū dicunt. Et cata dicta accipienda sunt acute dicta vt auctor est Var. Porphirio tñ horatianus interpres catū exponit ꝑ experto ⁊ docto cū ait Horati. Post hęc ille catus ꝯtūuis rusticus ibit. Et Ply. Catos a sapientia dictos intelligi vult sicut corculos. Hora. Catus decoꝝ more palestrę. Li. Sed hō catus nūq; terminat magnitudinis nec diuturnitatis modum. Duo aūt fuere Catones celebratissimi: senior videlicet: qui ⁊ porcius et censorius⁹ dictus ē: alter vticensis qui seipsum vticę interfecit: ne in Cęsar⁹ manu⁹ viuus veniret. Hic viua virtutum imago vocatur a Sene. et exemplar viri sapientis. De quo. Quin. Hic inq; nisi credit fuisse sapiens vir scio cui reliquerit huius nois locū. De censorio. Sene. ad Luc. D. Cato cēsorius quē tā necessariū reip. fuit nasci q; Scipionē. Alter em̄ cū hostib⁹ nr̄is bellū: alter cū mozib⁹ gessit Dio. historicus grecus Την Τε γυναικα εκων Αη Τεσων περιελαβε και καταφιλησε και αγαβο ησασει περεχωσε αφρικη εἰχων Δε αυτην Το Τεκαταων και σκηπιων και Του ιοβαν Τον Λιβυηνεχορτεσ συμμαχον. Hic fuit optim⁹ orator: optim⁹ senator: optim⁹ imperator/qui libū de re rust. origines ⁊ orōnes scripsit: ferē a Plutarcho q. Ap. Cato vxorem ⁊ filiū perdiderit inducta noua victus ⁊ medicinę formula.

Catus animal muriceps fe. ge. ꝑm Ser. lib. de grecis latinisq; noibus. Cati etiam populi sunt Germanię scambris vt inquit Stra. finitimi.

Catulus penul. cor. ꝓprie significat Cati hoc est felis filiū ꝓpter sagacitatē. Var. Catulus a fagaci sensu et acuto. Sed ponitur large ꝑ omni ferarū filio siue immaniū siue mitiū. Vsi de colubre. Virg. Catulos tectis atq; oua relinquens ⁊ de leonibus. Ply. Raptor appropinquāte tigridis fremitu abijcit vnū ex catulis. Ply. Simię gestant catulos q; mālue facte intra domos peperere. Idem. Muriū quoq; catuli ostentum faciunt. Idem Delphinū catulos nominat Lacertarū quoq; ⁊ ceterorū serpentiū filij catuli dicuntur. Hinc fit aliud diminutiuū catellus. Accipit q; catulus ꝓ ipso cane. Apul. Catulos secū ducēs venaticos atq; sagaces. Interdum ꝓ quodam vinculi genere qđ etiā canis dr. Plau. Faciā te delicatum catulo vt accubes ferreo. Et Catulus nomen fuit viri romani. De quo Lu. lib. ij. Et catulo iacuit lepidus. Hinc Catulaster catuli imitator: sic ab Antonio antoniaster. Catulaster etiam significat ipsum catulū hoc est parui canem siue filiū. Catullus vero ꝑ duplex ll. nomē est veronensis poetę. A catulo (vt Varro inquit) fit canis anial latrabile.

Catulinus a. um. quod ex catulo. Unde Plau. Catulinam carnē estauisse romanos ostendit.

Catularia porta Romę dicta est: q; nō longe ab ea ad placandum caniculę sidus frugibus inimicum rufę canes immolabantur: vt fruges flaueſcentes ad maturitatem perducerentur.

Catulire est gestire ⁊ coitū maris appetere. Var. Fęturę principium admittendi faciunt veris principio. Tū cm̄ dicunt catulire. i. ostendere se velle maritari. Plau. Quin meā vxorē vidi catulientē. Hinc catulitio q; dr cū canes maritari querunt quo etiā tpe terra aperit. Ply. Catulitionē rustici vocāt gestiēte natura semina accipe: eaq; animā inferente oīb⁹ satis.

Caua e. foramen in quo aues nidificant. Ply. Multo tamen efficacissime ripariarum pulli ita vocant in riparum cauis nidificantes.

Cauus a. um. ꝓprie concauū vacuū a chaos quod q; ſt vorago quedam erat inanis. Virg. Tum dea nube caua tenuē sine viribus umbrā. Cauus locus cauat⁹ seu elabſo vulgo dr Pcauus. Var. Facere his cauos oportet laxiores vbi pullos parere possint. Colu. li. viij. Deinde cauū quē feceris surculo obturato. Idē scribit cauum esse locum qui inter ędium parietes relinquebatur patulus vt esset.

Cauedium. vt Ply. iunior in epistolis dictione mutilata siue cauū edūm vt Var. dictione integra. Locus est sub dio vacuus cinct⁹ vndiq; porticibus ad eōdem omniū vsum. Hui⁹ eria sunt genera. Tuscanicū corinthium terrastylon displuuiatū ⁊ testudinatum.

Cauo as. fodio euacuo. Plynius lib. xxxvj. In syphno lapis est q; cauat tornat q; in vasa coquēdis cibis vtilia: huius cōposita sūt cōcauo/excauo/ ⁊ recano pecor. Ouid. lib. ij. me. Est locus in geminos vbi bacchia cōcauat arcus. Hic. ad Eusto. Quot petras excauet ⁊ habitet coluber in foraminib⁹ earum.

Cauea a cauo fit: significatq; locum sub terra vacuum atq; obscurū. Qm̄ vero in huiusmodi locis esse ꝓsuerūt ferarū cubilia caueas ꝑ ipsis ferarū receptacu lis vsurpam⁹. Apul. Bestiā factū immittim⁹ caueę. Sue. Bestiarū more q; drupedes cauea coercuit. Et ab hac similitudine ꝓceptis ex ligno: siue ex eboze alia ve materia factis in qb⁹ auiculas tenem⁹ qs vulgo etiā caueas vocāt. Aug. lib. iij. de ci. dei. Volauerāt pulli de cauea ⁊ Vancino ꝓsuli auguriū malū fecerāt. Plau. in Cur. Quia em̄ in cauea si forēt cōclusi tidē vt pulli gallinacei. Item Cauea est area in medio theatri in qua equitū subſellia ꝓstituta esse ꝓsueuerūt q; velis tecta caueę similitudinē haberent. Virg. Hic totū caueę ꝓsessum. Plau. in Amphy. Vt conquiſitores singuli in subſellia eant q; totā caueā ſpectatoribus. Quādoq; ponit ꝓ populi consessu.

Cauerna dicitur quia caua grece crypta dicit hoc cor-

cauitas quędam terrę vacua atq; obscura. Unde cauernosus a.um. ꝓ loco passim vacuo ⁊ veluti cauernis pleno.

Caucasus penul. cor. mons Indię editissim⁹ ad septẽtrionem versus Scythas Indiã a Scythia dirimẽs asper ⁊ inhospitalis. Virg. Sed duris genuit te cautibus horrẽs caucasus. Hic ferẽ sydęrib⁹ proximus vñ astra maiora visunt: ⁊ cor oꝛtus occasusq; diligẽter ꝓspiciunt. Ab Caucaso fit Caucaseus a.um. Vir. Caucaseaq; relert volucres.

Cauda/quam veteres etiã codam dicebant. Inde caudati ⁊ codati dicunt: qui caudas habent. Interdum ponit cauda ꝓ virili mẽbro. Hor. in Ser. Quecũq; excepit patienter verbera caudę. Idez lib. j. Accidit vt quidã testes Caudãq; falacẽ demeterer ferro.

Caudacus significat suauem et mansuetum.

Cauder pro cauter d. pro t. posito. Similiter ⁊ coder dicitur prima pars arboris cui radices adherent. Liber siue tabula. Lactan. Caudice desecto lachrymat sua gaudia palmes. Virg. Quin ⁊ caudicib⁹ sectis mirabile dictu. Et cauder est plurũ tabularum contertus: vnde tabulę codices dicuntur: ⁊ naues quib⁹ commeatus subuehunt caudicarię siue codicarię appellant. Unde Apius Claudius Cauder cognominatus est qm̃ prim⁹ romanis ꝓsuasit nauẽ ꝓscendere. Sene. de brevitate vitę. Claudius is cauder fuit ob hoc ipsum appellatus q; plurimũ tabularũ cõtexer⁹ cauder apud antiquos vocat. Unde publicę tabulę codices dicunt. Ponit et pro duro sedili seu ꝓ fede meretricia q̃ plerũq; ex trũcis fieri solent Iuue. Horrida quale facit residens in codice pellex.

Caudicalis: ad caudices scindendos idoneus. Plau. in Pse. Te cũ securi caudicali preficio ꝓuincię.

Caudis oppidũ Samnij. Unde caudinę furcę ⁊ caudinę fauces nobilitate insigni clade ⁊ ignominia quã romani exercitus sub Sp. posthumio a samnitibus acceperunt.

Caudicarię naues quę cõmeatus per tyberim subuehunt q̃ ex lignis grossioribus cauatis fierent. Fitq; a caudice dum pro trunco seu tabula ponitur quę et codicarię dicuntur.

Caueo es. caui cautum: significat fugio/vito. Ambro. Caueatur iracundia: aut si precaueri nõ potest cohibeatur. Interdũ cauere est attendere ⁊ diligẽter prouidere: vt Caue tibi. i. attende ⁊ ꝓuide ne quid mali tibi accidat. Vale. max. Caue tibi Roma. Plau. Caue nemo id intelligat. Interdũ significat abstinere. Et tunc cum ablatiuo mediante ꝓpositione construitur q̃uis in sensu idem sit cũ fugio. vt Caue ab illo. Caue ab errore: qđ est abstine ab errore seu fuge errorem. Et sic semp habet in se negationem sicut alia verba prohibitiua: vñ rectius dicit Caue facias: q̃ caue ne facias: cum tũ idem sit ⁊ vtroq; modo dictũ reperiat. Cice. Treba. Tu qui ceteris ne ab esseda rijs decipiaris caueto. Proper. Tu caue ne tristi cupias pugnare puellę: dicim⁹ etiã Caue vt facias hoc. Inuenitur ⁊ cauo is. in eadẽ significatione. Hora. in Ser. Vade vale caue ne titubes: mãdataq; frãgas. Ubi ue syllaba existente breui impatiui modi. Caue ꝓiugatioꝛis tertię esse ꝓuenit: nã caue a caueo ꝓducit ue. Hinc cõponitur ꝓcaueo qđ est diligenter caueo. Teren. Hoc tẽpus ꝓcauere mihi me monet.

Cautũ est significat ꝓuisum est. Cautio est: Cautione opus est: seu ꝓuidendũ est.

Cautus ⁊ per syncopã catus: sumit pro hoie prudenti qui sibi scit cauere. Et nõnunq; ꝓ re cui cauet. Cice. pro Cęc. Quo res mulieri esset cautior. Uñ incautus qui nescit sibi cauere. Liu. lib. iij. In incautũ hostem de cumana porta erupit.

Cautes: vide in dictione cos cotis.

Caurus ventus ab occasu flans qui ⁊ corus dicitur.

Cauilla e. Cauillum ⁊ cauille: irrisio quedam iocosa: vulgo scritiũ siue calmo dicit. Plaut. Pone hoc sit aufer cauillã. Idẽ in Tru. Postq; in vrbẽ crebro hic factus sum cauillator probus. Quid id est amabo. Istec ridicularia cauillationes vis opinor dicere: ita vt paxillum differat a cauillibus.

Cauillo as. et cauillor aris. deponens a caluo is. fit i littera abiecta significatq; fallacia ⁊ dolo vtor. Uñ Boe. super Top. scribit cauillationem partẽ quandam logices esse cum inquit. Colligendi facultas triplici diuersitate tractatur. Aut enim veris ⁊ necessarijs argumentationibus disputatio discurrit: et disciplina vel demonstratio dicit. Aut eñ probabilibus et dialectica. Aut apertissime falsis ⁊ sophistica ⁊ cauillatoria phibet. Sic a Sene. et Cice. Cauillationes dixerũt q̃ grece sophismata nũcupant. Ulp. Cauillationis natura quã greci sophisticam appellauerunt: hec est: vt ab euidenter veris per breuissimas mutationes disputatio pducat. Calus iurecõ. dissimile q̃ sit subdola ratio quam conscij nobis mendacij vincẽdi cũ causa ꝓsertim⁹. Cice. lib. ij. de ora. accipit cauillationẽ ꝓ generali quodã facetiarũ genere tãq; scõmate faceto ⁊ cauillo dicaculo ⁊ faceta vrbanitate cũ inquit. Cũ duo sint facetiarũ genera. Alterum equaliter in omni sermone fusum. Alterũ peracutũ et breue: superior cauillatio: altera dicacitas notata est. Idẽ lib. iij. de natura deor. Cauillari pro cauillũ dicere accipit. Atq; etiam in eo cauillatus est: estate graue esse aureũ amiculũ hyeme frigidũ. Sueton. in Uespa. Et marie eñ decacitatẽ in deformibus lucris affectabat vt inuidiam aliqua cauillatione dilueret: transferretq; ad sales: als significat irrisionẽ.

Caula latine stabulũ dicitur in quo oues recondunt. Addita c αυλη qđ non solũ atriũ vel aulã: sed etiã stabulũ ⁊ omnia septa designat. Festus a cauo caulã deriuat q̃ antiqui ante vsum tectorum oues in antra ducebant: sciebat ne grece: απο των καυλων. Mãetiã nunc fiunt ex viminibus.

Caulis: in herbis dicitur ipsum robur siue stipes: id ẽ ea herbę ps vñ se ꝓducũt folia aut ramusculi. Ply. lib. xviij. Sz maior pars malũt fabalia mature sationis q̃ trimestrẽ fructũ ei⁹. Mãq; siliquę caulesq; gratissimi sunt pabulo pecori. Et accipit siliquas ꝓ coꝛticibus: caules ꝓ stipitibus. Idez de gẽtiana. Folio frarini sed magnitudine lactucę. Caulę tenero pollicis crassitudine cauo ⁊ inani ex interuallis foliato trium aliq̃ cubitorũ. Sed qm̃ nulla penę herba maiorem caulẽ habet q̃ brassica: ideo ꝓ brassica ponitur. Similiter in arboribus ⁊ in vitę.

Caulis dicit robur ad quẽ alimentum defertur ⁊ intelligitur qđ supra terrã exurgit. Planta est radix vnde alimentũ attrahit a terra. Ramus qđ a caudice exit. Surculus qui e ramis oritur. Var. Et sarmẽto caules q̃ nati sunt de his plurimũ valent. Virg. lib. rij. Puberibus caulẽ foliijs. Ponitur et ꝓ quibuscunq; holeribus. Iuue. Spes hoi: caulis miseris atq; ignis emendus: qñq; ꝓ cauda. Ply. lib. rj. Boum caudis Longissimus caulis atq; in ima parte hirtus. Idem Asinis longior q̃ equis sed setosus veterinis leoni infima parte vt bob⁹ et Sorici ⁊ pantheris: nõ itẽ vt vulpib⁹ et lupis villosus: sues interquẽt. Canũ degeneres sub aluũ reflectunt. Qñq; sicut docet Ser. sumitur ꝓ virili mẽbro. Qñq; ꝓ ferro: et pro quolibet hastili. Ab caulis fiũt cõpositа vnicaulis ⁊ multicaulis. Idẽ lib. rij. Est et illa differentia q̃ quedã in his multicaulia ramosaq; sunt vt carduus.

Cauliculus diminutiuũ. Ply. Hic est quidã ipsorum cauliũ delicatior teneriorq; cauliculus.

Caulesco is. a cauleo esse conuenit. Est qũt caulescere

virgā fieri: licet qñq ponāt ꝓfolia ꝓducere. Unde ⁊ decaulescere cōtrariū qđ significat sine foliis fieri. Ply. lib. xix. Raphanus vti iucūdior detractis foliis antecq̄ decaulescat.

Caulon oppidū quod a Plynio collocāt in prima regione italię. Et Stra. in. vi. Cauloniā appellat a loceris conditā: vbi vinū optimū nascitur. Aulon vero est mons calabrię contra tarentinā regionē vt inquit Porphirio ferax boni vini: cui⁹ meminit Mar. Mobilis ⁊ lanis ⁊ baccho fertilis aulon.

Cauma atis. latine calor. ⁊ Ξου και ομαι λέγεται. Cauſis combustio: et caulon ęstus seu ardor.

Cauſa als causea: tegimen capitis aptū calori. Val. Max. lib. v. Quēadmodū Antigonus caput Pyrrhi tegit cauſia qua velatū caput more macedonum habebat. Cauſis em̄ grece: latine combustio.

Cauſon ęstus. Inde ab Hippocrate et Auicenna cauſon febris ęstuans appellatur.

Caunus insula in mari oceano ⁊ ęstate ⁊ autumno pestilens ꝓpter ęstus ac pomorū copiā. Unde Caunū colore admodū viridi pallentesq̄ existūt in quos olim Stratonicus citharedis versu Homerico ita locatus est. Tale quidē genus est hoim quale est foliorū. Ab hac ciuitate aduehebant fici cauneę dictę. Cic. lib. ij. de ciui. Cū. D. Crassus exercitū būdusq̄ imponeret quidā in portu carycas cauno aduectas vendens cauneas clamitabat.

Caupo ge. cōis tabernari⁹ hoc ē ęsculentoꝝ poculorū/q̄ etiā vēditor. Ulp. Caupones ⁊ stabularios eque eos accipiem⁹ q̄ cauponā vel stabulū exercent.

Caupona vocat tā mulier q̄ vinū vendit q̄ ipsa taber/

Cauponius a. um. qđ ad cauponē ꝑtinet: (na vinaria. vt ars cauponia. Iust. lib. j. Iussitq̄ cauponias ⁊ ludicras artes ⁊ lenocinia exercere.

Cauponaria e. ars cauponandi.

Cauponor penulti. pro. significat lucri causa quasi ad cauponē vendito. Enni⁹. Non cauponātes bellū sed belligerātes. Ferro nō auro vitā cernam⁹ vtriq̄

Cauſa ꝓprie dicitur id ex quo vel ꝓpter qđ vel per qđ vl a quo aliquid fit. Unde quattuor causarū genera scripsit. Arist. Materialē ex qua aliqđ fit. Formalē per quā aliqđ tale sit. Efficientē a qua aliquid fit. Et finalē cuius gratia aliquid fit. Per translationē tamē causa dr ois actio quā in senatu vl in foro habemus. Uñ tria esse causarū genera scribit Cice. demonstratiuū deliberatiuū ⁊ iudiciale. Ex his tñ magis ꝓprie causa dr q̄ iudicialis est. Uñ ⁊ causam ꝓ lite ac controuersia ponim⁹. vt Cic. diligēter egit causā Milonis. Unde causidici dicunt patroni q̄ in causis iudiciisq̄ versantur. Interdū causa dicit occasio. Terē. in Eu. Jā diu aliquā causam querebar quādbrē aliqđ insigne faceret. Interdū dr excusatio: vt honesta ē causa mei discessus. Interdū ratio. Ouid. lib. j. fas. Tępora cum causis latium digesta per annū. Interdū dr origo. Uñ ⁊ quidā causam a casu dictā existimant q̄ initia ⁊ origines rerum quę cause sunt casu eueniant. Nōnulli a chaos detracta aspiratione q̄ cōfusa illa materia prima omniū causa fuerit. Alii a greco καυσις qđ ardorē seu incendiū significat q̄ causa sit quę nos accēdit ad aliqđ agendū. Alii a cauēdo q̄ ea sit q̄ cauet vt aliquid agat: aut nō agat. Et causa pars appellat. Luc. lib. j. Uictrix causa deis placuit sed victa Catoni: diminutiuū a causa est causula.

Cauſatiuus a. um. qđ est causa vt aliquid fiat: vt nimia repletio est cauſatiua infirmitatis: q̄uis etiam aliqñ cauſatiuū dicat qđ añcedentē causam significat: sicut et cauſuale: vt coniūctiones causales seu cauſatiue.

Cauſarij milites dicunt a Li. lib. vij. qui ꝓpter honestā causam puta valitudinem a militia soluuntur: quasi valitudinarij siue sontici aut qui omnino causā et admonitionē habebant ex morbo senectute ve. Terti⁹ inquit exercit⁹ ex cauſarijs senatoribusq̄ ꝑ. T. Quintio conscribatur: q̄ vbi mgnibusq̄ ꝑsidio sit. Sic cauſaria missio dr per quā milites soluunt a sacramento militari. Ulp. Cauſaria inquit missio est: que ꝓpter valitudinē laboribus militię soluit.

Cauſo as. induco efficio. Piero. ad Eusto. Sępe etenim in fabis ⁊ ordeaceis panib⁹ nimia auiditas grāde peccatum cauſat.

Cauſor aris. deponens: significat rei gestę causā affero seu reperio: et excusationē adduco. Sue. Syllanum itē socerū ad necem secandasq̄ nouacula fauces cōpulit cauſat⁹ q̄ se ingressum turbatius mare nō esset secutus. Gel. Negociū sibi esse cauſat. Virg. Cauſando nostros in longū ducis amores. Cauſari etiā culpare est. Piero. cōtra Uigil. Cauſabant quondā apostoli q̄ periret vnguētū: sed dñi voce correcti sūt Idē contra Ruſi. Quicquid em̄ in me nō feciſſe cauſaris quare nō ipse feciſti?

Cauſifico: causam dico. Plau. in aul. Non cauſificor quin ego illā habeam potissimum.

Cauterium: instrumentū est quo note imp⁹imuntur: et morbi alioquin insanabiles inuri solēt. Preterea cauteriū in pictor instrumētis cōtinet quo bituminationes ⁊ fortiores quedā cōglutinationes concoquunt.

Cayſter fluui⁹ Lydię sardibus ꝓximus απο του καιεσθαι hoc est amburi qm̄ ꝓpinquus sit catace caumene que pars est Ephesię ꝓcerrima ⁊ deultę similis nulla ꝑter vitē arbore ſꝫ vino ꝑstantissimo qđ Uictr. et Ply. catacecaumenitem ex hac origine denoiant. Hinc Caystran⁹ campus. Stra. Post egressum caystri amnis lacus est selenusius cognomine in alterū statim lacum interfluens.

Caystrus femi. ge. vrbs est Lilicię mediterranea.

Cecrops: prim⁹ athenienſiū rex qui annis quinq̄gīta regnauit. Hic athenas instaurauit. A cecrops fit cecropius a. um. possessiuum. Virg. lib. iiij. Georgi. Cecropias innatus apes amor vrget habendi. Cecropis idis. patronymicū femininū. Et Cecropide athenienses dicti sunt. Suidas noster. κεκροψ αι γυπιοσ ωρ τογενοσ ωκησεταο αθηρασ οθεν κεκροπιδαι οι αθηναι.

Cecryphalea ꝓmontorium seu insula in peloponneſo vbi athenienses ab egyneptis prelio supati fuerunt.

Cedo is. ſſi. ſſum. vide in dictione cedo is.

Cedrus: arbor maxima q̄ in ędificijs vtilitatē ꝑstabat: eo q̄ humōi materies ⁊ procera sit nec onerosa parietib⁹. Eius folia ad cupressi ſilitudinē respondēt lignū iucūdi odoris ē et diu durans nec a tinea vnq̄ exterminat. Virg. lib. ij. Geor. Dant alios alię fetus dāt vtile lignū Mantugūs: pinos domibusq̄ cedrum atq̄ cupressos. Ex hac arbore nascit oleum qđ cedreū dr vt Uictru. ij. inquit. Quo reliquę res cum sunt vncte vti etiā libri a tineis ⁊ carie non ledunt. Juxta quem sensum Persi. dixisse videt. Et cedro digna locut⁹. Hinc fit nomē possessiuū Cedrinus a. um.

Cedrea primus sudor qui defluit in canali dum pix fit: qui tanta ē vis vt in egypto corpora hominū defunctorū ea perfusa seruentur.

Celene pluralis nūeri tm̄: fuit vrbs phrygię. Luc. Lugent damnatę Phebo victore Celene. Potest tamē declinari singulari nūero Celena e.

Celeno cū diph. fuit vna ex harpyis: et atrum seu tenebrosum significat: grece κελαινοσ.

Celebris ⁊ hoc celebre penul. cor. distinguit a frequēti q̄ frequens dicat creber de loco: siue de re aniata: vt frequens miles: frequēs senatus. i. creber copiosus: multus: frequētes dom⁹. i. crebrę multę. Aliqñ dr q̄

ab alijs frequentat: vt frequēs locus: frequēs tēplū in qō multi ꝓueniūt. Et infrequēs parū frequentatū vt infrequēs forū in qō pauci vl raro cōueniūt. Phēnix infrequēs auis. i. quę rara reperit. Lice. Rei militaris te infrequentē tradidisti. i. fugientem a signis z raro i pugna interessentē. Celebris vero ,ppie dicit velox. Acti⁹ Celebri gradu celerasse decet. Qm̄ ꝙ accelerare gradū: frequentare est: factū est vt celebre ꝓ frequenti accipiat: et qui in omniū ore versatur. Et hoc passiue tam ad rem q̄ ad personam relatam. Lice. lib. ij. ad Weren. Locus querit celebris ne sit: an desertus. i. qui celebrat. Hinc celebritas frequentia, Quin. Ante oīa futur⁹ orator cui in magna celebritate z in media rep. viuendū est assuescat a puero non reformidare homines.

Celebro as. frequento. Var. Cui non tam cura erat vt templa deorū q̄ vt popinas celebraret. Per translationē tū qm̄ quę frequentam⁹ etiā colimus: celebrare ,p colere z venerari ponit: z celebritas ,p cultura atq̄ honore. Hinc celebrare laudibus z virtutum celebritate dicimus. Ires celebriorem et celeberrimum ꝓ honoratiorem et honoratissimum. Celebriter: cum cultu z honore.

Celebresco: celebris fio. Actius. Et qualiscunq̄ fama celebrescat tua.

Celetes: penulti. pro. grece ἐπὶ κελεύσῳ κέλητες et horror: vocant equi q̄ ad cursū soli adhibent siue bigis vel quadrigis etiā nauigia vt his tēporibus fieri solet. Mā q̄ bigis quadrigisve adhibebāt ad cursum desultorij dicebant. Ply. Antiq̄ celetas tm̄ dicebāt in sacrz. Postea ꝺo z q̄ bigis vel quadrigis vicissent latine dicunt desultorij: q̄ ex his facile desiliatur.

Celer idem est qd velox: a quo celerrim⁹ et celerissim⁹ siue suplatiua ꝑm Prisc. Celero as. pen. cor. celeriter aliquid facio: a quo Accelero cōpositum.

Celeusma clamor nautarū: z aliorum cū vno aliquid iubente oēs vniformiter respondēt: quasi sibi inuicē iubentes. Hie. apud Hieremiā. Celeusma quasi calcantiū ꝓinde aduersus oēs habitatores terrę.

Cello as. abscondo siue sciri nolo. Et construit modo cū vno dūtaxat actō, Lact. lib. v. Utrū ne profitebit fugitiuū se vel pestilentē domū vendere: an cellabit emptorē. Modo cū duob⁹, Plau. in Bac. Medepol fecisti furtū grati malū cuz istec flagitia me cellauisti z patrē tuū. Modo cū ablō mediāte ꝓpositiōe. Cice. Treba. Sed bassus noster de hoc me libro cellauit. Et cū passiue ponitur res siue persona per quā quis aliquē cellauit ponit in nominatiuo. Teren. in Eu. Vbiubi est diu cellari non potest.

Cello is. quo veteres vrebantur pro cedo: nunc cōpositis tantum vtimur excello et ꝓcello: quod est excedo et antecedo.

Cellus a cello: altus: sublimis: excellens. A quo celsitudo ,p excellentia.

Cellatim aduerbiū significat abscōdite. Gel. Qꝫ maxime cellatim poterat in insidijs duo disponit.

Cella dicta est q̄ in ea cellentur quę esse volumus occulta. Greci Apothecam dicunt in qua res esculētę z poculentę reponuntur ꝙuis ꝓprie apotheca cella vinaria sit. Capit autē cella significationem vt illi adiectiua iunguntur: vt cella vinaria: cella olearia: cella farinaria: cella pomaria: cella lignaria: cella libraria: cella cascaria. Et omnis locus in quo quid reponitur cella dicit. Unde Virg. Fauorū cauernas cellas vocauit cū ait. Distendūt nectare cellas. Ires loca in quibus lauamur aut vngimur in domo cellę dicunt et loca quo religiosi se ad quiescendū cōferūt cellę vocantur. A quo noie Hier. formauit diminu. Unaquęq̄ inquit cellulam adeat: benedictione matris suscepta. Et cella pars tēpli erat sacratior in quā ingredi fas non erat. Unde apud Gel. legitur Scipionem in capitoliū venisse: iussisseq̄ cellam Iouis aperiri: ibiq̄ solū demoratū fuisse. Liui. li. iij. In cella Iouis optimi maximi habitaret exul.

Cellarium videtur ea figura dici: qua granariū panarium: vt pro cella acreposito accipiat. Sed est paucorū dictū: penu longi tēporis. Hāc cellā promptuariā seu promptuariū appellāt in quo condunt z ex quo promunt ad victū necessaria. Hier. Consydera te cozuos quibus non est cellarium: neq̄ horreum et deus pascit illos. Unde in sacris litteris cellaria ,p sepulchris poni solent: vt ē illud prophetici Populus meus intra in cellaria tua: aliquantulū donec ira mea transeat. Ubi Hiero. Cellaria sepulchra significant: de quibus hoc vtiq̄ ,pferē q̄ conditū fuerit. A penore etiā is loc⁹ penarij z penuaria seu penaria cella nūcupat. Li. in ver. W. Lato sapiens cellā penuriā reip. nr̄ę nutricē plebis romanę siciliā noiauit. Huius diminu. est cellariolū. Hiero. Sunt z culinę in tēplo: sunt z cellariola.

Cellarius qui in cella prepositus est: vt rationes saluę sint: aut penoribus recōdendis. Col. Et cibus z potus sine fraude a cellarijs ꝓbeat. Plau in capt. Prome q̄duis te facio cellariū. Idē cellarios promos: et condos vocat q̄ z deintus promāt: et intus condāt. Ait em̄ in pseu. Promus z cōdus sū ,pcurator penu. Uso. Promusq̄ condus magis.

Cellaria locus vbi conditur vinum. Plau. in mil. Ego eiiciar cellaria.

Celox genus nauiculę breuis a celeritate. Apul. lib. de repu. Qui celocē regere neq̄t: onerariā petit. Hanc z celotim vocant z oryam. Hanc rhodij inuenerūt.

Celte populi gallię: qui cū venissent ad Iberum hispaniarum fluuiū: ibiq̄ consedissent retenta ꝓmi nois parte: et assumpta parte fluminis iurta quod consederant Celtiberi dicti sunt: et regio eor Celtiberia. Uā Lu. lib. iij. Profugiq̄ a gente vetusta Gallorū celte miscentes nomen iberis.

Celtiberi populi in hispania a celtę gallis z iberis hispaniarum consociatis dicti sunt celtiberi. Unde Sirius Uenere z celte sociati nomē iberis. Luca. Gallozum celte miscentes nomen iberis. Stra. Quadrifariam diuidit celtiberos: fortissimi omnium qui ad ortum ac meridiē siti sunt originē trahētes. A quib⁹ celtibericus/celtiberica/celtibericū nomē possessiuū: vt bellum celtibericum.

Celticum ,pmontorium hispanię in oceanū ,pcurrens.

Celiaci dicunt qui ventris fluxum patiunt. Var. Qui ex flozibus nucis grece z cozno fiūt celiacas fieri acq̄ vrina pota refici.

Cenchris auis gen⁹ z latine tinnunculus ꝺr a tinnitu vocis ex accipitrū genere quē Aris. lib. vj. de aialib⁹ solū ex adūco genere q̄terna: et eo plura oua parere dicit. Dicta cenchris quasi miliaria: est z cenchris vt inquit Hiero. Locus cozintho vicin⁹ immo portus ipsi⁹ cozinthi: vt ē illud apost. Cōmendo vobis Seben sozorē nostrā ministrā ecclesię: q̄ est Cenchris.

Cenomani fuerunt populi gallię cisalpinę: quorum caput vbs ozixia fuit.

Cenos latine vacuus. Unde cenodoxia inanis gloria. Mā cenodoxia cū g. diph. noua gloria καινοσ enim nouū ꝺr δοξα gloria Cenodoxia cōis gloria.

Cenotaphium vacuū sepulchrū οὗ κενοσ λέγεται καὶ θαφοσ απο του θαπτειν sunt em̄ ponit in tēplo ad officia mortuorū.

Censeo es. sui. itum. pen. cor. significat existimo. Liui. lib. vj. de bel. pu. Censent eo venturū obuiam peni. Item censere/constituere/deliberare. Nam senator censet cū sententiā dicit de eo quod sibi videt assentiatur cum alienam approbat. Cū dicimus senatus sli

quid censuit. A quo etiã cẽsorius nomẽ tractũ videt. Trẽ censere succẽsere significat. Var. Me vobis censeã si ad me referret? Trẽ est in estimatiõe esse. Boe. in top. Qñ facidi liberi tres partes sunt. Una quidẽ vt censu liber fiat. Censebanẽ em̃ antiquiº soli ciues romani. Inuenit etiã cẽsio is. iui. itũ. pe. p. Qui. Præsto recensit; euoluere secula fastis. Cõposita a cẽseo sunt Accẽseo; pcenseo: qõ est perfecte censeo: numero Col. Rusticatiõis magna ꝛ diffusa materia est parteſq; si velimus eius pcensere: vix nũero comprehendim̃. Recenseo ꝛ succenseo.

Censor qui censurã gerit. Censores magistri morum erant a censendo. i. arbitrando dicti: qꝝ illis summum arbitriũ erat aliorũ morũ. Var. Censor ad cui⁹ censionẽ. i. arbitriũ censẽt populus. Festus. Censores dicti qꝝ quisq; tanti sua estimaret quantũ illi censuissent qõ non absurdum videtur: quia ꝛ rerum ꝛ morũ censores erant. Vñ Plu. in emilio. Censura maxime oĩm magistratuum reuerentię: plurimę potestatis tum in alijs rebus: tum maxime ad morũ emendationẽ. Mã senatores e senatu remouere potest; queuos ex plebeis grarios facere: notare infamia: censũ agere: lustrum condere. Erant autẽ duo censores: qui quinto quoq; anno creabantur.

Censorius vir: qui censor fuit: vl qui dignus est vt censor sit ꝓpter morũ grauitatem qui alios iudicet. Frequenter cũ iũgit reb⁹: vt censoriũ dictũ qõ est censoris: seu qõ ad censorẽ pertinet.

Censuales. qui censoribus assistunt: famulant. Sido. ad namatiũ. Virtus turmę censualiũ: emulatoꝛ cõsulis ꝓxime proximus eram.

Censio castigatio. Vñ censionẽ facere dicebant censores cũ mulctã equiti irrogabant.

Censura censoris dignitas: sicut a ꝓtore ꝓtura/sicut cũ dicimus. Censor qui gerit cẽsurã. Accipit interdũ ꝓ seueritate correctione decreto ꝛ lege.

Census us. annuus redditus: ꝛ quicquid fortunarum quis habet. Quin. Abiere vires census mẽs. Vñ q̃ centũ milia grie in ꝓfessionem detulissent censi dicebant. Cẽsus equestris cõstabat ex sestertijs. cccc. Trẽ census dicebat estimatio rerũ ac bonorum facta ꝓ quã tributa pendebant. Vñ censum agere ẽ recẽsere hominũ facultates. Et census dicebatur qõ principi aut grario soluebat viritim.

Census censi significat eũ cui⁹ bonis factus est census. Unde capite census: ꝛ capite censi.

Censum. Euboee ꝓmontorij in septentrionẽ directũ.

Centauri thessalie populi secus pelium montem habitantes qui a poetis fingũtur esse media parte viri et media equi: originem ab Ixione trahentes agrestes admodum. Qui primi pugnare ex equis ceperunt: ꝛ a stimulãdo calcarib⁹ eq̃s centauri dicti sunt: ἀπο τοῦ κεντεῖν: quod est pungere ꝛ stimulare: quia furentem taurorum gregem telis confecerunt: propter quod hippocentauri. i. equi stimulatores appellati sunt. His proximi erant lapithę iuxta Othrin mõtem eiusdem prouincię cum quibus bella gesserunt. Centauros ab Hercule victos interfectos ostendit Diodor. Dicti sunt nubigenę quasi filij nubis: quoniam in castello habitauerunt nomine nephelę νεφε λη quod significat nubem. Centauri a latinis breuitatis causa dicti: nam hippocẽtauri dici debuerunt. Nam hippos equus κεντεῖν pungere ſupa rota calcaris: quia cum superius essent homines inferius erant equi. Sed diuus Hieronym⁹ de Paulo ꝓmo eremita: ostendit Centauros animalium genera esse cum inquit. Etiam media dies coquente iam sole desuper feruebat: nec tamen a cepto itinere abducebatur: dicens. Credo in deum meum qꝝ seruum quem mihi promisit: ostendet: nec plura his cõspicit hominem equo mixtum cui opinio poetarum cẽtauro vocabulum indidit. Quo viso salutaris signo armat frontem. Et infra. Verũ hoc vtrum diabolus ad terrendum eum simulauerit: an vt solet eremus monstruosorum animaliũ fęrax istam quoq; gigneret bestiam incertũ habemus. Cẽtaurus etiã genus nauis est: vt apud Virg⁹. libro. v.

Centaurea siue centaurion genus herbę. Actius autẽ greçus medicus κενταυριου του μεγαλου ηρηϛα et subdit. προτεπουσα κατα μηρια καὶ εμβρυα ϗακρακαϛα σπωσα κενταυριον δε μακρου ηρηϛα ξηραϊκη. et multa alia.

Cento velum laneum: quod lana aut tomento consertum vt ictus nullos patiatur. Cęsar. Eamq; cõtabulationem summam lateribus lutoq; constrauerunt: ne quis ignis hostiũ nocere posset: centoneſq; iniecerũt ne aut tela tormẽtis missa tabulationẽ perfringerent: aut saxa ex catapultis lateritiũ discuterent. Sisen. libũ. iij. hist. Aceto madefactis centonib⁹ integuntur: quos supra perpetua classi suspensa cilicia obtegunt. Quidã centonẽ pro stragulę genere super quo cubare solent. Cato lib. j. de re. rust. Centonẽ posuit ꝓ vestimẽto rustico: hoc est ꝓ interiore vestimẽto qõ superiubucula superindui solet: bombyce inserta. Tres inquit centones queris: sex culcitras: nouẽ instragula. Similiter et Macrobius dũ scrophã sub centonib⁹ iacere scribit rusticã vestem esse declarat. Fieri aũt centones ꝓstat ex pannis diuersorũ colorũ: vel lanis in vnum condensatis atq; consutis. Unde Homerocentones et Virgiliocẽtrones quales fecit Proba Falconia: definit Ausonius poeta qd sit centonis varijs de locis: sensibusq; diuersis quędam carminis structura in vnum solidata versum vt coeãt: aut cesi duo: aut vnus ꝛ sequẽs cum medio. Nam duos iunctim locare ineptũ est.

Centrum punctum sphęrę aut orbis medium certissima obseruatione distinguit. Nam in omni orbe vel sphera medietas centrũ vocat. Aug. lib. xiij. de ciui. dei. Hanc animã Plato ab intimo terrę medio qõ geometre centrũ vocant: ꝓ oĩes partes eius vsq; ad cęli sũma diffundit: ꝛ extendi ꝓ nũeros musicos opinatur. Apul. in cosmographia cardine inquit mũdi. Sic em̃ dixerim centrũ habet tellus. Hinc fit contralis adiectiuũ. Ply. lib. ij. Quindecies ꝛ plurib⁹ suberit q̃ terra centralis interueniat. Alias centron.

Centum nomen numerale ꝛ indeclinabile vltra centũ variatur: vt ducenti: trecenti: quadringẽti: quingẽti: sexcenti: septingenti: octingenti: noningẽti. Hinc centenus a. um. vt centena milia: sic ducentenus: trecentenus: quadringenten⁹: quingentenus: sexcentenus: septingentenus: octingentenus noningẽtenus. Centuplus: ducentuplus: trecentuplus: ꝛ reliqua. Centesimus: ꝛ deinceps. Centies quoq; aduerbiũ: ducenties: trecenties: quadringenties: quingẽties: sexcenties: septingenties: octingenties: noningenties: Centenarius: ducentenarius ꝛc.

Centuria in re mil. centum continet hoĩes qui sub vno centurione sunt quorũ centenarius iustus est nũerus Iter. lib. j. Re. Satrapę philistym incedebãt in centurijs ꝛ millibus. Centurię in agris signant ducenta iugera. Centuria a centũ iugerib⁹ vocabiſ: sed mox duplicata nomẽ retinuit inquit. Col. libro. vj. Sicut tribus dictę ꝓmũ a partib⁹ populi tripertito diuisi: q̃ tñ nũc multiplicatę pristinũ nomẽ possident.

Centurio ꝛ centurionus dicitur quia centum peditib⁹ prędest: quia singulę centurię centum militibus constabant. In exercitu enim miles centurioni: Centurio tribuno: Tribunus legato: Legatus consuli obediebat. Sed seorsum magister equitum solum dictatori obtęperabat. Centurio aũt dicebat primipilus.

Liui. Centurio erat quem nuc primipilū appellam⁹. Veteres arcessebāt cōmisso ꝓlio acies facile turbari: vt hoc incōmodū euitarent cohortes in centurias diuiderent in singulis centurijs singulos centuriones ꝓfecerūt qui primo centurioni vocabant: quēadmodū a decuriones decurioni. Cohortes in exercitu decem erant in singulis legiōibus: sed prima que reliq̄s & numero militum & dignitate ꝓcedebat aquilam habebat: quod precipuū erat signum romanorū. Centuriones huius cohortis ceteris centuriōibus digniores habebantur. Prima cēturia primipilū vocabatur: q̄ circa signa grauis armatura ꝓstituta erat. Centurio ipse primipili centurio dicebatur: & primipilus vocabāt. Hic nō modo aquilę preerat: sed quattuor centurias: hoc est quadringētos milites in ꝓma acie gubernabat: & tanq̄ princeps totius legiōis merita ꝓsequebat et cōmoda. War. Grata pudens meriti tulerit cum premia pili.

Centurio as. in centurias ordino: vt ager centuriatus qui in ducenta iugera definitus erat. Romulus em̄ centenis ciuibus ducenta iugera distribuit. Et milites centuriati qui in centurias ordinabant. Liui. lib. xxix. Scipio post̄q̄ in sicilia traiecit voluntarios milites ordinauit centuriauitq̄. Centuriata comitia vt Asco. scribit dicūtur cum ex sexu & etate fertur suffragium: quia per centenas turmas diuisus erat populus romanus. Hinc succenturio: a quo succenturiati dicuntur milites non prime: sed secunde centurię vbi ad insidiandum maxime collocabant. Ex quo in succenturijs: quasi in insidijs quempiā positū appellamus. Teren. in Eun. Hunc prior adito tu: ego insidijs ero hic succēturiatus: si quid deficies. Proprie autem succenturiare significat explendę centurię gratia numerum supplere.

Centuriatim significat p centurias: siue abundāter/copioseq̄ a centurijs q̄ in comitijs ferebant suffragia.

Centūuiralia iudicia dicta sunt a centum viris. Nam cum essent rome. xxxv. tribus: que et curię sunt dicte: terni ex singulis tribubus sunt electi ad iudicandum qui centumuiri appellati sunt. Et licet quinq̄ supra centum fuerint tamen quo facilius numerentur centumuiri dicti sunt.

Centussis a decem decussibus dicit: que sunt libre centum: vel a centum assibus qui erāt nummi breues ere: vt centusse licetur: id est centum libris venditur per auctionem.

Cephalea morbus: quo totum caput infestatur. Nam hemicranici ab hemicrania sunt: q̄ dimidia parte capitis laborāt. Sed & celsus cephaleā acutū quoddā pestilensq̄ malum appellat.

Cephale siue cephalis penulti. corre. significat caput. Cephalicus capitalis.

Cephalus nomē viri et nomē piscis. Amb. Ille sinus maris cephalos alit: lupos ille: ille saxatiles.

Cephalonia insula Jonij maris: a cephalo Amphitrionis socio. Inter eam et zacynthum echinades sūt ad ostium acheloi.

Cephisus penul. p. fluuius: q̄ magna ex parte torrētis instar labit in phalerium pelagus. Ouid. lib. iij. me. In vada cephisi panopesq̄ euaserat arua.

Cephisia attica regio. Hā cecrops athenarū cōditor omnē eius regiōis multitudinē in. xij. vrbes digessit. Sz theseus postea has omnes in vnā athenien sium ciuitatē cōgregauit. Dicta cephisia a cephiso amne. Est et cephisia fons attice: sicut latine callirhoe.

Cepos latine hortus et vrbs. Suidas. κηπος πολισ καβαδοσ πωρον και κηπος ειδος κουραο̄ δυογαρ εισι κουραυσ καφιον και κηπεων τομεν ουτο ερχρο ὁ δε κηπος το προ ποσ πωκεκοσ μισθαι. Hū apparet in vocabulario greco nō esse bene interpretatā hāc dictionem σκαφιον.

Cepurica greci appellant q̄ nostri hortensia holera. s. q̄ in horto serūt. Hū Sabinus tyro libū cepuricon scripsit: hoc est hortensiū que Hecenati dicauit.

Cephe⁹ (teste Ouidio) ethiopū rex fuit: Andromadę pater quā ceto ꝓpositā fabulę dixerunt hanc autem perseum a periculo liberatam vxorem duxisse. Itaq̄ vt totū hoc genus perpetuo maneret ipsum cephea inter sydera collocatū esse prodiderūt vna cū vxore Lasiopea et Andromeda filia & genero perseo. Oriuntur Cephe⁹ in. xv. parte capricorni. Hoc sydere nati erunt seueri: sicut Catones.

Cerastes latine cornutus: genus est serpentis: quod teste Plynio lib. viij. quadrigemina cornua ꝓfert similima arietum. Nam κερασσασσοσ simili modo cornuus dicit. In gō cerastis & ceraste. Luca. Spinaq̄ vagi torquente ceraste.

Ceraspho⁹ a nostris corniger dicitur.

Cerates genus ponderis: quod est medius obolus.

Cerasus cerasi penul. cor. arbor nota a cerasunte ponti ciuitate sic dicta. Quā cum Lucullus deleuisset: inde illā transtulit: et a ciuitate Cerasum appellauit. Sane arbor cerasus: pomū vero cerasum. Ouid. de nuce. Audiat hęc cerasus stipes inanis erā: dicitur & cerasum ꝓ arbore. Col. Cerasa & tuberes & armenia eq̄ atq̄ amygdalę: que prime florēt possunt inseri cōmode. In plurali cerasea cerasceo. Ply. lib. xiij. Cerasceorum Aproniana maxime rubent. Inter cerasa principatū obtinent Duracina. Actia ingerrima sūt: & iuliana tenerrima.

Cerasus cerasuntis: & cerasunta seu cerasuntia ꝓ vrbe in ponto. Hiero. ad Marcel. Accepimus & canistrū cereſio refertum talibus & tam virginali verecundia rubentib⁹: vt ea nūc a Lucullo delata existimarem si quidem hoc gen⁹ pomi ponto & armenia subiugatis de cerasunte primus Romam pertulit. Unde & de patria arbor nomē accepit. Pompo. Rarę vrbes cerasunta & trapeçus maxime illustres.

Ceraunus penul. pro'. cognomen cuiusdā Ptolemei. Quo nomine significatur fulmen quod greci dicunt κεραυνον. Unde cerauni montes sunt epiri: a crebris fulminibus. Plynius in armenia maiore ꝓ illis accepit: qui caspius et niphates a Ptolomeo nominantur: quibus videlicet ab ortu solis finitur armenia. Huius rei causa est: q̄ taurus mons simul atq̄ frangi cepit et innumeras obire gentes ceraunus in vniuersum vocatur: etiam si nominibus populorum per quos meāt lacinię distinguitur. Alio nomine dicuntur acroceraunia. Horatius. Infames scopulos acroceraunia.

Ceramicum latine tegulariū: vel figulariū. Nam deriuatur a κεραμισ: quod est tegula. Erat locus athenis: de quo Plyni. libro. xxxv). Opera praxitelis sūt athenis in ceramico.

Cerberus penul. cor. interp̄tatur terra que omnia cōsumit: inferni custos quasi κρεοβορος. i. vorans carnem κρεασ em̄ greci carnem dicunt. βορομαι edacem Canistriceps. Cerberum ab inferis traxisse hercule in fabulis est. Fertur q̄ hic fuerit serpens in Tenaro laconię promontorio: cuius veneno mortales extinguebant. Et q̄m in Tenaro ad inferos dicit esse aditus: ditis canē dixerūt: quē cū Hercules trucidasset nata est fabula canē tricipitē interemisse: q̄ omnes cupiditates & cūcta vitia terrena ꝓpsit ac domuit. Cerberus etiā dictus est canis Alexādri epiroticus leonibus congrediens.

Cercopythecus pe. p. nomē cōpositū ex κερκοσ quę & cauda & πιθηκοσ simia q̄si simia caudata/quā marmotę vulgo dicim⁹. Ply. lib. viij. Cercopythe/

cos nigris capitib⁹ pilo asinino ⁊ dissimiles ceteris voce sunt. Var. Callidus enixas elidere simius hastas. Si mihi cauda foret cercopythecus eram.

Cercyra pe. coꝛ. olim pheane nomen fuit: nunc autem vulgo dicit corfu corrupte.

Cerdo vilis homo lucrũ sectans: qui artes illiberales exercet κερδος enim lucrum dicitur: et Cerdeno latine lucroꝛ.

Cerdistos græce: latine significat acutissimũ: pindeꝝ prudentissimum.

Cereon græci dicunt fauum. Unde et pro suaui ⁊ iucũdo poni solet.

Cerebꝛũ inquit Ply. est viscerũ excelsissimũ ,primũq; cęlo capitis: sine carne: sine cruoꝛe: sine soꝛdib⁹. Hic habet sensus arcem: hic culmen altissimũ: hic mentis est regimen. Auicenna ait cerebꝛũ esse principiũ virtutis sentiendi ⁊ mouendi. Ambꝛosi. libꝛo. vi. hexa. Initiũ inquit neruoꝝ et omniũ sensuum voluntarię cõmotiõis cerebꝛum est: a cerebꝛo ,pficitur somnus. Quę cerebꝛũ non habent nõ doꝛmiunt: diminutiuũ a cerebꝛum fit cerebellum.

Cerebꝛosus ꝛ: homo ad insaniã facilis cui cerebꝛum moueat: vel a peruerso cerebꝛo: qui totus suo cõsilio heret ⁊ obstinatus a nemine ꝓsuadetur et iracundię obtẽperãs sine ratione ferꝝ. Hoꝛ. libꝛ. j. Ser. Donec cerebꝛosus prosilit vnus. Dicit et de brutis. Col. li. vj. Quod eo tẽpoꝛe satum pecoꝛi sit noxiũ: et ꝗcipue bobus quos pabulo suo cerebꝛosos reddit.

Ceres dea frugum putabatur a creando dicta Saturni ⁊ opis filia Unde alma ceres quia nos alit: vel vt Lice. libꝛo de na. deoꝝ scribit. Ceres dicta est ranq; geres a gerendis frugib⁹ casu prima littera immutata a græcis Δι μητρα quasi γι μητ α hoc est terrę mater ꝙ cũctarũ frugũ creatrix sit. Hęc qñq; luna ꝛ sicut liber ,p sole Virg. libꝛ. j. geoꝛ. Tos o clarissima mundi lumina labentẽ cęlo quę ducitis annũ: Liber et alma ceres. Ponitur interdum ceres pro ipso pane: sicut liber ,p vino. Terent⁹. Sine cerere et baccho friget venus.

Cereale: quod ad cererẽ pertinet: vt cerealia arma.

Ceritus pe. pro. quasi cereritus: hoc est cereris ira et indignatione vexatus. Nam in cereris sacris furoꝛe coꝛripiebantur. Et sicut a baccho bacchantẽ dicim⁹ sic a cerere ceritũ. Hoꝛa. in Ser. Ceritus fuit aut cõmotę crimine mẽtis. i. insanus ⁊ furiosus. Unde qui emotę mentis sunt ceriti nuncupari solent. Plau. in Amp. Tu certe laruatus es: aut ceritus. Idęꝫ Jube banc ,p cerita circunferri.

Cerus genus arboꝛis glandiferę a quo fit possessiuum cereus/cerea/cereum.

Ceretũ oppidũ Umbꝛię inter spoletũ ⁊ Nursiã a quo ceretanus a. um. Mã illa videnꝫ ,pdigialiter in nr̃is ceretanis accidisse: vt aliqua vitis apud te excederet vuarum numerũ duoꝝ milium.

Cerinthe es. genus herbę mellis cum cera mixti saporem habens. Virgil⁹. lib. iiij. geoꝛ. Et cerinthe ignobile gramen: habet folium candidum iucurruũ cubitalis/capite concauo: cuius flozũ auidissimę sũt apes a cera deriuatur.

Ceretani populi hispani: vt auctoꝛ est Plyni. ⁊ Stra. apud ꝙs generosa vina nascebanꝫ quę ceretana dicebanꝫ. Var. Ceretana nepos ponat setina potabis. Sũt ⁊ ceretani populi ex cereto vmbrię oppido qui totum oꝛbem vino quodam: ac turpi superstitionis genere ludificant.

Cerostrotũ cõpositũ a græco. Mã κερας latine coꝛnu στρωτος ⁊ stratus ⁊ est cerostrotũ picturę genus cũ ex coꝛnibus ramẽta tingunt varijs coloꝛib⁹: deinde vermiculatim ligno inserũt. Principio hoc ex ligni bꝛacteis fieri cęptũ. Postea cępere tingi animalium coꝛnus dentes elephantoꝛũ secari: lignumq; eboꝛe distingui: moꝛ totũ operiri. Ply. libꝛ. xj. Nunc tincta nũc sublita: nunc q̃ cerostrota picturę genere dicunt. Propꝛie tamẽ dicit cerostrota: coꝛnibus strata sicut lithostrata lapidibus strata.

Cerno is. creui: et ꝑm aliquos cerni. Liui. libꝛo. vij. Et quod haud minus timendum erat stolide ferocẽ viribus suis cerneret: cretum significat video. Virgꝛ. Cernimus astãtis ne q̃q; lumine toꝛto. Quandoq; cernere est consyderare: vt cerno ꝙ populus iste durę ceruicis sit. Quandoq; iudicare/statuere/deliberare. Licero libꝛo. iij. de legibus. Quodcunq; senatus creuerit: populusve iusserit toꝛ sunto: regio imperio duo sunto. Lucil. Postq; ꝑsidiũ castris educere creuit. Pacu. Et equũ ⁊ rectũ est qõ postulas iurati cernant. Añq; diuidere/secernere/cribꝛare: qõ ⁊ incernere dicit. Uñ ⁊ incernicula cribꝛos vocam⁹. Ply. lib. xviij. Rursus quę transit arctoꝛe cernit. Unde ⁊ crines dicti sunt: ꝙ sint discreti. Quãdoq; dimicare. Plaut. Pro patria amphitrio dum cernit. Quãdoq; cedere. Unde cernere hereditatem filij parẽtibus dicti sunt: hoc ẽ cedere. Accius Regnũ tibi permitti malunt cernam tradam exercitus. Cõposita huius verbi sunt concerno: quod Aug. libꝛ. v. cõ: ꝙ cõiungo posuisse videꝫ cum inquit. Talem naturã nasci posse de Maria virgine nõ arbitrabar nisi carni ꝓcernere tur. Cõcerni aũt ⁊ non coinquinari nõ videbã ꝙ mihi tale figurabam. Decerno/discerno/excerno/incerno/secerno/et succerno: qõ est subdiuido. Ply. Farinario cribꝛo succernunt.

Cernulus a cerno formari videtur: quasi diminutiuũ a cernuus: qõ nusq; legi. Ulero. cõtra Ruffi. Quãq; tu occupatus in sensibus: ⁊ ad instruendam mihi camminiam cernulus grammaticoꝝ et oratoꝝ pręcepta contempseris.

Certo as. significat altercoꝛ contendo. Inde certamen ⁊ certatio. Interdũ pꝛouoco. Teren. in phoꝛ. Benedictis si certasset: audisset bene. Hinc componuncur decerto ⁊ concerto.

Certatim aduerbiũ significat singulariter vnum cum altero: quisq; ,p viriꝫ astrigo luno de altero. Farebi ne po piu. Sue. in Augu. Senatus et in funere ornando ⁊ in memoꝛia honoꝛãda eo studio certatim ,pgressus ẽ Uier. in lib. Judi. Igit certatim ramos de arboꝛibus ꝛcidentes sequebanꝫ ducem.

Cere oppidum fuit Thuscię non longe a Tarquinijs. Unde in dictione Ceretę.

Certamen cõstic⁹ qui fit inter duos aut plures. Græca certamina celebꝛatissima hęc fuerꝝ: olympia pythia: isthmia: et nemea: in quib⁹ greci magnos honoꝛes constituerũt victoribus athletis. Nam olympica: q̃ in olympo arcadię mõte iuxta Pisam ⁊ helidẽ quinto quoq; anno in honoꝛe olympij Jouis celebꝛabantur: et qui vicisset coꝛona oleagina donabaꝝ. Institutaq; fũt anno mũdi quadringẽtesimo supꝛa. iij. milia in eoꝝ certamine hercules ꝑm⁹ coꝛonat⁹ ẽ. Pythia Apollini sacra erant: quoꝝ victoꝛ poma referebat. Isthmia ab Isthmo parte arcadię vbi celebꝛabãt in honoꝛe palemonis quẽ latini poꝛtunũ dicunt et qui vicisset coꝛonã ex apio repoꝛtabat Nemea a nemea sylua in memoꝛiã Archemoꝛi Lygurgi filij fiebant: q̃ victoꝛes pinu coꝛonati abibant. Hęc certamina etiã ludi plurali nũero dicunt et spectacula.

Certus a. um. ponitur ,p claro ⁊ indubitato a cerno ,p video: qꝛ ea q̃ cernimus clara ⁊ indubitata sunt. Unde facio te certioꝛẽ dicim⁹: hoc est declaro ⁊ affirmo tibi ita esse. Hel. Certi sumus non ignoꝛare te quid vena appellaꝫ. Hinc fit incert⁹: dubius. Incerto as. Certitudo. Interdũ certus ꝛ ꝑstitutus: hoc ẽ rat⁹ ac talis: ꝗtum ac quale volumus. Uñ certũ vulnus

fecisse aliquez dicimus cū nec plus nec minus fecit q̄z voluit. Var. O q̄certa fuit libratо dextera ferro Interdū discretus. Hinc certos fere numero plurali dicimus p̄o eo q̄d est quosdā: quasi a ceteris discretos. Cice. Is enim cū certis alijs ad Cęsarem missus pauloante discesserat. Sal. Apud latera certos vocauit. Itē certus firmus nō vacillās. Ouid. Da mihi quid petit certo cōtingere telo. Et certū dicimus deliberatū: in quo plerūq̄z adiūgitur dtūs cū infinitiuo vt Certū est mihi in Asiam nauigare. Vir. Certū est in siluis inter spelea ferarū Walle pati. Hinc fit aduerbiū certe: q̄d cuz affirmatiuū sit: aliq̄n etiā p̄ saltē ponitur. Cice. Marcel. Victi sum⁹ igitur: aut si vinci dignitas non potest certe fracti et abiecti. Jungit q̄nq̄z cū z: semp̄z affirmat. Cice. Et certe contra Cęsarē z ingressus armat⁹. Si aūt iungat cū verbo scio vel similibus e in o mutari solet. Ci. Et si certe scio.

Certisso as: cert⁹ fio. Pacu. Vocāt cocos vñ certisset.

Cernuus ,p̄tie inclinatus quasi qui terrā cernat. Virgilius lib. v. Erectoq̄z incūbit cernuus armo.

Cerui aialia q̄ magna cornua gerāt quasi gerui. g. in c. mutata. Vel απο τωυ κερατωυ. Hoc est a cornibus quę primū binis oriunt: simplicia quidē z recta ad subularū similitudinē: quāobrem subulones p̄ id tēpus appellant. Hinc ceruinus a um pe. producta. Var. Ceruinus gelidū torquet sic halitus anguem Et cerui dicunt furcę quę ad casę sustentationē figuntur ad similitudinē cornuū cerui. Vir. Atq̄z humiles habitare casas z figere ceruos.

Ceruisia decoctio ex fermentis z sorbis confecta: quā Bacchus inuenit. Vir. Et pocula leti fermenta atq̄z acidis imitant̄ vitea sorbis.

Ceruix posterior colli pars: quę ab occipitio incipit et tendit ad spinam: nam quę anterior est gula dicit. Ceruicis hęc cōmoditas est: vt ad dexterā sinistrāve priorsum tetrorsumq̄z vertatur. Constat em̄ ex ossib⁹ orbiculatim vertebratis ex quibus fit ad circūspectū facilis. Hinc est q̄ q̄ flecti nec cogi possūt ceruicis durę perhibeant̄. Unde dicimus hominē durę ceruicis quasi indomabilē z cōtumacē. Antiqui ꝺ vt Quinait ceruices dicebant: primusq̄z horrēsius ceruicē dixit. Ci. in Vati. Inflato collo tumidis ceruicibus intulisti Cato. Si caput aut ceruices dolēt: ea lotio calido lauito. Amb. de diua Agnete. Quomodo possuz ad iniuriā summi dei ceruices meas lapidibus inclinare. Hinc ceruicosus p̄o duro z inexorabili.

Cerutcale z per apocopen ceruical pe. p̄o. denominatū a ceruicibus significat ceruicis sustentamentum et munimentū. Hoc em̄ instrumento delicatorū cerui ces cōfouent. Ju. Cōducit comites sellā ceruical amicas. Var. Linge caput nardi folio ceruical olebit.

Ceruſa pe. p. pigmētū. Hiero. ad Furiā. Quid faciat ceruſa in facie christianę.

Ceryx latine p̄eco z caduceator. Unde Euse. scribit a Merone cerycas fuisse certamine superatos. Sene. ad Serenū. Non vis nisi consul aut p̄ytanis aut ceryx aut fustes administrare rēp. hoc est caduceator z magistratus ad rēp. gerendā. Est autē grēcū κηρυξ ꝫ του κερυαγειν και κηρυκευω tñ Suidas κηρυξ ἑρπολεμω πρεσβυστερ εἰρηνη.

Cessō as: abstineo: ab opere vaco. Virg. Et si quid cessare potes requiesce sub vmbra. Itē Cessare tarda re remorari. Jdē. Cessas in vota p̄cesq̄z. i. tardus es in vota facienda. Terēn. in Eu. Paululū si cessassem pithias domi nō offendisses: ita iam adornabat fugā. Huius cōpositū est concesso. Plau. Postq̄z auroza est nunq̄z concessauimus lauari: aut fricari: aut ornari

Cestriū lintheolū purū z candidū. Vide supra qz scribitur cum dipb. Cęstium.

Cesa Cęsius z Cęsius. Vide supra: quoniam scribuntur cum ae diphthōgo.

Cetus ceti sine diph: piscis maximus in atlantico mari. Hiero. Sicut fuit Jonas in ventre ceti. Amb. lib. Hexa. Virtute mitigauit mare: disciplina strauit cetos. Dicit a Cete neu. genere z nūero plurali. Hier. in Beñ. Creauit deus cete grādia. Sunt aūt cete maiores pisces nō ouū: sed aial gignētes tātę magnitudinis: quę si quādo supnatāt fluctibus annare insulas putes montes altissimos summis ad cęlum vertici bus eminere. Hi etiā testudines marinę dicunt a diuo Hierony. in epla ad Pręsidiū diaconē sicut in dictione testudo videre potes. Cętus autez cū oe diph. conuentū seu congregationē significat a coeundo: id est cōueniendo in vnū. Sene. lib. iij. decla. Qui cętuz fecerit capitalis: Qui elegāter ait cetum nomen esse magne multitudinis ꝺcocuntis ex consensu quodam. Saltē digne exp̄mit Suidas. ἰκητος γαλαξιου φηριον πολυειδεστ ἐστι γαρλεων συγαινα παρδαλιστ φυσαμοδστ πρηστισ ηλεγομερη μαλλι ὁ και δυσαρσαγωριστον ἐστι και κριοστ ἰδειν ἐχθρον ζωον.

Cetarij dicunt̄ maiores pisces capientes: seu videtes dicti ab eo q̄ cetę in mari maiora sunt piscīū genera. Col. lib. ix. Salsamentoz olim purgamēta quę cetariz officinis euertunt p̄beri cōuenit. Var. Aduertis cetarios cum videre volūt in mari turmas ascendere in malū alti vt penitus p aquā p̄spiciant.

Cetarie loca iuxta mare stagnāte lacu: in quib⁹ Thynni z alij huiusmodi pisces capiunt̄ z saliūtur. Plin⁹ Carteie in cetarijs assuetus polypus exire atq̄z ibi salsamenta populari.

Cetra scutum breue lorez: quo (Seruio auctore) vtuntur aphri z hispani. Virgi. Leuas cetra tegit. Hinc cetrati dicti sunt milites cetris muniti: de quibus fit mentio apud Cęsarem z Liuium.

Ceuere pe. coz. est clunes mouere: q̄d fit aut adulādo aut in re venerea turpia operando z p̄opriē de maribus dicitur. Crissari ꝺo de mulieribus. Persius. An romule ceues. Hic ceuetes auctore Probo molles et obsceni dicuntur.

C Ante H

Chere: salue. hoc syro hebraicoq̄z sermone appellatur Salomlac siue salomalac. i. pax tecū. χαῖρε.

Chabrias atheniensis p̄hus: z Impator inclytus. Hic dicere solebat terribiliorē esse exercitū ceruorū duce leone: q̄ leonū duce ceruo.

Chalasis pe. coz. tunicę genus: q̄d ἰχαλασσάν vocanta laxitate: vel vt quidā dicūt modus tunicę muliebris quo cōnexa circa ceruicē tunica sumit̄.

Chalaça: collectio sub cute buboni z egyptię fabę similis doloꝛ si tangat̄ afferens. A latinis grando dicit̄.

Chalcedonia: siue chalcedon vrbs fuit in asia iuxta bosphorum thracium ex opposito ad byçantium. Hanc megarenses condidere ceci appellati qui nō potius oppositum littus elegere in quo iacet constātinopolis optimo loco. Hinc olim magna synodus celebrata est. que inter octo numeratur quib⁹ romana eccle sia p̄cipuū impertit honorē.

Chalcis idis: vrbs metropolitana in Euboea regione insula iuxta Euripum. Unde chalcidicus a um. Alia est In chalcidica regione syrię: alia est etholia. Est et chalcis auis.

Chalcidius a um: nomē gentile. Chalcidius etiam nomen philosophi.

Chaldea cum ae diph. Assę maiorīs regio arabię contermina plana: fontium indigatin qua babylon ciuitas magna. Chaldeus arpharat instituit: et a se arpharateos noiauit: vt inquit Josephus.

Chalix lapidis genus ex quo deducitur ignis.

Chalestra vrbs thessalię littoralis: iuxta quā apius fluuius in mare ęgeū descendit.
Chalame ciuitas pfidis: quę nūc appellat ctisiphon.
Chalybes cū y. cor. ppli in ponto iuxta Thermodontē fluuiū sicut Stra. ⁊ Pli. testant. Hi ferrū nudi effodiūt dicēte Vir. India mittit ebur: molles sua thura sabei. At chalybes nudi ferrū. Ponitur cū qnq; chalibs ꝓ ipa ferri materia. Oui. li. iiij. de fast. Aes erat in ꝓcio chalybis iā massa placebat Qnq; ꝓ instrumēto ex chalybe facto. Virgili⁹. Vulnificusq; chalybs. Luc. Chalybem frenosq; momordit.
Chamus genus freni dict⁹ q sit breuis χαμοσ em̄ breuis dr. Hiero. in pō. In chamo ⁊ freno maxillas
Chamedracōtes genera serpentū. (cor ꝓstringe.
Chamecyssos: gen⁹ hederę q nūq; se ab humo attollit cōposita dictio ex χαμαι qđ est infimū et υσσος hedera. Sic chameplatani vocant humiles platani ⁊ coactę breuitatis. Chame daphne pusilla laurus chamecerasi breues cerasi.
Chamelus ꝓ simplęr l. generis cōis aial quadrupes. Hiero. in gen. Separauit chamelos fętas cū pullis suis. Bactri chamelos mittunt et arabia: vt scribit Diod. Sed in hoc differunt q arabici bina in dorso habēt tubercula hos dromedarios vocāt: singula bactriani. Chamelus ꝺo ꝓ fune nautico quo nautę marinas anchoras ligāt genet⁹ mas. est: vt est apud euāgeliū. Facilius est chamelū ꝓ foramē acus intrare.
Chameleon ontis. q̄si paruus leo: aial est diuersa varietate cōspersum: vt pardus: ⁊ ad colores q̄s videt cōuersione facillima variat. Nascit in India: figura et magnitudo est lacertę: q nisi crura habz recta ⁊ ex celsiora latera vētri iungunt: vt piscibus ⁊ spina simili mō eminet: rostrū simile suillo: cauda ꝓlonga in tenuitatē desinēs ⁊ implicās se vipinis orbib⁹: vngues aduncі: motus tardior vt testudini: asperū corpus vt crocodilo: habet oculos corpori cōcolores: nunq̄ eos operit. Solus animaliū nec cibo: nec potu alitur: nec alio q̄ aeris alimēto: latet hyeme vt lacerta. Ab Auicena dr. stellio: sed diuersum esse Hiero. in Leui. ostēdit cū inqt. Negale chameleon ⁊ stellio ⁊ lacerta et talpa omnia hęc immūda sunt. Est ⁊ genus herbę a folio rū varietate: mutat em̄ cū terra colores ad similitudinē chameleontis aialis. Hanc quidā buphonē vocāt.
Chamatere dicunt humiles ⁊ depsse imagines. Chame em̄ greci aduerbiū latine significat humi. Scribit Pli. lib. xxxvj. scopā feciſſe apollinē palatinū vestā sedētē laudatā in seruilianis hortis duasq; chameteras circa eā. χαμαισθεοσ ηρ Τυριων και αμεριτωνοσ περνασσαρ Γηθεοσ σιδονιωνη ελαΓρευσε σολομων.
Chamelopardalis pe. cor. aial cui⁹ ad magnitudinem chameli ꝓceritas: color pellisq; pathere maculis veluti florētib⁹ variata postremę infra aluū ꝓtes humi subsidēt sicuti in leonib⁹ videm⁹ humeri pedesq; priores atq; itē pect⁹ ꝓter ceteror mēbror rationem ꝓcera: tenuis ceruix chamelo caput simile. Chamelopardalis est aial collo siccis equo: pedib⁹ ⁊ crurib⁹ bouі: capite chamelo albis maculę rutilū colorē distin
Chananęa habet diph. in pe. Est autem (guttibus. chananęa syria regio a chananęo filio Cham: qui eaz regionē q̄ nūc Judea nūcupat inhabitās a se chananęā nūcupauit: vt lib. j. antiqui. Josephus refert.
Chaonia pars alpestris epiri: licet q̄q; sumat ꝓ tota Epiro. Vnde chaones ppli a Troiano Heleni fratre Chaone noiati. Hi molossi etiā vt scribit Stra. apellati sunt a Molosso Pyrrhi filio. Virg. Chaoniaq; omnē troiano a chaone dixit.
Chaos Hesiodus oim rerū initiū vocat: q ante oēs deos dealq; natuz sit: In theogonia. ſ. ⁊ orpheus in principio argonauticoruz αρχαιου μεν πρωτα χαοῦσ εαμγαρΓον αραγκην κρονον Τε ωσπερ ελοχευσεν απειρεσιουσι υπ ολκοισι αιθερα και Διφυη περιωπεα κυδρον ερωτα. Et iterū appellat confusaz quondā ab initio vnitatē byantem: patentēq; in ꝓfundū. Alij appeliāt materiā cęli ⁊ terrę confusam atq; informē quę primū ex nihilo facta est: de qua postmodū oia sigillatim ꝓ species varias formasq; ꝓprias ꝓdiderūt: de qua scriptura loquitur. Qui fecisti mundū de materia informi. Lact. ꝺo sic habet. Chaos est rudis inordinataq; materię confusa cōgeries. Nec audiēdi sunt poetę q̄ aiunt chaos in principio fuisse. i. cōfusionē rerū atq; elementoꝝ: postea ꝺo deū diremisse oēm illā congeriē: singulisq; rebus ex cōfuso aceruo separatis: in ordinēq; descriptis instruxisse mūdū pariter ⁊ ornasse. Sia cū dr fecit ex nihilo. Symplici⁹ in cōmētarijs de cęlo Aristotel. ηκουσα δε εγω Τουσ μεν αιγυπτιουσ ασΓρωασ Γηησιδ συκελαΓορον εξηκοντα μυριαδων ⁊ multa alia. Est aūt hoc nomen monoptoton: Licet Virgi. auctoritate dixerit. Atq; chaos dens os diuū. Dictū chaos ab χεω fundo: q fuerit fusio id est confusio omniū elementoꝝ.
Characias genus thymali: herba ramis digitali crassitudine cui⁹ semē cū melle decoctū in vꝰ est ad catapocia: hoc est pilulas faciēdas soluēdi alui gra hanc medici corrupto vocabulo cataputiā vocāt.
Charchesia genus poculi apud grecos forma ꝓcera ⁊ circa mediā partē cōpressa ansata mediocriter ansis a sūmo ad infimū pringētibus. Et tribuit Jouі sicut Scyphus Herculi: cātharus libero. Vir. Hic duo rite mero libāe charchesia baccho. Hoc genere poculi aurei donata est alcmene ab Ioue ꝓ ſcio cōcubitus. Asclepiades aūt vir inter grecos apprime doctus charchesia a nauali re estimat dicta. Vt em̄ Naualis veli partē inferiorē paternam vocari. Et circa mediā fere partē trachelon dici: sūmaz vero partem charchesiū noiari ⁊ inde diffundi in vtrūq; veli latus ea quę cornua vocant. Sunt etiā q̄ putēt charchesia esse foramina q̄ in sūmo malo funes recipiūt. Catul. Lucida qua sūma splendent charchesia mali.
Characate vineę. i. pedatę: vallate a greco. χαραξκοσ vallū χαραΓτω sculpo signo fg. ge. dumtaxat pedamentū vitis significat. Col. lib. vj. Que deinde arūdinibus circūiunctę ꝓ statumina calamoz materiis ligaris in orbiculos gyrosq; flectuntur eas nonnulli characatas vocant.
Character latine notamen vel liniamentū vel litura signū: figura: stilus dicēdi. Vñ lfę characteres dicunt.
Characterismos latine designatio: vt est apud Juue. Et caluo seruiret roma neroni. i. domitiano.
Charis latine gra a q̄ charisma atis i eadē significatiōe
Charites gręc tres fuerūt. Aglea. Talia et Euphrosyne Jouis filię.
Charisteū genus marmoris viride a χαρισ gratia ꝙ eius color gratus sit aspicientibus.
Chariophilū pe. cor. genus aromatis ⁊ nascit in India grādius ⁊ fragili⁹ granis piperis: vt testat Pli. Habetq; capitella dentata ac odoris medicinalis gra ad nos aduehit a χαριεν grosū ⁊ φιλον amicū eaz
Charietismos dici pōt gratificatio. Ma a χαριεν qđ est gratū vel gratiosum. Figura est cum dura dictu mitius ⁊ gratius ꝓferuntur.
Charistia neu. generis ⁊ numeri pluralis festa vocabātur quib⁹ cognati cōueniebāt: ⁊ munera mutuo mittebant. Oui. lib. fast. Proxima coti dicere charistia a χαρισ gratia.
Charitas. Vide in dictione caritas.
Charon tis a poetis dicit qui trāsuehit tria inferni flumina acherontē: stygem ⁊ cocytum.
Chartophylatiū latine scriniū dicitur. Nam φυλακη

custodia φυλασσω custodio.
Chasma atis latine hiatus fissura rictus. ὁ τὸ χαιρω ερθερ και χασμα χαιρω est hic. Fit autē chasma nō soluz in celo de quo Pli. Fit z hiatus celi quē vocant chasma sed etiam in terra. Vñ ait inricō. tide censibus. Si agri portio chasmate perierit debebit per censitorē releuari. Ammianus elegāti vocabulo chasmaticū appellat terremotū quo patefactis subito voratrinis terraz pres ꝙ hiatū absorbent.
Charmasynū genus serici ex eo ꝙ aspicientes delectet.
Chele scorpionū z cancrorum brachia: tū grece χηλη dicit vngula sed scissa vt Theodorus gaza li. ij. pe die cyri. Vir. Qua loc° erigonē inter chelasqz sequētes. Am. de cancro loquēs. Et periculosum est inqt si chelā eius includat. Chele signum celeste: z dicitur prima pars scorpij.
Chelys animal: testudo est ꝓprie sed capitur ꝓ cithara ex qua mercurius eā fecit αποτησ χελωρησ. hoc est a testudine. Nam ex testudine primo facta est cithara a mercurio ꝓsumpta iam carne: sed suppstitib° neruis ꝓprie ergo chelys testudo: chelyon operimētum testudinis.
Chelydros testudo marina ornatus quidā: quo donabant mulieres. Iuue. Donant archana chelydros. Ita em exponitur ab eruditis: q̄uis nonnulli legant cylindros cū cylindrus aliud significat.
Chelydonia de quo infra herba visui saluberrima ab hirūdine monstrata a grecis χελιδων z a nris hirūdo transferē a qua chelydonia herba dicitur ꝙ eo autū genere adueniēte nascat z discedēte extinguat: siue ꝙ hirūdines restituāt oculos pullis suis excecatis ea herba. Itē chelidonia vocat fauonius ventus ab octauo Idus Martias flans ab hirundinis visu. Chelonia etiā est ocul° indice testudinis q̄ est lapill°.
Chelonophagi pe. corr. testudinū comestores. Nam χελωνη testudo dicitur. φαγοι comestores. Sunt aūt populi carnanie: vt inquit Soli. qui nō alia q̄s testudinum carne viuunt.
Chenotrophia χηνοτροφια nantiū volucrū auiaria
Chenoboscion locus vbi anseres aluntur. Nam χηνη χηνοσ anser dicitur.
Chenopus latine anseris pes dicitur. Quo noie dicta est herba quę habet effigiem anserini pedis.
Cherronesus per duplex rr. z vnum s. terra est fere vndiqz mari cincta. χειρουσ manus νησοσ insula dicit. Et ob excellentiā ponit ꝓ peloponeso. Dicit z cherrōia q̄ fuit plutarchi patria clade tot° grecie clarissima. Verū totius cherronesi triplex partitio vocatur. Prior z nobilior pars est Asia q̄ ab hellspōto vsqz ad halyn z cappadociā porrigit: z a mōte tauro in septentrionē versa pōto ꝓcubit euxino. Altera est capadocia q̄ incipiēs vbi asia desinit orientē versus ad euphratē vsqz ꝓcurrit: z ab euxino vsqz ad taurum et amanū montem in meridiē extenditur. Tertia est omnis plaga quę a summis tauri iugis vsqz ad mare in austrum vergit.
Chersonesus idē qđ cherronesus. Nam χερσοσ terra manufacta νησοσ insula.
Cherydros serpēs qui tā in aquis q̄s in terris morat: nam cōponitur ex χερσοσ terra υδορ aqua quasi viuens in terra z in aqua.
Cherubin gener? neutri z pluralis numeri pro illo angeloz choro. Cherub vero seu cherubim per m tam masculini q̄s neutri generis est.
Cheospes egypti rex q̄ celeberrimā illā pyramidē struxit: habuitqz in ea tā multa hominū milia op° illic tot annis facientium vt pro apio cepa alio expensa fuerint mille et septuaginta talenta.
Chennis insula est: vt Pomponius scribit in quodam lacu egypti.
Chidnei populi iuxta pontum.
Chidorus macedonię fluuius.
Chilias adis: numerus qui mille continet. Chilia mille. Hinc chiliarchus millenarius.
Chiliarchus q̄ prest mille hoibus. Sed in Ro. historijs pro tribuno militū ita semper accipit vt Demarchus pro tribuno plebis. Nā auctore Josepho ordo in Roma. militia hic erat vt milites ad centuriones: illi ad tribunos: quos greci chiliarchos vocant mane cōuenirent salutatū.
Chilon vnus ex septē sapientibus: dicunt greci labium.
Chilos labrum. Inde chilones: qui labra imprōbiora habent. Vide in dictione Cilones.
Chimera cum ae diph. cuius prima corripit: latine capella mons in lycia leonibus z serpentibus inhabitabilis q̄ etiā flammā admodū ethnę in sicilia emittit e summo vertice. Q̄ō vtiqz dedit causaz fabulę vt chimera monstrū dicat tria capita habens: vnuz leonis aliud chimerę: aliud draconis: cui° capita ignē efflāt. Lucre. Prima leo: postrema draco: media ipsa chimera. Oui. li. vj. met. Quoqz chimera iugo medijs in partibus hircū Pectus z ora leę caudā serpentis habebat. Hesio. Τησ δεην τρεισ κεφαλλαι μια μεν χαρυποιο λεοντοσ.
Chimerinos pe. cor. vnus ex celi circulis: qui capricornum cōtingit in quo cū sol est: dies breuissimi sunt et hyemalis interpretat. Mar. Si daret autūnus mihi nomen operinos esset. Horrida si brumę sydera chimerinos. Duę etiā sunt plagę orbis habitabiles. Quę a nobis habitāt θεριην a scriptoribus nominatur. Alteram quā incolūt Autuchones chimerine a nobis hyemalis quę ad haustrū deflexa haustralis quoqz nūcupatur: cū nra septēnionib° supposita sit.
Chios insula in ęgeo seu pāphilio noningentoz stadiorum ambitu: in qua nascit mastix. Hec olim dicta est etholia Cleobolus chiam appellauit a chione nympha. In hac templū Apollinis. Unde chios apollo. Et chū in ea habitantes. Et promontoriū Aruisium: a quo aruisia vina. Et penul. cor. habet. Luc. lib. viij. Quas asine cautes: z q̄s chios asperat vndas. Sūt qui quadrigeminā chiū esse putēt: vt Prima sit chios insula. Scōa carie vbs sub mōte pelleneo. Tertia in Euboea. Quarta in cherronesso rhodioz iuxta ethiopiā. A chios fit chius a um: pe. pro. Tibu. lib. ij Hec mihi fumosos veteris ꝓferre phalernos: Consulis z chio soluite vincula cado. Hec insula ꝓtulit memorabiles viros. Jonē tragicū Theopompū historicū z Theocritū sophistam.
Chiragra penulti. corr. manuum dolor. χειρ manus αγρια dolor: atrocitas. Mart. Si nil porrigit hęc chiragra est. Hinc chirager z chiragricus: qui chiragram habet.
Chirocrates pe. cor. nomen architecti celebris: qui ab aliquibus dinocrates dici solet apud Pli. lib. xxxiij.
Chirographus z chirographū man° inscriptio γραφω scribo. Chirographa sunt q̄ nos perscripsimus in fidē alicuius. Asco. scribit chirographa dici in quibus tantū quę gesta sunt scribi solent. In syngraphis etiā cōtra fidē veritatis pactio venit z nō numerata quoqz pecunia: aut nō integre numerata ꝓ tēporaria voluntate hominū scribi solet. Iuue. Vana superua cui dicūt chirographa ligni. Hinc chirographari° a iureconsultis ponit pro eo qui suo chirographo scripsit se debitorē in codice.
Chirodita tunica ꝓlixa vltra brachia manus operiēs.
Chiromantia in manibus diuinatio μαω eni moueo cū quadā arte vel μαντεια και χειρ.
Chironomia manuum motus. Quintil. legem gestus interpretatur. Chironomia a χειρ manus: et μοσ lex. Sunt enim motus quidam prescripti qui/

bus saltantes manibus vtuntur. Quod positum in grecorum vsu fuit. Apud Roma. autem integris ad hec vbis morb⁹ in solo theatro exercebatur ⁊ maxime pyrrichia saltatio. Chironomus: ⁊ chironomontis: qui manibus gesticulatur ⁊ ludit. Unde ⁊ ꝓstructore ponitur a Juuena. qui lege quadam manuum diuidit aues ⁊ cetera esculenta cum inquit Spectas chironomanta volanti.

Chirotheca manuum vagina: quę etiā manica dici solet. Cice. in phil. Solet ēm cito ipse accipe manicas: nec diutius obsidionis metū sustinere.

Chirothesia manuū impositio.

Chirurgia manuū operatio εργια ēm operatio dicit quasi manuū opus: eo ꝙ manibus hęc ars exerceat. Hinc chirurgus ⁊ chirurgicus medicus vulnerari⁹. Var. Chirurgus fuerat nūc est vespilio diaulus.

Chirogylius echinus terrestris: vt est apud Leuiticū capitulo vndecimo.

Chiron: nomē medici prestātis: a cuius nomine herba quoq; dicta est centauria ⁊ chironiū vlcus: qō maxime sit in pedibus et in cruribus habens duas oras callentes tumentesq; dolore modico. Dictū ceu chironis operam desideret. Fuit hic chiron centaurus ⁊ achillis magister Saturni et phillire filius Oceani filię: dimidius homo reliqua parte equus qui a matre phillyrides est dictus. Hic vniuersos sue ętatis homines bonitate et iusticia superauit. Nauigauit cum argonautis: quorū medicus fuit: Medicinā et herbarū vires inuenit. Medicinā esculapius: cytharam Achilles: astrologiā Hercules: ab eo dedicerūt Tandē deorū miseratione cum ex vulnere obijsset relatus ad astra sagittari ū constituit.

Chlamys idis ꝓprie vestis militaris pallio pene aduersa cum breuior multo ac strictior sit. Plau. Puer cape chlamydem ⁊ da pallium. Idem ad ornatū militis ait opus esse chlamyde machera ⁊ petaso: similiter Jul. Pollux. de ꝓprietate vocabuloꝝ inter apparatus militares numerat chlamyda. Jurecōsulti vō inter vestimenta puerilia numerant chlamydes. A chlamyde fit chlamydatus qui est chlamyde indut⁹. Plau. in Pseu. Quis hic homo chlamydatus est ⁊ aut vnde est: aut quē queritat? Chlamydula diminutiū. Idem. Tu sume chlamydulā. Suidas. χλαμυσ τρουμασ δευτεροσ ρωμαιων βασιλευσ πρεσβιασι σαυρων δε ξαμενοσ και το συνημαι μα φορ εσιασ αυτων καταμαθων εξ αχ ιων λαβων εφευρε την χλαμυδοσ σολην Et multa subdit.

Chlena genus vestimenti quod super alia portabatur Postea lena dicta.

Choa nomen est mensurę.

Cholax nomen parasiti ab assentando. Est enim colaceus adulor.

Chenix icis: ⁊ chenica ę. nomen mensurę quotiens sextarius quater assumitur. Quidam dicunt esse mensuram diurnę escę. Unde pythagoreū enigma est. Super chenice non sedendum: hoc est non curandum de crastino esse.

Chondros latine granū thuris dicitur.

Chobar ꝓpriū nomen fluminis. Et quia graue inter ꝓtat. Tigrim ⁊ euphratē omnia magna ⁊ grauissima flumina quę in terra chaldeorum esse perhibentur significat.

Chorus. Vide infra in dictione corus.

Cholera plurali numero ⁊ cholere morbi genus est ꝙcipitis in quo et vomitus et deiectio simul fiunt. Ūn cholerici apud Celsum: accipitur ⁊ pro bile. Lampridius. Alexāder inquit cęsar iudices qui furtoꝝ fama laborassent si casu aliquo videret cōmotioni animi: ⁊ stomacho choleram euomebat.

Choragos latine choręę princeps: ⁊ exp̄ls suppedita tor et chori cōiuncq; magister.

Choraules a choro ⁊ tibijs dicti sunt qui modulant ad choros: vel qui in choro fistulas inflant χοροσ nāq; chorū ⁊ tripudiū significat. αυλοσ vero fistula seu tibia ꝙ in tibijs ad choreas canūt. Apul. Erat quidā iuuenis satis corpulētus choraula doctissimus. Ūn apud nos vsitatū nomē ꝓ latino auledus. Cice. Qui citharedi esse nō possunt auledi fiunt. Et ꝙ gratissimi principibus choraules quoꝝ delicię ambrosię choraules ambrosi⁹ dixit. Juue. i. tibicen gratissimus.

Chorocitharistę ꝙ choro citharizant: sicut psallocitharistę ꝙ psallūt. i. canūt ad citharā. Sueto. in Domi. Certabatur etiam et prosa oratione grece latineq; aꝑter citharedos chorocitharistę q̄s ⁊ psallocitharistę

Chorea pen. indifferenter a χορευω salto. Virgil⁹. Pars pedibus plaudunt choreas ⁊ carmina dicunt Idem. Immemores nostri festas duxere choreas.

Chorda latine funis. Nam grecum est: vt inquit Jul. Pol. Cordū vero sine h. aliud significat.

Choriambus pes ex prima ⁊ vltima ꝓductis: duabus mediis breuibus vt filiolis. Dictus choriambus ꝙ iambica desinentia habeat: ⁊ in choris apud veteres celebratissimus extiterit.

Choragiū instrumentū apparatusq; nuptiarū: feralisq; quidē atq; funebriū. Fest. Choragiū est scenicū instrumentū quo. s. scena instruit̄ et apparat: cuius ꝑfectus dicit̄ choragus. Plau. in persa ποθεν. i. vñ ornamēta ab choragio sumito dare debet: prębēda ędiles locauere. Et in Tri. Ipsa ornamēta a choragio hęc sum psit suo periculo. Vic. lib. v. Post scenā porticus sūt cōstituēdę vti cū imbres repētini ludis interpellauerint: habeat populus quo se recipiat ex theatro choragiaq; iamentū habeāt ad cōparādū vti sūt porticus pompeiane.

Choranei genus quoddā hoim syluestre in persia tāte velocitatis vt ceruos cōꝓhendant cursu.

Chorytus pe. ꝑ. arcus theca: aliqn ⁊ sagittarū: vt inq̄t Ser. Parualus ex humero chorytos et aureus arc⁹ Pendentesq; sonant aurata lynce pharetrę.

Chorthos gramen in cōe significat sed ꝓcipue fenum.

Chresis latine vsus dicit̄. Ūn catachresis abusio.

Chrisis latine vnctio dicitur. Unde Chrisius vnctus. Ideo autē nos vnxit quia luctatores contra diabolū fecit: ⁊ Chrisma vnguentū.

Chryse ciuitas phrygię. Chryse insula Indię quā aureū solū hē ꝓditū e. Et chryse fluui⁹ agri syracusani.

Chryseos cū y. dicit̄ aurū a quo multa deducunt.

Chrysomalon greci appellant arietē illū qui vt est in fabulis lanam aureā habebat

Chrysomela sunt poma aurea quę alio nōie dicunt armeniaca ꝙ colorē aureū habeant.

Chrysoceras latine auricornu: oppidū est apud byzantiū europę latere chalcedoni vt inquit Strabo.

Chrysolithus pe. cor. lapis prętiosus aureo nitore trā lucēs χρυσοσ aurū λιθοσ lapis q̄si aure⁹ lapis. Sui. Per iuga chrysoliti posit̄q; ex ordine gēmę.

Chryselectrus in colorē lutei coloris electri declinās.

Chrysendetū pe. cor. dici pōt auro ligatū. Var. Sicq; videre potes miseri chrysendeta cinnę.

Chrysophis cui videtur aurum inesse.

Chrysogonus nomē viri ꝓpriū: cōpositum ex χρυσοσ aurū et γονη sętū ꝙ aurum vndecūq; pariat. Juue. Sunt quę Chrysogonū cantare vetant.

Chrysolapis lapill⁹ noctu ignei coloris: licet die pal/

Chrysostom⁹ aureū os στομασοσ os ōr. (lescat.

Chrysocola humor: qui in aurifodinis per venas auri defluit: ⁊ crassescēte humore rigorib⁹ hybernis vsq; in duritiā pumicis indurat quę subtilissime contusa auri picturā ꝓbet. Plī. scribit hęc lib. xxxiij. Et infra

Chrysocolā aurifices sibi vendicant ad glutinandū aurum. Ūñ et ipsa appellata est. i. auri cola ꝛ glutē. Chrysocolā terrę genus esse quidā dicūt: quā e macedonia apportari et illic fodi auctor est Victr.

Chrysocomus comas aureas habēs: quo nōie dictus apollo a fulgore radiorū q̄ comę sunt solis aureę.

Chrysippus ꝑhus astanus stoicorum cum ęnone prīceps. Hic ęnonis discipulus fuit acutus sane: vt qui multis pręceptoribus repugnaueri: statuam habuit athenis in ceramico posita. In dialectica clarissim⁹ fuit: ita vt nō illepide dicerent quidā. Si apud deos dialectica haberet nō temere alia esset q̄ quę a chrysippo inuēta fuit. Scripsit librorū volumina supra quinq̄ ꝛ septingēta. Ferūt Carneadē ꝑhm cyreneū plectis chrysippi libris ita diuisse. Misi chrysippus esset ego non essem. Cōponitur hoc nomē ex χρυσος aurū ꝛ ιππος qđ est equus: quasi aure⁹ equ⁹. Suidas χρυσιππος απολλωνιδου συλευσ ηαρσευσ φιλοσοφοσ μαθητησ κλεαρθυσ καθηγησ αμερος ησ στωικησ σχολησ μεταλεαρθην.

Chrysopassus lapis auro aspersus. πασσω em̄ spargo significat.

Chrysoprasus pe. cor. lapis auro admixtus ꝛ porri viriditatem habens. Nam πρασον significat porrū Unde et prasinus pro viridi.

Chrysoaspide appellati sī milites a clypeis auro celatis

Chryses nomen propriū patris Junonis. Chryse vero vrbes multę vocant. Chryseis fuit chryse sacerdotis filia quę a grecis rapta in prędę distributiōe Agamēnoni contigit. Homerus auct. in principio lib. j. Iliados res notissima est.

Chromaticus qui nulla verecundia colorem mutat: et magis ad verbum coloratus dici potest.

Chronica or: generis neu. non chronica eę. vt indocti vsurpant: temporalia dicunt propie annales. Inde chronismos. i. tēporalitas a χρονος tēpus. Synchronius contēporaneus. Inuenit ꝛ chronicus a um Aug. lib. iiij. ō ci. dei. Nā sīc scribūt q̄ chronicā historiam ꝓsecuti sunt. Chronici qui de tēporibus scribūt Pli. lib. xxv. Quod ꝛ ipsius Timagore carmine vetusto apparet chronicoꝝ errore nō dubio.

Cronos etiā saturnus dictus est.

Cronia orum. Saturni festa erant.

Chytra ꝛ chytron latine olla. Inde chytrapos odis: olla q̄ pedes habet: q̄ ꝛ chytrapida ę. dicit.

L Ante J

Cibus ꝛ victus differunt ꝑm Do. ꝙ cibus etiaꝫ delicatis prębetur. Victus ī paruis aridisq̄ alimoniis est constitutus. Tereti. in An. Lana ac tela victū queritans. Quidā hoc nomen cū y. scribunt et a κυβισις que est pera deducūt eo ꝙ pera cibū feramus.

Cibo as cibū infero. Col. li. ix. Atq̄ ea genera q̄ intra septa villę cibant fere ꝓsecuti sumus.

Cibarium non significat locum vbi reponunt cibi: sed ipsum cibum: vt cibaria misit eis.

Cibarius a um: qđ ad cibū pertinet. Et nō solum de pane sordido sed etiā de alio indigno dicit. Cice. lib. j. Tusc. Cui cū peregrināti in ęgyptū comitibus nō secutis cibarius in capsa panis datus esset nihil visum illo pane iucundius. Hiero. ꝟra Jouī. Nam cū monachū esse se iactitet ꝛ post sordidā tunicā ꝛ nudos pedes et cibariū panē et aquę potū ad candidā vestem: et nitidam cutē ad mulsum: et elaboratas carnes ad iura apitū ꝛ paranū ad balneas quoq̄ et fricticulas et popinas se conferat.

Cibale qđ ad cibum pertinet. Var. Est em̄ lac omniū rerū quas cibali causa cupimus liquentium maxime sibile. Et id ouillū: inde caprinū.

Cicada dicta est quasi cito cadēs. Uiuit em̄ rore ꝛ cito decidit. Cicada ex oibus quę viuūt sine ore est pro eo aculeatū quidā in pectore habet: linguę sīle q̄ rorē lābit ꝛ pectus ipsum fistulosum: quo vocē emittit.

Cicatrix proprie est signū vulneris obducti quasi circa cutem: vel dicta est quasi occecatrix. Est em̄ caro callosa ꝑ cute inducta vbi hiatus vulneris qđ iā coiuit fuerat. Ūñ cicatrico as: pe. cor. qđ ē circatricē ĩduco

Cicer genus leguminis.

Cicercula leguminis genus simīlis piso: vt inq̄t Col.

Cicera genus leguminis Palla. lib. iiij. Cicera scribitur quę distat a cicercula solo colore.

Cichorea ꝛ cichoreum vtroq̄ modo dicit. Hora. lib. j. car. De cichoreę leuesq̄ malue. Pli. li. xx. Cichoreū refrigerat in cibo sumptum.

Cicina auis nocturna.

Cicindula: seu cicindella: genus muscaꝝ qđ noctu lucet ignīū modo laterū et cluniū colore a grecis lampyris dicta. Quidā noctilucā: alij nitedulā vocant: non ante matura pabula aut post desecta conspicitur: nūc pennarū hiatu refulgens: nunc cōpressu obumbrata Ab hac lychnus pensilis: quē vulgo lampadē vocāt cicindella appellat: quę nocte tota, seruatur accēsa et lampyridis instar lucet.

Cicones pe. cor. populi thracię iuxta hebrū fluuiū inhabitantes. Tibullus. Nam ciconum manus auersis reppulit vndis.

Ciconia auis: que serpētibus pullos nutrit. Quo etiā nōie vocat lignū rostratū: quo e puteis hauriri aqua solet apud Hispanos: qđ et ciconiū a nōnullis dicit Hispani telonē dicūt. Item ciconia mēsurę gen⁹ est. Col. lib. iiij. Sed huic operi exigēdo quasi quandam machinā cōmēti maiores nri regulā fabricauerūt in cuius latere virga ꝓminens ad eā altitudinē qua deprimi sulcū oportet cōtingit summā ripę partes. Id genus mensurę ciconiā vocant rustici.

Ciconius nomen eius qui bitiam condidit.

Cicū mębrana tenuis malorum punicorū.

Cicur pe. pro. aial qđ ex fera factū est māsuetū: vt aper: ceruus: leo: ꝛ quicq̄d cicurari. i. mansuefieri pōt. Qđ em̄ a fero discretū est id cicur dicit. Ci. Alię sunt ferę alię cicures: alię natantes: alię volucres. Cicur ingeniū dicit mite ac mansuetū. Et a cico mębrana tenui deriuari videt. Hinc vecturij quoq̄ nobiles noiati

Cicuro as: mansuefacio verbū vetus (sunt cicuris. qđ alio verbo dicitur exarmo.

Cicuta pe. ꝑ. herba venenosa: caule viridi: ꝛ gemiculato altior sępe binis cubitis: in cacuminibusq̄ ramosa folijs coriādri tenuioribus: grauī odoratu semine anīso crassiore: radice concaua nullius vsus. Nam semini tantū et folijs refrigeratoria vis est. Ser. docet cicutam esse qđ est inter cānarū nodos. Virg. Est mihi disparibus septē cōpacta cicutis Fistula.

Cieo es: et cio is: ambo ciui. citū facit. Sed cū a cieo es fit citū pen. cor. A cio vero producit. Ouī. lib. ij. met. Nec fruitur somno vigilātib⁹ excita curis. Idē lib. j. de tris. Accitus totiens in genus omne ioci. Et cieo quidē significat moueo. Virg. Cęlum terramq̄ cieho. Cio vero voco proprie: cuius et pro cōmoueo vsurpetur. Liuius lib. j. Principes vtrimq̄ pugnā ciebant. Proprie autem dixi quoniā vocare aliquo modo mouere est: sicut et mouere vocare adeo vt alterum pro altero quandoq̄ sumi posse videatur vt illud Virg. Dissenum eolidē quo non prestantior alter: Aere ciere viros: martēq̄ accendere cantu. Col. lib. vij. Cio is: posuit pro cōmoueo. Nullo inquit tēpore ꝛ minime gstate vtilius est boues in cursum concitari. Nam ea res cit aluum. A cieo igitur ꝓmoueo fit citus. i. velox: ꝛ concitus cōmotus: ꝛ pcitus in furorē iracūdiāve motus. Cito as: frequētatiū a quo

concito/excito/incito/recito/suscito/resuscito/exuscito:oscito/pcito. Similiter concieo ꝛ excieo et si qua sunt alia cōposita. Primū significat cōmoueo. Liui. Galli quos prędę populationūq; conciuerat spes. Scōm horas moueo ꝛ excutio. Acio fit excio. Sta. libro. iij. th. Suus excit in omni arma antiquā tirynthadeus. Accio siue arcio procio ꝓuoco/siue a longe voco. Percio pulso tango:percutio ꝛ valde cōmoueo. Concio simul voco: vel simul cōmoueo/congrego. Hinc concionis. Et quibus etiam fiunt Concito/excito/procito/frequentatiua. Porro ꝙ preterita et supina eadem amborum simplicium sunt. Itemq; compositorum orta est non parua interpretandi ea verba difficultas. Nam cito as: frequentatiuum est amborum primitiuorū. cio et cieo. Ideo aliquando vocito/aliquando frequenter moueo significat. Pro vocito. Cice. in Ver. acti. iiij. Citatur reus:causa agitur. Pro crebro moueo. Col. lib. viij. Me imaturis herbis citetur aluus:eoq; vitio pecus emacieꝫ. Igit̄ non somnicolose spectanda sunt frequentatiua:composita preterita/participiaq; compositorū vt quę vocationis magis proprietatē habent a cio. Quę vero motionis a cieo sumantur.

Cileo les lui. significat moueo. Unde ꝛ furcillę ꝙ his frumenta cileantur.i.moueantur.

Cyllenus pe.pro.ꝛ per dupler ll.ꝛ cum y. dictus est. Mercurius ꝙ omnē rem sermone sine manibus cōficiat quibus partibus corporis qui carent vocantur κυλλοι.i.mutilati vulgo strupiati dicuntur. Siue ꝙ in cyllene monte sit nutritus arcadię:aut a cyllena nympha sit educatus.

Cillibe peoul.cor.mēsę rotundę. Var. scribit cillibam mensam quadratā escariā qua nunc in castris a cibo cilliba dicta:postea rotunda facta: hęc et cilibātū dicitur a cilice poculo greco.i.calice dictum.

Ciliaci χaspiratā in κ tenuē imutata χιλοσ γαρ/λεγεται το σιτουεργω στομαχω dicuntur qui ex vitio stomachi.i. ventris profluuiū patiunt. Pli. lib. xx. Hippocrates ciliacis ꝛ dissintericis bis coctū cum sale. Celsus lib. iiij. In ipsius vero vētriculi porta consistit qui ꝛ longus esse consueuit: Cilicus a grecis nominatur.

Cilicia regio est (vt Pli. lib. v. testatur) in minori asia Syrię proxima plurima iacens campo. Tauro monti subiecta:quę a cilice nomē sortita est:quem pristina etas pene vltra euum memorię abscondit phenice ortus qui apud gentiles antiquior Ioue de primis terre alumnis habebatur. Hęc regio ab oriente amano claudit:a septentrione tauri iugis:ab occidēte pamphylia. Huius metropolis est Tharsos quam interfecat cydnus amnis.

Cilicū a cilicibus populis dictū est:apud quos vt inquit Var. cilicia primū confecta sunt. Fiunt autez ex villis hircorū atq; caprarū quę adhibētur vt Uege. inquit ad excipiendū impetū sagittarū. Asco. scribit cilicia tecta esse de pilis in castroꝝ vsum atq; nautaꝝ.

Cilix nomen proprium phenicis filij: a quo cilicia ꝛ cilix adiectiuuz dicitur homo qui e cilicia ortus est cilices pyrate fuerūt quos Cn. Pompeius fundit⁹ deleuit

Cilium folliculus quo oculus integit̄ ꝙ cilere mouere fit. Uel quasi celū a celando ꝙ oculū celet. Inde fit supercilium quod pilis obtegitur:cuius prima corripitur. Unde est illud in priapeia. Conueniens latio pone supercilium. Nam teste Pli. libro. xj. Extremę ambitum gene superioris antiqui cilium vocauere. Unde et supercilium.

Cilones dicti sunt quoꝝ capita oblonga ꝛ compressa sunt: vel quibus frons eminentior est:ita vt a dextra sinistraq; recisa videatur. Chilones vero cū h. ex greco a labijs improbioribus quę illi vocant χιλα. Aū ꝛ pisces improbius labrati chilones dicunt.

Cimas insula inter istri ostia: quę vt Pompo. scribit vrbem habet quā qz bithini colūt bithinida appellat.

Cimbri populi:qui nunc flamingi germani: lingua gallica latrones:qui inundatione oceani fugati cum gallias atq; Italiam adijssent: sedes a senatu ro. petierunt a quo repulsi armis petere constituerūt:qō precibus impetrare nequiuerāt. Actum erat de Romanis nisi Marius illo seculo contigisset a quo primuz apud aquas sextias:mox prope athesim debellati:et ad internecionē redacti sunt: hi etiam vt docet Dionysius vocati sunt cimerij qui quoniam remotiores sunt a nobis apud inferos esse putātur. Sed Homerus dixit cimerios populos in asia amaçombus ,primos qui ex vltimo occidentali oceano aduenerunt. Ferē a Gale. mari. Cimbros et celtiberos in acie gaudio exultare ꝓsueuisse tanq; gloriose et feliciter vita essēt excessuri. Lamentari ꝏ in morbo q̄si turpiter pituri

Cimerij populi scythici: a quib⁹ bosphorus cimerius vocatus est: in cuius ostio fuit oppidum Cimerion. Horū clyma obscurus est:de quibus homerus Illis sol nunq; phaeton sua lumina spargit. Perniciosa semper nox semper tenditur istis. Hinc deductū est prouerbium: vt dicātur vmbrę cimerię. Unde Lact. lib. iiij. O cecū pectus o mentē cimerijs: vt aiunt vmbris atriorem. Ephorus scribit Cimerios in Italia quoq; fuisse iuxta lacū auernū: eosq; in subterraneis habitasse domicilijs:quoꝝ more patrium esse: vt nemo solem aspiciat:noctu vero egrediantur. De cimerijs ita scribit Festus. Cimerij dicuntur boues q̄ frigoribus habitatas terras incolunt: quales fuerunt inter baias ꝛ cumas in ea regione in qua conualtis saltis imineti iugo circūdata est: q̄ neq; matutino neq; vespertino tēpore sole contingitur.

Cimolia creta ab insula Cimolo qua vtuntur fullones in vestibus abluendis. Hanc nunc vulgus terram saponariā vocat. Hęc et medicamētis apta dicit. Ayū

Cinedus cū ae diph. puer ad patiendū aptus a κινεω moueo/vel experior αιδοια verenda. Alij cinedos pudore vacuos appellāt. κενοσ eſt vacuus ουλειν pudore. Alij interpretant saltatores vel pātominos απο του κινειν ꝙ libidine oibus anteirent. Plau. in Aul. Ita fustibus sum mollior magis q̄ vllus cinędus. Hinc cinędicus a um. Idem in Sti. Lepidā ꝛ suauē cantationē aliquā occupito cinędicam.

Cinnabary per dupler nn. latine cinnabaris: et cinnaber: vt piperi nos piper. Pli. lib. xxix. Et colore diluto cinnabari clariorem fieri.

Cinnamomū fruticetum in ethiopia qō sicu breui nascit fistulę duplo prestās odorifera:et dulcis ꝛ cinerei coloris ad medicinę vsum. Nascitur et in sabeis et in India quę haustralis est.

Cinnamū similis est arbuscula cū cinnamomo: vel eadem est quę et cinnamomum:de qua Oui. lib. iij. fast. Cinnama tū primū captiuaq; thura dedisti.

Cinnus per dupler nn. capillus dicit. Plau. in Tru. Tinctos cōpositos crispos cinnos tuos vnguentatos. Proprie tñ cinnus est plurimoꝝ cōmixtio. Nā ab aliquibus potionis genus ex multis liquorib⁹ cōfectū putat. Ci. li. de ora. Cinnus vtriusq; particeps vel vtriusq; querimus expers. Añ concinnus a um: ꝛ concinno as fiunt: de quibus alibi.

Cincinni per dupler nn. a κικι specie olei: vt quibusdā videt:eosq; dūtaxat capillos significant qui ita intorti sunt:vt oleo perfusi madescant. Inde cincinnati dicunt:qui ita capillos habent. Iuue. Altior hic quare cincinnus. Plaut. in Tru. Jam ego istos fictos compositos crispos cincinnos tuos vnguētatos vsq; ex cerebro expellā. Nos capillos Var. anulos vocat Hit eiñ. Añ⁹ de toto peccauerat orbe comaꝝ anul⁹.

Ciner et cinis tā mas. ḡ ſgni. generis puluis in quem materia vſta redigit. Inde fit cinereus a um: vt color cinereus. Similiter cineraceus a um: qđ et color cineris. Pli. lib. xxxiij. Terra eſt alia ruſſa: alia cineracea. Cinericius a um: vt panis ſubcinericius: qui coctus eſt ſub cinere.

Cinefactum in cinerem diſſolutū: a cinefacio: qđ eſt in cinerē reduco. Figuratio: vt repefactū ⁊ labefactum. Lucil. lib. iij. Ad vos horrifico cinefactū te ꝓpe cubet

Ciniſones a cinere dicti ſunt: ⁊ cinelones ⁊ cinerarij ꝓ paraſitis ab officio calamiſtroꝝ in cinere calefacientiū: quibus matrone capillos criſpabant. Horati⁹. Cuſtodes lectice ciniſones paraſiti.

Cingo is xi ctū. ablatiuo poſt actū iungit. Bel. Scuto pedeſtri et gladio hiſpanico cinctus contra Gallum conſtitit. Per tranſlationē cingere ponit ꝓ circuire ⁊ circūſepire. Liui. lib. j. Nam ⁊ muro lapideo cuius exordiū operis ſabino bello turbatū erat: vrbem quā nondū munierat cingere parat. Aliqū tamen accuſatiuo ſolum contentū eſt. Pli. Cum eum ſaltū venatores cinxiſſent. Dictū cingo quaſi circūago. Huius cōpoſita ſunt Accingo: circūcingo: diſcingo. De quo in accingo. Incinctus. Liui. lib. x. Incinctū gabino cinctu ſuper teluꝝ ſtantē. Intercingo Pli. Thebaicus intercinctus aureis guttis inuenitur in aphrycę parte. Præcingo: idem qđ cingo. Plau. in bac. In de hippodromo ⁊ paleſtra vbi reueniſſes domū cinciculo præcinctus in ſella apud magiſtrū aſſidens tū libū legens: ſi vnā peccauiſſes ſyllabā fieret corium tam maculoſum ḡ eſt nutricis pallū. Interdū præcingere eſt præparare. Unde præcinctos ſtrenuos et expeditos dicimus. Procingo: cingo: apparo: a quo ꝓcinctus apparatus bellicus et expeditus. Ouidi⁹. Nec in ꝓcinctu carmina facta puta. Pli. Animum curas vigorēꝫ animi impedit ad procinctū tendentib⁹ Et procincta claſſis vocabatur cuꝫ exercitus cinctus erat ꝓfeſtim pugnaturus. Recingo/retrocingo/ vel pro ſimplici ponitur. Ouidius lib. me. Velāt caput tunicaſq; recingūt. Succingo ſubtus cingo et ad cingulum alligo. Cice. lib. xij. Phil. Ser. Balbaz eodē pugione ſuccinctum in caſtra videtis: Et ſuccingere eſt cinctu veſtes ita colligere vt breuiores videantur fiatq; homo ad agendū promptior. Unde ⁊ ſuccinctam orationem breuem dicimus: et ſuccincte breuiter. Hinc ſuccingulū balteum dicimus ſuccinctorium veſtis genus breuiſſimę quo venter ⁊ verenda teguntur: quod et ſemicinctum vocatur ꝙ medium hominē cingat. i. veſtiat.

Cinctus us a cingendo ſicut cingulū: ḡuis et pro veſtitu ſumat. Uir. Cinctuq; gabino. Huius diminutiū eſt cincticulus. Plau. in bac. Cincticulo ḡcinctus.

Cingulū hois cinctoriū dicit: et pro anulo quādoq; ponitur qđ digitū curuat.

Cingula ę. qua cinguntur iumenta. Ouid. de reme. Et noua velocē cingula ledat equū.

Cippus inſtrumentum ad colligandos pedes. Terra quoq; in tumulū coagregata dicit: Cippus qñq; etiā ſepulchrū. Hora. in Ser. Mille pedes in fronte trecentos. cippus in agruꝫ hic datur. Præterea cippus colūnam ſignificat. Et eſt nomē viri ꝓriū. Valer⁹ maxi. lib. vj. Genutio cippo prætore paludato portā egredienti ſubito velut cornua emerſerūt.

Circa præpoſitio eſt: quę quandoq; componit: et poſt poſita inuenitur ablatiuo loco coniunctionis cauſalis Virg. Quo circa capere ante dolis. Interdū poſt ponitur circum: vt circumcirca. Sed cum præponitur ſignificat iuxta: et tam locū ḡ numeꝝ deſignat vt circa forū vius es. Et circa tres annos recū māſt.

Circiter a circa fit: idēq; ſignificat. Et referttur modo ad tempus: vt circiter kalendas Junias. Modo ad locum. Caſ. Hemnia. Lapidem fuiſſe quadratuꝫ circiter in media arce iunctum candeliſq; verſum. Modo ad numerum quem attenuare videtur: vt circiter duo hominū milia ceſa ſunt.

Circum præpoſitio acuto accentu deſignatur in vltima: ne accuſatiuus nominis circus: vel aduerbiuꝫ eſſe putetur. Hec ⁊ componi ſolet et ſeparari. Separata locum tantū ſignificat ſicut et compoſita: vt circum theatrum. Quandoq; loco aduerbij ponitur. Virgilius. An ne vides toto properari littore circū. Componitur autem cum dictionibus ab a incipientibus. vt Circūago. C. vt circūcido: d vt circūduco: e vt circūeo: f vt circūfluo: i vt circūiacio: a quo circumiectus. L. vt circūlinio: m vt circūmunio: n vt circūnaſco: p vt circūpono: q vt circūquaq; ſ vt circumſcribo: t vt circumtuli: v vt circūuenio. Verum iuncta vocalibus integra ſcribi ſed non ꝓferri debet: vt circūago circūeo ſcribanꝰ: ſed ꝓferanꝰ: circuago circuo. Unde Priſcia. ait. Circumeo et circūago: et ſimilia non paterētur eliſionē in ꝓnunciatione ſi tranſiret in ſequentem ſyllabam. m. Si vero iungatur cū c. d. f. q. t. mutatur m in n. vt circūcido/circūdo/circūfero/circūquaq;/circūtuli. Cum alijs remanet m. integra: vt circumſcribo circumuolo.

Circūago ſignificat circumduco. Apul. Mudumq; hominem circūagens omnibus oſtendebat. Interdum inſequor. Curti. Nec vulneratuꝫ et fere ſeminecē circūagere deſiterūt. Interdū retrouerto ꝓuerto. Pli. In ponte prætenui duabus capellis obuijs e diuerſo cum circūactum angultię non caperēt nec recipiocationem longitudo.

Circūcido penultima pro. Circūſeco. Col. lib. iij. Eiuſdem ſpacij cortice circuncidito: et materiā delibrato.

Circuncolo penultima correpta circūhabito. Liuius libro. v. Excepto Venetorum angulo: qui ſinum circūcoluit maris.

Circunduco et circūeo inter ſe differunt: quoniam dicimus Hercules circūiuit terram non circūdedit ⁊ annus circundat digitū non circūit. Circuitus tū vtrūq; cōplectit. Cicero Catoni. Vallo et foſſa circūdedit.

Circunfero pe. co. Circūporto: circunduco. Sal. Fuere item ea tempeſtate qui dicerent Catilinaz oratione habita cū ad iuſiurandū populares conſcios ſceleris ſui adūceret humani corporis ſanguine vino permixtum pateris circūtuliſſe. Per tranſlationē circūferre ponitur pro purgare. Virgi. lib. vj. Idem ter ſocios pura circūtulit vnda Spargēs rore leui. Uā luſtratio a circulatione dicta eſt vel cede vel victima.

Circunfluo abundo. Cicę. in Lel. Et circūfluere omnibus bonis copijs atq; in omni rerum abundātia viuere. Proprie tamen circūfluere eſt circum aliquid fluere: decurrere. Pli. Id oppiduz circūfluit amnis Interdum concurrere. Idem. Poſtq; varię vndiq; gentes circūfluxere.

Circūfluus a um qđ circūfluit. Claud. lib. ij. Et aurato trahitur circūflua ponto.

Circunforani ſeu circūforanei qui circa foza crebro verſari ſolent venditantes aliquid aut ementes aut ſuſcitantes: aut tempus inaniter terentes: aut aduocationem querentes.

Circūiacio circūpono. Aug. in ſer. de Joāne baptiſta. Neceſſe eſt cum ſūmo labore ex hoc mundo rapere palmā ſalutis ⁊ quaſi excubantibus et circūiectis hoſtibus obſeſſos fructus puigili intētione decerpe.

Circūmitto. Liui. lib. ij. Uincebatq; auxilio paucitas in iugo circūmiſſus venięs in verticē collis.

Circūmunio circūſepio circūroboro. Col. li. iij. Paluſ/ q̄ pomariū conſtituas: q̄ magnū habere voles circūmunito macerię aut foſſa ita vt nō ſolū pecoris ſed nec homini tranſitus ſit.

Circūnascor. Pli.lib.j. Lacus amaus in asia circūnascente nbsynthio inficitur.

Circūsido is: ad obsidendum eo seu me pono. Sal. in Bug. Igitur Jugurtha oppidū circumsedit ⁊ vineis turribus ⁊ machinis oim generū expugnare aggredik. Circūsideo obsessum teneo. Liui.lib.iij. Jn nos viri armati estis agitedū vbi hic curiā circūsederitis.

Circumsto circūdo. Vir. Circūstant aie dextra leuaq; frequētes. Aug. ad Hiero. passiuo vsus est: q̄ q̄ nos inquit negociorum alienorum eorūq; secularium curis circūstemur in gentibus: tū epistole tuę breuitati facile nō ignoscerem. Hinc circumstantię quę in vna quaq; cōtrouersia queri solent: et quasi questionē circumstant. Vide in dictione locus.

Circūsisto is: pro circundo ponit: siue ad obtinendum defendendum: seu offendendum circū me pono. Li. lib.j. Centuriones armati Metium circūsistunt. Cę sar. Si quis grauiori vulnere accepto deciderat circūsistebāt. i. firmabant se circūfauētes ei ⁊ tela ab eo arcentes. Virg. At fessi tandem ciues infanda furentem Armati circūsistunt.

Circūscribo significat prout sonat. Per translationem circumscribere est dolo in re contrahēda atq; cōmertūs aliquē bonis priuare: vt apud Senecā de eo qui fratrē circūscripsit in diuisione hereditatis cum ex altera parte matrē fratris: ex altera oia bona possuisset. Amb. pro decipere simpliciter posuit: cuj inquit. Sicut adam mulier circūscripsit: ita apostolum fęmina circūuenit. Aliquando in bonā partē pro colligere et cōprehēdere. Lact. Luius scientię summam breuiter circūscribo: vt neq; religio vlla sine sapientia sit: nec vlla sine religione probanda sapientia. Columella. Diophanes bithynus vticensem totum Dionysij peni magonis interpretem p multa diffusum volumina ser epitomis circūscripsit.

Circūspicio. Justi. lib.j. Prima latebras circumspicit. Hinc circūspecto as: frequētatiuū. Terēn. in Eu. Et properans venit nescio quid circūspectat.

Circūspectus qui in omnē partem circūspectat: hoc est prudēs et sagax Col. lib.j. Nam illa solēnia sunt omnibus circūspectis vt ergastuli mācipia recognoscāt vt explorent an diligēter vincta sint: an ipse sedes custodię satis tutę sint.

Circūspicuus cōponitur ex circum et spicuus: ⁊ eum significat qui circūaspicitur.

Circūuado pe. pro. Liui. de secūdo bel. mace. Repente anceps terror hinc muros ascendētibus romanis illic arce capta barbaros circūuasit.

Circūuento idem qđ circūdo. Liui. lib.j. Sed consiliū ⁊ imperū simulatio fuit vt nec vobis ignorantibus deseri vos auerteretur a certamine animus: ⁊ hostibus circūueniri se a tergo ratis terror ac fuga inūceretur. Aliquando circūuenire est circūmunire. Sal. Pręterea consulatum petere. Cice. Anto. quem sibi collegam fore sperabat hominē nobilem familiatę et omnibus necessitudinibus circumuentū. Aliquando decipere seu insidijs inuoluere. Tractum a venatoribus: qui feras laqueis retibus et canibus circūuenire solent. Cice. lib.j. offi. Suum quisq; teneat et neq; tenuiores propter humilitatem circumueniantur: nec locupletibus ad sua: vel tenenda vel recuperanda obsit inuidia. Aliquādo opprimere. Sal. Cui q̄ optimo litteras mittit se falsis criminibus circūuentus. Liui. libro. vj. An placeret ignore circumuētum plebem potius q̄ sortem creditaq; soluat corpus in neruum ac supplicia dare.

Circūueho is: a quo frequentatiuū circumuecto as qđ est sepe circūfero. Vir. lib. iij. geo. Singula dum capti circūuectamur amore.

Circūuolito propie Virg. lib.j. ge. Aut arguta lacus circūuolauit hirundo. Colu. per translationē pro crebro viso seu pro celeriter circundo vsus est. An honestius dixerim mercēnarij saluatoris mēdacissimū aucupiū circūuolitātis limina potentiorū.

Circe solis et persę nymphę filia: quę habitauit nō longe a caieta vbe campanię in mōte quodam olim insula. Qui ab ea circeus siue circei et circeum oppidū Hinc circeienses populi. Liui. lib. vj. Ad hoc latini bernicię accesserunt et circeiensium quidam. Cice. lib. iij. de natu. deorum. Circem quoq; coloni nostri circeienses religione colunt. Circei vero vt Plinius auctor est lib. iij. quōdam insula immenso quidez mari circumdata si Homero creditur vbi lazium antiquū termiabatur. Stra. lib. v. Post antiū circeiū est stad. cc. ⁊ xc. mons mari ⁊ paludibus instar habens insulę: habet castellum ⁊ circes sacellum ⁊ minerue aram. Virg. lib. vij. Proxima circee raduntur littora terrę. Dives inaccessos vbi solis filia lucus Assiduo resonat cantu. Homerus libro .κ. odysseę late ꝓsequitur et quod Mercurius dedit antecq; iret ad circem

Ξηρη μεν μελαν εσ κεγαλακι δεεικελον αν
θοσ ιωλυ δεμιν καλεουσι θεο ⁊ subdit καὶ
το ιεεγω κιρκησ επθην περικαλλεοσ ευμησ
αμφιπολοι δαραιεωσ μειγιεμι μεγαροισι
πευρυσο ιεσσαρεσ.

Circius ventus nulli violētia inferior sic dictus: q̄ oia turbet ac circūuertat. Hic peculiaris est Gallię narbonensi de quo Hel. Galli ventus ex sua terra flantē quem seuissimū patiuntur circium appellant a turbine opinor eius ac vertigine. Luc. Solus sua littora turbat Circius et tuta prohibet statione monechi. Ventus circius cum locare buccam implet: armatā hominem ⁊ plaustrum oneratū percellit. Cato Certium non cirtiū appellat.

Circus oīs in gyrū ambitus a circuo ꝑm Ser. Estq; figura plana vna tantū linea contenta: in cuius medio pūctus est a quo omnes lineę ad circūferentiam ductę inter se sunt equales. Et differt circus a globo q̄ circus est planicies rotunda vt circuitus. Globus soliditas vndiq; rotūda vt est sphera et staminū glomera. Cice. de natu. deorū. Cunq; duę formę prestantissimę sint ex solidis globis. Sic enim spheraz inter pretari licet. Ex planis autem circus aut orbis. Vir. libro. v. Mediaq; in valle theatri circus erat. Et. vj Lucentemq; globū lunę titaniaq; astra. Circus etiā dicitur locus muris septus. Unde circenenses ludi: q̄ in circo fierent. Fuerunq; tres circi rome. Circus maximus: circus flaminꝰ qui ⁊ apollinaris et circus Neronis in vaticano.

Circenses ludi dicti sunt q̄ in circo fierent: siue quasi circum enses. Nam ante facta spectacula: vt quidaz astruunt inter enses et flumina locis virentibus agebant: et medio in loco munera ponebant: equi vero iunctis curribus a circi carceribus discedētes ex vno latere recurrētes ad p̄mā metā reducebantur. Nam circus oblongus in hemicycli speciem desinebat vbi reuoluebantur equi.

Circulus et per syncopen circlus paruus circus.

Circulo as: circūdo. Col. li. xj. Jsq; debebit ante circulari fossula q̄ repleat lapidibꝰ ⁊ calce. Sene. Appion totā circulatus est greciā. i. obiuit oēs oras grecię.

Circulatorem quandoq; accipimus pro ciclico ⁊ circunforaneo qui sua carmina corone reciter. Talis ab Horatio vocatur ciclicus. Jo etiam qui in corona hominum aliquid agit circulator appellatur. Apul. Prestigiatorem stipatum mortalibus suas fallacias admirantibus vocat circulatorem. Sic enim inquit libro. j. Circulatorem asperit equestrez spatham preacutā mucrone infesto deuorasse. Paulꝰ iurecōul. de gestis de extraordinarijs criminibꝰ. Jn circulatores

qui ſerpentes circumferunt: et proponũt Si cui ob quorum metum damnũ datum eſt ꝓ modo admiſſi actio dabitur. Hiero. Puerilia ſũt hęc ⁊ circulatorũ ludo ſimilia. Hinc

Circulatorius a. um. qđ ad circulatores ſpectat. Ait Quintilianus ſcipit nobis parãdã vim orandi non circulatoriã voluptatẽ ſpectantibus.

Circulatim ſignificat ꝙ circulos. Sue. In ſummo publico luctu externarũ gentiũ multitudo circumlatim ſuo quęq; more lamentata eſt.

Circumitores docet Ulpi. vulgo appellari quibus veſtiarij vel lintearij dant veſtem circumferendam vel diſtrahendam.

Circitores publici vrbis cuſtodes.

Circites pe. cor. circuli ex ere facti.

Circinus penul. cor. inſtrumẽtũ quo circuli vertendo deſignãtur: Vulgo ſexтus dicitur.

Circino as. penul. cor. rotundũ facio. Ouiđ. Inclinat curſus ⁊ eaſdem circinat aures.

Cirri a quibuſdã appellant capilli contorti ac perinde criſpati quales Picus martius: et alauda ⁊ grues in capitibus gerunt. Ouiđ. Cirris et attonſo nomen eſt fortita capillo. Oſtreorũ etiã capillamẽta dicunt cirri. Var. lib. vij. Et oſtreorũ rapere liuidos cirros. Inde cirratus. i. capillat⁹. Perſi. Ten cirratorũ centũ dictata fuiſſe ꝓ nihilo pendas. Alij cirros capillos capitis attonſos putãt a græco κειρω attondeo incido. Cato de liberis educãdis. Itaq; arbitrare primũ capillũ puerilẽ dẽptũ itẽ cirros ad Apollinẽ ponere ſoleut. Inde Perſi⁹ cirratos vocat pueros q̃ cũ comã nutrierunt eam Veneri conſecrant detonſam.

Cirres ſunt oſtrea quędã capillata. Var. Tecq; iuuãt cirres ⁊ pelle malandria cana.

Circus inſula fuit in myſia quingentorũ fere ſtadiorũ ambitu admodũ fęrax ⁊ duob⁹ pontib⁹ iũcta cõtinẽti q̃ iuxta pontẽ eiuſdẽ nois vrbẽ habuit: ⁊ port⁹ duos clauſos ⁊ naualia.

Cis et citra differunt ꝙ cis magis proprijs nominib⁹ fluminum vel montium pręponi ſolet: reliquis magis citra: vt cis rhenum: cis padum: cis alpes. Citra cruorem: citra forum: citra templum. Et habet quidem cis ſicut ⁊ citra contrariam ſignificationem de vltra. Nam hę particulę Citra/intra/vltra: vt docet Bel. apud veteres ſingularibus ſyllabis appellabãtur. Cis et yls. Dicebatur⁊ cis tyberim et yls tyberim: mox dici ceptum eſt citra tyberim et vltra tyberim: et intra calendas: citra calendas. Cõponiq; poteſt et ſeperari: vt Ciſalpina gallia et cis padum. Sciendum eſt autem ꝙ Huius cis habeat vim localẽ per tranſlationẽ tamẽ ⁊ in tempore ⁊ in alijs rebus vti poſſumus: vt cis definitum tempus veniſti: ſicut vltra tempus a nobis datũ veniſti. Cis naturę leges hoc eſt minus q̃ patiant naturę leges. Aliq̃ ponit ꝓ vltra. Sal. Cis rhenum atq; intra mare noſtrũ ⁊ oceanum miſi qua in paludibus via fuit perdomita. Citra etiã quãdoq; ꝓ ſine ponit. Col. In agri cultura voluntas facultaſq; citra ſcientiam ſepe magnam dominis afferũt iacturam. Sue. in Cęſa. Alijs citra ſenatus/populiq; auctoritatem. i. ſine auctoritate. Quint. lib. j. Tũ neq; citra muſicẽ grãmaticę poteſt eſſe perfecta. Ply. lib. iij. Citra faſtidiũ nominentur Sene. Ede citra cruditatẽ: bibe citra ebrietatẽ. Aliq; ponit ꝓ ante: vt citra calendas. i. ante calendas. Sue. in Au. Solebat etiã citra ſpectaculorũ dies ſi qđ quid inuſitatũ dignũq; cognitu rẽ. Fit autẽ citra ⁊ cis a citra: citer citerior citimus.

Ciſalpina gallia quę ⁊ citerior gallia: et gallia togata dicitur a fluuio rubicone finitur. Cuius baſim alpes efficiunt.

Ciſterna locus in quo colligit aqua pluuia ꝙ euripos et canaliculos ſub ſtillicidio poſitos ad imbres ſuſcipiendos. Ulp. Ciſterna aquã viuã nõ habet. Et q̃dẽ ciſternę imbribus cõcipiunt: ſed per glaream immiſſam in ſpongias purificatis. Dicta ciſterna q̃ ſit cis: id eſt infra terram.

Ciſta genus vaſis: cuius diminutiuũ ẽ ciſtula a quo fit aliud dimi. ciſtella. Li. lib. j. ad Here. Ciſtellã ꝓ vaſe poſuit quo ſuffragia populi in creãdis magiſtratib⁹ legibuſq; ferendis colligebãtur cum ait Saturnus legẽ ferre cępit: college intercedere ille nihilominus ciſtellam detulit.

Ciſſium genus vehiculi biroti: a quo ciſſarij qui ciſſum regunt. Cice. Detulit in quadam cauponula atq; ſe ibi occultans perpotauit ad veſperum. Inde Ciſio domum venit capite inuoluto. Juriſcõ. lib. xx. digeſ. Si ciſſarius dũ ceteros tranſire cõtendit ciſſũ euertit et ſeruum quaſſauit vl occidit: puta exlocato eſſe in eum actionem.

Ciſſeus rex thracię pater hecubę vxoris Priami. A q̃ Ciſſeis patronymicum. Euripedes in tragędia: quę εκαβη inſcribtur. πολυδωροσ εκαβησ παισ γεγωσ τησ κισσεωσ πριαμου τε παροσ οσ μ. επει φρυγων πολιν κιρδυροσ εσχεν δορι πεσειν ελληνικω δεισ ασπεξε πελ λεπρωικησ χθοροσ πολυμησ τοροσ προσ δωμα θρηικιου ξενου.

Ciſpius mons in vrbe roma exquilina in regiõe: de nomine ciſpi hominis dictus: vt inquit Feſt. Var. lib. ꝓmo latin. Exquilinus ẽ ciſpius mõs ſexticeps apud eędem Junonis lucinę.

Cithara ę. penul. cor. tamẽ κιθαραεξ του κιρταειν. Inſtrumentum muſicum alio nomine lyra appellatur quam Hieron. ſcribit effici in modum deltę litterę cum chordis vigintiquattuor ⁊ per digitos varijs vocibus tinnuliſq; ictibus in diuerſis modis concitari: de qua in dictione pſalterium aliqua dicuntur. Cythera cum y ⁊ e ante r pluralis tantũ nũeri: ⁊ neutri generis inſula eſt contra cretam vt ſcribit Stra. In quã ferunt Venerẽ primũ vectã concha marina. Unde ⁊ cytherea dicta eſt: cuius ſecũda corripitur: cum in ꝓmitiuo ꝓducatur. Virg. lib. x. Eſt paphos idaliumq; mihi: ſunt alta cythera. Idem. Parce metu cytherea manẽt. Hanc Solinus cytherẽã a cythereo phœnicis filio vocauit. Porphyruſſam Criſto. a ꝓſtantia purpurarũ: Sed porphyrida Plyniꝰ. Eſt et cythera vna ex cicladibus inſulis. Et vt Laertius ſcribit Laconię inſula. Cytheron vero mõs Boetię longe a thebis. Ouiđ. lib. iij. met. Vadit vbi feſtus faciẽda ad ſacra cytheron Cantibus ⁊ clara bacchantum voce ſonabat. De hoc tũ in dictione parnaſſus: et in helicone.

Citharedus qui cythara canit. Juue. Accipis vrorem ꝺ qua cytharedus echion. Hinc citharedicus a. um. Sue. in Nero. Itẽ ſtatuas ſuas citharędico habitu.

Cithariſtria q̃ cithara canit: ſicut a tympano tympaniſtria.

Citharizo as. cithara cano. Hier. in Apoca. (niſtria. Sicut citharedorũ citharizantiũ in citharis ſuis.

Cithariſta promontorium a quo Waſidia vſq; naulagio. xxx. M. paſ. ſiunt.

Citharis penul. correpta: pileus vel mitra põtificalis: græce κιθαρισ.

Cithiſus ſiue cithiſum arbuſcula q̃ facile vbiq; puenit vtilis omni genere pecudũ: vt inquit Col.

Citra ꝓpoſitio. Vide in dictione cis.

Citrus arbor nobiliſſima quę ſola apud Athlantem montem in mauritania naſcitur: romanis quondam gratiſſima. Nam afferebat ad ornamẽta menſarum ⁊ lectulorum. Non multum creſcit ⁊ folia habet maiora q̃ laurus. Hinc citreus ea. um: vt citreę menſę. Apud Vionẽ cedrũ et poma cedria ꝙ citro et citrio

appellata inueniẽtur. Altertus tamen generis sunt citri athlanticę ex quibus mensę fierent q̃ nostrates citri vnde mala medica nascuntur. Ne folio speccantur arbuti fere aut lauri Athlantice cupressо fęmine siluestri folio odore caudice. Dicit et citrum neutro genere pro ligno.

Citreum vt Cloatius scribit est persicum malum. De quo Vir. Felicis mali quo non ẽstantius vllũ. Oppius lib. de syluestribus arboribus. Citra idem malus et persica: altera generatur in Italia: et in media altera. Et paulopost de Citreo. Est aũt odoratissimũ ex quo interiectum vesti: tineas necat. Fertur etiam venenis contrarium quod tritũ cum vino purgatiõe bidentes seruat viribus suis. Generant autẽ in perside mala citrea q̃ vulgo narantia dicunt.

Citus celer. Sal. Citus modo: modo tardus incessus: hinc citior citissimus. Plau. Mullã ego rem citio: ẽ apud hoies esse q̃ famã reor. Citissim⁹ omniũ redijt. Cito aduerbiũ. Citius citissime. Interdũ citus dicit separatus. Virg. lib. viij. Haud ,pcul inde citem tium in diuersa quadrige.

Cito as. frequẽtatiuũ a cio quod est voco. Li. in Ver. Citat reũ nõ respondet. Cide in cieo. Hui⁹ cõposita sunt concito pe. cor. quod significat ad irã prouoco. Hinc concitatus iratus. Hel. Erat enim aliquanto concitatior. Incito: recito: excito: suscito tt. quę sunt in dictione cieo.

Citat⁹ vocat⁹ celer. Apu. Citato nõ testudineo gressu.

Citimus penul. cor. superlatiuũ a cis: et idem est quod vltimus extremus. Et citima vocãt quę cęlo ,prima sunt. Cice. Quibus erat ea minima quę vltima cęlo citima terris luce lucebat aliena.

Ciuis vbis colonus a coeũdo dictus q̃ vinculo quodam societatis in vnum cocat cerum: et sub legibus viuat. Hinc ciuitas que proprie est collecta ciuium multitudo ad iure viuendum. Apul. Quod omnis ciuitas approbauit. Aliquando ciuitas ꝺr ius ciuiũ. Cice. Qui ciuitate donatus est. Vsurpatiue dicitur vbs hoc est ipsa mœnia et ędificia. Sic dicim⁹ apud ciuitatem. Dantuam diuum Jambonũ natum esse: ibiq̃ miraculis florere. Sciendũ q̃ a ciuis non fit pci uis: licet pſuetudo inualuerit vt pcives passim dicamus municipes nostros: cum tamẽ rectius dicatur: hic meus ciuis est: siue meus municeps. Sic Cicero ciues suos dicit nusq̃ cõciues. Nam apud tertiam. Tusculanam legimus (inquit) libr̃ clitomachi quẽ ille euersa cartagine misit consolandi causa ad captiuos ciues suos.

Ciuilis et hoc ciuile quod ẽ ciuis seu quod ad ciuẽ pertinet: vt ciuilis mos: ciuile ius. Hinc ciuilitas quę ẽ quasi ciuilis mos: et accipit pro moderatiõe quadã atq̃ modestia magis ciui hominiq̃ politico q̃ imperatori pueniente quã in Augusto fuisse scribit. Sue. Clemẽtię ciuilitatis quę inquit eius multa et magna documenta sunt. Jul. Capitolinus laudat Antoninum pium: q̃ imperatorium fastigium ad summam ciuilitatem dederit.

Ciuicus a. um. penul. cor. Idẽ qd̃ ciuilis: vt ciuica corona quã ciuis ciui a quo seruatus fuisset in prelio testẽ vitę dare solebat ex fronde querna: quoniã cibus antiquissimus e quercu capi consueuerat. Augu. lib. xviij. de ci. dei. Satis apparet cõsequens vt ad pacẽ ciuicam pax domestica referatur.

Cius fluuius thracię ex peonibus et rhodope monte profluens.

L Ante L

Clades a calamis q̃si calamides: hoc ẽ calamitas: vel q̃si cades a cadendo: vel a κλάδαω qd̃ est amputo: frango. Vnde κλασμα fragmentũ et confractio.

Clemens a claritate mentis: quasi cęli mens: et is dicit qui etiã remittit de eo qd̃ posset ,psequi. Differt pro Donati sententia a placido: q̃ clemens sit circa recte agentes: placidus circa delinquentes. Et clementis est nulli os ledere: placidi arridere oĩbus: clemẽs animo: placidus vultu. Ter. in adel. Ille suam semp egit vitam in ocio comis clemens placidus: nulli ledere os: arridere omnibus. Sunt etiã qui clementẽ ideo dici putẽt q̃ colat mentẽ: nec eã vexet irascẽdo: Hinc clementia et aduerbiũ clementer quib⁹ ,ptraria sunt inclementia: et inclementer.

Clam prepositio separatiua ẽ et casualibus tantũ pręponitur: vt clam patre hoc egisti. Quando q̃ reperitur loco aduerbij posita. Virg. Clam ferro incautũ superat securus amorum. Sed oratores p̃positionẽ potius accipiunt: siue iungatur ablatiuo: vt Prisci. sentit: siue acto vt Dona. opinat: vt clã me ,pfectus est. i. me nesciente. Hinc compositum sit perclam qd̃ est valde occulte.

Clanculũ dimi. est. Ter. in Eu. In cellulã ad te patris penum omnẽ congerebã clanculũ.

Clandestinus a. um. penul. pro occultus: quasi clã de astu: hoc est vbe Manili. lib. j. Et claudestinis surgẽtia fraudibus arma. Syri. lib. vij. Ceu clãdestino traheretur fœdere bellũ.

Clandestino as. Lucil. Ait cum dicit clandestino tibi quod cõmissum fuerat.

Clamare ẽ vociferare. Ũñ exclamatio. Oñq̃ vocare. Plaut. Plaudunt partim clamitãt me vt reuertar. Huius cõposita sunt acclamo: conclamo: declamo: exclamo: inclamo: proclamo: ꝓclamo: reclamo: et succlamo: q̃ habent penulti. prod.

Clamor vox quę clamando fit: et proprie calamorum sonus: quasi calamor. Cum enim arundines vento agitantur magnam vocem emittunt. Dicitur et clamos sicut arbos.

Clamosus a. um. a nomiatiuo clamos: quod clamore obstrepit vociferaturq̃. Juuena. Securum iubeant clamoso insistere circo. Quintil. Non turbidus nõ clamosus sit altercator.

Clango is. xi, vel gui. tuba cano: grecũ est κλαγγω. Clangor eũ vox tubarum est. Hieron. in lib. numerorum. Si semel clangueris venient ad te principes. Et in Esaia. Et erit in die illa clangeẽ in tuba magna. Interdũ additẽ tuba: vt in eodẽ. Filij aaron sacerdotis clangẽt tubis. Hęc eũ tria idẽ significat. Clango tuba cano: et tuba increpo. Clangor etiaꝫ ꝺr sonorũ anserũ et aliarũ rerũ constrepentiũ. Cice. lib. ij. Tus. De aquila Jouis satelles paſtu dilaniat fero tum ieiore opimo farta et saciata affatim clãgorem fundit vastũ. Col. de anseribus lib. ix. Eiusq̃ generis anser ꝓcipue rusticis gratus ẽ: q̃ nec maximã curã poscit: et solertiorẽ custodiã ẽbet q̃ canis. Nam clangore prodit insidiantem.

Clanius fluuius campanię iuxta acerras vbẽ a κλᾱρίον: qd̃ est viola: qua illius ripę abundare dicũtur vel vt Macro. existimat a Clanio gygante

Clarium oppidum in confinio Colophonioꝝ: qd̃ non longe ab epheso esse perhibetur.

Clarus fluuius a cacuminibus alpiũ p plures valles excurrens in Jstrum intrat.

Claros insula vna ex cycladibus: a qua vt Homerus inquit apollo clarius dictus est.

Clarus a. um. proprie dicitur qd̃ est lucidum non obscurum: vt clara dies. Figurate tamẽ ,pinsigni atq̃ excellẽti accipit: et eo qui veluti fulgore quodã fame resplendet: qui et inclytus dicit: q̃uis plus sit inclyt⁹ q̃ clarus ,pter in: quę ibi auget. Hinc clarum hominem: et clara gesta dicimus. Item quoniã: quę clara sunt ab omnibus cernũtur. Clarum etiã pro aperto

et manifesto sumitur: vt clarus sermo: clara oratio. Interdum ponitur pro audibili. Teren. Dic clare: a clarus sit cōpositū Preclarus: quod ē valde clarus. Cice. O ꝓclarū custodē ouiū vt aiunt lupū. Aliquādo sumitur pro bono seu ꝓ optimo. Idem in Lelio Actum est ꝓclare.

Claritas luciditas: vt claritas solis. Aliquando excellentia ⁊ splendor: vt Claritas generis: claritas rerū gestarū. Interdū facilitas: vt claritas oratiōis dicit: et claritudo. Sal. Cum presertim tam multę varięq; sint artes animi quibus summa claritudo paratur.

Clarifico as. clarum facio/illustro.

Clareo es. rui. clarus sum: vl manifest⁹ seu notus sum: vt Claret ꝙ mihi sis inimic⁹. Turpil. i ꝓma ꝑcatiōe. Cui⁹ aduentu hodie claret cypros. Hinc

Claresco: clarus fio. Augu. lib. vj. con. Grandior erat: tanq; si ista multoq; clari⁹ claresceret totūq; occuparet magnitudine. Inde Inclaresco valde clarus fio. Hierony. in Exo. Jamq; aduenerat tertius dies: et mane inclaruerat.

Clarigo as. penulti. cor. clare repeto a vocis claritate dictum. Ply. lib. xxij. Hac semper ⁊ legati cū ad hostes clarigatūq; mitterent vsi .i. res raptas clare repetitū. Mā cum Romani bellū indicere alicui volebant: pater patratus ꝓficiscebat ad hostiū exercitū ꝑfatus et quędā solēnia verba clara voce dicebat se bellū indicere ob certas causas.

Clarigatio ꝓter ꝓfatam significationē accipitur pro talea nūmaria maxime quę principis vel reipub. edicto cōcedit. Liui. lib. viij. Ueliterninis deiecti muri: ipsi vrbe adducti iussi trans tyberim habitare vti eius: qui cis tyberim captus fuisset ad mille pas. hoc ē pondo clarigatio esset. Nec priusq; ere persoluto is qui cępisset extra vincula captū haberet.

Clasma latine fragmentū ⁊ fractio dicit.

Classis equiuocum nomen est: significat em nauiū multitudinem απο τοῦ καλῶ hoc est a lignis ędificandis ꝓ vna tantū naui ponit. Virg. li. vj. Lycię ductorē classis orontē. Significat ⁊ hoim collegia. Mā Liui. de Tul. Serui. rebus gestis scribit vrbem in quinq; classes diuisam: censumq; ab eo institutum fuisse rem saluberrimā tanto futurā imperio: quo pacis belliq; munia non viritim vt antea: sed ꝓ habitu pecuniarum fierent: tum classes centuriasq; hunc ordinem ex censu descripsit. Qui centū millia eris aut maiorē censum haberēt: inter primarios nūerabantur: et sub prima classis titulo. Ex his octaginta fecit centurias. xl. senum. xl. Juuenū. Seniores ad vrbis custodiā iuniores vt foris bellū gererent. Arma his galea/clypeus/ocreę/lorica: omnia ex ere: hęc vt tegumenta corporis essent. Preterea tela in hostem hastę et gladius. Additę sunt fabrum duę centurię: quę sine armis stipendia facerent: datum munus vt machinas in bello ferrarent. Intra centum et. lxxv. millia census. Secunda classis ex quibus. xx. centurię seniorum. xx. et iuniorum. Arma vt in superiore preterloricam. Tertia classis a. lxxv. ad quinquaginta millia census. Arma vt in superiore preter ocreas. In quarta classe a quinquaginta ad. xxv. millia census centurię. xx. seniorum. xx. iuniorum. Arma mutata nihil preter hastam: et verutū datū. Quinta classis cēturias. xxx. habuit fundas lapidesq; missiles gerētes. In his accensi cornicines tibicines in tres centurias. Ex. xj. postea millibus vna centuria. Et fuit hec immunis militia. Significat ⁊ classis equitum ordines. Virg. Scio me danais e classibus vnū. Unde ⁊ classis ꝓcincta dicitur exercitus instructus. Apud antiquos classes clypeatę dicebantur: quos nunc exercitus vocam⁹. Sonitus quoq; tubarū ⁊ ipsa tuba classica nominā; sicut ꝙ Virg. pro vtroq; vsurpatū est lib. viij. Classica namq; sonant. Liui. lib. v. Vocatis classico ad cōsilium militibus. Et alibi. Concionē classico aduocari iussit. Capiē q̄q; ꝓ signo bellico. Suet. Et ingenti spiritu classicum exorsus pertendit ad alteram ripam. Vege. scribit classicum dici quod buccinatores per cornu dicunt: hoc insigne videtur imperii: quia classicum canit imperatore presente: vt cum in militem capitaliter animaduertitur: quia hoc Imperatoris legibus fieri necesse est. Itē classes testes vocabantur qui ⁊ classici.

Classicus a. um. quod est classis vel qō ad classem pertinet: vt classicum bellum: bellū nauale. Prop. lib. ij. Et canerē siculę classica bella fugę.

Classici dicebant non omnes qui in classibus erant: sed prime tantum classis homines qui centū millia eris aut amplius cēsi erāt. Classici etiā dicebant ꝓcones qui tuba vel cornu iussu magistratuum ex arce vl circum muros populum et comitium vocabant: dicti a calando. i. vocando siue a clangore. Unde classica ꝓ ipsis tubis. Infra classem vero ceterarum classium qui minore summa eris q̄ qui in prima classe censebant. Et classici (vt docet Festus) dicebant testes qui signandis testamentis adhibebant.

Classiarius idem est qō assiduus ⁊ diligens: qz omniū classium ciues semper parata erant ad omnē reip ub. necessitatem: propter quod ab assidendo assidui dicebant. Apul. Et laudū ei⁹ classiarius atq; assiduus pręco. Et qui priuatim quoscunq; in iudicium vocabant iussu magistratuum dicebant Liburni: q̄ fere e liburnia essent.

Clathrus ⁊ clathrum vtroq; modo dicit. Sūt aūt clathra ligna quibus transuersis aliquid munimus sepimus ve: vt fenestras quę ob id clathre dicunt. Et clathrare verbū qō significat clathris claudere. Quo Col. et Plau. vtunt. Mā in milite Plau. ait. Virū ē facinus quomō hęc hic trāsire potuerit. Mā certo neq; solarium apud nos neq; horrus vllus neq; fenestra nisi clatratha. Col. libro. ix. Spissi deinde clathri marginibus infiguntur: qui super aquam semp eminent etiā cum maris ęstus intumuerit. Idem paulo post. Satis est vacerras inter pedes octonos desgere: seriesq; ita clathrare ne spatiorū laxitas pecudi prebeat fugam. Cato clathros posuit pro lignis: quibus caueę muniuntur.

Claua teli genus: quo hercules vtebatur. Est enim fustis teres ad claui similitudinem capitatus. Ply. de lino. Iterū deinde in filo politur: illisum crebro in sılice ex aqua: tectumq; rursus tunditur clauis semper iniuria melius. Hinc claua herculis dicta ē id genus teli quo Hercules vtebatur.

Clauator qui huiusmodi claua vtebatur.

Clauis est qua ostia arcule: et id genus multa ⁊ claudūt ⁊ aperiunt: a clam: q̄ quę celare volum⁹ hac claudere soleamus. Ūn cōclauia loca quę sub vna eademq; clauę clausa sunt. Et conclauat⁹ locus vna clauę clausus. Clauem Theodorus Samius primo monstrauit: a qua faber clauicularius.

Clauicula dimi. a clau: vel a claua virga Plyn. Clauiculę quoq; ipse quibus repunt vites terrę ⁊ ex aqua pote sistunt vomitionū ꝓsuetudinem.

Clauicularius qui clauiculam. i. virgā vel clauē gerit.

Clauiger vel clauiger⁹. Oui. Clauiger inuidit vulcani occumbere prolem.

Clauatus a. um. quod est clauorū aculeis modo prominentibus circūdatū. Nam ⁊ clauatę vestes hinc vocant quas vulgus a verrucis clauo similibus verrucatas appellat.

Clauus nauis gubernaculū siue temo: q̄ eam dirigat rectāq; teneat. Cice. in Cato. Ille autē clauū tenens quietus sedet in puppi. Itē clauus ōr quo qd affigit

a claudendo. Nam ideo clauum figimus vt claudat seu cõtineat aliquid. Et clauus grece ηλοσ genus tuberculi quod vulgo callus dicitur: rotunda specie colozis albi: fit in plantis digitisq; pedum maxime. Sic appellatus quia ita pungit vt q̃si clau⁹ ferreus infixus videat. Nam caro durescit in callum semper fere pungentẽ. Quo morbo Silius Italic⁹ interijsse ferẽ. De quo. Ply. lib. iij. epistolarũ. Modo nũciat⁹ est silius Italicus inedia finiuisse vitã. Causa mortis valitudo erat illi natus insanabilis clauus cuius tedio ad mortẽ inreuocabili constantia decurrit. Plynius lib. xix. Clauis pedum illini item lienis z temporum doloribus. Fiunt et callosa quedam in candido oculi tabercula: quę claui nominant oculozũ. Arbores quoq; clauũ huiusmodi patiunt: qui z fungius z patella dicit. Preterea clauus ẽ vestimẽti genus veluti quibusdam clauis aureis distinctum: quod et a plumarum similitudine plumatilę vocabatur: et a verrucis clauo similibus verrucata vestis: q̃ si latioz ipsa vestis erat: latus clauus dicebatur. Hac soli senatozes et patricij induebantur. Ũ laticlauos appellari senatozes legimus. Hoz. lib. j. ser. describere volens senatorẽ dixit. Et latũ demisit pectoze clauũ. Sue. de Nero. A laticlauo cuius vxorẽ attrectauerat celsus. Ab Oui. Clauus simpliciter dicit pro senatoria dignitate illo versu. Curia restabat claui mẽsura coacta est. Sue de Au. Clauo nec lato: nec angusto. Aliquãdo etiam sacerdotes et pontifices lato clauo induebantur. Silius. Sacrificam lato vestem distinguere clauo. Preclauũ pars vestis erat q̃ ante clauum texebatur. Afra. totũ diẽ pręclauũ vnum texere. Hinc etiã clauata dicunt vel vestimenta clauis intexta: vel calciamẽta clauis cõsita. Et clauati socci q̃ sola habeant clauis intexta. Clauata vero sunt vestimenta etiã si non ex auro: sed aut ex cocco: aut aliis coloribus clauos et verrucas habeant. Lampri. in Alex. Conuiuiũ neq; optimum: neq; nimis parcum sed nitoris summi fuit: ita tamen vt pura mãtilia mitterẽtur sepius cocco clauata: aurata vero nũq̃. Quę autẽ cũ auro Auroclauata dicuntur: et auroclauatę vestes a textura aureozũ clauozũ. Unde Tacitus imperato: interdixit auroclauatis vestibus.

Clauiculus diminuti. a clauo. Quo nosse etiã vocatur capreolus in vitę. Col. lib. v. Ac ne q̃ relictę sunt pro cellis ventorum decutiãtur: molli z laxo vinculo ad surgentis subsequi cõueniet: vũ clauiculis suis quasi quibusdã manib⁹ adminicula cõprehẽdant. Hic etiã Pampin⁹ a nostris: et a grecis helicę dicit.

Clauarius nomen est officij quo appellatus ẽ Suetonij pater: ab eo q̃ pfectus fuit donatiuo impatozio inter milites imperciendo. Ũ Coz. Tacitus scribit clauariũ donatiui nomen esse q̃ ait Seditiosę militũ voces terrebãt clauariũ: donatiui nomẽ est.

Claudia nomen virginis vestalis: quę cũ in suspitionẽ stupri venisset z simulachrum matris Idęę in vado Tyberis pereret: ad cõprobandã pudicitiã suã ferẽ cingulo duxisse nauem quam multa hominum milia trahere nequiuerant.

Claudius Claudian⁹ poeta egyptius: vt greci z latini eius patriã affirmãt: z ipse de se sic scribit ꝓtra vulgi errorẽ floruit sub Theodosio z Honorio. Augustis eius opera in lucẽ et pristinũ nitorem redegit Donticus Uirunius de vtraq; lingua benemeritus tẽporib⁹ nostris: et multa vir humanitate: qui inter alia: quę plurima scripsit de rebus nouis z insolitis aliq̃ nobis cõmentarios in eundẽ poetam plenos omni genere disciplinarũ ostendit: et quantũ potest curat imprimere magnos z diffusos.

Claudus quasi pedib⁹ clausus. i. impeditus qui et pedibus aut cruribus femoribusve vitiatis non possunt passus facere: nam eos claudunt.

Claudeo es. claudus incedo: qõ claudicare dicere solemus ꝓ huius ꝓ errare qñq; ponat ꝓ metaphorã.

Claudicatas ipsa actio. Ply. Repulsu duriozis materię claudicatẽ illico affert.

Claudo is. si. sum. includo. Virg. lib. iij. Georg. Aut intus clausos secũ ad q̃sepia seruant. Interdũ claudere ponitur ꝓ circuire. Idem. Claudite nymphę dictę nymphę nemozum iam claudite saltus. Interdum ꝓ obsistere/arcere: vt apud eundẽ lib. v. Ecce maris magna claudit nos obice põrus Alpia. Clausos ꝓ vinctis accipit si modo ita vincti sint vt omnimodo erũpere non possint. Interdũ ꝓ claudicare. Salust. Nihil socordia claudebat. Idẽ i histo. Equi pre labore claudunt.

Claustrum in plurali tam mascu. q̃ neu. gene. est pro loco in quo quid clauditur. Apud antiquos claustra ꝓ claustra dicebantur.

Claustrari⁹ qui clauos z cętera ad claudẽdũ opa facit.

Claustrinus penul. pro. qui claustri ianuę prędest. Claustrinus a. um. quod est claustri.

Clausula vocat sententia. Hanc greci perihodon dicũt a breuitate z pclusione.

Claçomenę penul. pro. vbs Ionię asiatice quã ꝺidit Paral⁹. Hęc pus grina nolabat vicina colophoni. Unde et Apollo grineus dictus est apud Virg. quoniã ibi esset eius oraculum.

Claçomenia insula quę Waretheusa dicit: a qua claçomenij quos in meonia sitos esse constat.

Cleantes nomẽ philosophi: qui zenonis attici scholã successor excepit. Hic Phanij Asij filius egregi⁹ pugil cum Athenas venisset: et zenoni adherens generose philosophatus est: et in bis dẽ pmãsit dogmatz. Celebratus maxime fuit in labore. Nam cum valde pauper esset: mercenariam vitã agebat: z noctu q̃dẽ in hortis aquam hauriebat: per diem vero in sermonibus exercitabatur. Unde phreanthes appellatus est: quasi puteos hauriens. Traduntq; illum: quę a zenone audierat ossibus boum et testis fictilibus perscribere solitum cum pecunia nõ suppeteret ad chartas emendas.

Clearchus philosoph⁹ fuit cui⁹ meminit Hieronym⁹ contra Iouinianum.

Cleone mediocre oppidũ distat ab argo stad. cxx. a corintho. xc. Ũ Cleoneus a. um. vt leo cleoneus qui z nemeus. Luca. Ille cleonei ꝓcit terga leonis.

Clepo is. psi. tum. furor/furto surripio: tractũ a κλέπτω verbo greco. Unde cleptũ furto subtractũ. Liu. Si quis clepsit nec populo scelus esto: neue cui clepsum erit. Plau. Rape. Clepe: harpaga. Cic. de repub. Mõ modo vt sparte rapere vbi z pueri clepere discunt. Cleptes latine fur.

Clepsydra penulti. cor. κλέπτω z ὕδωρ aqua. Is apud furacis hominis qui cleptes dicitur: est velare et abscondere: quę clam et per insidias surripuerit. Clepsydra vero duo significat: fontem. s. et horologium aquarum horas aqua dimetiens. Est em̃ fons Athenis in arce illa minerue quondam: nunc beatę Marię virgini consecrata. Is per alueum subterraneum latentemq; fluens stadia. xx. surgit tandem in riuos ad vicum phalerium. Erat pręterea vas quoddam vitreum graciliter fistulatum quod equalibus dimensionibus signatas horas ostenderet. Ad cui⁹ etiam fundum erat foramen quod aquam guttatim emitteret. Et ita horę per aquę diminutionem quot essent videri poterãt. Itaq; nõ absurde siue de põte: siue de horologio accipias: clepsydra nominatur ab aquę furto: ꝓ aquam aut velet aut furetur. Cętetum Cicero in secunda Tusculana ꝓ horologio capit cum inquit. Tras ad clepsydram Consimilia

sunt hoc tempore clepsydris vascula illa apud nos vsitatissima: quę in medio instar duorum turbinum coarctantur ex quibus puluisculū per foramē minutum sensim dilabitur ex parte superiore in inferiorē: acq; ita legitimū tempus horę metitur: vulgo dicit horologiū puluisculi. Apud veteres oratorib⁹ actuaris causa forenses ꝓscribebat tempus dicendi datis clepsydris quib⁹ exhaustis ampli⁹ dicere vetabant. Plyn. in epistolis. Dixeram horis pene quinq; nam tribus clepsydris quas spatiosissime acceperā: sunt additę quattuor.

Cleros latine sors siue sorte electus. Inde clericus sortitus dici potest. Nam vt Hier. ad Nepo. scribit, Ꝓterea vocant clerici quia de sorte sunt domini: vel quia dominus ipse sors. i. pars clericorum est. Et q; vel ipse pars domini est vl dominum partem habet talem se exhibere debet: vt & ipse possideat dominū et ipse possideatur a domino. Clerus etiā vermiculus alueariibus noxius. Aristo. Examina infestantur clero sic enim vocant vermiculos qui in pauimento nascuntur: ex quibus crescentibus velut aranea obducit alueo et faui carie pereunt. Hinc morbus huiusmodi clerus vocat: hoc est fauus cum fętu putre factus. Cū vo morbo/aut ignauia/ aut infęcūditate naturali fętum nō peragunt.

Clibanus κλιβανος ελληνιστι λεγεται. penulti. cor. non ē Ꝓprie furnus sed forte q̄d simile furno: vel instrumentum quo aliquid coquitur sub testa: quod ex ere seu ferro fieri solet: sępe etiā ope figulino. Plyn. lib. xix. Cortices quoq; decussi clibanis et furnis prębent vsum. Unde panis testaceus is dicit apud nos quē illi clibanitin. Scribitur a nōnullis cum y. κλυβανος. De hoc & in dictione furnus. Col. lib. iij. scribit scrobem clibano similē esse: vt imus ē summus patentior sit: vt latus radices vagent.

Cliens quasi colens: q; debet dominū honorare et est correlatiū patroni. Nā patronus defensor causę ē dictus quasi pater. Cliens aūt defensione indigens. i. litigator qui patronū colit & sequit: vt ab eo defendatur. Huius dimi. est clientulus. Aliq̄n tamē clis ponitur Ꝓ sectatore & qui sub tutela alterius & pene famulus est.

Clientela: clietum multitudo: necnon & eorum qui potentem aliquem ciuem Ꝓncipem ve fauore Ꝓsequūtur: et cuius dignitatem factionemq; tutantur ducti aliqua mercede vel beneficio. Similiter clientela dicitur clientium officium erga patronos. Item dicit clientium siue clietarum genus. Cato enim Clienta fęmina dixit.

Clima atis. regio. Et clima apud Varronē quo versus pedum est seraginta.

Climax latine scala: et figura quę dicitur gradatio: vt apud Ouid. Tiderat hanc: visamq; cupit: potiturq; cupita. Hinc climatericus a. um. scalarius. Plyn. in epistola ad caluisium. Habes climatericum tempus sed euades. Ply. alter. lib. vij. natu. histor. ię: climateras nūcupauit legem scansilem. Scansili inquit annorum lege occidua quā climateras appellant. Climatericum tempus dubiosum dicitur: quoniā chaldei climateras appellant pericula vitę: fortunarūq; hominū quę fieri grauissima in septenarijs dicuntur Nam septimū quēq; annū periculosum esse Censorinus autumat. Alij Climatera periculosum esse dicunt annum seragesimum tertium. Unde Augustus ad Caium nepotem. Nam vt fides climatera communē senioꝝ omnū tertium & seragesimū annum euasimus. Si quis hanc materiam diffusius noscere cupit censorinū adeat.

Cline latine lectus: lectica mensa. Inde Heraclinos sorus discubitorius qui sex capiebat. Var. Et testudineum mensus quater heraclinon.

Clinopale palestra lecti dicitur. κλικη grece lectus & di diminu. Clinidion. i. lectulus. παλη palestra siue lucta. Sue. in Domi. Assiduitatē cōcubitus velut exercitatiōis gen⁹ clinopalen vocabat. Sic Virgilius nocturna bella noīat colluctatiōes venereas: et ab Apuleio militia amatoria dicit.

Clinicus penul. cor. medicus qui curat medicamentis dictus a lectis egrotantium quos frequētare solet: quasi lecticulari⁹. Var. Sore filia clinici. i. medici. Dicuntur & clinici qui ita morbo affecti sunt: vt surgere lecto non possint: nullaq; amplius de eorum salute spes est. Unde legimus Petronillam volūtate Petri apostoli clinicam factam: quasi paraliticam ꝺeratam ve: ꝓptereaq; decumbentē grabato quē greci clinen vocant.

Clino as. grecū ē: et significat inclino licet nō sit in vsu: eius tn cōpōsita vsurpant: quę sunc acclino: declino: inclino: & reclino: pe. pro. Virg. lib. xij. Defigunt tel luri hastas & scuta reclinant. Clisis inclinatio.

Clio vna musarum απο του κλεουσα gloria Ꝙ poętis gloria a compositis nascatur libris. Hesiodus in theogonia ερρεα θυγατερες μεγαλου διος εκ γεγαυιαι κελειω τε ευτερπη τε θαλεια γε μελπομερη τε τερψιχορη τε ερατω τε πολυμνια τε ουρανιη τε καλλιοπη τε ηδε προφερεστατη γε παντων.

Clisius nomen fluuij in agro brixiano.

Clitorius: fons Arcadię: qui semel potus vini odium facit. Ouid⁹. lib. xv. me. Clitorio quicunq; sitim de fonte leuauit: Vina fugit.

Clitomachus penulti. cor. philosophus carthaginensis qui Athenas venit annos natus quadraginta: audiuitq; Carneadem: cui⁹ & successor fuit: tres sectas sectatus academicorū peripateticorum & stoicorum. Supra quadraginta volumina ꝓdidit. De quo Cic. lib. ij. Tus. mentionē facit.

Clitellę dicunt nō tm quib⁹ sarcinę colligatę mulis: et id genus veterinis portant: qui vulgo basti vocant dictę Ꝙ hmōi aialis ornamētū sit. Hor. in saty. Hinc muli clitellas tpe ponūt. Sed etiā locus Rome ꝓpter similitudinē. Et via flaminea loca q̄dā deuera subinde & accliuia: quo etiā noīe appellat quoddam tormenti genus.

Clitellarius qui clitellis vtitur. Un clitellarij muli dicuntur: qui neq; ephippiati sunt/ neq; desultorij: nec bigas aut quadrigas: aut currus ducūt sed clitellati ferunt onera. Plau. in mus. Buliones mulos clitellarios habent: ego habeo hoies clitellarios: magnē sunt oneris q̄quid imponas vehunt.

Clitumnus vmbrię fluuius: de quo Ply. lib. xij. scribit Ꝙ animalia quę eum potauerint albos fetus creant a κλειτος celebris quasi celebris amnis. Silius. Et lauat ingentem perfundens flumine sacro Clitumnus taurum.

Cliuia auspicia inquit Festus. quę aliquid fieri prohibebant. Nam et omnia difficilia et ardua noiabant cliuia: vnde cliuus qui est locus molliter arduus & Ꝓ colle ponitur. Hier. lib. ij. Re. Porro Dauid ascendebat cliuū oliuarum. Est & cliuus cuius compositā possunt esse tam secundę q̄ tertię decli. vt Accliuus a. um. et Accliuis & hoc accliue. Decliu⁹ et decliuis. Prodiuus & ꝑcliuis quę habēt penul. pro. Dictus cliuus a clino Ꝓ inclino.

Cloacę penul. produ. loca caua per quę colluuies fluit a cloacare: quod est inquinare: siue a coluendo quasi colluace. Fistulę quoq; fossę vbi et vię ille subterraneę parietibus in modum aqueductuum munitę per quas aquę pluuię extra vrbē vl fluuium dilabuntur cloacę dicunt: Ꝙ vrbē immūdicijs purgent: a Clodio

albanoꝝ duce dictę. Plau. vero in Cur. Per stomachū immūdę vetulę aluum cloacā nominauit. Age effunde hoc cito in barathrū ꝓpere ꝓolue cloacā.

Closter latine filū vel nexus.

Clostra a claudendo quasi claustra.

Clotho vna ex furiis infernalibus grece κλωθω circunuolo/neo/destruo. Orpheus in hymnis aliqua dicit: sed in magica sua multa ꝛ obscura vt mihi vix diuinus videatur. Hesiodus autē in theogonia dicit Themidos filias ꝛ Iouis clotho lachesin ꝛ atropō μοιρασθησ πλεισθην τιμην πορε μνησι/σια ευσ κλωθω τε λαχεσιν τε και ατροπον αισιδιουσι θνητοισ ανθρωποισιν αγαθον τε κακον τε.

Cludo is. idem qđ claudo: quo veteres vtebant. Vñ in veteribus numismatibus legimus Ianum clusit. Huius composita magis sunt in vsu. Accludo vt in Bene. Egressus ad eos Loth post tergum accludēs hostium ait. Concludo/circūcludo/excludo/includo/intercludo/introcludo/occludo. Plau. Occlusit ostium ancillę. Przeludo antecludo. Col. li. vij. Virudo adherens faucibus sanguinē ducit: ꝛ incremēto suo transitū cibis ꝓcludit. Recludo aperio. Virg. Aetheres tellure recludit thesauros. Secludo seorsū claudo. Subterclaudo: ḡ habent penul. ꝓductā.

Clume sunt folliculi hordei.

Clunes nates siue natiū tumor: tam mas. q̄ femi. ge. Plau. Quasi lupi ab armis valeo: clunes infractos gero. Hor. Q. pulchre clunes: breue ꝙ caput arduaque uix. Ab hoc simias clunas appellatas volunt: ꝙ clunes tritas gerant. Hui⁹ dimi. est cluncule. Gel. Literarū auiū atq; altiliū nisi tm̄ apponat vt a cluni culis inferior pars saturi fiant.

Clunaculum culter sanguinarius ꝙ ad clunes dependeat: vel qz clunes bestiarū diuidat.

Cluo is. Cluere duo significat. Nā et ꝓ verbo esse capit: vt apud Lucil. Et pugnare. Vñ cluacina Ven⁹ ꝛ clypeus: qui a cluendo. i. pugnādo deducit.

Clupea ciuitas aphricę vicina carthagini.

Clymene. penul. correpta Promethei mater: Oceani filia: et Iapeti vxor.

Clypeus ꝛ clypeū: siue clupeus ỿ. in u. conuersa ꝓprie clypei scuta maiora fuit et tantū peditū sicuti docet Ser. Scuta equitū. Liu. lib. vj. Clypeis añ Romani vsi sunt: deinde postq̄ stipendiarij facti sunt: scuta pro clypeis fecere. Dicti clypei ꝙ celēt totū corpus vel a clepere quod est furari ab ictib⁹. Var. a cauus deriuat. Ply. lib. xxxv. απο τοῦ γλυφειν hoc est a sculpendo celandoq; deducit ita vt dicatur clypeus quasi γλυπτοσ. i. sculptus g. in c. mutata. Scutis em̄ qualibus pugnatū est apud troiam continebant imagines. Vnde ꝛ nomen habuerunt clypeorū: vel qz κλεπτω furor ꝛ celo qz totū hominē tegit immo plures tanq̄ vna porta est.

Clyster eris. penul. producta quod ꝛ clysteriū dicitur απο τοῦ κλυζειν quod est abluere. Nam clysterę aluū egrotantiū lauare seu purgare solemus. Plyn. Lucurbita infusa clysteribus intestinorum omniū vitiis medet. Hacer tā huius nois penul. corripuit. Appositis digit⁹ aut intus clysterę fusis. Quod añ in officiū durum ponit ad excrementū ꝓuocandū ꝛ vulgo suppositoriū dicitur docti a glandis specie balanum dicere.

Clysmus latine purgatio siue lotio dicitur.

Clytemestra nomen ꝓprium mulieris quę ob amorem adulteri virum occidit. De qua Euripi. in Oreste et multa alia: Homerus in Odyssea ḡ nota sunt.

Cnidos est vna ex cycladibus insula.

Coacesco ex con: et acesco: sed n. abijcitur: ꝛ significat coacescere simul seu totū acidū fieri. Cice. in La. Vt esū nō oīe vinū sic non omnis ętas naturę vetustatę coacescit. Vic. per translationē in ꝓlogo Salo. Neq; em̄ sic noua cudimus vt vetera destruamus et tm̄ cum diligentissimę legerit sciat magis nra scripta intelligi: ḡ nō in tertiū vas transfusa coacuerint: sed statim de ꝓlo purissimę cōmendata testę suū saporē seruauerint. Coacuerint. i. corruptionē senserint.

Coagmenta cōiunctiones arctę ꝛ cōpares a cogendo: id ē stringendo. Hinc

Coagmento as. cōiungo ꝛ compares coniunctiones cogo ac stringo. Cice. in La. Viuendi finis est optimus cum integra mente certisq; sensibus opus ipse suum eadē quę coagmentauit natura dissoluit. Ply. passiuum ꝓtulit. Hor plurib⁹ coagmentat nucleis ꝛ his separatim vestitis.

Coagulū a cogendo. i. colligendo siue stringēdo dicit ea pars viscerū qua ad densandū lac vtimur. Tibul. Et miscere nouo docuisse coagula lacte. Quicquid densat ac cōiungit coagulū dr. Gel. Vinculum illud coagulū animi atq; amoris. Et coagulū herba ē seu potius spongia aquarū dulcū quā alij strunium alij strygnon alij conseruā vocant.

Coagulo as. cogo/constringo: verbū actiuū vt ē illud Coagulatū est sicut lac coit corū. Gel. Semen in vtero mulieris primis septē diebus cōglobat: coagulatū fitq; ad capiendā figurā idoneū.

Coalesco is. coalui: concresco. Li. lib. j. Vocata ad cōciliū multitudine ḡ coalescere in populi vnius corpus nulla re ꝓterq̄ legibus potuit iura dedit. Sal. Vi postq̄ cōuenerūt in vna mgnia dispari genere dissimili lingua alij alio more viuētes incredibile memoratu est q̄ facile coaluerunt. Coaluerunt nō est a coalo quoniā significatio actiua sensui orationis repugnaret: neq; a coaleo qđ nescio an reperiat. Eius simplex ꝓtulit. Var. lib. j. de re rust. Quemadmodum quicq̄ seri: aut alescere: aut meti possit.

Coaspis fluuius medorum qui apud persas in tigrim decurrit: cuius aqua tā dulcis: vt persici reges q̄diu intra ripas persidis fluit solis sibi ex ea aqua pocula vendicauerint.

Coasso as. ꝓ duplex ss. sicut assamenta ꝛ assulę. Quod ꝛ coaxo dr. ꝓ contabulo. Vñ coaxatio ꝓtabulatio ab axibus. Nā asseres tabulę nō sūt. Vitr. Sz crassior ꝛ angusta in modū paruę trabis materia ab assidēdo parietib⁹ atq; tignis appellati vt inquit Fest. Est et coaxare ꝓprij vocis ranarum.

Coaxo, as. Vide in dictione Coasso. Aristophanes εν τη βατραχω του Διορυσιου καρρεκε κεξ κωαξκωαξ.

Cocus per simplex c. Nam primam corripit: siue coquus ꝑ q. Nā ꝛ coquo is. dicim⁹. Var. Qui ꝓpter cenam rustice cedo coquū. Est autē cocus qui cibos coquit ac vendit. Cocorū tamē alij priuati qui alicui seruientes coquinariā exercent: vt Idē. Nō satis est ars sola coco seruire palato. Namq; cocus domini debet habere gulā. Alij publici qui vt dapes vēdāt publice popinā tenent: hoc est tabernā in qua dapes coctę ꝛ vina vendunt. A qua popinones dicti ꝛ ipsi coci ac popinariam exercentes et luxurioſi ac in popinis viuentes.

Coculus penul. cor. dimi. est. Loculū aliud significat.

Coculū vas eneū coctionib⁹ aptū. Plau. Eneis coculis excocta est mihi omnis materia: alij cocula accipiūt pro lignis minut⁹ qb⁹ facile decoquūt obsonia.

Coculare ꝛ per apocopen coculari idē est qđ coculū.

Coccus per duplex cc. sumitur pro purpura. Coccum vero est rubēs gramen in maxima laude: vulgo granū dicit. Animiculo cocco languidus ē succus. Idem

post quadriennīū euanidus. Itaq; nec recenti vires nec senescenti. Laudatissimū nascit circa emeritā Lusitanię ciuitatē vt docet Ply. lib. iy.

Coccinus pe. cor. colo: ē purpure° q̄ panni inficiebāt. Hier. lib. ij. Re. Filię Israel flete sup Saul qui vestiebat vos coccino. Hic color exuberantiā quandā ac splendorē rubozis ostendit. Qui z spadicus z pheniceus z roseus vocatur.

Coccina substātiuū pe. cor. vestę coccinea. Mar. Coccina famosę duas: qd̄ z ianthina mechę.

Coccineus a. um. qd̄ est grano infectū. Hiero. in Can. Sicut vitta coccinea labia tua.

Cocceus a. um. idez qd̄ coccineus. scribit Lāpri. Diadumenū indumēta coccea primū accepisse.

Coccinati dicunt̄ qui coccineis vestibus sunt induti.

Coctie dicte sūt alpes a Coctio Rege Gallozū domitore qui in amicitiā octauij receptus est. Incipiunt a Segusia oppido. Et a Tacito coctiane appellātur.

Coccentum genus edulij ex melle z papauere factū sic dictū p ad ignē coquatur.

Cocyr. ycis. per y. auis tēpozaria q̄ in triū auiū nidis oua generat palūbarus alaudę z chloridos hęc alio noie dz cuculus. Cuius vox cocytus quoq; dz. Et accipitrū genere est: licet vngues aduncos nō habeat ꝓcedit vere: occultat̄ canicule ortu. Suidas. κοκκυξ ειδος ορνεου παρ ημιν κουκκος λεγεται απο της φωνης αγαρης.

Cocytus pe. p. latine dz luctus: Quo noie dictus est inferozū fluui° a styge ꝓfluens κοκυειν em̄ gemere ac lamentari significat. Virg. Hec ꝓcul hinc partē fusi monstrant i omnē Lugētes campi sic illos noie dicūt. Hinc Pluto quoq; cocytus dictus est.

Cocytia sacra erant quę fiebant in honorem ꝓserpinę quā Pluto rapuit.

Cochlea ꝓprie testa limacis licet q̄q; pro ipsa limace quę testā habet sumat̄. Limax ꝓprie q̄ est sine testa. Ply. lib. xviij. Nascunt in vicia et aliq̄n e terra cochleę minutę erodētes eā Cochleę tam terrestres q̄ aquatiles exercētes se domicilio binaq; veluti cornua ꝓtendentes retrahentesq;. Ideo cornicules ꝓtentare iter putant̄ qz oculis carent. Cochleę etiam lapides sunt ex flumine rotundi ad cochlearū similitudinē q̄ z cochlaę dicūt̄. Similiter cochlea siue cochlis isturris dz siue scala rotunda: qua turrim p circuitum a cochlearū similitudine cōscendim°: quemadmodū torcularia ad instar cochlearū facta cochleę noiant̄. Huius diminu. est cochleola.

Cochleare: et p apocopen cochlear: z cohlearū gen° mēsure: seu instrumentū quo cochleę z alia huiusmodi vescendo sumūtur. Mar. Sum cochleis habilis sed non minus vtilis ouis. Nunquid scis potius cur cochleare vocer.

Cochlides penulti. cor. scalę rotundę quę p circuitum scandunt̄. Quo etiā noie dictę sūt gemmę in arabia.

Cochliū etiā scala rotunda. Stra. lib. vlti. Hęc est etiā panniū altitudo quędā manu facta turbinea petrosę ripę persimilis in quā p cochliū ascendit̄.

Cochlace quę z cochleę lapides ex torrente rotundi.

Coclites penul. cor. luscos direrunt antiqui hoc ē qui vnū tm̄ habēt oculū quasi oclites. Nam z cyclopas coclites legim° vnū oculū habentes. z Mozatius. cocles dictus est q̄ in prelio oculū amisit q̄si ocles ab oculo. Plau. in Cur. Vnocule salue. Ex coclitum ꝓsapia te esse arbitroz: nam sic sunt vnoculi.

Coctus a. um. a cogendo qz coquēdo coercet̄ vt ad vtilitatē vescentiū perducat̄. Et coctū dicit̄ qd̄ est multi tēporis. Vñ z recocti boies ipso vsu z frequentia et longitudine tēporis cautiozes exercitatioresq; facti dicunt̄. Hoz. in Ser. Plerūq; recoct° scriba ex quinq; viro cozuū deludet hiantem.

Coctilis z hoc coctile penul. cor. accipit̄ ꝓ re q̄ cocta est z non cruda sicut fictile qd̄ factū est a figulo. Ply. lib. vij. Epigenes apud babylonios septingentozū viginti annoz obseruationes syderū coctilib° laterculis inscriptas docet.

Coctiuus a. um. penul. pro. qd̄ facile coquitur vel maturatur: vt coctiua poma: coctiuū legumen.

Coctona: vide in dictione Coctones.

Codex arboris robur: vide in dictione Cauder.

Codiculus diminu. a codex: dum ꝓ libzo ponitur.

Codicillus dimi. a dimi. codiculus. Sūt aūt codicilli litterę breues ho ē epistolę. Sulp. Ciceroī Puer accidimi mihi obuiā venit cū codicillis. Jureconsulti accipiūt ꝓ quodā instrumento z genere.

Codicarie naues dicte sunt a codice dū codex p trūco arboris seu tabula sumit̄: q̄ z caudicarie dicunt̄: q̄ e caudicibus hoc est lignis grossiozib° factę sint. Var. Oz antiq̄ pluris tabulas cōiunctas codices dicebāt: etiā in tyberi naues codicarias appellam°.

Codrus nomē ꝓpriū regis athenien̄sis: qui ꝓpter patriā seruandā se mozti obiectauit. Respōsum em̄ acceperāt peloponēses tunc demū se supaturos si eoz regē nō occidissent. Fefellit ergo eos habitu paupis apparendo z in suā necem p iurgia ꝓuocando. Vñ Virg. Et iurgia codri. Fuere z alij codri: hinc apud athenienses i n ꝓpriū venit codridarū gen° vt cū nobilissimū vellent quēpiam dicere codro nobiliozē esse prędicarent.

Codononia insula quam teuthonici tenent: in qua codanius sinus.

Celiaci a celia. i. ventriculo stomachi vocant̄ ꝓ morb° is arcq; dolor in ipsius ventriculi porta consistat: quę pyluros grece noiatur. Vñ medicamēta quędā huic vitio contraria celiace dicunt̄.

Celosyria caua syria ex κοιλη caua z syria.

Cementū vt aliquib° videt̄ cū ç diph. ακοιτον quasi cenimentū. Vide in dictione cementū.

Cemiteriū grece. κοιμητηριον α κοιμαω sopio qz ibi mozrui dozmire dicūt̄: q̄si mozruoz dozmitoriū.

Cenomia vt inquit Hie. om̄e gen° muscarū intelligit̄.

Cena vespertina a κοιτος quod est cōis quia mlti in cōe cenare cōsueuerūt. Quę sit cena recta vide in dictione recta. A cena fit domicenū quo vsus ē Var. Plautus. Jncenem dixit sine cena.

Cenula dimi. Hier. Cōem cenulā breuēq; ad refocillationē potius corporis q̄ ad delectationē.

Ceno as. aui. z cenatus sum: a quo fit frequentatiuum cenito cenitas

Cenatio locus ad cenandum aptus qui in imo domus z potentioz erat. Unde Juue. Et algentē rapiat cenatio solem. Sue. in Nero. Precipua cenationum rotunda quę ꝓpetuo diebus ac noctibus vice mundi circumageretur.

Cenaculū a cenādo nomē assumpsit locus ad cenandū idoneus. Var. Sicut penariū vbi penus: vbi cubabant cubiculū: ita vbi cenabāt cenaculū. Sed postq̄ in superiozi parte cenitare cepерūt: superioz domus vniuersa cenaculū dicta. Fest. Cenaculū dz ad quod scalis ascendit̄. Solet tñ Cenatio z cenaculū z dicta accipi p loco in quo estate cenatur.

Cenipeta penul. cor. qui libenter petit alienas cenas z parasiti sepe psonā induit.

Cenacularia ę. ars locandi cenacula. Ulpi. Si quis cenaculariā exercens modicū hospitiū sibi retinuerit resīduū locauerit plurib°: oēs tenebunt̄ q̄si in hoc cenaculo habitātes vñ ejectū effusumve est.

Cenacularius homo qui cenaculum conduxit. Idem de pignoratitia actione. Videtur autem tacite z cū domino ędium hoc conuenisse vt non pactio cenacularū ꝓficiat domino.

Cenatorius a.um. quod ad vsum cene ptinet.
Ceten greci dicunt thalamum. Vnde procetion dicit antithalamum.
Cenobium locus vbi cōmunis vita ducitur κοινόσ eni cōmunis βιοσ vita. Vnc cenobite penul. pro. monachi qui in cōmuni viuūt.
Cenum lutū a κοινω inquino: a quo obscenū vt quidā volunt deducitur.
Cepi verbum defectiuum: vide supra in dictione cepi.
Cetus conuentus: vide in dictione cetus.
Coeo is. ij. iui. itum. ex con z eo: sed n. abijcitur: et est tam actiuum q neu. significatq cōuenio: coniungo: aduno: contrabo: socio: colligo: cōgrego. Virg. lib. xj. Coeant in federa dextre qua datur. Lactā. de ira. Deniq si atomoz coitio z cōglobatio efficeret oīa. Cic. actō vsus ē lib. ij. phil. Vtinā Cn. Pompei cū C. Cesare societatē aut nūq coisses: aut nūq diremisses. Hel. protulit passuū Coibatur societas inseparabilis. Hā ppie coiri socictas dicit. Sic ab Alpiano societas coita p cōtracta z collecta accipit. Coire etiā aliqn cōburere dicit. Lact. lib. iij. Quid ego de cynicis loquar quibus in propatulo coire cū cōiugibus mos fuit. Vnc coitus p cōcubitu. Aliqn congredi. Teren. in Phor. Vide qd agas: prima coitio est acerrima si eā sustinueris post illā iam vt lubet lucas licet. Vbi Do. Translatio a prelio: nā z congredi milites: z coire dicunt. Propriā aūt coire ē simul ire. Cice. lib. iij. offi. Solus neglexit fidem furere iussimulauit: ne coiret instituit.
Coerceo es. ex con z arceo: sed n. abijcit: et a in e. mutatur: significatq restringere. Cice. in Lel. Quā serpentem multiplici lapsu z erratico ferro amputans coercet ars agricolarū. Itē refrenare ptinere. Lact. lib. iij. Illud satis ē ad coercēdū furiosi hois errorē. Itē colligere siue sil stringere. Ouid. lib. j. me. Tita coercebat positos sine lege capillos. Itē cōpellere. Ci. li. iij. ad Here. Prudētię ptib⁹ vremur in dicēdo si cōmoda cū incōmodis cōferem⁹: cū alterū sequi alterū vitare coercemur. Sed hec fere in idē recidunt
Coeus per ę diphthon. fuit cęli ac terre filius. Vnc Coea insula in egeo.
Cognati ab eo dicti putant quasi vna cōiter ve nati.
Cognomen: vide in dictiōe nomen. Cognomines qui eiusdem nominis sunt a con z nomen n. in g. mutata. Sic a Plauto duo sorores bacchides nominatę vocantur cognomines.
Cognomino as. cognomē impono. Vie. ad Da. Iunxit se principi mūdi huius. i. diabolo rectori tenebrarū quē nūc inimicū hominē nūc iniquitatē iudicē: nūc draconē: nūc sathan: nūc malleū: nūc pdicē: nūc belial: nūc rugientē leonē: nunc leuiathan: z multis aliis vocabulis scriptura cognominat.
Cognosco is. ex con z nosco mutata n. in g. vt fiat consonantio: vor. Et est cognoscere noscere eos q prius incogniti erant: cum agnoscere sit olim notos. Virgilius. Incipe parue puer risu cognoscere matrem. Var. Vereor ne me quoq dū reuertero preter canē agnoscat nemo. Cōfundunt tamē hec sepenumero. Interdū Cognoscere est diligenter attenteq considerare. Tere. in Ecy. Postq ipse sese z illā z hanc q domi erat cognouit satis. Interdū intelligere. Cice. in Ver. Vnde autē facilius q ex annaliū monumentis aut bellicę res: aut cis reip. disciplina cognoscit. Tere. Eo pacto z gnati vitam z cōsiliū meū cognosces. Interdū approbare/ laudare/placere: vt apud ps. Declinauitē a me malignū nō cognoscebā. Interdū concumbere vt in Euāge. Et nō cognoscebat eam donec peperit filiū. Aug. lib. x. cō. Preter eā concupiscentiā carnis q ineſt in delectatiōe omniū sensuū z voluptatū inest aię per coſdē sensus corporis q dā se non oblectandi in carne: sed experiēdi per carnem vana z curiosa cupiditas noie cognitionis z scientię palliata. Vuⁱ⁹ verbi cōpositā sunt q cognosco: antescio. Plan. Cic. Quod si latro precognito nostro aduentu rursus in Italiā se recipere ceperit percognosco. Plau. in Tru. Utroscq percognoui probe. Recognosco de quo alibi.
Cognitor qui cognoscit: Cuius proprie is dicat qui litē alterius corā eo qui datus ē tractat: procurator autē absentis noie actor sit.
Cognobilis q cognoscit. Hel. Vis solis cognobiles
Cogo is. coegi/coactū ex con z ago in q a z n (erūt. abūciunt nisi in supino. Est aūt Cogere in vnū colligere. Cic. lib. j. Tus. Cglū hoc in quo nubes imbres vēti coguntur. Ter. in Eu. Quasi talēta ad quindecim coegi. Cuius vigere. Idē lib. iij. offi. Diogenes ptra nimū te soluere coegit. Cuius mulgere. Virg. Cogite oues pueri si lac q ceperit est⁹. Cuius stringere densare siue durescere. Idē lib. iij. Georg. Hā frigore mella cogit hyems eadēq calor liquefacta remittit. Cuius impmere seu intus ponere. Idē. Quadrifidā quercū cuneis z forte coactis scindebāt. Cuius in ordiné ponere: vt omes arbores in sulcū cogendi sunt. Cuius reponere/reducere: vt opes nostre in deū cogende sunt. Cuius adiuuare: vt hominū cogente opa multę herbę nascunt. Cuius cū festinatione mittere: vt medicū ad egrotū coegi.
Cogito as. frequētatiuum a cogo is. q mens plura in vnum cogit vnde eligere possit. Cū Aug. lib. x. con. Cē mlta huiusmodi gestat memoria mea q tā inuēta sūt quasi ad manū posita q didicisse z nosce dicimur que si modo istis cēporū intervallis recolere desinero ita rursus demergunt z quasi remoti oraculi penetralia dilabunt: vt denuo velut noua excogitanda sint. In idē iterū. Necq enī alia regio eorum z cogenda rursus vt sciri possint. i. velut ex quadā dispersiōe colligenda. Vnde dictū est cogitare. Nam cogo et cogito: sic est vt ago z agito: facio z factito. Verūtū sibi animus hoc verbum proprie vendicauit: vt non qō alibi: sed qō in aio colligitur cogitari ppie iam dicat: cogitare itaq est cogere ad aliqd inueniendū. Cū cogitatio que est dicta velut coagitatio. i. longa eiusdem rei agitatio in eadē mora consilij explicandi. A cogito fiunt cōposita excogito qō ppie est pfecte cogito: licet p inuenio sumat. Sed idcirco fit: q cum quis pfecte cogitat aliquid ex eo quod cogitat elicit z inuenit. Cic. lib. j. rus. Quid illa vis q tandē est q investigat occulta q inuentio z cogitatio or. Precogito prius cogito. Quin. li. xij. Licet tñ p cogitare plura z animū ad causas cōponere. Recogito iterū atq iterū cogito. Vie. i vita Antonij. Que z quāta spes bisdem posita esset in cęlis recogitans.
Cogitatim aduerbiū p cogitate ponitur.
Cohibeo es. er con z habeo significat cōstringo/ cōtineo/freno. Plynius. Et impetum furentis blanda oratione cohibuit.
Cohors: a cohortando dicta est q tribunus eam vt sequitur hortari soleat: seu q ipsa se mutuo frequenter ad pugnā hortet. Est z cohors q z cohors locus circus parietib⁹ quo gallinas anates z id genus reliqua habere in villa solemus. Var. de re mi. Cohors q vt in villa expluribus rectis cōiunguntur ac quidā fit vnum: sic ex manipulis pluribus copulat cohors. In villa vero cohors dicitur q circa eus locū pecus coercetur. Vnc cohortales gallinę vocāt apud res rusticę scriptores que in cohorte domi aluntur. Possunt etiam dici cohortales ab horto. Nam cum veteres hortos vicos dicerent: q qui arma ferre possent ibi nascerentur. Inde cohortem dixerūt manum hominum ex eodem vico ad pugnam exeuntium: q illi

essent ex eodẽ borto. i. vico geniti. Mã ꝛ galli (vt est apud Cesarem) hoc modo pugnabãt. Quisq; enim pagus per se pugnã capiebat. Qui. Ablstulerat multas illa cohortis aues. Dicit ꝛ cohors in hac significatione. Varro. In vrbana quoq; domo cohortem facere poterimus: in q̃ pascere ciconias/grues/pauones/gallinas/anseres/ꝛ similia debit ad vsus quotidianos. Colu. in Prefa. Et vt a pecoribus recedã quoꝝ in parte auiũ cohortaliũ ꝛ apium cura posita est. Var. Raucę chortis aues.

Co. insula Icarij maris. Vide in dictione Coos.

Cois vestis subtilissimę genus: e Co: vt quidam volũt Alij tamen Ceam eam dici putant. Vide in dictione Cea insula dicta: vbi paphila platis filia prima eius telę fila retorquere ac inde texere cepit. Hora. Altera nihil obstat cois tibi.

Cohum lor q̃ temo buris cum iugo colligatur: a cauo dictum: vt inquit Var. quasi cabũ. cobõ etiaꝫ poetę cęlũ dixerãt a chaos ex quo putabant formatũ.

Coinquino as: pe. pro. Vide in dictione Inquino.

Colaphus ꝛ colaphum pe. cor. κολαφοσ ἐξ κολαφίζω verberare cum pugno clauso: sed alapaꝫ cum manu extẽsa Terẽ. Plus quingentos colaphos infregit mihi. Inde colaphizo as formatũ.

Colchi siue colchis idis: regio iuxta pontum: regnum Oete regis: ꝛ habet in se iuga caucasi: arcq; hinc caspium ꝛ hircanum habet mare. hinc Herodotus. Ferunt Iasonem thessalum cum argonautis nauigasse vt vellus aureũ raperet: in ea Sibaris colchoꝝ regia est. A colchis fit colchicus a um. Hor. lib. ij. car. Ille venena colchica. Et colchiacus. Propert. Colchis colchiachis vrat abena focis.

Colus masc. ge. tormenti genus quod fit ex corio: sicut ait Festus. Colus fẽmi. tam quartę q̃ scdę declinat instrumentũ qd pensa cõtinet a quo fuso fila ducunt. Habetq; pe. correptã. Qui. lib. iij. meta. Et colus ꝛ fusus digitis cecidere remissis. Collus per duplex ll. apud Plau. pro collo legitur

Colum pe. pro. genus vasis vinarij viminibus contexti a colando dictũ. Virg. Colaq; prelo ꝛ fumosis diripe tecris. Dicitur ꝛ ab aliquibus colus.

Colon: est crassius intestinũ nubilatum: ex quo excrementa eã accipiũt formã q̃ egerunt: plurimas cellulas atq; cauernas habẽs: ad renẽq; sinistrũ religatur Unde verbũ κολαζεμαι p eo qd est torqueri cruciariq;. Hinc colicus dolor. Serenus. Cũ colon inuisum morbi genus intima carpit: Wãde galerita volucrẽ quã noie dicũt: Aut pauidi leporis madefacta coagula porta. Hic morbꝰ ꝛ chordios ꝛ chordapsos dici solet. Dicit etiã colon mẽbrũ orationis. Hiero. in Eze. plogo. Legite igit ꝛ hũc iuxta trãslationẽ nostrã: qz per cola scriptus ꝛ cõmata manifestiorẽ scripturã legentibus tribuit. Preterea q̃ nos crura ꝛ lacertos dicimus: greci eodẽ verbo κολα nuncupãt. Unde monocolon metrũ dicit vnimẽbre: dicolõ bimẽbre: tricolon trimẽbre. Et in primo significatu habet penultimã correptã/in aliis ꝓductã.

Collum per duplex ll. pars corporis a colo is: vt quidã putant: quia hęc precipue pars torquibus ac monilibus ornari consuenit. Hinc decollo ꝛ subcollo. de q̃bus suis locis. Legitur ꝛ collus apud Plau.

Colos grece: latine podex.

Coleus testis a colo is: q̃ colat mulieris pubem. Uñ illud i Pria. Stamus sub Ioue coleis aptis. Dicit etiã cule⁹. Var. Cũ ꝏpilatos chreste culeos portas

Colidos insula in oceano indico: veneri sacra q̃ tanta altitudinis esse phibet: vt illuc aues nõ aduolent.

Collare: vinculi gen⁹ quo canũ colla astringunt: ꝛ medium vocauit antiquitas Fit ex corio firmo cum clauis capitatis.

Colossus per duplex ss. statuę moles turri par a colon membrum: seu ἀποτοῦκολάσειν quod ẽ cruciare ꝛ modũ excedere in aliqua re. Nam ꝓpter magnitudinem inamabilis erat ob sumptus magnitudinem. Statuam solis seu vt quidã aiunt Iouis apud rhodum centum ꝛ quinq; pedes altam ex ere Lares Lisippi discipulus fecisse tradit. Quę postea post quinquagesimum sextum annum ex terremotu fractis genibus corruit: nec rhodij ipsam attollere ausi sunt oraculo quodam prohibiti. Hoc inter septem miracula maximũ oñes confessi sunt. Soldanus egypti cũ insulã inuasisset: ex ere eius statuę quã cõfractam repperit non mingentos chamelos oneraſſe fertur: atq; in Alexandriam terrestri itinere transmisisse. Eius digiti maiores fuerunt q̃ pleręq; statuę. Duodecim annis pfectum fuisse tradũt: trecẽtoꝝ talentoꝝ ẽcio. Ab hoc colosso rhodij colossenses appellati sũt quibus scribit Apo. Dicit etiã colosse⁹. Ply. lib. xxxv. Nero princeps iusserat colosseũ se pingi. cxx. pedes in linteo incognitũ ad hoc tps Lamp. in alexandro. Statuas colossas in vrbe mitas locauit. Aict. colossicas vsurpauit. Alioquin Rome amphiteatrũ ipm hodie colosseũ vulgo dr a colosso. Var. Nic vbi Sidereus ppius videt astra colossus. Aristides autẽ in oratiõe ad colossenses q̃clara scribit incipiẽs vsq; a primis habitatoꝛib⁹ rhodi. Suidas κολοσσος αγαλμα ωσπερ ο ρολιον κολοσσοσ διὰ μεγεθος καταπληκτικος ωρουκ ηψεραι μι ὸσ ουτος ου δε σεβασταρροσ διατο αφιλο χρηματοθαυμαστος ην.

Colophon penulti. cor. latine altum locum significat. Quo noie dicta ẽ insula ꝛ qua Hor. lib. epist. Quid tibi visa chios bullati nota q̃ lesbos. Smyrna qd et colophon. Est ꝛ vrbs Ionica nobilis oraculo apollinis. Colophonij nauales opes satis amplas habuere ꝛ in equestribus certaminib⁹ tiñ excelluere vt victoriã inde futurã sperarent vñ Colophoni⁹ pugnaret eq̃tat⁹. Et i ꝓuerbijs dicerẽt: colophonẽ addidit cũ sũma operi manꝰ imponebat. Ex colophone fuit Himerius tibicẽ ꝛ poeta. Xenophanes physicus qui poemata de pfillis edidit. Polymastus music⁹. Sunt etiã qui Homerũ colophoniũ faciũt.

Colis per simplex l. significat pampinũ. Var. Pampẽ nare est sarmento coles q̃ nati sunt de his q̃ plurimũ valẽt ad scõm nõnunq; etiã tertiũ relinquere: reliq̃s decerpere: ne relictis colib⁹ sarmẽtũ neq̃at ministrare succũ. Itẽ colis dr quasi caulis ꝓ hasta ꝛ fuste mẽbri virilis. Hiero. i Iosue. Eo tpe ait dñs ad Iosue. fac tibi cultros lapideos ꝛ circumcide scdo filios israel in cole q̃pucioꝝ. Cel. lib. uij. Tũ in masculis iterũq; spaciosius et cõpressius a cerutice huꝰ descẽdit ad colẽ. Hinc colei: q̃uis ꝛ a colẽdo quidã deducãt. Hui⁹ suprema pars glãs appellat: et pellicula q̃ glãdẽ tegit q̃pucũ dr. Itẽ colis dr caulis. Horat. lib. ij. Ser. Cole sub vrbano nihil est elutius orto. Sic dicim⁹ plostrũ ꝓ plaustrũ: clodius ꝓ claudius.

Collis per duplex ll. minor mons: ꝛ quasi monticulus Uñ roma septicollis dicta ẽ q̃ septẽ habeat colles: palatinũ: quirinalẽ: auentinũ: celiũ: viminalẽ: exquilinũ: et ianiculare ẽ. Et a colendo dr. Var. Quod primũ ex agro fructꝰ capiebãt cãpus dictus ẽ. Posteaq; superiora loca colere ceperũt a colẽdo colles appellarũt. Sz metri gratia a poetis l. interpositũ ẽ. Colles etiã dicũt dorsa. Uã spina humilis vallicula: eminẽtes pulpę ab vtroq; latere specie habent colliũ.

Collina porta Rome a colle quirinali sic appellata. Qui. Tẽpla frequẽtari colline ꝓrima portę. Huic decet a siculo noia rege tenet. Eadẽ nũc salaria vocatur q̃ nomẽ quoq; vię est in quã exit. Cor. Tacit⁹. Tertiũ agmen ꝓ sallariã collinę portę appropinquabat:

per eā sal sabini deferebāt. Ideo salaria vocitata.
Colina p simplex l. a colo is: quā postea culinā: deinde a coquēdo coquinā vocauere q ibi colebāt ignē locu/
Colliculus p dupler ll. significat paruū col/ (pletio: ē. lē. Coliculus p simplex l. est exiguus ac tener brassice vel vitis caulis. Varro. Caprcolus est coliculus vi/teus intortus vt cincinnus.
Colluuio nis: z colluuies ei: Vide in dictiōe alluuies.
Colluuiaria dicta sunt in ductibus aquarū p q̄ colluui/es z imundicię eiectant. Victr. lib. viij. Etiā in vētre colluuiaria sunt facięda p q̄ vis spūs relaxet.
Colluuiaris porc⁹ dicit q̄ i colluuię nutrit cibo pmixto
Colo as: notę significationis: habet primā producta/m Vanil. Et colare vagos inductis retib⁹ amnis. Inde compositum percolo. Col. lib. viij. Nam maxime refert primo quoq; tēpore serum pcolari.
Colo is: colui cultū: adore veneror. Virg. lib. ix. Sū/me deū sancti custos forractis apollo Quē colimus. Aug. lib. x. de ci. dei. Dicimur colere boies quos ho/norificatiōe vel recordatione vel hsentia frequētam⁹ Plaut. Ego te semper vt parentem colui. Colimus pares amore et officio: minores hūanitate z bñficijs: hoc est amamus. Vnde cultus z cultura: quā greci la/triā vocant. Itē colere exercere. Li. lib. j. Vbi nūcia romanis celestes ita velle vt mea roma caput orbis terraz sit: proinde rem militarē colant. Itē habitare. Plau. in aul. Hāc domū iā mltos annos ego pos/sideo z colo. Vñ z celicolas dicimus: q celum colāt inhabitādo tanq̄ quosdā celi colonos. Itē diligere. Terē. in heau. Quippe forma impulsi nra nos ama/tores colūt. Itē ducere. Vir. li. ij. ge. Hāc olim vete/res vitā coluere sabini. Itē arare seu quoq; mō terras aptare. Col. li. j. Mā vbi sedulo colit ager plerūq; cō pēdiū nūq̄ nisi celi maior vis aut hdonis incessit: de/trimentū affert. Hic agricola agricultor: agricultura agricolatio z colon⁹. Itē ornare. Plaut. Quin tute colis anteq̄ exeas domū. Li. Erat em̄ nō tā grauis q̄ elegās z facetus z culta oīo. Hic cult⁹ corpis dr ornatus. A colo fiunt cōposita accolo/circūcolo/incolo/excolo/pcolo/intercolo/z recolo pe. correpta.
Colonus a colendo. i. habitādo: terras ve aptādo. Mā coloni erant ciues Ro. ad aliquā vbem habitandaz missi q̄ nō ꝓpriis sed populi Ro. legib⁹ viuebāt. Vñ z colonia dicta ē. Vir. Vrbs antiqua fuit tyrij tenue re coloni. Ab incolendo em̄ nō ab agricultura colo/nos vocauit. Vñq; tñ coloni agroz cultores dicunt. Idē. Vt q̄uis auido parerēt arua colono. Col. li. j. videt accipe colonos p his q̄ nō suū sed alienū agrū colunt partē tñ fructuū dominis daturi.
Colonię: gentes ad habitandū aliquā terram missę dicte q̄ populum Ro. colerent: vel q ad eas Romani ꝓficiscerētur. Liui. lib. j. Atreq; colonię missę. Aug. lib. x. de ci. dei. Ciuitates a maioribus ciuitatibus ve lut populorū examinibus conditę colonię nūcupant. Colonię iura institutaq; populi romani habebāt vt essent quasi effigies Ro. populi: quarū aliquę ex ro/manis ciuib⁹ roma sumptis: aliq̄ ex ptim romanis ve teribus: partim ex latini nois ciuib⁹ romanis: aliquę ex solis latinis deducebantur. Vñ Liui. li. xxxviij. Il lud agitabāt vri colonia deducerēt: nec satis consta/bat vtrū latina an ciuiū Rom. deduci placerent. Bo/nonia latina colonia: Mutina z Parma Ro. ciuiū. Erat z aliud genus coloniaz quales olim Pōpeius Strabo trāspadanas colonias traduxerat. Nō em̄ no uis colonis eas constituit: sed veteribus incolis ma/nētibus ius dedit latij vt possent habere ius q̄ cete/re latinę colonię. i. ius petēdi magistratus in ciuitate romana adipiscerent. Erāt hęrea colonię quib⁹ ius italię dabat. Erāt z latinoz q̄ z latij veteris appella/tur: quales in hispania multas fuisse refert Pli. Cū em̄ in vrbe roma multos ex veterib⁹ nouisq; incolis paupertate ḡmi intellectū erat: adeo vt censui soluē/do nō sufficerēt tribuiri a senatu creabāt: q̄ locis pri/mū cōsideratis in quib⁹ reipu. expediret ꝓpugnacu/lā ꝓstitui nouū: edicta ꝓponebāt dauda esse noia ab illis q̄ in nouā colonią deduci vellent: sic q vbs pau perib⁹ exonerabat: et rei familiar⁹ pondere grauati ad nouas quib⁹ indigerent diuitias gratis datas cū familia accedebant. Accipiebant em̄ duo: quattuor. vi. aut vij. agri iugera z q̄nq; plus.
Colonicus a. um. qđ est coloni: seu quod ad colonum pertinet. Var. Vtq; etiā leges colonicas tollis. Lo/lomi cū vero pecus dr hirsutū cū molle dicat rectum: vt est apud Columel.
Colicię vocant maiores sulci in quibus aqua si redun dat excoletur. Dicunt et elices fosse quędā in eūdem fere vsum. Col. vocat coliquias lib. ij. cum ait. Cauc/bitur vt patentis liras crebroq; sulcos aquarios q̄s nōnulli elices vocant faciam⁹: et omnē humorem in colliquias atq; inde extra segetes deriuemus.
Collatina porta Romę a collatio oppido dicta prope Romam.
Collatina dea quę collibus presidebat.
Collatiū sacrificiū: qđ ex collatione offert. Collatiuū ventrē magnū z turgidū. Plau. dixit: qr in eū omnia edulia congeruntur.
Collactaneus: qui eisdem mammis est nutritus. Col/lacteus vero qui vno z eodē lacte. Iuue. Quid dicat notę collactea maure.
Colybus penul. cor. latine nummus dicitur. Colybi/stes nūmularius: Li. in Ver. acti. v. Colybus esse q̄ potest cum vtant oēs vno genere nūmoz. Colybos inq̄t Pollux est pmutatio pecunię a quo q̄ id exercēt colybistę vocantur. Hier. Colybistas a colybis vo/catos tradit. Colybię vero vt ipse ait sunt quę crage mata bellaria q̄ dicunt ciceris frixi vuarūq; passarū vilia munuscula: vñ colybistę pro nūmulariis genus minutatim exercentibus dicuntur. Suidas κολυ/βων εἶδος νομισματος.
Colipbiū: panis gen⁹ απο του κολικος forma dimi nutiua. Est em̄ colix subcinericius panis. Plau. Co/liphia mihi ne incocta detis.
Collibrum: genus penę vel pecunię.
Collyrida. penul. cor. panis triāgulus z modicus qui alibi dicit Torta panis. Hie. lib. ij. Re. Et partitus ē tam viro q̄ mulieri singulis collyridā panis vnā.
Collyrium medicamentū oculorū. Aug. Cecus q̄ vo gitet collyriū in manu medici nō videt. Hor. Oculis collyria lippis. Et nō solū oculis adhibetur sed aluo quoq; subijcit in cura equorū: vt auctor est. Col. qui lib. vij. scribit. Salis sextans cū decē cepis conterit z admixto melle decocto collyria immittūtur aluo: atq; ita citat⁹ bos ageē. Idē. Melle decocto z sale collyriū tenue inditur foramini: quo ineat vina col/lyrium inserit naturalibus.
Colligo is. penul. cor. in vnū redigo. Virg. Colligere arma iubet validisq; incūbere remis. Inde collectio quādoq; aufero. Lucil. Ruis huc et colligis omnia furtim. Vñq; lego. Virg. Collige virgo rosas. Cū vero dicimus colligo me: colligis te: colligit se: tunc pro reficere et quasi dilapsum spiritum in vnum redi gere ponit. Cice. Sed manifesto furto perturbatus vbi se colligit. Idē. lib. iij. Tus. Quid ē aūt seipsum colligere: nisi dissipatas animi partes rursum in suū locum cōgerere. Quod si alium casum addamus vt Collegit se in arma: idem est quod parauit muniit. Collegit se in iram. i. excitauit. Virg. Substitit Ae/neas et se collegit in arma
Collecta seu collectanea dicunt scripta q̄ ex pluribus excerpta locis in vnum lecta sunt.

Collectitius a um: quod collectum est. Cice. Mario. Signa et tyrone ⁊ collectitio exercitu cum legionibus robustissimis contulit.

College. pe. pro. dicuntur duo eiusdem potestatis simul missi. Unde ⁊ Collegium quod est proprie collegarum societas ⁊c̃ huius de alijs etiam dicatur. Liu⁹ ꝓprie dixit. Consulũ collegiũ q̃ duo erãt Imꝓprie Meratius iureco̅sultus q̃ existimat tres collegiũ cõsi

Colligo as: pe. co. simul ligo Plau. in (cere posse. Am. Neq; eũ colligare quiuit quisq; in cunabulis.

Colligas docet Pli. lib. xxxj. vocari quasdã speluncas in quibus amphronitrum inuenitur.

Collido is: pe. pro. simul percutio. Lactã. de ira. Durissimi rigoris materię si ictu vehementioꝛe collidantur ignis excutit. Uiero. ad Uelio. Sup nudã metuis humũ exesa mẽbra ieiunijs collidere sed dñs tecum iacet. Unde Collisio quę est duoꝝ coꝛpoꝝ sonus.

Collinio as. ad lineã rectũ facio. Aug. Coꝛ ruum ꝯdiu prauũ est ⁊ distoꝛtũ nõ põt collimari rectitudine dei.

Collutilo as: penultia c̃ ꝛrepta: fędo dedecoꝛo. Pacu. Neq; famigeratio te honestet et me collutilet si sine dote duxeris.

Colluco as: pe. pro. apud Catonẽ significat ꝓpane syluę ramos decidere officiente lumini.

Colobiũ genus tunicę quo antiqui romanoꝝ vtebanť: sic dictũ q̃ sine manicis esset ac mutilatũ. Nam κολοβον breue mutilatũ truncũ significat.

Colocasia herba in egypto. de qua Palla. Hoc mense colocasia bulbos ponemus. Amãt humidũ locuꝫ pinguẽ maxime irriguũ. Frondere ꝓpe semꝑ possunt si tanꝯ cꝛeta tegumẽtis defendanť a frigoꝛe.

Colocyta: quę a nostris Coloquita agrestis cucurbita ꝑm Diasco. Nec et Colocyntis: idos vel idos sicut legim⁹ li. iiij. Re. Et collegit ex ea colocyntidas agri

Colostrũ ⁊ colostra e: spongiosa lactis densitas a partu prima. Har. Surripuit pastoꝛ quę nondũ stãtib⁹ hedis De prima matrũ lacte colostra damus. Palladius. Colostram vocant pastoꝛes illud exiguũ lactis in quo est spissioꝛ natura. Est ⁊ Colostra moꝛb⁹ quo lactentes tentantur si biduo a partu maternũ lac gustauerint. Qui colostrati dicuntť dẽsato in casei speciẽ lacte. Ideo infantibus nutricis nõ matris lac exhibꝛe conuenit qz matris exitiosum est.

Color dicť id quo aliq̃d coloꝛatur. Et duo sunt principales coloꝛes album. s. ⁊ nigrum. Alij non dicuntur coloꝛes nisi ꝓ participationẽ. Coloꝛes etiã apud rhetoꝛicos dicuntť oꝛnamenta oꝛonis. i. figurę q̃ a gręcis schemata dicuntť. Mã vt scribit Li. sunt actoꝛi vt pictoꝛi coloꝛes ad narrãdũ. Iuue. Dic q̃ntilianę coloꝛẽ Ab hoc noie fiũt cõposita. Concoloꝛ eiusdẽ coloris. Discoloꝛ: versicoloꝛ: diuersi coloris. Decoloꝛ qõ est coloꝛe vitiato. Et habet pe. coꝛreptã.

Colorificus a um: qõ coloꝛem facit.

Coloꝛię vestes sunt quę ex lana non tincta: hoc est natiuo coloꝛe factę sunt.

Coloꝛo pe. pro. coloꝛẽ induco. Cuius contrariũ est decoloꝛo. Sene. Fulmen aut coloꝛat aut decoloꝛat. Decoloꝛatur id cuius coloꝛ vitiatur non mutatur. Coloꝛatur id cuius alia fuit ꝯ sit facies. Inde decoloꝛate manus dicuntur maculosę.

Colpus ⁊ Colphus: sinus appellatur.

Columbus ⁊ colũba in singulari. In plurali magis fęmi: genere vtũtur auctoꝛes. Virg. Pręcipites atra ceu tẽpestatę colũbę. Har. Nec violes teneras pręduro dẽte colũbas. Quidã hoc nomẽ a colẽdo deducũt q̃ lumbos colat. Var. lib. iij. a culminib⁹ q̃ columina. i. culmina villę sũma petat. Mã ꝑpter naturalẽ pauoꝛẽ altę nidulať. Et de domesticis q̃dẽ ⁊ agrestibus colũbi. Palumbes dicũtur tm̃ de syluestrib⁹. Var. Duo genera eaꝝ in peristerotrophio esse solẽt Unum agreste quod habetur in turribus ac culminibus villę a quo appellatę columbę quę ꝑpter timoꝛem naturalem summa loca in tectis captant. Alteꝛum columbarum genus est clementius: quod cibo domestico intra limina pascit̃. Columbę agrestes a coloꝛe Liuię dicuntur quasi liuidę. Domesticę vero cellares. Ex columbo agresti ⁊ columba domestica vel ecõtrario nascit̃ gen⁹ tertiũ colũbarũ q̃ a nostris miscellę dicunť ob duoꝝ generũ cõmixtionem.

Colũbarius q̃ colũbas curat. Var. Ipse ꝑpter pullos q̃s habẽt vtiq; redeunti nisi a coꝛuo occilę: aut ab accipitre interceptę q̃s columbarij solent interficere.

Columbariũ siue colũbaria e. ꝑtię locus vbi habitãt columbę agrestes. Nam domesticarũ quę gręce peristere dicunť peristeriões vocam⁹. Palla. Colũbariũ potest accipere sublimis vna turricula in ꝓtorio ꝓstituta leuigatis ⁊ dealbatis parietibus. Col. lib. ix. Qualia colũbarię tectis superponunť: gręce peristerotrophia colũbaria dicunť. Proꝓriũ tñ colũbariũ loculamentũ in peristerotrophio singulis colũbarũ parib⁹ ꝓparatũ. Var. li. iij. Singulis parib⁹ colũbaria fiũt rotũda in oꝛdine cꝛebꝛa. Columbaria singula esse oportet: vt os habeãt q̃ introire ⁊ exire possint. Columbaria etiã insula est in mari thusco.

Columbare adiectiuũ. Col. lib. ix. Cęterũ cibos iuxta parietem cõueniet spargi: qm̃ fere partes hę columbari carent stercoꝛe. Palladius. Colũbari cellę duo subiecta cubicula fiant.

Columbatim aduerbiũ significat ad similitudinẽ colũbę. Colũbinus a. um. quod est ex columbis. Plyni. Columbinus simus in aqua decoctus.

Coluber penu. coꝛ. serpẽs qui vmbras nemoꝝ incolit. Anguis ⁊ hydrus qui in aqua: serpens q̃ in terra serpit: draco tẽpli: sed sępe confunduntť. Mier. ad ꝑfidiũ de colubꝛo scribit. Coluber ad bibendum veniens in aqua venenũ deponit: ne eũ venenũ aqua cõcretũ occidat nudũ boiez timet vestitũ ꝑsequit̃ caput tñ suũ celat vbi scit esse moꝛtẽ suã. Serpẽs q̃dẽ si semel calamo pcutiať mouit̃. Sin vero iterũ percutiať confirmatur. Brumali tempoꝛe infirmioꝛ efficit̃ ⁊ a soꝛi cibus vincit̃. Igit̃ ante hyemẽ circa se colligit segetes vt illi sibi escam ꝑbeant.

Columis ⁊ incolumis pe. coꝛ. vtrunq; sumitur ꝓ sano Plau. in Tri. Neq; ita vt sit data columen te sistere illi ⁊ detraxisse autumẽt. Ci. li. j. ad Uerẽ. Casu ⁊ foꝛtuitu nauis in poꝛtũ incolumis delata est. Hinc columitas ⁊ incolumitas ꝓ salute. Idẽ Treba. Itaq; si quis erit mihi aditus de tuis foꝛtunis. i. de tua columitate in qua sunt oĩnia agenda. Et lib. iij. ad Uerẽ. Dicebant nullã vtiloꝛẽ esse incolumitate.

Columen penul. coꝛ. Ter. in Phoꝛ. Eho bone custos salue columẽ nostrę familię cui cõmendaui filiã hinc abiens meã. Ubi Do. Columẽ fame sustentio vl̃ decus vñ columbę dictę. Plau. in Cas. Sed eccũ egrediť senati columẽ ꝑfidiũ populi.

Columnę dictę sunt q̃ culmina sustineant. Hinc intercolumniũ: quod est spatiũ inter colũnas. Cic. lib. iiij. ad Uerẽ. Aedes intercolũniũ angulũ foꝛnicẽ. Colũnarũ tria sunt genera. Teretes: quadrãgulę: striatę. Quę supponunť colũnis Epistylia: hoc ẽ capitella. Quę supponunť bases siue spirę dicunť. Scidũ aut coꝛe. Quin. Antiqui columã dicebãt detracta n. lra ꝓ columna. Tñ ꝓ diminutionẽ columella dꝛ pro colũnella. Apõ veteres serui maioꝛes in familia dicti sunt columelle vel a colũna vel columine sicut columen familię apud Plau. et Teren.

Columnę Herculis duę esse perhibentur in occidẽte. qz ex oceano mare nostrum intrantibus duo mõtes occurrũt quoꝝ alter in africa abylam vocant alterũ in europa Calpẽ. Hos quodam iunctos perpetuo

ſugo fuiſſe finxerunt: ſed Herculem diremiſſe colles. aliqui tñ hos mōtes p̄ocul ſpectacutibus geminas columnas videri dicunt. Alij dicunt columnas Herculis in gaditana inſula fuiſſe ex ere octo cubitorū ad quas ꝓficiſci ſolebant qui nauigationez abſoluiſſent tanq̄ Hercului ſacra facientes.

Colūna regia ciuitas in Bruttio: vt eſt apud Pompo. Hunc locum greci ſtylida vocāt. i. colūnellā. Ea turricule modo erecta ex aduerſo turrē in pelozo ſitā reſpicit: hodieq̄ a multis appellatur Stylarion.

Columella pc. p̄o. nomen auctoris qui de agricultura tam verſu q̄ p̄oſa eloquētiſſime ſcripſit. Quo nomine ſignificatur maioz ſeruus in familia: et videtur diminutiuū a colūna.

Columellares dentes a Pli. dicti ſunt in equis. Var. lib. ij. de re ruſt. Incipiētes quartū agere annū itidez eȳciunt z totidem eȳciūt p̄oximos coz quos amiſerunt z incipiūt naſci quos vocant columellares.

Collabefactari teſtula ſignificat eȳci ex vrbe per ſignateſtarum.

Colurnus a um: dicit quod eſt ex materia corȳli.

Coma e. breuis capillorum ornatus απο του κοπτειν quod eſt incidere: ſicut apud latinos a cedendo ceſaries.

Comare eſt longiorem comā habere. Bel. Equum fuiſſe dicunt magnitudine inuſtrata: ceruice arduā: colore phenicео: flaua z cōmanti iuba. Hinc comatus ſicut a capillo capillatus. Hinc datum eſt nomen gallię comatę. Per tranſlationē etiā de arboribus herbiſq̄ dicitur. Virg. lib. iiij. Georg. Nec ſero comantem narciſſum. i. flozem habentem.

Comata gallia: omnis tranſalpina gallia vno nomine dicta eſt que in tria populoz genera diuiſa eſt. Belgica: celtica z aquitanica. Dicta comata a coma: qz natio illa erat intonſa. Pli. lib. ix. In capite cunctorū animaliū homini plurimo pilus: iā q̄dez ꝓmiſcue maribus ac fęminis apud intōſas vtiq̄ gentes atq̄ etiā noia ex eo capillatis alpium incolis gallię comatę.

Comatulus penul. coz. diminutiuū a comatus. Unde Piero. comatulos pueros dixit.

Comma atis per duplex mm. latine inciſio απο του κοπτω incido genus diſtinctionis quādo poſt duos vel tres pedes ſupereſt ſyllaba que partez terminet orationis: vt Arma virumq̄ cano troię. Hñ vero poſt duos pedes nihil remanet colon dicit: vt apud Hoza. Terruit vrbē. Quę tñ noia apud oratoꝛes indifferēter ponunt qui integrā ſententiā peridion appellant: vt nihil tibi ꝓfuit nocturnū p̄ſidiū palatij. nihil vrbis vigilię: nihil timoꝛ populi: nihil cōcurſus omniū bonoꝛum: partes autē cola z commata vocāt vt apud Apoſtolū. Suſtinetis em̄ ſi quis vos in ſeruitutem redigit: ſi quis deuoꝛat: ſi quis accipit: ſi q̄s in faciem vos cedit.

Comata paſtoꝛis nomen apud Theocritum.

Como is pſi ptum: ſignificat compono orno qm̄ in capillo plurimū homini ornatus ſit. Ouidi⁹ lib. ij. de amo. Comere ſed ſolas digna cipaſſi deas. Tereñ. Dum moliunt: duz comant annus eſt. Hinc compt⁹ a um: ornatus politus a quo diminutiuū cōptulus.

Comptus us ꝓ ornatu. Do. in Eu. Tereñ. Vt eo magis hęc amanda ſit q̄ naturę beneficio non factis cōꝛtibus: aut iudustria facta eſt pulchꝛa.

Comptū genus libaminis q̄ farina ꝓſperſa faciebāt.

Comarus penultima coꝛrepta arbutus z genus mozi: grece κομαροσ.

Comagena penultima p̄ducta regio ſyrię: que p̄opius adiacet Amano monti. Unde comagenum medicamentū dictum quod fit ex adipe anſerum cū cinnamo caſia pipere albo et herba que comagene vocatur vtiliſſimū ad multos moꝛbos.

Comes dicit qui ſequēdo aliquē ſe maioꝛē comitatur. Lice. Non comitē ſed ſe ducem ꝓbuit. Socius par eſt. Ponit tñ q̄nq̄ comes p̄o ſocio. Idē ad Heren. Qui cū ante lucē ſurrexiſſet comitē ſuū inclinauit. Et antea dixit. Et ſecū aliquantū nūerū ſerentem eſt comitatus. Comes quoq̄ qui vtcunq̄ alterius ſequit ductum. Socius plerunq̄ in negocīs ſerūſq̄ rebus z fortunę arbitrio ſubiectis. Sodalis in leuioꝛibus ac ſepe voluptuoſis. Cic. Epulabar modice cū ſodalibus. Et ſodales ſunt eiuſdē collegij. Hñ Lice. Mozbanū queſtoꝛē ſuū appellat ſodalē. Comes vero ꝓ dignitate gene. cō. eſt: q̄uis apud vulgus comitiſſa dicat. Unde ab Amiano largitionū comes dictus ē qui p̄erat largitiōibus imperatoꝛiꝰ. Alij ꝓ dignitate comarchū vſurpant.

Comitoꝛ penul. coꝛ. deponēs a comes ſit. Et eſt ꝓ minoꝛū erga maioꝛes. Quod z comito as. actiuum ꝺz. Ouiꝺ. lib. ij. de pon. Quē pia nobiſcū ꝓles comitauit eunte. Et lib. iiij. me. Noſtraq̄ adulantes comitāt veſtigia donec. Eſt z comitoꝛ paſſiuū.

Comitatus actiue z paſſiue accipitur. Actiue. Plyni. Quicūq̄ eū comitati fuerant. Paſſiue. Cic. lib. ij. in Cati. Illud etiā moleſte q̄ ex vrbe parū comitatus exierit. Virg. Ipſe vno gradiē comitatus achate. Idē in ſignificatiōe paſſiua incomitatus poſuit cum ait. Sepius andromache ferre incomitata ſolebat.

Comitatus us. p̄o comite. Sal. Cicero per legatos cuncta edoctus. L. Valerio Flacco. Cn. ꝓmptino ſ̄toꝛibus imperat vt in ponte Miluio p̄ inſidias alobꝛogū comitatus deꝓhendāt.

Comis: benignus facilis z ſuauis qui errāti comiter monſtrat viam: benigneq̄ nō grauate alijs inſeruit. Hinc comitas humanitas z moꝛū ſuauitas. Comiter ſuauiter manſuete.

Cometes penul. p̄o. gene. maſcu. crinitus ꝺz. Eſt em̄ ſtella crinita. Lu. lib. j. Ignota obſcure viderūt ſidera noctes: Ardētemq̄ polū flāmis cęloq̄ volantes Obliquas per inane faces: crinēq̄ timēdi Syderis z terris mutantē regna cometen.

Comitium: cōuēctus populi: qō fiebat quādo magiſtratus creabant a ſimulitando ſic appellatū. Differtq̄ a cōcilio: q̄ comitiū ſit cū vniuerſus populꝰ conuenit. Concilium cū populi pars. Fuerūt autē comitia cōſularia/ p̄toꝛia/ ḡſtoꝛia/ tribunitia/ ędilitia: et omniū demq̄ magiſtratuū qui ſuffragiꝭ ꝓſularibꝰ crearentur. Ille em̄ cognitiōes populi ad creādos magiſtratus z ad leges ferendas dicebant comitia: quoꝝ alia calata: alia centuriata: alia curiata. Calata comitia vocabant: q̄ p̄o collegio pontificū haberi ſolebant: aut regis: aut flaminū inaugurandoꝝ cauſa. Curiata q̄ ex curijs. i. tribubus q̄. xxx. erāt/ z ex cenſu z ętate per lictoꝛē curiarū ꝓcalari. i. cōuocari ſolebāt. Centuriata q̄ habebant in creādis cōſulibus cū cēturiatim. i. per ſingulas cēturias calculus vnꝰ ꝓ ſuffragio ferebaē. Et hęc per comicinē ex regionibus et locis conſtabant. Diony. lib. vij. hiſt. ſcribit. In comitijs curiatis omnē poteſtatē creandi magiſtratus fuiſſe penes populū. In cēturiat⁊ penes ditites. Comitiū noie vt inq̄t Bel. intelligit locus coēūdi qui ꝓ Aſconij ſentēcia in foꝛo ꝓpe ſenatū erat: quo equitibꝰ romanis populoq̄ ro. licebat coire: ibiq̄ ſtās populus ſuffragia ferebat. Lice. p̄o Sex. Cū foꝛo comitium curiā multa de nocte armat⁊ hoibꝰ ac ſeruis pleroſq̄ occupauiſſent impetū faciūt in Fabriciū. Tempus comitioꝝ habendoꝝ id erat qō augures deſignabāt. Comitia ꝓ hoibꝰ. Cic. ibi poſuit. Uenio ad comitia ſiue magiſtratuū ſiue legum.

Comitiatus. tus. dicitur ipſa comitialis congregatio: Comitialis z hoc comitiale: qō ad comitiū ꝓtinet: vt dies comitialis q̄ comitijs gerēdis aptus ſiue dicat⁊

est: quo cum populo agi licebat: vt inquit Macro. ⁊ quo popul⁹ romanus cōuenire solebat ad suffragiū ferendū. Cice. ad Quin. fratrē. Cōsecuti sunt dies comitiales: per quos senatus haberi nō poterat. Liui⁹ lib. xxv. Dictator primo comitiali die creauit cōsules Ioue autem tonante aut fulgurante comitia populi habere nefas erat.

Comessationes proprie dicuntur cibi potusq; qui post cenā ex luxu sumunt sicut merenda cibus qui ante cenā sumitur: ⁊ ientaculū ante prandiū. Comessari em̄ est post cenā epulari. Sue. in Domi. Cōtinuabat frequēter ⁊ large sed pene raptim certe nō vltra solis occasum nec vt postea comessaret. Idē. in Vitel. Epulas trifariā semp: interdū quadrifariā dispertiebat in ientacula prandia cenas et comessationes. Li. lib. xl. refert. Demetriū post cenam qua sodales acceperat dixisse. Quin comessatum ad fratrē imus? Interduz comessatiōes generali vocabulo epulatiōes cōpotationesq; cū luxuria ⁊ crapula quacūq; hora veluti voragines mensarū dicunt. Unde comessabūdus Alexandri magni exercit⁹ dicit⁹ a Curtio quasi indulgēs preter modū. pdigis epulis. Apud Arist. accipiunt tanq; sint cōuiuia ex collatione symbolisq; cōfecta: q̄ Lacedemoniū phiditia: cretes andria nuncupauerūt Uā ait lib. ij. pol. Comessationes phiditia nomināt lacedemonij: apud quos vnusq; cōferre habet et si sunt pauprimi. Qui vō comessationuz esse principes nequeunt hi ad reip. gubernationē nō admittuntur. Ideo aūt phiditia dicunt: qz. ſ. phidias. ſ. amicitię et humanitatis ea sint. Λ pro λ accipiendo: siue q̄ ita ꝓsueſcerēt ad psimoniā q̄ greece dicit φειδω. Andria vō cretēses dixerunt quasi virilia ex eo q̄ viri adultę etatis ad ea vocabant: habetq; hoc nomē primā. p. Mar. Nō albana mihi sit comessatio tāti. Dicta comessatio a vicis quos greci κωμους vocāt: ⁊ ęsum supino. Ueteres em̄ vicis habitātes anteq; oppida conderent aliį alios causa victus inuitabāt.

Comū ciuitas gallię cisalpinę iurta larium lacum: hęc mediocris erat colonia trans paduz. Sed Pōpeius post scipio ac postmodū diuus Cęsar eam auxerunt. Hinc comenses sed comani dicti sunt ciues ⁊ cumei ab cume arum quoniā Cume arum ciuitas cāpanię condita ab his qui ex chalcide vrbe euboeę venerūt. Hęc ab vndis nomen traxit. Nam ϛοκυμα vndā ſignificat υ aūt latini in u cōuertūt vt hyrrhia burrhia Inde cumani ⁊ cumei q̄uis ⁊ cumei et cumani etiaz dicant a cuma ciuitate colicoz maxima et optima et oīm fere metropolis quas numero. xxx. fuisse tradūt et quarū pars maxima corruit: A qua vt quidā aiūt cumea sibylla dicta est. Et ex hac ortus Euphorus vir sine cōtrouersia clarus et Isocrati oratori familiaris et historię cōscriptor: sed ante ipsum non tā ex hac vrbe Hesiodus poeta qui patrē suū relicta eolicis cuma in Boetiā migrasse dicit Plutar. q̄q; in symposijs multa ⁊ Suidas ησιοδος κυμαιος προσ δε κομισθεισ υπο του πατροσ Διου και μη ϛροσ πυκι.μιδησ εσ ασκρησ βοιωτιασ ⁊ ipe met Hesiod⁹ de se ita scribit. de patre suo: q̄ κυμην αιολιδα προλιπων εγ νηι μελαιηι ουκαφε/ ροσ φευγωιου δε πλουτον τε καιολβον αλ λα κακην περιηρ τερψεσβαρεσι διδωσιν ασ σαον δε αργχελικωιοσ οικουρικω μη ασ κρη χεμα κακη θερει δε αργαλεη ου δεπο/ τεθλη.

Commalasso as. Uide in dictione Malasso.

Cōmendo as: ex cō ⁊ mando: tribus construi solet modis. Nam q̄q; actiū tantū habet. Vale. max. lib. v. Quapropter nō ludicrā artē cōmēdauit. Q̄q; vltra actiū ꝓstruit cū alio actō mediante apud ⁊ hmōi. vt Cōmēdauit te apud pretorem. Et sic sumit̄ p laudo. Q̄q; post actiū iungit̄ datiu⁹: ⁊ significat q̄si charū quid cōmitto: sed non recedit a significatione laudo. Semp em̄ sit cū charitate ⁊ laude ei⁹ qui cōmēdat. Pla. Quali ne amico mea comendaui bona? Probo ⁊ fideli ⁊ fido. Cice. Petis a me vt te diligentissime bibulo cōmendem.

Cōmendatitius a. um. qđ cōmendari solet: vel id quo quis vel qđ cōmendari solet. Cice. Et si statuerā nullas ad te lras mittere nisi cōmendatitias.

Cōmentaculū inquit Fes. virga qua in sacris vtebant ad sacrificia pgētes vt a se obuios hoies amouerēt.

Cōmentari frequētatiuū est a cōminiſco: ⁊ significat cogitare/agitare/tractare/mentionē facere/disputare. Cic. in Lel. Cum in hortos. D. Bruti cōmentādi causa vt assolet venissemus: hoc est tractandi vel disputandi. Idē. Quę potest esse in vitio cōmētatio. i. cogitatio. Interdū significat fingere. Interdum cōmentarium scribere.

Commentū expositio: a con ⁊ mēte quidā cōpositum ⁊ deductū volunt cū sit cōmonitio mētis. Aliquādo accipitur p fictione: et tunc a cōminiſco: fit. Teren. Cōmentū non placet.

Cōmentitius a. um. significat partim fictū ⁊ ad tēpus cōmētū ⁊ excogitatū: ptim nouū. Au. li. iiii. de ci. dei. Uidetis ne igit̄ vt a philicis reb⁹ bene atq; vtiliter inuentis nō sit tracta ad cōmentitios ⁊ fictos deos.

Cōminiſco: a con ⁊ mente dictum est cum fingunt in mente quę non sunt: seu magis a con ⁊ miniſco: vñ ⁊ reminiſco: qđ est cū quę tenuit mēs a memoria cogitādo repetunt. Significatq; cōminiſci dicere fingere disputare tractare. Terē. in Hecy. Aliquid tuliſſe cōminiſcent̄ mali.

Cōmentariū cōmentarius ⁊ cōmentarij plurali nūero. p vna eademq; significatione sumuntur. ſ. pro libris in quib⁹ late diffuseq; res sed breui⁹ q̄ poterāt explicant cū in his simpliciter ⁊ quasi p capita describūt. Li. in Bruto. Nō est oratio sed q̄si capita rerū ⁊ orationis cōmentariū paulo pleni⁹. Sic Cęsar ⁊ cōmētarij dicunt in quib⁹ ad exequendā historiā alijs videt materiā subiecisse. Unde Sen. li. iij. decla. Sine cōmentario nūq; dixit Seuerus Cassius: nec hoc commētario pretentus erat in q̄ nudę res ponunt. Hi aūt si singuli fuerint cōmentarij vel cōmentari⁹ vel liber dicitur: sed si ex multis lōgisq; tractatibus breuiora coaceruentur cōpendia: cōmentarij etiā dici possūt: vel primus ⁊ secundus cōmentari⁹. Dicit etiā commentarius vel cōmentariū vl cōmentaria p auctoz expositione. Bel. Est adeo probi grāmatici cōmentarius satis curiose factus. Et iterū. Nōnulli grāmatici qui cōmētaria in Uirg. cōposuerūt. Idē. Hoster Taurus in primo commentarioz quos in gorgiam Platonis cōposuit scriptū reliquit. Quidam etiam hmōi cōmentū vocauerunt. Preterea cōmentarius q̄q; dr cōmentator: hoc ē qui cōmentariū siue commentū cōposuit. Ser. super primo ge. Superfluam mouent questionē cōmentarij. A comentariū fit diminutiuū cōmentariolum.

Cōmeo as. ex con ⁊ meo: q̄q; alij a con ⁊ eo is cōponi velint. Uā remeare p redire. Est aūt cōmeare vltro citroq; ire. Inde cōmeatus dari dr. i. tēpus quo ire ⁊ redire cōmode possit. Et cōmeare est ire seu se conferre. Lact. li. iij. Quid ergo interfuit quo aio philosophus ad meretricē famosissimā cōmearet. Terē. in Hecy. Hic raro in vrbē cōmeat.

Cōmeatus us. licentia siue qđ dicitur saluus cōduct⁹ quē dat imperator militi: p̄posit⁹ inferiori eundi quo velit ad p̄scriptū diem reuersuro. Cic. ad Herē. Ille q̄ ad diē cōmeat⁹ nō venit q eū aque intercluſissent. Liu. lib. xxiij. Magna pars sine cōmeatib⁹ vilabebat. Aliq̄n accipit p cibarijs ad alimoniā exercitus

et reip. aut multitudinis alicuius vel etiã priuatim. Sal. Si vincimus oia nobis tuta erũt: cõmeat' abũ de. Li. p lege Manilia. Jã cõmeatu ⁊ priuato ⁊ publico prohibemur.

Cõmemoro pe. cor. cõmonefacio: in memoriã reduco Li. in Cato. Pythagoreorũq; more exercẽdę memorię grã qd quoq; die dixerim audiuerim egerim: cõmemoro vesperi. Hiero. in ecclesiastico gtõ iunxit. Sed in die tribulatiõis cõmemorabit tui. Et cõmemorare dicere/recitare/narrare. Lice. Quę nã sit istius veteris quã cõmemoras academico ⁊ de finib⁹ bono ⁊ peripatetico ⁊ sententia? Tereñ. in Phor. Quid ego nũc in ea cõmemorẽ Demipho sigillatim qualis ego in hunc fuerim.

Cõmeto as: pe. cor. cõmeo hoc est me cõfero. Meuius Cũ ad lupã nostrã tam multi cõmetant lupi.

Cõmereo: totus vel in totũ tristor. Plau. in Epi. Nescio edepol quid tu timidus es: trepidas epidice ita voltũ videor videre cõmeruisse.

Cõmereo cõmitto. Tereñ. in Phor. Si senserit te timidũ pater: arbitrabit cõmeruisse culpã. Et cõmerere est meritare sed in malũ. Idem in Hecy. Quę nunq; quicq; erga me cõmerita est qõ nollẽ: ⁊ sępe qõ vellẽ meritã scio. Do. Hereri bona cõmereri dicũ mala

Cõmilitones dicũtur qui simul sunt in militia.

Cõmilitiũ ipsa belli societas. Sue. in Cesa. Nec milites suos pro cõcione sed blandior: nõie cõmilitones appellabat tanq; ipse vnus esset ex numero militũ. Ita eñ dicunt cõmilitones sicut ⁊ cõdiscipuli. Justi. lib. v. Deinde cogitatiões legũ sacrarũ tũ vetusti per tot bella cõmilitũ orat misereat ciuiũ exulum.

Comminus penultima correpta significat statim: sine intermissione. Virg. lib. j. Geor. Quid dicã iacto ꝺ semine cõminus aruo. Cõminus etiaz a loco propin quo. Vide in Eminus.

Cõmitto is: aliorum fidei trado. Tereñ. Quem lupo cõmisisti. Quãdoq; cõmittere est iniungere aliquid faciendũ et quasi cõmendare: vt Rex mihi hoc negocium cõmisit. Quandoq; peccare. Unde cõmissa dicuntur peccata. Asco. Cõmissa dicunt facta cõtra voluntatẽ cõditoris. Quãdoq; sociare cõiungere. Vir. Delphinuz caudas vtero cõmissa luporũ. Quãdoq; donare relinquere. Cice. in Ver. acti. ij. Js calũniatores ex sinu opposuit qui illam hereditatem veneri Ericinę cõmissam esse dicerẽt. Quãdoq; facere. Sal. Sempronia quę multa sępe virilis audacię cõmiserat Quãdoq; incipere. Vir. lib. v. Et tuba cõmissos medio canit aggere ludos. Sal. Quib⁹ dictis mox prędiũ cõmisere. Añq; potestatem dare seu permittere ⁊ causam prębere: ⁊ in malã partẽ. Sed hoc ꝑcedẽte negatione ⁊ sequẽte: vt vel quãobrẽ. Terẽ. in Hecy. Munꝰ tam dices cõmode vt terguz meũ tuã in fidẽ cõmittã. Cice. Nihil tibi esse cõmittendũ cõsiderare debes quãobrẽ eoz quos laudas te nõ similimũ prębeas. Aliq; etiã sine negatione. Idẽ lib. ij. offi. Periculosum ipsi est: tum etiã sordidũ ad famã cõmittere vt accusator nominet. Quandoq; cõparare ⁊ in cõtentionẽ deducere cõsligere. Sue. in Cali. Nec cessauit ex eo criminari alterũ alteri: atq; inter se omes cõmittere. i. in certamẽ mittere. Hiero. lib. ij. mach. Rex cõmisit cuz iuda ⁊ superatus est. Propzie tñ ratione prępositionis con: significat simul mittere: siue simul iungere. Bel. Bozdiũ nomen est vrbis quã sangarius amnis interfluit magna ex parte cingitur fluctibus speciẽ insulę prębet: ac nisi tenue discrimẽ obiiceret maria quę nunc diuidit cõmitteret.

Cõmissarię ĩ curię ꝙles sunt tabularũ ⁊ aliarũ rerum.

Commitile compositum.

Cõmitigo as pe. cor. significat tũdẽdo depmo atq; depono. Tereñ. in Eu. Tibi vtinam commitigari vidęam sandalio caput.

Commodũ penulti. cor re. fit a modo: ⁊ significat vtile emolumentũ. Cuius cõtrariũ est Jncõmodũ. p damno. Li. lib. ij. ad Heren. Causa est ꝙ induxit eũ cõmodorum spe: aut incõmodorũ vitatione. Et infra. Hic accusator in spe cõmodi cupiditatẽ ostendet aduersarij: in vitatione incommodi formidinem augebit. Añq; cõmodũ ꝺ bonũ aptum cõueniensq; quasi cũ modo ⁊ ratione: incõmodũ malũ ineptũ atq; incõueniens. Sic cõmoditas ⁊ incõmoditas: cõmode ⁊ incõmode sumi possunt. Ter. in An. Sępe incõmoditas deniq; huc omnis redit si euenerit qõ dũ ꝓhibeãt dissensio. Et si corrigat ãt cõmoditates vide Prin/cipio amico filiũ restitueris: tibi generũ firmũ: ⁊ filię inuenies virũ. Aliqñ vtrouis modo accipi possunt: vt apud eundẽ in Hecy. Multa ex quo fuerint commoda: eius incõmoda ęquũ est ferre.

Commodus a. um. quod est vtile: siue aptum: a quo fit accõmodus ⁊ incõmodus. Amb. lib. Hexa. Mã qui leuibus accõmodus est: fit incõmodus grauioribus elementis. Ter. in An. Ego cõmodiorem hominem ⁊c. Cor. Celsus. Sz inter omia maxime cõmodũ est modice exerceri. Plau. in Sti. diminutiuo vsus est. Pro opibus nostris satis cõmodule nucibus fabulis siculis. Jnuenit etiã cõmodum aduerbium: ⁊ significat iam. Apul. Cõmodũ limen euaserant ⁊ fozes ad ꝓstinũ statũ integre resurgũt. Idem. Intuli me cũq; accusantẽ exiguo ad modũ grabatulo et cõmodũ egnare incipientẽ inuenio.

Commodo as. penul. cor. vtile ⁊ cõmodũ facio: seu cõmoditatem prębeo. Cice. ad filium. Cui ego quibuscũq; rebus potero libentissime cõmodabo: sicut econtrario incõmodo: molestus sum ⁊ noceo significat. Ter. in an. Magis adeo vt mihi incõmodet ꝙ vt obsequatur gnato. Cice. Cesari. Quicũd ei cõmodauerẽ erit mihi gratum. Et cõmodare est mutuo dare: hoc est alicuius rei vsum ad tẽpus concedere. Cice. Mando et accipiendo mutuandisq; facultatibus ac cõmodãdis nulla re egemus. Nec rei tantũ mobilis cõmodatio dicitur: vt Ulpia. existimauit: sed etiã soli. Plau. Cum ędes pauperi cõmodasset. Li. lib. iiij. ad Herẽ. Sit quidã ędes maximas ad nuptias cõmodasse. Et licet vt multi asserũt cõmodenẽ ꝙ reddunẽ eadẽ nũero ⁊ specie vt vestis equus liber: mutenẽ ꝙ nõ reddũtur eadẽ nũero: sed specie: vt vinũ frumẽtũ nummi. Cice. tũ in Ver. acti. v). Cõmodari vsus est ad ea ꝙ reddunẽ similia. Sit eñ. Et publice cõmodasti non sine magno quidẽ ꝓuinciq; sicilię detrimento tritici modios seraginta. Sumiẽ nõnunq; simpliciter ꝓ impendere. Vicr. de diuo Antonio. Auditioni etiã scripturarũ ita studiũ cõmodabat: vt nũq; ex eius aia laberetur. Hinc fit accõmodo.

Cõmodariꝰ: siue cõmodo onis. qui cõmodatũ accepit.

Comędia cũ ę diphthon. απο τησ κωμισ. i. a vico ⁊ ωδη cantilena genus poematis: quod in initio in vicis iuuenes questus gratia cantare soliti essent crebzo cõuenientes. Comędia eo confecta credit vt affectus nros moderemur in alienis ꝓsonis. Expressamq; imaginem nostrã vitę quotidianę videremus. Est aũt poema in quo humiles fere personę inducuntur ⁊ amores virginũq; raptus describunt Huius nois pe. cor. apud latinos. Suidas. κωμωδιαι υβρεισ διασυρμοι εμπεγματα και κωμωδοσοται υταιπιον.

Comedus: qui representat comedias sicut Caliopius. Comicus qui cõponit: vt Terentius.

Comedice aduerbiũ significat mãsuete/suauiter/ sicut tragedice crudeliter. Plau. Euge obstitisti et dulce et comedice.

Comedior aris. significat ridicule ac loq̃citer loquor.

Cōmoueo es: penul. co?re. pturbo. Tereñ. Cōmoueo hominē. Interdū significat a ꝓpositō deflecto: ꝛ qō volo ꝑsuadeo. Cice. Nisi sumus senatū cōmemoratione tuę volūtatis erga illū cōmouere. Interdū ledere. Col. lib. ij. Ne in radicē maioꝛe nixu vomis impactꝰ colla cōmoueat. Interdū recedere. Cic. Tyro. Tu ꝛ cura vt valeas: ꝛ te istinc ne temere cōmoueas.

Cōmunis ex con ꝛ munis qō est munus quasi cūmune re: sicut imunis sine munere. Ille autē cōmunis dicit̄ qui omniū est quasi omnibus cōsentiēs: a quo cōmunitas et aduerbium cōmuniter: ꝓ quibus veteres munitas et muniter vsurpauerunt. Siquidem apud veteres munes et munifici nō a largitione quę ignota erat dicebañ: sed ita apellabañ consentiētes ad ea quę amici vellent. Pacu. Nam quia tam largitio mītis ignota erat munificus nemo putabat̄ nisi pariter volens. Lucil. Munifici comesq; amicis nostris videamur viri. Dicimus aūt hoc est cōmune omniū et omniū. Et hoc ē cōmune mihi: tecū vel cū ceteris

Cōmunico as: pe. co?. ex con ꝛ munico cōpositum est. Munico autē a munis fit. Et est cōmunicare participare: qñ qō est aut esse potest priuatim fit vniuersoꝝ Sal. Alienū suis rationibus existimans videri causam ciuiū cū seruis fugitiuis cōmunicasse. Per trāslationē significat coinquinare: vt est. Oō ꝓcedit ex oꝛe hoc cōmunicat hominē. Nam populus iudeoꝝ partē dei se esse factitās cōmunes cibos vocat quibꝰ oēs vruntur hoies: vt suillā carnem ostreas lepoꝛes ꝛ huiusmodi animātia quę vngulas nō findunt nec ruminant nec squamosa in piscibus sunt. Unde in actibus apostolicis scribitur. Oō deus sanctificauit: tu cōmune ne dixeris. Cōmune ergo qō ceteris hoibus patꝝ et q̄si nō est de parte dei ꝓ in mūdo dicit̄.

Cōmuto as pe. ꝓ?. simul vel cōtra: vel totū simul muto: qō fit cū vna res ꝓ alia datur. Et ille cōmutat qui alteri qō habet concedit: vt aliud quippiā assequatur Ambꝛosius. Raro q̄uis excelsa virtus futuris commutat p̄sentia. Cōmutare autē verba est altercari et iurgia habere. Tereñ. in An. Munq̄ hodie tecū cōmutaturū patrē vnū esse verbū. Et cōmutare verba est ꝓ bonis dictis mala ingerere. i. iracundia in maledicta compelli.

Cōpago et cōpages pe. ꝓ?. vtroq; mō ꝓ cōiunctione ꝛ cōpositione. Sui. Atq; ita disparibus calamis cōpagine cere: Inter se iunctis nomen tenuisse puellę. Pacu. Saluete geminę mei cōpages sanguinis.

Compagino as pe. co?. cōiungo copulo: q̄ pagines simul iunguñ. Aug. Ut autē simus mēbꝛa eius: vnitas nos compaginauit.

Compar idē est qō par. Li. Cōparē cladē ad egetis insulas carthaginensiū ꝓelio nauali acceptā qua fracti sicilia ac sardinia cessere. Cōpar etiā dicitur socꝰ seu equalis. Hiero. li. ij. Re. Appꝛebēsoq; vnusquisq; capite cōparis sui desiit gladiū in latus cōtrarij ꝛ ceciderūt simul. Rhetoꝛes compar id esse dicunt qō duabus aut pluribus sententijs bꝛeuibus et inter se paribus exigitur.

Comparo as pe. co?. significat adequo. Tereñ. in Eu. Hah ne comparandus hic quidem ad illū est. Item Constituo adapto. Amb. lib. j. offi. Ita te cōpara vt quasi puer iniuriā non teneas: malitiā non exerceas. Itē ꝓparo. Li. in Uer. acti. ij. Ut erat inter suos copiosus conuiuiū comparabat. Item Do. Idem ibi. Et omni gemitu ac doloꝛe certa merces cōparabat. Item socio coniungo. Plau. in Ast. Prehende auriculis cōpar labella labellis. Item compono machinoꝛ. Sise. li. iiij. hist. Eos qui hoc malū publicū clandestinis cōsilijs comparauerint. Et comparare emere: licet Hiero. cōtra Rusi. inuenire neget. Sed nemo est qui iniuria non aliquando labatur: vt verū sit quod Hoꝛa. inquit. Quādoq; bonus dormitat Homerus. Cato de re rust. Prediū cū comparare cogitabis sic in animo habeto. Liui. li. ij. Annonę in pꝛimis habita cura ꝛ ad frumentum comparandū missi alij in volscos: alij cumas.

Comparatiuus a. um. quod adequat. Uñ dicimus cōparatiuū gradū: cuius ꝓpriū est superare positiuum in ea qualitate quam obtinet: licet qñq; ꝓ positio ponatur. Fit aūt cōparatio vt docet Pris. ad vnum vel ad plures tam sui generis q̄ alieni q̄uis greci bonoꝛis causa suę gentis magis q̄ ratione veritatis dicāt nō posse ad mītos sui generis fieri cōparationē. Sta. lib. viij. Th. Sed pectoꝛa flectas ꝛ melioꝛ sis queso deis. Val. maꝛ. li. iiij. Idē sensit. Fabricus Lycinius honoꝛibus ꝛ auctoꝛitate omni ciue tēpoꝛibꝰ suis maioꝛ. Et lib. vj. Tertiū te importunioꝛē supioꝛibus habere cepimus rectoꝛē. Cōparatiua ꝛ superlatiua q̄ a ꝓpositionibus veniunt ꝓter suam cōstructionē ablatiui ꝛ genitiui aliquādo actō iūgunt. Cice. ad Octa. Propius vrbē. Sal. Proximi hispaniā mauri sunt.

Compasco is. simul pasco. Unde cōpascuus ager qui relictus est ad pascendū cōmuniter vicinis.

Compesco is. compescui quasi eodē pascuo cōtineo.

Compedes penul. co?. a singulari compes quod non est in vsu vinculi genus est cuius arctura rei custodiunt: a compedio is. qō ex con ꝛ pedio componitur. Et est tam mascu. q̄ femi. generis. Hiero. in Hiere. Aggrauauit cōpedem meum.

Comitialis homo qui comitiali moꝛbo laboꝛat. Ply. Fel testudinum naribus illitum comitiales erigit attollitq;. Dicꝰ comitialis q̄ comitia vitiare diceret. Interrū pebāt̄ eñ comitia quo die aliquis ꝓcidisset. Cato. Quod comitia ꝓhibere solet nec id quidem mihi vitiū fuit. Serenꝰ. Est subiti species moꝛbi cui nomen ab illo. Q̄ fieri nobis suffragia iusta recuset. Sepe etenim membꝛis acri languoꝛe caducis. Concilium populi labes hoꝛrenda diremit. Ipse deus memoꝛat dubię per tēpoꝛa lunę Cōceptu talis quem sepe ruina ꝓfudit. Hic moꝛbus alio noie dicitur Sacer moꝛbus maioꝛ ꝓpter grauitatem: quoniā homo subito concidit: ꝛ spumę oꝛe mouētur. Docet etiam Aristoteles hunc moꝛbu a pꝛiscis herculeum fuisse nominatum. quia Hercules eo laboꝛasse ferturꝫ idq; ex atra bile pleriscq; cōsistere tradit. Plato ꝛ Apuleius nū cuparunt: q̄ animi partē rationalē que longę sanctissima esse videt̄. Greci epilesiam vocāt hoc est contractionē. Contrahunt̄ eñ hoc moꝛbo nerui. Ply. Folia heliotropij ꝛtractionibus medent̄: etiā si id comitialiter accidat. i. etiā si contractiones fiant ex moꝛbo comitiali. Vulgo caducꝰ oꝛ q̄ cadere facit. Plau. tamē comitiales hoies in penulo appellat litigiosos q̄ in comitio ꝓter lites q̄si habitare dicūtur inquietantes tribunal ꝓtoris: qui si nihil est litiū: lites serūt. Hic etiā a nōnullis lunaticus oꝛ cū cū abinuicē separent̄: q̄ eū qui interlunio natus ē hūc moꝛbū fere pati cōpertum est.

Combam sabini vocant quā militares lecticam.

Combino as. penul. p. et Combinoꝛ aris: binos iūgo qō vernacula lingua dicimus cobiare. Aug. lib. viij. con. Illic vt foꝛte cōbinati spatiabant̄ vnū secū seoꝛsum ꝛ alios duos itidē seoꝛsum pariterq; digressos. Hinc cōbinatio quā greci Epiçeuxin vocant cum in oꝛatione eadem dictio sine medio duplicat. Virgl. Deme adsum qui feci.

Comburo is. penul. pꝛodu. ex con ꝛ uro b. interposita significat sicut suū simplex: vt simul cū alijs uꝛo: licet qñq; ꝓ cōsumo ponat: vt ē illud in veteri testamēto. Uidebat q̄ rubus arderet ꝛ nō combureret.

Commertiū: vicissitudo dandi ꝛ accipiēdi: a cō ꝛ merces. Mertiū cōmutatio quę victus causa inuēta fuit

et inquit Pli. Sue. in Tibe: Strenarū cōmertiū ne vlra kalendas Januarias exerceretur. Accipiē ꝛ p vsu a consuetudine. Jdē in Clau. Gratā sibi prouinciam ait cōmuniū studioꝝ cōmertio.

Comedo is ꝛ Comedo es est. Plau. in Tri. Qđ ebibit quod comest: quod facit sumpti. Cice. Sed ad extremum pollicetur prolaturum se quę comest. Supinum Comesum ꝛ comestum. Sal. Comesta matrimonia comesa patina.

Comedo onis ꝛ comedus edi. penultima correpta qui bona sua consumit.

Compeditus a um pe. p. a cōpēdio fit: ꝛ significat qđ compedibus illigatū est. Var. inflexibilis. Homo ex eo intro: ꝛ pedes corrigūs compedio. Hiero. contra Rufi. ad linguā transtulit. Cōpedita putas linguam eius ꝛ inextricabilibus nodis ligatam vix in humanum sonum erumpere? Genera cōpedū sunt numę melle boie pedicę neruus.

Compello is puli sum: constringo. Hiero. ad Helio. Ut hęc tibi frater dicerē. cōpulit me tua dilectio. Et cōpellere est simul iungere. Plau. in asi. Quę volet faciemus q̄ boſce amores nostros dispulsos compulit. Quod ꝛ de aialib⁹ brutis dicit cū in vnū locū vel diuersa aut diuersorum animalia cōgregant. Virgi. Cōpulerātq; greges Corydon ꝛ Thyrsis in vnum Proprie ꝺo est simul pellere collidere. Vñ cōpulso qđ est sepe collido. Col. liō. j. Eadē quę semper mare conspicit cōpulsatur ac fluctu conspergit.

Compulso as: Vide in dictione cōpello.

Compello as: ad aliquem loquor. Virgi. liō. ú. Ultro flens ipse videbar Cōpellare virū. Aliqñ infamo accuso. Sue. in Cęs. Eodē mō nonnū questoꝛē eo q̄ cōpellari apud se maioꝛē potestatē passus esset.

Compendiū a cōpendo qđ nō est in vsu cū tñ cōpenso eius frequētatiuū inueniatur q̄ ima cōpenderet. Et est id qđ parsimonia quadam seruamus: sicut ecōtrario dispendiū: qđ vel incuria vel imoderatione dispēdim⁹. Pli. Bubulas carnes caulas capsifici magno lignorū compendio pcoquūt. Jdē. Magno id ligno rū dispendio fit addito sale. Nam pcoqui integro die vix possunt. Cōpēdiū etiā dicit vtilitas lucrū. Et dispendiū damnū. Tibul. Nec vagus ignotis repetēs cōpēdia terris: Presserat externa nauita merce ratē. Li. li. iūj. ad Herē. Duę res sūt q̄ pñt boies ad turpe cōpendiū cōmouere inopia atq; auaricia. Et cōpendiū breuitas in qua tñ vtilitas sit: quales sunt libri in q̄bus breuiter materia colligit. Vñ Plau. in mili. q̄ potes tā verba cōfer ad cōpendiū. Vñ ꝛ cōpēdij via breuis via ꝺr. Hiero. liō. ú. Re. Curręs achimaas p viam cōpendij transiuit Cuſſ.

Compendiosus a um: quod est valde vtile. Col. liō. j. Quod ꝛ p partes nōnunq; damnosus est: in fāma tñ sit cōpendiosum. Interdū dicit valde breue: q̄ ea q̄ simul penduntur celerius expediantur.

Cōpendiarius a um: breue ꝛ summū siue optimum. Ci. liō. ij. offi. Preclare socrates hanc vtā ad gloriaꝫ primā ꝛ q̄si cōpēdiariā dicebat esse: si q̄s ita ageret: vt qualis baberi vellet talis esset.

Compenso as: quasi simul pondero retribuo. Hiero. in prolo. Amos. Sterilitas terrę cōpensatur pecoꝝ multitudine. Val. max. Tarditatem supplicij grauitate cōpensat. Hodesti. compēsatio est debiti ꝛ crediti inter se contributio.

Comperendino as pe. coꝛ. significat in longum de die in diem differo. Hieron. ad Pauli. Quo detentus opere implere nō potui quod promiseram tibi ꝛ Danielem nostrum rursus comperēdinaui. Inde Comperendinatio quę est sicuti docet Asco. ab vtrisq; litigatoribus inuicē sibi denūciatio in perendinū diem. Nam cū rem aliquā agerent litigatoꝛes: ꝛ pgna se sacramenti peterent poscebant iudicē qui dabat poſt trigesimū diem. Quo dato inter se comperēdinū ve ad inuicē venirent denūciabāt. Quo cū esset ventū anteq̄ causa ageret: quasi p iudicē rem exponebant. Quod ipsum dicebat caulę cōiectio: quasi causę suę breuis coactio. Cic. in Ver. acti. iū. Ut his iudicum diebus interpositis nemo istū cōperendinatū iudicaret. Dies cōperendinaria dicebat iudiciū in diem tertiū constitutū. Dies comperendini quid⁹ vadimonium iubere licet vt inquit Macrobius.

Comperio ꝛ comperioꝛ deponens differunt auctore Vio. Qꝛ comperiri est: ex opinione colligere ꝛ pro explorato compertū habere. Sal. in Jug. Sed ego cōperioꝛ bochū magis punica fide: Cōperire ab alio cognoscere. Comptū est mihi: et explorātū est mihi: hoc est per inuestigationem.

Compernes dicunt homines genibus plus iusto coniunctis: vel qui longos habent pedes.

Competo is. penul. coꝛ. significat bonoꝛē vel cōiugiū: vel quoduis aliud aduersus alium peto: quasi simul peto. Unde Competitoꝛes dicti sunt: et sic actiuum est. Aliquando competere est par esse contingere: conuenire (vt est apud Hiero.) Possīde agrum meum quia tibi competit hereditas. Unde in estimatione rerum dicim⁹: hoc illi competit. Seneca. Nihil ei magis competebat. Colu. liō. ú. Nec omnino cunctabimur quo minus sub rectum congeratur: vel si non competet: vt aut in villam ignum poꝛetur: aut in manipulum colligatur. Certe in metas extrui conuenier. Hic competet capitur pro sufficiet. Hinc cōpetentia pro conuenientia. Gel. liō. j. Comprehensa autem mensura berculani pedis: ꝑm debitam membroꝝ omniū competentiā modificatus est. Accipitur etiam quandoq; competere pro constanter valere. Sal. liō. j. histo. Si vero quasi formidine atonitus neq; animo: neq; auribus aut lingua cōpeteret. Et sic est neutrum.

Compita penul. coꝛ. dicunt loca ad q̄ petūt boies per diuersas vias. Sūt em quadriuia: q̄ q̄si i vnū petūt locū. Vel a coēndo q̄ mltę vię in vnum coēāt. Vel a computando: q̄ ibi rustici sacrificare solerēt. Ouiō. Seruet vt internas cōpita secta vias. Unde

Compitalia festa q̄ in cōpitis pagebant ꝛ cōpitaliū⁹ dies in quo compitalia cēlebrantur.

Cōpilo as. pe. pro. vndiq; surripio. Unde cōpilare ꝛ expilare hereditatē dicimus. hoc est fraudare ꝛ diripere. Et cōpilati dicunt furtum passi q̄ qui e domo supellectilē detrahunt equare ꝛ cōplanare omnia videant. Hor. Ne me cōpilasse putes crispini scrinia lippi. Dictum a πιλω quod est cōplano nō a pilis vellendis: cuius ꝑma correpta ē. Interdū Cōpilare est cogere et in vnū cōdere. Unde compilatoꝛes qui multa in vnum cogunt.

Compingo is. contrudo. Plaut. in Am. Quid faciam nunc si tres viri me in carcerem compegerint. Interdum compono coniungo. Hierony. De quoꝝm vitiis moribusq; mirificis quę luculenter ipse conspexi libellum compegi. Idem in Esaiā. Argento et auro deco: auit illud clauis ꝛ malleis compegit vt non dissoluatur. Virg⁹. Est mihi disparib⁹ septem compacta cicutis Fistula. Unde incompactum iūctum male compositum. Et sic componitur ex con et pango. Potest etiā esse compositū a pingo. Lactan. liō. vij. Ut summam illam quę cōtinet vniuersa ꝛ cōpingerent ꝛ adimplerent. Hier. in prolo. liō. Re. Deinde subterunt sophin. i. iudicum libzum ꝛ in eodem compingunt rutb. i. immittunt.

Complano as. penul. pro. Quere in dictione Plano.

Complector simul vel in totum amplector: contineo. Teren. in An. Accurrit mediā mulierē cōplectitur.

Lice. p Roscio. Quo vno maleficio secula oīa cōplera esse videant. Complector re amore: significat amo te. Et sine ablatiuo. Lice. Curioni. De. T. annio tantū tibi p̄licebor te maioris animi erga te si cōplecti hominē volueris habiturum esse neminem: id est amare defendere. Complector cogitatione cogito. Complector animo: considero. Lice. in Cato. Eā eīm cū complector animo: q̄rtuor reperio causas/ cur senectus misera esse videat. r

Cōpleo: ex con et pleo: significat ad summū seu vndiq; impleo. Hel. Tenus a latere semens nauem vndis cōpleuerat. Reperit etiā sine ablatiuo. Lice. lib. vj. de repu. Quis est qui cōplet aures meas tantus et tā dulcis sonus? Per translationē complere ponit p vtuere/ānire. idem in Cato. Leontius Gorgias centum et septem compleuit annos. Hiero. Necdū verba cōpleuerat. Interdū p supplere/perficere/integrare. Sal. Duas regiones instituit: cohortes p numero militū cōpleti: sed omnino ex greco venit πλεος γαρ λεγεται και πλειοσ και πλειωρ.

Cōplodo is. pe. p. vide in dictione Explodo.

Cōpluries aduerbiū factū ab eo qđ est cōpluria: significat sepe. Cato. Cōtumelias dixisti mihi cōpluries.

Cōplura: vide in dictione Plus.

Cōpluuiū: a pluuia dicit: q̄ de diuersis tectis aqua pluualis defluit in eundē locū.

Cōpluuiata vitis dicta est a cauis ędiū cōpluuiis: que quadruplici pertica ordine instructa est.

Cōpono nis. penultima p ducta: simul pono/cōiungo. Virgil. Cōponens manibusq; manus atq; ora. Aliq̄n cōponere est disponere/p̄stituere: quasi simul ponere. Cōponere enim et ędificare reciproce dicuntur. Cōponuntur siquidem orationes: ędes ędificantur. Et tamen dicuntur ędificari orationes/et ędes cōponi. Virgilius lib. iij. Quā tuta possis vbi cōponere terra. Aliq̄n Cōponere cōparare dicimus: q̄m que cōparantur/iuxta se ponuntur. Salustius. Vbi Metelli dicta cum factis cōponit. Virgil. Sic partis cōponere magna solebam. Aliq̄n ornare. Idem lib. iiij. Heor. Dulcis cōpositis spirauit crinibus aura. Nam cōpositio ornatum facit. Aliq̄n colligere. Lice. in Ver. Si ab isto libro quem tibi magister ludi nescio quis ex alienis orationibus cōpositū dedit. Aliq̄n reficere/recreare. Virgilius. Vix defessa senē passus cōponere membra. Aliq̄n lenire. Amb. lib. j. offi. Cauere debemus ne in perturbatione p̄ius incidamus/q̄ animos nostros ratio cōponat. Aliq̄n finire/claudere. Virgil. Ante diem clauso cōponet vesper olympo. Aliq̄n cōcordare. Plau. in Cur. Si possum hęc inter vos cōponere. Aliq̄n cōposito redimere. Salustius lib. j. hist. Cum lenones et vinarij lanij quoq; preterea vulgus indies vsum habet precio cōposito: hoc est: facta precij redempti cōpositione. Aliq̄n cōuenire/pacisci. Plini. Mihi nō ex cōposito fecimus: pactum seruauimus. Aliq̄n fingere/ simulare. Salust. Mō sunt cōposita mea verba: parui id facio: ipsa se virtus satȝ ostēdit. Plau. Quas iste fabellas cōposuit. Hinc fit cōpositio: qđ significat ex pacto. Et ponit sine p̄positione. Nō enim dicimus ex cōposito. Teren. in Phor. Cōposito factum est quo mō hanc amans habere possit sine dote.

Compositio: modo structuram/ mō ornatum/ mō pactum significat.

Cōpos dicitur: qui habet vel assecutus est aliquid. Vale. mar. lib. j. Imperatores cōpotes victoriaȝ. Plautus in Cap. Atq; ita me rex deorum atq; hominū fecit tria cōpotē: id est obtentorem. Impos: qui nō potest aliquid. Cōpos animi: id est cōpetētis animi: vel qui habet sanum animū. Impos animi: qui animi sui potens nō est. Leo papa. Fandi impotē dixit/ qui fari nōdū posset. Sal. Nec animo aut lingua satis cōpotē cū de amente Septimio loqueret. Terenti⁹ in Adelp. Vir sum cōpos animi: ita ardeo iracundia. Plau. i cas. Eripite isti gladiū: qui sui ē ipos animi. Sic cōpos voti ȝ impos voti. Lice. Ā quo mō victores dicimus voti cōpotes/ qui quicq̄d volūt faciunt. Sic victos ecōtrario voti impotes: qui nō possunt facere qđ volūt. Quidā intelligūt cōpotē cōpositū animū: ȝ tam in bonā q̄ in malā partē. Plau. in Epi. Ledo manū accipe erumnaȝ et miseriarū cōpotē. i. qui simul tecū erumnas ȝ miserias habet. Sunt aūt cōpos ȝ impos generis cōmunis cōposita a posnō a potis: vt voluit Ser. Licet pos nō sit in vsu sed potis. Mō eīm dicimus cōpotis ȝ impotis in ntō: cū tñ sic dicendū esset: nisi pos inueniret: vñ ȝ possum ȝ possideo. Ā possū ex pos et sum cōponit: possideo ex pos ȝ sedeo/mutatione e in i. Pos autē idē qđ potens: vt sit possū potens sum: possideo potēs sedeo. Est igitur potis genitiuus a pos: licet loco nominatiui ponat. Persi. Nec potis es nigrū vitio figere theta. Virgȝ. Nec potis ionios fluctus equare seqndo. Nec pote in neutro genere (vt voluit Prisc.) inuenit. q: cōpote ȝ impote nūq̄ inueniunt: neq; i plurali cōpotia ȝ impotia. Potis tñ neu. ge. legit apud Teren. in Phor. vbi ait: Adolescēs p̄mū abs te boc bona venia peto: si tibi placere potis est vt respōdeas mihi. Potis est. p pōt/sive possibile est capit: cui subintelligit istud. p ntō: vt respōdeat potis neu. ge. qđ sumit p possibile: ȝ verbū suū habet est vñ regit. Qđ aūt Persi⁹ dicit. Qui pote vis dicā nugaris cū tibi calue Pinguis aqualiculus, prēto sesqpede extet. Pote. p potis accipit metri cā. Silr. Proper. Qui pote quisq̄ in ea cōterat arte diē. Jungit q̄q; compos cū ablatiuo: vt apud Liu. lib. iij. Prędaq; ingenti cōpotē exercitū suis etiā rebus recuperatis: q̄ populatione agroȝ amisse erāt reducit. Quo in loco cōpotē quasi affluentē et lętū significare puto. Septus tamen genitiuo iungitur.

Cōprimo is. penul: correpta: simul premo: vt Vue cōprimuntur quo vinum efluat. Itē cohibeo: cōtineo. Teren. in Heau. At tu tibi istas post hac cōprimito manus. Plautus in Am. Ego tibi istam bodie scelste comprimā linguam. Item Vitio. Var. Villica vel duri cōpressa est nupta coloni Incaluit: quoties saucia vena mero. Unde cōpressus us. ȝ cōpressio p coitu. Plau. Māc ad amicā decimo die/ athenas viso: quā grauidā vic reliqui cōpressu meo. Idem. Dulces amantiū cōpressiuncule.

Compungo: torum pungo/ferio. Ambro. lib. j. offic. Repetebat filius apellationem paternam: cōpungebat paterna viscera: sed nō minuebat deuotionē. Vide in dictione Pungo. Hinc cōpunctio que aliq̄n significat animi habitū pertinacē ad malū et immutabilem: vt apud Aplm.

Computo as. penul. correpta: simul puto. Quod ȝ ad arbores et ad mentē referri potest: cum ad mentē refertur: pro existimo siue iudico accipi potest. Amb. Infantia quidē cōputabat annis: sed erat senectus mentis immensa. Et computare: connumerare: siue quod vulgo dicitur: computū facere. Hiero. ad Damasū. Cōputa ergo a Phares vsq; ad Maason: ȝ in uenies generationes q̄nq;. Idē ad Paulinū. Quicquid in sumptū de tuo tuleris/ p lucro cōputa. i. pone vel habere te reputa. Lactā. lib. iij. Eāq; hoim sapiētiā. p sūma stulticia cōputat: id est ponit ελλιριστι δε λογιζομαι και λογισμοσ και συμψηφιζω μεταφορικωσ λεγεται

Con et cum idem significant. Sed cum separata: con vo semper composita reperitur: et significat simul: vt compungo. Interdū contra: vt cōtendo. Interdū

k 5

valde: vt concrepo. E
nit cū dictione s v
abūcitur: vt Co
cohibeo. In
rolluntur
n in m.
f.g.
C

.est sciendū/q̄ quādo compo/
ocali vel ab b incipiente: semper n
apro/coapostolus/coerceo cohorto
Comedo n mutat in m. In Logo n et a
Quādocūq̄ componit cū b.m.et p. trāsit
vt Cōbibo/cōmoueo/compāreo. Cum c p̄o d
.s.n.t.i.et u. consonantibus: manet integra: vt
oncurro/condo/confugio/congero/cōiecto/cōqui/
ro/consequor/connecto/contineo/conuenio. In reli/
quis n. mutatur in sequentē litteram: vt Colligo/col
luuies/corrigo.

Concerno is. vide in dictione Cerno.

Concedo is. pe. pro. do/pmitto. Teren. in Adel. Hui
meruisti nūc si de tuo iure cōcessisses paululū. Cice. i
Ver. acti. ii. Da mihi hoc: cōcede quod facile t̄. Ali/
quando cōcedere est recedere. Teren. in Hecy. Hic
video me esse inuisā imerito tēpus est concedere. Ali
quādo ire: reducere/z se retrahere. Liuius de secūdo
bel. pu. Annibal sagunto capto carthaginē nouā in
hiberna cōcesserat. Idē lib. iii. ab vr. Quę cum age/
rentur: hostes in loca altiora cōcessere. Aliquādo cre
dere/cōsentire. Teren. in Phor. Nunq̄ ne hic hodie
cōcedes mihi/neq̄ intelliges? Cice. in Lel. Q. si re
tū statuerimus vel cōcedere amicis quicq̄d velint:
vel impetrare ab his quicquid velimus perfecta qui
dē sapientia sumus.

Concido cidis. penul. pdu. cōcidi. sum. simul vel minu
tatim cedo. Pli. Caro eius concisa ac decocta ad/
hibenda est. Cōcidere etiam frangere dicitur. Idē.
Et nucleus cisio oratio dicitur: quę non continua/sed
veluti membratim cesa est. Ab hoc concisa oratio di
citur: quę non continua/sed velut mēbratim cesa est.
Et concisus sonus fractus vocatur. Hiero. in li. Nu
meri. Si autē prolixior atq̄ cōcisus clāgor increpue
rit/mouebunt.

Cōcido dis. penul. cor. cōcidi cōcasū: significat in totū
cadere. Lactan. lib. vii. Et muri oīm ciuitatū cōcidēt.
Plau. in Am. Ut quisquis institerat concidit crepi/
tu. Et pcidere est in totū mori. Col. lib. viii. Atq̄ alia
genera pecor cū pestilentia vexant: prius morbo et
languoribus macescunt/solę capellę q̄uis opimę atq̄
hilares subito cōcidunt.

Conciliū: a concalando. i. vocando. Vel vt Var. ait: a
coactione. Seu vim Festū a populi cōsensu. Et, prie
viri conuocati conciliū dicit. Virg. Conciliūq̄ vo/
cat diuū pater atq̄ hominū rex.

Cōciliabulū: locus i quē cōciliū conuenit. Plau. i Bac.
Quid si apud te veniat ō subito prādiū aut potatio
forte aut cena: vt soleat fieri in istis cōciliabulis.

Concilio as. beniuolū facio/aut amore cōiungo. Liu.
lib.i. Aenęas aduersū tanti belli terrore: vt animos
aboriginū sibi cōciliaret rc. Hiero. Vera illa necessi
tudo est z christi glutino copulata: quam nō vtilitas
familiaris/sed dei timor/et diuinarū scripturarū stu
dia conciliant. Reconcilare p̄o quis dicitur: cū post
inimicitias rursus aliquem in gratiā recipit. Aliquā
do tamē conciliare/contrahere seu cōparare. Et hoc
tam in malū q̄m in bonū. Plau. in Tri. Deus gna
tus me ad te misit inter se atq̄ tuos affinitatē/ vt cō
ciliarem et gratiā. Teren. in Heau. Ereo ergo vt pa
cē concilie. Sic dicimus: Concilio mihi odiū/inimi
citias: quod est quasi cōparo/acquiro. Similiter su
mit reconcilio, p cōparo/acquiro. Quintil. Nam et
plus auctoritatis afferūt ea quę nō p̄sentis gratia li
tis sūt cōparata: z laudē sępe maiorē q̄m si nostra sine
reconciliant. Hinc cōciliatus, p empto. Terē. Pro/
di male cōciliatę. i. magno p̄cio empte: et cōciliatio, p
cōuentione. Plau. Extat cōciliatio/seruāda, pmissa.
Cōciliatrix dicit mulier quę viros mulieribus/z vxo
res viris conciliat.

Concretū id dicit auctore Dona. qō ex minutijs mul
tis in vnū cogitur massam.

Cōcio is. cōuoco. Liui° li.i. Deinde ne vana vrbis ma
gnitudo esset: adūciēdę multitudinis causa vetere cō
cilio vrbes q̄ obscurā atq̄ humilē cōciendo ad se mi
titudinē natā e terra sibi prolē ementiebant.

Concio onis. a concio is. tria significat. s. locū/sugge
stūq̄ vnde verba fiunt. Liui° lib.i. Vocato ad conci
liū populo sūmissis fascibus in concionē ascēdit: mul
titudinē populi assistentis euocatā: vel ex magistra
tus iussu/vel publici sacerdotis/ vel sua auctoritate:
z, prie ad audiēdū oratore concionārē in bonū publi
cū. Cice. in Lel. Concio quę ex imperitissimis ostat:
tū iudicare solet. Sal. Itaq̄ cōcione aduocata hmōi
oratione habuit. Et oratione ipsam quę ad pplm ha
bet. Cice. Dolobelle. Legi concionem tuam: nihil il
la sapientius. Hinc concionor aris. orationem ha
beo. Idem comisi. Nos hinc cum homine gladia
tore omniū nequissimo collega nostro Antonio bel
lum gerimus. Sed nō pari contentione arma ver
bis. At etiam de te concionatus est. Hinc conciona
tor: qui orationem habet. Hiero. in, plo. Salomōis.
Ecclesiastes a greco appellatus: quia cetū: id est eccle
siā: quēnos nuncupare possumus concionatorē q̄ lo
quatur ad populū: et sermo sit nō specialiter ad vnū/
sed ad vniuersos.

Cōcionalis: q̄ idone° est ad concionādū: aut qui cōciona
ri cōsueuit: qualis hodie vulgo p̄dicator appellat. Lu
rius. Ci. Q. quidē si inter vos senes cōcionales ve
nale p̄scripserit/egerit nō multū.

Cōcionatorius a. um. qō ad concionē ptinet. Hel. Ec
ce autē, p tibicina laconica tibia quoq̄ illa cōcionato
ria in mentē venit: quā, C. Gracchō cū pplo agēte p̄
isse ac p̄mōstrasse modulos ferunt.

Concha genus piscis ex cancrorum genere. Conchę et
ostrea dicunt firmiores testę pisces. Cōchę quę testā
leuem ac politam habent/siue vniformiter rugatam.
Et testę ipsę duriores, prie conchę dicuntur: quales
sunt coclearū atq̄ concharū. Ouidius. Ostrea quę
conchis tuta fuere suis. Col. Implicitus conchę li
mar. Unde vasis quoq̄ genus concauū ac superius
patulū/ab huius similitudine conchę/ concha voca
mus. Pli. Rursus tundit/deinde lauat in conchis/
sicca q̄. Alio nōie alueos z alueolos dicimus: z prę
sertim in longū prorectos ligno excauato vt mono
xyla. Est z concha genus vasis vinarij: in quod e do
lio hauritur vinū. Iuue. Cū bibitur cōcha. Dicitur z
cōchus. Aliquādo concha ponitur, p tuba. Virg. li.
vii. Sed tum forte caua dum personat equora cōcha.
Ser. hoc nomen a greco κογχη trahit. Alij latinū
putant a concauitate deductum: atq̄ sine aspiratio
ne scribunt. Aelianus autem lib. iii. εχειγλωττας
πορφιρα και λια ταυτησ ελκει οσαθεί και λι
αταυτησ αλισκεται. Postea de margaritis scribit
κογχη δεαφρολιτε ιεραται και τακογχυλια
μεγιστα ευτα προβαριλι και ιρλοισ.

Conchus: lapis quidā in concha pisce: qui a nonnullis
vnio: ab alijs margarita siue perla dicit.

Conchyle penultz, pdu. Conchylium: genus piscis ex
conchaz genere: vt ait Plini° lib. ix. in mari Assyrico
et medico: quem muricē et Sarrā et ostrū appellāt:
ex cuius incisa concha colligit succus tingēdis vesti
bus expetitus. Ex eo em inficitur purpura: qui color
austerus in glauco est/z irascenti similis mari. Unde
conchiliata vestis dicitur purpurea a conchylijs. Ci
cero in Phil. Conchiliata peristromata appellat quę
infecta erant succo conchyliorum. Ponitur quando/
q̄ conchylium pro ipso colore: sicut purpura murex
q̄. Plinius. Concharum ad purpuras et conchylia
eadem est materia. Item, p genere ipso concharum:

a quibus nomē sumpsit Idē Lingua purpurea longitudine digitali: qua pascīt perforando reliqua ꝓchylia. Cruor cōchylij siue muricis ostrū dicīt ab ostris. Quapropter conchyliū muricē ostrū in eadē significatione accipim⁹. Virg. Tyrioꝫ ardebat murice lana. Idē. Ut gēma bibat ⁊ sarrano dormiat ostro. Iuue. Horū ego nō fugiā conchylia: hoc est/luxuriosas vestes ⁊ murice infectas.

Conchis: fabe genus/ siue ḡduliū ex faba. Iuuenalis. Cuius conchę tumes. Sunt qui dicāt esse fabā cum cortice suo elixam: ad differentiam fabę frixę quę sine cortice coquitur a similitudine concharum/ꝙ fracto cortice velut implicita conchis suis caruncula videatur. Var. Si spumat rubra conchis tibi pallida testa Latoꝫ cęnis sępe negare potes. Hui⁹ diminutiuū est conchicula.

Concino is. penultē. correpta: cōcinui concentū: simul cano. Cice. libro ꝓmo Aca. Qui cū similitudine cōcinere maxime sibi videnī. Per translationē ponīt ꝓ ꝓuenire. Concinit em̄ qui consonat. Et sic cū datiuo construitur. Aug⁹. Quędā exemplaria habēt. Ecce generationē filioꝫ tuoꝫ cui cōcinui: id est cui ꝓgrui: cui accōmodatus sum.

Concento as. frequentatiuū est a cōcino is.

Concētor in decretis canonicis dicīt is qui ꝓsonat ⁊ cōcinit cantī: sicut succētor q̄ voce subsequēs canendo respōdet. Præcētor: q̄ vocē ꝓmittit in cantu.

Concētus us. simul cātus/cātus mixt⁹. i. symphonia ⁊ diuersaꝫ modulatio vocū: vt cū e multis diuersis vocibus vn⁹ efficīt son⁹. Virgē. lib.). Georgi. Hinc ille auiū cōcentus in agris.

Concinno nas. per duplex nn. consentio/apte compono/ ⁊ quasi ꝓuenire facio: quod vernacula lingua dicimus conciare: vt Pellis concinnata est ad calceos. Plau. Auceps quādo cōcinnauit areā escas effudit. Hiero. Lucernas ꝓcinnant/vel succedunt focum. A cōcinnus formatū verbū: qō ex con ⁊ cinnus componit. Cinnus autē potionis genus est ex multis liquoribus confectū.

Concinnus na. um. idē est quod cōpositus et ornatus: vt cōcinna oratio. i. compta et apte cōposita. Cōcinne: cōpositę/ꝓuenienter. In quo etiā sensu accipi potest cōcinne pe. cor. a concino.

Cōcinnitudo: ꝓuenięntia. Li. lib. ij. artis veteris. Splēdoris ⁊ festiuitatis ⁊ ꝓcinnitudinis minimū.

Cōcinnētia: cōtinentia. Sido. ad Cōsentiū. Qz domiciliū parietibus attollīt ad concinnentiā. s. architectonicā fabrę locatis.

Concipio pis. penultē. correpta: simul capio/ apprehendo. Unde concipere mulieres dicunt/ cum genitale semen apprenditur ad fetum faciendū: et conceptus fetus dum genitura coaluit. Et cōceptio. Lactan. libro tertio. Quid ꝙ vtroꝫ potest esse cōmunis/ filius non potest: quoniā concipi nō nisi ex vno necesse est. Transfertur ad animū. Quintil. Nec tantū concipere animo scelus potui. Hinc cōceptus mentis dicūtur/quę comprendimus ⁊ imaginamur. Et apud Geometras/cōmunes animi conceptiones vocant/ quę omnes tanq̄ manifesta et indubitata profitentur: vt Omne totū est maius sua parte. Et si ab equalibus equalia demas: quę remanent/inter se equalia sunt. Interdum concipere est deliberare ac destinare. Seneca. Iamdudū animo conceperat quid esset actur⁹. Unde conceptū dicimus prędestinatū. Virgil. Aut tu bella cie conceptumq̄ excipe fœdus. Interdū congregare/in vnum reducere. Pollu. libro primo. Ne cum a vertice torrens imbribus conceptus affluxerit/fundamenta conuellat. Idem. Sed ampla stabula sic ordinentur: vt ne quis humoꝫ influere possit: et vt quisq̄ ibi conceptus fuerit: q̄ celerrime dilabatur/vt nec fundamenta parietum corrumpantur/nec vngulę pecudum.

Conceptio apud grāmaticos schema est: cū vnū gen⁹ concipit: hoc est simul apprendit aliud genus: vel vna persona aliā personā.

Conceptus a. um. participium: quod apprensum siue destinatū aut congregatū est. Conceptus us. nomē/ quod et conceptū: dicitur de his quę in ventre fęminę ⁊ in animo fiunt.

Conceptabulum/aliter conceptaculū: quod aliq̄d continet: vt vena est conceptaculū sanguinis: id est i quo sanguis continet.

Conceptiuę ferię: quę certis diebus quotānis obseruabantur: vt sementinę ⁊ cōpitalitię.

Conclamatum est: quod transactum et finitum est: vt Conclamata corpora: quę nihil reliqui iam habent ad vitę officia. Aut conclamatum est: id est satis deploratum/satisq̄ vociferatū est. Luc. Corpora nondum conclamata iacent. Hinc tractum dicitur/ꝙ cū vitalis spiritus intercluſus homines fallere soleat: aqua frigida ablui consueuerunt / et per interualla conclamari. In quo cum liberari nequirent: post vltimam conclamationem quasi rebus desperatis comburebantur.

Conclaue penultima producta/neutri generis: et conclauis fęminini generis: locus secretior in interioribus tectis: vbi colloquia fieri solent. Habetq̄ vnam clauē cōmunē domesticis/ꝙ intra eū multa loca clausa sint adherentia triclinio. Cic. Cōclaue triclinīū interpretatus est. Hora. in Ser. Currere per totū paūide cōclaue magisq̄. Et cōclauia loca sunt quę vna claue clauduntur. Hinc cōclauatus locus dicīt vna clave clausus: a cōclauo as: cui⁹ passiuū est ꝓclauor. Cōclauiū: genus anuli est.

Concludo dis. penultima producta: simul claudo: a q̄ conclusus anulus dicīt. Per translationē concludere est perorare. i. orationē terminare. Unde cōclusio dicīt: quam greci Epilogon/nostri modo perorationem/modo cumulū vocant. Nam cumulus proprie aceruus est. Et in conclusione omnia quasi in vnum aceruū colliguntur.

Cōcorporo: simul corporo: qō fit cū duę plureſve res mixtę vnū q̄d efficiūt. Pli. Semp multū ex veterevino facillimeq̄ cū melle cōcorporat.

Concors: a coniunctione cordis dicīt: qui vni⁹ cordis siue vni⁹ animi est. Inde cōcordia/cōcorditas/cōcorditer ⁊ cōcordo: quib⁹ contraria sunt discors/discordia/discorditer/ ⁊ discordo.

Concordia: nō solū quę discordię contraria est intelligīt: vt apud Sal. Cōcordia parvę res crescūt/ discordia maxime dilabūtur: sed etiam quędam a Romanis credita est: cuius templū nō longe a lacu curtio i palatino monte.

Cōcordare: est ꝓcordē esse. Terē. in Phor. Si concordabis cū illa: habebis q̄ tuā senectutē oblectet.

Concrepo pas. penultima correpta: personо. Et plus est q̄ sono. Mā con ibi auctiuū est. Teren. Sed ostium concrepuit.

Concubo as. pe. core. et concūbo is. simul dormio/simul q̄esco. Per translationē de re venerea dicīt. Uſ ⁊ cōcubin⁹ ⁊ concubina/ꝙ simul cubent. Hinc et cōcubit⁹ us. ⁊ concubitū. Aug⁹ lib. v. de ciui. dei. Nunquid ⁊ in cōceptu vbi et vnū concubitū manifestū ē: ⁊ tanta naturę via: vt cū cōciperet fęmina/ deinde alterū concipere omino nō possit.

Concubium: a concubitu dormiendi causa dicitur. Et sunt concubia noctis primi somni / seu intempesta nox: quia tūc tempus agendi est nullū/ꝙ fere omnes cubent. Alij ab eo ꝙ silet/silentiū noctis: qō Plautus conticinium vocat. Sisen. libro. iiij. Histo. Ipſi

legati cōcubia nocte oppido digressi iam supra hostium munitionē succedūt.
Concutio cōcutis/cōcussi cōcussū: vide in dictiōe Qua
Cōcupisco is. vide in dictione Cupio. (tio.
Condemno nas. ex con et damno: significat iudico. Et construitur cum ablatiuo vel genitiuo. Cice. Curioni. Quare si iniquus es in me iudex: cōdemnabo eo/dē ego te crimine. Idem Tironi. Etiā sceleris ꝓdemnat genex suū.
Condico cis. penultima ꝑducta: simul dico/simul determino/cōstituo. Iust. libro. iij. Mā inducias quas ꝓprio nomine condixerant/ex sociorū persona rumpebant. Unde condictus: simul dictus et ꝑmissus. Et condicere est repetere. Julius. Si alienam rem mortis causa donauero: eaq; vsura parta sit: verus dominus eam condicere nō potest. Item condicere ponitur pro cōradicere. Paulus. Nic scit posse sibi condici si cōualuerit donator. Item ꝑm iureconsultos pro dicendo denunciare: sed ꝓprie quando actio datur in personā. Piero. in Exod. Clamauit Moyses ad dūm ꝓ spōsiōe ranarū quam condixerat Pharaoni. Sue. in Tibe. Cynā ea lege cōdixit: ne quid ex ꝓsuetudine immutaret.
Condictū: quod incōmune est dictū: id est ꝑmissū: seu pactū inuicem factū. Piero. in lib. Gen. Jurta cōdictū reuertar ad te.
Cōdictio: et pnunciationē quandā et actionem significat. Est et cōdictio (vt docet Festus) in diem certū ei⁹ rei quę agit denūciatio. Lōdicere eīm ꝓrisca lingua ē dicendo denūciare.
Cōditio sine c. a cōdo is. fit: et ꝓ fortuna ac sorte fortunax/tempox et rex poni solet. Cice. O miserā conditionē administrandi cōsulatus. Aug⁹. Ea temporū ꝓditio erat: vt ne conqueri quidem de iniurijs fas esset. Et apud Liuiū legimus cōditiones pacis oblatas. Et hō bonę conditionis dicit: qui in bona fortuna est: hoc est/qui diues est. Aliquādo electionē ⁊ cōuentionē denotat. Teren. Amatores chrysidis tulerunt conditionē: si vellet eis morē gerere: se daturos illi preciū: ipsa vo accepit conditionē: id est pactionē ꝑmissionicq; cōsensit. Et apud Liui. legimus cōditiones pacis oblatas.
Cōdio is. condiui vel condij conditū: pe. pd. sapidū facio: qō fit cū epule sale aut pinguedine/seu aromatibus cōdiunt. Juue. Et quadringentis nūmis condire gulosū fictile. Unde cōdimenta dicunt: quę ad cōdienda obsonia fiunt. Cice. lib. iij. offi. Nam vt tribuam⁹ aliq̄d voluptati cōdimenti. Nęc si ꝑ se sint greco vocabulo dicunt.
Cōditura rę. idem quod condimentū. Piero. ꝓtra Joui. Potri si alimenta coquox arte mutant in meli⁹: et fit aliquid suaui⁹ cōdituris: hmōi cibi nō naturę satisfaciūt/sed voluptati.
Cōdylus penul. corre. iūctura ⁊ nodus articulox in digitis ⁊ eminēs/stricta in pugnū palma. Mā quattuor digiti (vt scribit Aristoteles) ternos habēt condylos/pollex vo duos. Greci etiā cōdylon pugnū vocant: qui fit cōplicatis digitis in cōdylos ⁊ tuberculū Un Plutarch. scribit eū quē castor cōdylo percussisset: statim mortuū in cacoçeliā incidit. Martian⁹ ī ꝑmo. Caput illi virga cōminuēs idē quid⁹ fuerat eblādita ictibus crebris complicatisq; in condylos digitis vulnerabat.
Cōdyloma matis. penult. pdu. κονδυλώμα morbus (vt Jul. Pol. inquit) qui nascit circa coronam ani siue podicis tuberculū insanabile. Et circa sedem fiūt cōdylomata magna/sed nō laboriosa. Nascūtur et inflāmatiōe: nec sunt hemorrhoides/sed eminentes tumores: nūc molles/nūc duri: figura rotūda/et nihil eminentes. Sunt autē tria morbox genera: vt scribit Celsus lib. vj. quę anus recipit. Primū morbū dicit esse Rhagadia: qñ plurib⁹ locis cutis scinditur. Secundū Condyloma. Tertiū hemorrhoides: cū ora venax sanguinē fundunt.
Condo dis. cōdidi: conditū penultima correpta: significat in vnū interiorem locum ad custodiam do: vt sit cum quempiam compeditū in carcerem cōdimus et abscondimus. Virgilius. Et nota cōduntur in aluo. Plini⁹. Si libeat credere vt sub vna sicu turmę condantur equitum. Quandoq; cōstituo/edifico: quasi simul do: vt Troiani romā cōdiderunt. Et Cice. multos libros cōdidit. Unc incōditus, ꝑ inornato/incōposito. Qñq; repono. Plini. Formicę cōdunt estate fructⁿ quib⁹ hyeme fruant. Qñq; cōdono. Plinius. Hapus cōdidit perpetuo omnibus legendū. Quandoq; recōdo/sepelio. Idē. Post cōditū monumento corp⁹. Quandoq; potior. Virgili⁹ lib. vij. Optato cōdunt tybridis alueo. Hui⁹ verbi cōposita sunt abscōdo ⁊ recondo.
Cōditor: pe. cor. qui aliquid facit. Lōditor pe. pro. a cōdo dis. qui fercula condit.
Conditaneū mō a condendo/mō a cōdiendo fit: significatq; quod condi vel cōdiri potest. Unde apō Varro. Lōditaneam oleam in agro crasso ⁊ calido maxime serere cōuenit.
Cōditorium: a cōdendo sepulchrū dicit. Plini⁹. Tam rara in amicis fides: tam parata obliuio mortuorū: vt ipsi nobis debeamus cōditoria cōstruere: omnia q; heredū officia ꝓsumere. Sueto. appellat conditoriū illum alueolū et loculamentū: in quo recōditū erat corpus Alexandri magni quod aureū erat. Ammianus vocat cōditoriū muraliū tormentorū repositorium machinarū. Petronius Arbiter accipit ꝑ sepulchri repositorio cum ait: In cōditorium etiam prosecuta est defunctū: positumq; in hypogeo greco more corpus custodire cepit. Hypogea eīm greci dicunt subterranea.
Conditicius a. um. quod conditū est et seruatum. Col. lib. ix. de columbis. Duobus aut tribus mensib⁹ acceptant cōditicia cibaria: cęteris seipsas pascūt seminibus agrestibus.
Cōditiuus a. um. quod apte cōdi pōt. Var. lib. j. de re rust. Lōditiua mala structea coronia scātiana scandiana/mustea i loco arido ⁊ frigido supraposita palea seruari recte putāt. Aliqñ cōditū dicit qō cōditum ⁊ seruatū ē. Col. li. viij. Jraq; mane priusq; ꝓcedāt i pascua cōditiuis cibis sustinēdę sunt: ne immaturis herbis citeꝛ aluus.
Cōdocefacio: instruo. Cice. lib. v. Tusc. Nemo est eīm qui eorum bonorum animū putet esse iudicem/ eāq; cōdocefaciat: vt ea quę bona mala ve audiant/ possit contemnere.
Cōduco cis. penult. ꝑducta: simul duco: vel pro simplici ponit. Plant⁹ in Epi. Mane me iussit senex cōducere aliquam fidicinam sibi huc domū. Interdum significat aliquid precio accipio: quod vulgo dicitur afficto/seu ad apensionē vel ad militiam sumo. Cic. Tiro. Huic ego locū in proximo cōduxi. Plautus in pseu. Quantulo argenti te conduxit pseudolus? Interdum colligo/congrego. Var. Mane suscitat rostra: populum in foro conducit. Interdum emo. Plautus. Ledendū conduxi ego illum. Interdum conuerto. Lucil. Et virtute tua et claris conducere chartis. In tertia autem persona/vel infinito significat vtile esse. Et si de homine loquamur/ cū dativo tm̄ construitur. Columella libro. j. Nam id minime conducit agricola. Si autem de re alia: tunc quādoq; dativū exigit. Plaut⁹ in Cap. Ut potissimū quod in rem recte conducat tuam id petam/id prosequar q; corde/animo atq; viribus. Et iterum ibi. Nam si

ea memoꝛem quę ad ventris victum conducunt mo/ra est. Lice. Lentu. Et reipu. rationibus putem con/ducere. ¶ conduco fit participium conductus a. um. et conductus us. nomen.

Cõducibile: quod vtile est. Plau. in bac. Mõ ego istuc facinus mihi conducibile esse arbitroꝛ. Põt etiã dici cõducibile quod cõduci potest.

Cõducticius a. um. qõ cõduci solet vel cõducit: siue ex eoꝛ numero est quę cõducuntur. Plau. in Epi. Sed vna me res turbat ratioꝛ apocidi quo modo osten/dã fidicinã aliquam conducticiam. Conducticia do/mus tamen dicitur quę conducta est. Sic cõducticia opera dicit mercẽnaria quę conducta est. Uar. Om/nes hi agri coluntur hominibus seruis aut liberis/ aut vtriscꝫ. Liberis: cũ ipsi colunt vt plerisqꝫ pauper/culi cũ sua pꝛogenie/aut mercẽnariꝭ et conducticiꝭ operis liberoꝛum.

Confarreatioꝛ vide in dictione difarreatioꝛa cõfarreo. Apul. formauit participiũ ꝓfarreaturus. Talis inqt mulieris publicit⁹ matrimoniũ cõfarreaturus.

Confero penul. correpta. simul pono. καὶ ελλιρῖσι φερω φέρεισ καὶ φορεω φορω. Licero libꝛo ter/tio offi. Omnes curas cogitationesqꝫ meas confere/bam. Ponitur quandoqꝫ pꝛo confero. Uirgil. libꝛo ix. Et si conferre manũ furoꝛ iraqꝫ monstret. Quan/doqꝫ ꝓ tribuo. Ambꝛo. Magna fęmina quę multo amplius inuenit quod imperatoꝛi conferret/cẽ quod ab imperatoꝛe acciperet. Quandoqꝫ ꝓ pꝛotollo. Uir/gilius. Et conferre gradũ: et pꝛocedere longius au/det. Quãdoqꝫ pꝛo disputo/seu in comparationẽ de/duco. Hiero. in pꝛo. Paralippo. Quendã auctoꝛẽ qui apud Hebꝛeos in admirationibus habebaꝭ/ al/sumpsi: ꝛ contuli cũ eo a vertice (vt aiunt) vsqꝫ ad eꝛ/tremũ vnguem. Et sic confirmatus ausus sum face/re quod iubebatis. Et dicimus: confero te illi ꝛ cũ il/lo. Quiõ. Cõfer amycleis medicatũ vulnus ahenis. Murice cũ tyrio turpius illud erit. Quãdoqꝫ ꝓ pa/ro/dispono. Plau. in Cur. Ita tuum confero amare semper si sapis: ne id quod ames/populus si sciat/ti/bi sit. pbꝛo. Añqꝫ ꝓ impono/injicio. Jdẽ i Amphy. Me posterius in me culpã cõferas. Quãdoqꝫ ꝓ fa/cio. Teren. in Heau. Syrus cũ illo vestro consulur/rat: cõferuntqꝫ cõsilia adolescentes: id est simul faci/unt. Añqꝫ ꝓ cõiungo. Lice. ad Octa. Nam vt oꝛdi/ar a principio: et perducam ad extremũ: ꝛ nouissima conferã primis. Quãdoqꝫ ꝓ transfero/traduco. Te/ren. in Eunu. Metuet semper quem ipsa nũc capit fructũ: ne qñ iratus tu alio conferas. Item ibi. Usqꝫ adeo ego illius ferre possũ ineptias ꝛ magnifica ver/ba/verba dũ sint. Uerũ eñ si ad rem conferent/ va/pulabit: id est deducent. Quãdoqꝫ ꝓ cõtra fero. Li/ui⁹ lib. j. Aliquotiens latinus exercitus cominus cũ romanis signa cõtulerat. Quãdoqꝫ ꝓ valeo seu pꝛo sum. Col. lib. j. Cęterũ ad estiuos temperandos ca/loꝛes plurimũ ꝓferunt salientes riui. Cõferre in pau/ca est cõcludere inquit. Lice. lib. iũ. offi. Cõferre ver/ba in pauca est reducere. Plautꝰ. Hũc verba in pau/ca conferã. Col. li. j. Sitqꝫ vtriqꝫ pꝛimũ hoꝛreũ quo conferaꝭ rusticũ instrumentũ. i. in vnum reducaꝭ: Et cõferre donare: vt Multa cõtuli in Catonẽ. i. multa donaui Catoni. Similiter cõferre ire: vt Contuli me domũ: ꝛ Cõtuli me ad Catonẽ.

Confercio is. ex con et farcio: sumitur sicut compleo. Lice. in Catil. Uino languidi: conferti cibo sertis re/dimiti vnguentis obliti. Inde cõfertus ta. tũ. a quo confertissimus pꝛo frequentissimus siue creberrimꝰ. Liuius libꝛo. ij. In confertissima turba pꝛope regiũ tribunal constitit.

Conficio cis. penul. coꝛre. finio/perficio. Cicero. Mã/ſi hoc expectandũ sit dũ totum bellum conficiã. Et i passiua voce: vt Uir inops fame/frigoꝛe/ doloꝛe cõ/ficitur: id est consumitur et fere perit. Lice. Plagis confectũ ante oculos tuos cecidisse. Lactantiꝰ libꝛo scõo. ꝓ destruo siue occido posuit. Ignis quidẽ per/misceri cum aqua nõ potest: quia sunt vtraqꝫ inimi/ca. Et si cominus venerint alterutrum quod supera/uerit: conficiat alterum necesse est. Idem ibi. Cum Annibal duos exercitus populi romani astu et vir/tute confecit. Et hoc est ex vi pꝛepositionis con: quę et in bonã et in malam partem accipi solet: vt confi/cere pꝛo perficere/et pꝛo cõsauciando trucidare. In/de cõfectoꝛes ferarum. Sueto. in Tito. Notissima hieroſolymoꝛ oppugnatiõe. rũ. pꝛopugnatoꝛes to/tidem sagittarũ confecit ictibus. Item conficere est facere. Teren. in Phoꝛ. Bonas me absente hic cõ/feciſtis nuptias. Item explicare. Lice. li. ij. offi. Ho/nestatis pars confecta est: quã tibi cupio esse notissi/mã. Item exequi: vt apud eundẽ. Si me amas confi/ce: quamcũqꝫ ei fidem dederis pꝛęstabo. Item colli/gere. Permagnã (inquit idem in Uer.) dices ex illa re pecuniam confici posse. Item frangere. Plini⁹. Mucẽ dentibus conficere ac plagę imponere. Item cõsumere. Teren. Qui cũ hic nõ videant me credãt cõficere argentũ suũ. Lice. Nec me lãguoꝛibus de/di quibus essem confectus. Item simul facere. Lice. Cõfeci quę iussisti omnia. Festus. Confecerũt vna fe/cerunt. Lactã. libꝛ. ij. Quõ potest ex multoꝛum deo/ꝛum aceruo vnus deus cõfici? Confectus etiam de/fessus dicit. Lice. lib. ij. offi. Nec me languoꝛibꝰ de/di quibus essem confectus.

Confido is. penul. pdu. credo et certus sum. Et tum de ꝓterito/tũ de ꝓsenti/tũ de futuro tẽpe dicit. De ꝓ/terito. Lice. Quoniã pꝛobatã ratiõnẽ officiũ mei vo bis esse confido. De pꝛesenti Jdẽ. Quãqꝫ a Cratip/po nostro principe huiꝰ memoꝛię pꝛoꝛum hęc te aſ/sidue audire cõfido. De futuroꝛ vt apud eũdẽ. Ita fo/re cõfidimus. Et dicimus: Cõfido tibi/et in te. Uir/gil. Et afflictis melius confidere rebus. Aliqñ confi/dere significat audere: quod in bonã et in malã par/tem accipit. In bonã. Lice. lib. iũ. de legibus. Ui ex/cellens et fortis cõfidere sibi debet: et suę vitę ꝛ actę/ et consequenti. In malã etiam accipitur. Unde con/fidentẽ dicimus/qui leges iuraqꝫ cõtemnit/et nihil ti/met. Quãobꝛem et pꝛo temerario impudenti et im/pꝛobo poni consuevit. Terentius in Phoꝛ. Homo cõfidens ꝙ illũ diꝫ omnes perdãt. Lice. Qui fortis est idẽ fidens: quoniã cõfidens mala cõsuetudine lo/quendi in vitio ponitur. Uirgi. Mã quis te iuuenũ cõfidentissime nostras Jussit adire domos. Hinc cõ fidentia: quę sicut docet Dona. est audacia cũ impꝛo bitate. Terent. in And. O ingentẽ confidentiã. Ali/quando tamen cõfidens ponitur ꝓ cõstanti ꝛ graui. Jdẽ ibi. Nescio qs senex venit mõ ellũ cõfidens. Do/na. Confidentẽ pꝛo cõstanti nõ in mala significatiõe posuit: et confidentia constantia/ duricia/ patientia. Plau. in Aul. Scapularũ cõfidentia virtute vlmo/rum freti. Et cõfidenter/constanter. Plautꝰ. Quę nõ deliquit decet audacem esse confidenter. Quandoqꝫ etiam temerarie. Accius. Qui in puellę domũ tam confidenter irrupit.

Cõfiteoꝛ eris. confessus: verbũ cõmune: simul aut to tum simul fateoꝛ seu affirmo. In significatione acti/ua. Lactã. li. v. Ut doceret quibus pęnis affici opoꝛ teret/qui se cultoꝛes dei confiterentur. In passiua: vt in Gorgonio martyre legitur. Ut quid in illo crimẽ inducit: quod a nobis oĩnibus cõfiteꝛ. Duobus aliꝭ modis apud sacras litteras capit cõfiteri. Est eñ cõ/fessio laudãtis seu gratias agentis. Est et ꝓfessio ge/mentis. Cõfessio laudãtis ad honoꝛem pertinet eius qui laudatur. Cõfessio gemẽtis ad penitentiam per/

tinet eius qui confitetur. Cōfitenť eñ hoīes cum laudāt deū: confitenť cū accusant se. Sed cū ad pnitentiā referť/cū accusatiuo construiť: et qñq cū datiuo vltra accusatiuū: vt in Psal. Dixi cōfitebor aduersū me iniusticiā meā dño. Cū autem ad laudem seu gratiarumactionē/datiuū tm exigit: vt est illud: Confitebor tibi domine rex cęli et terrę. Solet assignari differentia inter cōfiteri et ꝓfiteri: q illud necessitatis sit/hoc volūtatis. Cice. ꝓ Manili. Hoc ego nō solū cōfitebor/verūetiā ꝓfitebor.

Confessor: ꝓtis qui confiteť rogatus: nō qui alterius peccata audit.

Conflare: simul flare: qđ ꝓtie dicunť venti facere cum sunt diuersi. Interdū est sufflare. Pli. Philiscus officium pinxit pictoris ignē conflāte puero. Interdū signare: q: hoc nisi conflato igne fieri potest. Unde cōflatā pecuniā dicimus: hoc est signatā. Interdū concitare/cōtrahere. Et vtplurimū de malis dicit. Dicimus eñ: Tu tibi hodie conflasti inuidiā/inimicitias/odiū. Sal. Magnā illi inuidiā cōflauerāvsq adeo: vt nōnulli eq̄tes pli romani/q ꝓstidij causa cū reī erāt circū ędē concurrerę. Dicimus quoq. Mihi conflauit ęs alienū: quod est: feci me debitorē alienę pecunię. Idē. Alienū ęs grāde cōflauerat/quo flagitiū aut facinus redimeret. Idē dicit ꝓ cōtraho: quibus correspōdet: Dissoluo ęs alienū: qđ est: ęs alienū qđ cōflauerā restituo. Quintil. Nō ego ęs alienū luxuria cōtraxi. Cice. Patri persuasi vt ęs alienū filij dissolueret. Interdū cōgregare. Lactā. lib. ij. Ita conflauit ex his oīibus populū. Interdū cōficere/creare. Idē lib. vij. Et quicqd est in hoc ope mūdi/cōflauit ac pfecit ex nihilo. Uir. lib. j. g. Et curuę rigidū falces conflanť in ensem. i. cudunť/fabricanť.

Conflages pe. pdu. dicunť loca in quę diuersi cōfluunt venti: a conflo as.

Conflatile pe. co. qđ conflādo factū est. Piero. i Exo. Fecerunt sibi vitulū conflatilē.

Cōfinis pe. pdu. qui simul finit. Ūñ cōfines agros dicimus: qui eodē loco finiunt. Uide in dictiōe Finis.

Confinium: idem quod confinis. Col. libro. iiij. Democritas in electione loci maxime probatur: qñ in cōfinio boni maliq̄ posita est. Lactā. Ex quoꝝ confinio nasus exoriens equali porrectus iugo: vtrāq aciem simul ꝛ discernit ꝛ munit.

Confligo is. pe. pdu. ango/pugno: cū dimicādo homines sęinuicem sternunt. Sal. Optimū factu ratus in tali re fortunā belli tentare statuit cū antonio cū primū confligere. Hinc conflicto as. quod est frequēter pugno/percutio/simul affligo. Cice. lib. ij. ad Heren. Malo magno est hominibus auaricia: iccirco q homines magnis et multis incōmodis conflictanť: id ē concutiunť/cōcertanť/vexanť.

Conflictor: deponēs. Teren. in And. Nā qui cū ingenijs conflictať bmōi. i. atteritur.

Confluere: concurrere/conuenire: et proprie de riuis dicitur: Huius ad alia transferatur. Apulei. Plęriq̄ qui ad mercatum confluxerant interuenere. Plautus in Epi. Id ego experior cui multa in vnū confluunt quę meū pectus pulsāt. Hinc confluus ꝛ confluuiū: vbi multi riui simul fluunt. Cōfluus a. um. quod simul fluit.

Confluges penultima producta: loca sunt in quę riui diuersi defluunt.

Conformare: quod est eiusdem formę. Ambro. libro. j. offi. Ut quod habes largiaris pauperi: et consortem et conformem tuū adiuues.. Per translationem sumiť pro conuenienti et cōgruo. Unde conformo as. conuenio/adapto: vt apud apostolū. Nolite conformari huic sęculo.

Conforto as. et confortor passiuū. Piero. lib. ij. Reg. Confortа bellatores tuos aduersus vrbem: vt destruas eam: quod est/animā ꝛ accende. Et illud: Confortare ꝛ esto robustus.

Confundo: turbo: et omnia in vnū misceo. Aliqñ confundere est terrere. Liui. lib. vj. Confusam eā ex recēti morsu animi cū pater forte vidisset.

Confuto tas. penul. correpta: ex con et futo: redarguo. Unde confutatio significat confundo: interdū sopprimo/conuinco/conficio. Teren. in Phor. Cōfutauit verbis admodū iratum patrē. Et est confutatio (vt ait Cice. lib. j. ad Heren.) contrariorū locorū dissolutio. Et ꝓfutare cōmouere. Titi. Coquus magnū ahenū quādo feruit paula cōfutat trua.

Congrus et conger: vtroq modo dicitur pro quodam piscis genere.

Cōgero is. penultima correp. congrego et coaceruo. Tib. Diuitias alius fuluo sibi congerat auro. Hinc cōgestitius a. um. quod congestū est. Col. lib. ij. Non deterius tamē etiam pinguibus arenis vel congesticia humo proueniunt.

Congius: mensurę genus capax sex sextariorum: vt inquit Priscianus. Et est pars amphoręq. Congius eñ cum deest: efficit quidē vt ne sit iustę mensurę amphora: sed cum accedit et additur: nō ille vnus facit amphorā/sed supplet.

Congiariū: munus imperatoriū siue donatio imperatoria: vt scribit Sene. lib. iiij. de benefi. Hoc donabatur populus: sicut donatiuo milites donabanť. Sic Pli. in panegyrico laudat Traianū/q congiariū populo dedisset quo locupletatę sunt tribus: cū donatiuū milites accepissent. Uarię cōgiarū diuersę fuerť sūmę. Tiberius eñ congiariū populo trecentos nummos viritim dedit. Callicula ꝓgiariū populo bis dedit tricenis sestertiis. Nero quadragenos nummos populo diuisit. Est et cōgiarium mensurę genus: vt apud Paulū iurecōsul. Quintę. li. vj. Congiariū cōmune est liberalitatis atq̄ mensurę.

Cōglobo bas. pe. cor. a globꝰ fit: significatq̄ coaduno. Piero. lib. ij. Reg. Et ꝓglobati i vnū cuneū steterūt in sūmitate tumuli. Hinc ꝓglobatim aduerbiū: qđ significat ꝙ globos. Augᵗ lib. ꝓfes. Ipsa occurrebāt vndiq̄ aceruatim ꝛ cōglobatim cernenti.

Congredior: simul gradior. Uar. Omnesq̄ in vnā domū congressi simul discubuere. Ambro. lib. officioꝝ. Qui sapientibus congreditur/sapiens erit. Et congredi est ad obsistendū vel pugnandū vel disputandum ire. Hel. Qui cer cū hoste congressus victor redijt. Unde et cōgressus ꝓ pugna. Salu. Multi eo congressu perierunt.

Cōgruo is. grui. conuenio: tractū a gruibus: quę nō se segregāt/siue cū volāt/siue cū pascunt. Plau. i Cur. Sane illi inter se cōgruunt cōcorditer. Unde ꝓgruꝛ incongruū/ꝓgruens ꝛ incōgruēs. Lac. lib. ij. Est autē peruersū ꝛ incōgruens/vt simulachꝝ hominis a simulachro dei colatur.

Conūcio cis. pe. cor. a con et iacio: multis accōmodať significationibꝰ. Li. W. Celio. Sin se in intimū conūcere vellent: nō satis cōmode calciati et vestiti id facere possent. Itē ibi. Atq̄ illo repentino hominū impetu se in fugam coniecisse. Sal. Ex eo numero complures. Q. Metellus celer prętor ex senatusconsulto causa cognita in vincula coniecerat. Plautus i Epi. Dna te epidice: ꝛ palliolū tuum in collum pūce. Terē. in heau. Hęcvbi aperuit ostiū: ꝓtinuo hoc se pręcipit intro. Et ibi. Syre mi obsero ne me in lętitiā frustra conūcias. Et in Phor. Hinc me conūcerem protinus in pedes. In quibus significatio est/quod vernacula lingua dicimus butare. Interdū in hoc verbo conauget: vt sit conūcere simul vel omnes iacere. Liuius libro scō. Clamore subito vndiq̄ in vnū

hostem tela conficiunt. Cesar libro.j. Pro vallo carros obiecerant: et e loco superiore in nostros venientes tela conijciebant. Per translationem ꝙ significat interpretari/cogitare/colligere/diuinare. Iccirco tum nō exigit accusatiuū cū prepositione/ sed naturali contentum est: neq; tamen a prima significatione alienum. Nam cum quis aliquid conijcit: id est simul incit: cōfert quę agenda sunt: et sic cogitat ⁊ colligit et interpretatur: diuinatq; quid agere debeat. Teren. in Phormi. Tu cōijcito cętera. Et in Eunu. Quid illud mali est/nequeo satis mirari/neq; conijcere. Plaut⁹ in Cur. Mane sis dū huic cōijcio somniū. Pro diuinare. Li. posuit lib. de diuin. Num igitur aut haruspex aut augur/aut vates quis aut somnians melius cōiecerit/aut ex motu euasuq; egrotū: aut ex periculo nauē/aut ex insidijs exercitū: q̄ medicus/q̄ gubernator/q̄ imperator.

Cōiecto as. frequentatiuū: existimo/iudico. Tere. i Eunu. Neq; scio quid dicā/aut q̄d coniectē.

Coniector: interpres somnioꝝ et omnium a cōiectura: hoc est directione quadam rationis ad veritatē. Li. Defert ad cōiectorem quidā somniasse se ouū pędere ex fascia lecti cubicularis. Piero. in plo. lib. Regū. Interroga quemlibet Hebreorū cui magis debeas accōmodare fidem. Et si nostra firmauerit: puto ꝙ eum nō estimes coniectorem: vt in eodem loco similiter diuinaret.

Coniectus us. directio quędā rationis ad veritatem a quo dicta est coniectura.

Coniectura: conijciendi accus: ⁊ est idem qđ quis per rationem/et signa/⁊ tempora/⁊ huiusmodi conijcit: id est cogitat et colligit. Li. Cornifi. Quantū copiarū haberes: tū ipse coniectura cōsequi poterā: tū ex litteris tuis cognoui.

Cōiecturale adiectiuū: quod per coniecturam colligitur et pponitur. Cice. libro.j. ad Weren. Coniecturalis est/cū de facto controuersia est. Hoc modo Eiap in silua/postq; resciuit quę fecisset: per insaniam gladio occubuit: Ulysses interuenit: occisum cōspicatur eo: pone telum cruentū. Teucer interuenit cum fratrem occisum inimicum fratris cum gladio cruento videt capitis arcessit. Hic quoniam coniectura verū quęritur/de facto erit controuersia: ⁊ ex eo pstitutio cōiecturalis nominatur.

Coniectariū: efficax atq; perfectū. Cice. Illud ꝺo mihi met coniectarium.

Conīū: genus herbę noxiū quę cū tritico nascitur. Ambro. Cū tritico conīū quid inter alimēta vitę noxiū reperiē: ⁊ nisi prestium fuerit/ cōsueuit saluti nocere. Et paulo post. Sturni vescunt conio: qm̄ aliter sui corporis venenū succi letalis euadunt.

Cōiugo as. pe. cor. simul iugo: quasi in vnū iugū iūgo. Unde coniugatio in verbis dicta est apud grāmaticos: ꝙ sibi ad vnum sonū multa cōiūgat: ⁊ quasi vno iugo astringat. Cice. in Cato. ppie dixit. Adminicolor ordines capitum cōiugatio/et religatio et ppagatio vitiū sarmentorū. Cōiugata apud rhetores sūt quę ab vno genere veluti iugo flectunt: vt a iusticia iustus iusta iustū. Hinc locū a coniugatis dicimus/ cum ita argumentamur. Si rius gaudiū est: ergo et ridere gaudere.

Coniunx p̄m Prisciani: et cōiux sine n p̄m Phocam: a cōiugo gas. abiecta go syllaba/⁊ addita x. Jugum em̄ instrumentū est quo boues iuganť. i. iunguntur. Uñ iugari dicimus: qui maritali iugo instar boū colla subijciunt. Hora. Diua, ducas sobolē patrumq; prosperes Decreta: super iugandis seminis prolisq; noue feraci lege merita. Fędera q̄q; matrimonij vincula iugalia dicunť.

Cōiugiū: matrimoniū. Virgili⁹. Cōiugio iungam stabili, ppriamq; dicabo. Alij cōnubio legunt.

Cōiungo is. xi. ctū. copulo: tractū a iugo. Inde pīctura/cōiunctio: cōiunctiu⁹ a. um. et cōiunctum.

Cōiuro ras. penult'. pdu. quasi cōtra iuro: frequenter in malū dicitur/sicut et cōspiro. Salu. Sed ante cōiurauere pauci: in quibus Catilina fuerat. Terenť. Quę est hęc cōiuratio: vt omes mulieres cadē eque studeanr? In bonū cū honesta causa sit. Unde Mutius Sceuola. Trecenti inquit cōiurauimus principes iuuentutis romanę: vt in te hac via grassaremur. Hora. Cōiurat amice.

Cōnueo es. et conniuo is iui. vel xi. ctum. Conniuere? est oculos genis integere. Plini⁹ lib. xj. Glauciores alitum inferiore gena cōniuent. Idē. Columbę et similia vtraq; gena cōniuent. Traffertur etiā ad alia. Bel. libro. xv: dixit/ Cōniuere caua ventris et stomachi: pro stipari/claudi et cōtrahi. Hinc cōniuere quasi ꝑ transire et nō videre ponitur quandoq;. Cice. in Phil. Quibusdam in rebus etiam conniueo. Idem pro Celio. Proh dij immortales cur interdū conniuetis in hominum sceleribus maximis? Sue. in Cęsa. Delicta neq; obseruabat omnia: neq; ꝑ modo ęre quebatur: sed desertorū ac seditiosorum inquisitor ac punitor acerrimus cōniuebat in cęteris: id est reliqua vitia oculis veluti clausis pręteribat tanq; dissimulanter illa contueretur. Habet hoc verbū ni syllabam productam. Silius. Cōniuent solemq; paucę dependere visu.

Connubium: ius legitimi matrimonij: a nubo: cuius prima producitur. Cū in connubio quandoq; ꝑter metri necessitatem corripiať. Virgili⁹. Connubio iungę stabili. Est enim Sistole.

Conon: nomen ꝑrium athenien sis ducis: qui lacedemonios pstigauit: ⁊ Athenas in pristinā libertatē restituit. Fuit et alius Conō Samius astrologus: de quo. Propert. We creat architę soboles babylonię orops Orion et a pauo ducta conone domus.

Conopęum cum ę diphthō. tentorij seu velum et papilio ille lineus vel laneus seu bombycinus: qui toro circūdatur ad arcendū culices: quo maxime vtuntur Alexandrini: ꝙ ex illo culices confluant: quos greci κωνωπάσ dicūt. Propert. lib. iij. Fędaq; tarpelo conopeo tendere saxo. Suidas. κωνωπη πολισκαι κωνοφθηλικωσ παρια αρσυφαγει/ εν πλουσω ειδοσ μυιασ.

Conquiniſco is. cōqueri: caput inclino: vide in dictiōe Quiniſco.

Consalutare: est vltro citroq; salutationē dare. Li. lib. ij. de ora. Qui cū inter se vt ipsorū vsus ferebat amicissime cōsalutassent.

Cōsāguinei dicunť q̄ sanguine inter se cōnexi sunt.

Conscius ,prie qui rem scit. Cice. D. Rutilio. Cū et mihi cōscius essem/quanti te facerē. Nonius tamen de verborū differentijs ait: Scius secū: cōscius cum alio scius est. Licet cōscū indifferēter legamus. Sallu. Populares cōscios sceleris sui.

Cōscientia: scientia. Cice. Nulla re tā lętari soleo/q̄ officioꝝ meoꝝ cōscientia.

Cōsciſco is. consentio: siue sciens cōsentiensq; infero. Cicero Mario. Mortem mihi cur conscisceręť: causa nō est visa/cur optarem multę. Aliquando conscisscere est ꝓpter cōsensus siue conscię effectum constituere aut decernere. Liuius libro primo. Censuit cōsensit/ conscisit: vt bellū cū prisc is latinis fieret. Nec mirum. Scio em̄ siue scisco decerno significat. Plautus in Cur. Rogationes plurimas ꝓpter vos populus sciuit: quas vos rogatas rumpitis. Cicero libro. iij. officioꝝ. Durius etiam Athenienses sciuerūt vt eginitis: qui classe valebāt pollices prescinderent. Hinc scitū: statutū siue decretū. Liuius libro ꝑmo.

r propriam ꝙ dicā

Letera quoꝫ oīa publica priuataꝫ sacra pontifi/cis scitis subiecit. Inde plebiscitum: plebis decretū. Cicero libro. j. ad Herennū. In rem cōfertur/ vt si quis ex testamento quod facere iussus est ex plebisci/to vetetur. Per translationē cōsciscere ponitur p̄o cōtrahere. Columel. libro. ix. Diligensq̄ pastor sta/bulum quotidie conuerrit: nec patitur stercus humo rem consciscere lutum ve capris inimica. Sciendum est q̄ conscisco/ ascisco/ desciscо/ p̄scisco et rescisco: faciunt p̄terita in iui/ sicut eorum primitiua: vt Pri scianus quoꝫ de ascisco et desciscо sentire videtur. Et conscio quidē desciо et rescio raro sunt in vsu: sed magis conscisco/ desciscо et rescisco. Asscio ⁊ p̄scio inueniuntur: quus asscio nō ita frequenter sicut p̄s/scio: ascisco et p̄scisco: licet magis ascisco q̄ p̄sci/sco: eo q̄ asscio minus in vsu sit: p̄scio vo magis. Cum ergo conscisco/ desciscо et rescisco vsurpentur: nō mirum est si conscio/ desciо/ et rescio obsoluerint: quoniā fere superfluum esset in eadem significatio/ne vtraq̄ haberi. Ediuerso autem scio sepissime repe ritur/ et nō sciscо. Apud Plautū tamen legitur sci/scam in Amphy. Scius accurro: vt scisсam quid ve/lit. P̄scio in vsu est/ p̄scisco minus. Virgilius li/bro quarto Georgico. Cōtinuo animos vulgi ⁊ tre/pidantia bello Corda licet longe p̄scisсere. Ascio apud Columel. in p̄fatione. Et pecoribus paran/dis conseruandisq̄ quando et hanc ascimus/ quasi agriculturę partem.

Conscribo/ vide in dictione Scribo. Inde conscripti: qui i senatu scriptis annotati erant: qui per inopiam senatorum ex equestri ordine in senatorum numerū recipiebantur. Liuius libro. ij. Deinde quo plus vi/riū in senatu frequentia etiā ordinis faceret cedibus regis diminutū patrum numerū primoribus equestris gradus lectis ad trecentoꝝ sūmā expleuit. Tra ditū inde fertur/ vt in senatū vocarentur qui patres/ quiq̄ conscripti essent: conscriptos videlicet in nouū senatū appellabant lectos.

Cōsecro as. penul. correp. vide in dictione Sacro as. Ci. lib. ij. Tus. Quasi addicti ⁊ p̄secrati. Vos Ter/tul. vocat p̄secrancos. Sidonius Cōsecrancos q̄ cō/secrati sunt/ ⁊ quasi mancipati vni secte.

Consecraneū: quod est consecratū vocabulū fere in ca stris repertū: qualia sunt conterraneū/ cōmilitaneū/ militaneū/ suffarraneū/ limitaneū. Julius Capitoli/nus in contione quadā Ariminі cesaris. Cōmilito nes inq̄t sacrati/ imo vo consecranei. Alio loco. Mul lā ciuitatē eque militaneū esse dixit.

Consentio p̄sentis/ et consentaneus nea. neū. Quere i dictione Sentio.

Cōsentia sacra: que ex p̄sensu multoꝝ sunt statuta.

Consequo: penul. correpta/ imediate sequor. Virgili⁹ libro. v. Quam deinde Cloanthus consequit. Belli/us lib. ij. Ater dies natalis haberi appellariq̄ debe/at is in quem nox ea consecuta/ est: an qui dies noctē cōsecutus est. Et consequi obtinere/ adipisci. Cice. in Verrinis/ actione prima. Quod ego meo labore et vigiliis consecutus sum. Itē exprimere. Idē Cesari iunioꝝ. Extrema vo quanta et qualia sint: verbis cō/sequi nō possum.

Cōsequentia est que ex p̄cedentibus inferr.

Consector: in totum vel sepe sequor. Lactāti. libro. iij. Queras ab his quid sibi velint: cum fœminas tā rabi de p̄sectant: vt vix diuelli queant.

Cōsectaneus accipit p̄ eo qui in eadē hęresi est.

Consero seris. penultima correpta: cōserui cōsertum: simul misceo. Lactan. libro quinto. Tum inter se ma nus cōserere cęperunt: et insidiari: et gloriam sibi ex humano sanguine cōparare. Unde milites conserti dicuntur dū pugnant.

Consero p̄seris penultima correpta: conseui consitum simul sero: dum p̄o planto seu semino ponitur. Virgilius. En quis conseuimus agros? Lactanti. lib. ij. Que in partibus orientis omni genere ligni arborū q̄ conseuit. Col. libro. ij. Celerius etiam si eodē tem/pore stercorem et lupino vel faba conseras. Inde cō/sitio. Ci. in Catone. Nec consitiones modo delectāt sed etiā institiones.

Considō sidis. penultima produ. significat me cū aliis ad sedendum seu ad habitandum colloco. Liuius li/bro primo. Consederant vtrimq̄ p̄o castris duo ex/ercit⁹ periculi magis p̄sentis q̄ curę expertes. Col. libro octauo. Hęc aut recubet/ aut considat: id est ponat se ad sedendū. Hieron. Hęc in mentem eius cogitatio incidit: nullum vltra se monachorū in gre/mo consedisse.

Cōsessus nō est cōsessio/ sed homines in vno loco sedē/tes: sicut cōuentus nō est cōuentio/ sed homines qui in vnum locū conueniunt.

Considero as. a siderū p̄templatione dictū est.

Cōsideratus dicit qui agenda p̄siderat.

Considerate: cū cōsideratione.

Consilio is. consilui vel consiliui consultū: simul salio. Unde Consulto tas. frequentatiuū.

Consilium (vt inquit Ci. libro. ij. artis veteris) est ali/quid faciendi nō faciendi ve ratio excogitata. Et con siliū est quod consiliarius p̄bet. Quandoq̄ consi lium sumitur p̄o iudicibus deputatis. Ci. p̄o Ro/scio. Qui ex ciuitate in senatum p̄opter dignitatem/ ex senatu in hoc consilium delecti estis p̄opter secu/ritatē. Et infra. Dū prohibeant iudices: vt hoc quod maiores consilium publicum vocari voluerunt/ p̄sidium sectorum existimetur. Dictum consilium (vt quidam putant) a con et sileo: q̄ vno consulente cęteri consileant. Vel a concilio: vt sit consiliū quasi con cilium. Sed magis a consilio fieri existimo: quod ex con et salio componit: eo q̄ in vnam sententiā pluri/um mentes consiliant et conueniant. Ut em exilium ab exilio is. ita consiliū a consilio descendit. Consili/um dare est suadere. Quintil. Cū Ciceroni dabimus cōsiliū vt Antonium roget.

Consiliarius: qui consiliū p̄bet.

Consilior aris. consiliū capio. Psal. Accipere animā meā consiliati sunt.

Consulo lis. cōsului cōsultum/ penultima correpta: cū accusatiuo significat consilium peto: vt cōsului do/ctos: id est a doctis consiliū petū. Quintilian⁹. Ego aures consulens meas. Potest etiam in hac signifi/catione habere duos accusatiuos: vt Consulo te bo num cōsiliū. Et aliquando genitiuū cum accusatiuo. Macrobi⁹. Cōsulo te boni. Aliquādo genitiuū sine accusatiuo. Plinius lib. xxiij. Quęrebat argentum auaricia. Boni cōsuluit interim inuenisse minimū: ru/bentisq̄ terrę excogitauit vsum. Cum datiuo neu/trum est: et significat consilium do: vt Medicus cō/suluit mihi. Interdū ,puideo/ ,ipicio/ et p̄sidium fero. Sed hoc sepius in rebus inanimatis fit: vt Cō/sule honori tuo. Cōsule reb⁹ tuis. Cōsule saluti tuę: id est ,puide. Cicero. Consuli quidem te a cesare scri/bis: sed ego tibi ab illo cōsuli mallem. Hoc est. Mal lem q̄ cesar ,puideret tibi/ q̄ te interrogaret Ambro. Hec inuerecunda petitio: que nō sibi sed liberis cō/sulebat. Aliquando post datiuū iungimus accusati/uum: vt Consulo tibi cōmodum tuum. Hoc est: Do tibi consilium/ quod sit futurū cōmodum. Quando/q̄ accusatiuū cum in. p̄o contra. Terentius. Pessi/me istuc in te atq̄ illum consulis. Interdum cōsulere est deliberare: sed in plurali tm̄ et absolute: vt Con/sulunt senatores: id est deliberant. Huius verbi cō/positum est percōsulo: quod est optime ,sulo. Terē.

in Phormi. Adeon rem redüsse: vt qui mihi percon/sultū optime velit esse.

Consulto tas. consiliū frequenter capio/vel consilium frequenter do/siue frequēter delibero. Sal. Delecti quib⁹ cor⁹ animis firmū ingeniū sapientia validum erat reipub. ꝓsultabāt. Liui. li. j. ad hęc ꝓsultāda.

Cōsulto r: qui aliū consulit: id est qui consilium ab alijs inquirit. Cic. ꝓ Cornelio Balbo. Et eīm si. Q. Scęuola ille augur cū de iure prętorio consuleretur. Juris consultissimus consultores suos nōnunq; ad Furium et Camillum reijciebat. Idem ꝓ Murena. Vigilas tu de nocte vt cōsultorib⁹ tuis respōdeas. Accipitur quandoq; ꝓ eo qui alij consulit: vt apud Sallust. in Jugurth. Simul ab eo petijt vt fautor cōsultoriq; sibi adsit. Et in illo verbo puerbiali. Cōsilium malū consultori pessimū est.

Consultus quando participiū est: significat eum q̄ cōsulitur: hoc est: a quo consiliū petitur: vt Medicus cōsultus dixit te febribus laborare. Quādoq; nomen est: et ponitur ꝓ prudenti atq; sapienti. Ouidius lib. j. de arte amandi. Sit tibi credibilis sermo consulta q; verba: id est prudentia ac sapientię plena. Est autē nomen duobus modis. s. cū per se ponit. Horatius. Eris tu qui mō miles Mercator tu cōsultus mō rusticus. Vel quando habet genitiuū. Liuius libro decimo. Callidos solertesq; iuris atq; eloquētię consultos. Hinc dicimus cōsultus iuris/et iuris consulti or/et cōsultissimus. Idē libro primo. Cōsultissim⁹ iuris vt illa quisq; ętate esse poterat. Aug⁹. Quāto cōsultius reges/nō sicut Herodes interficere quęrunt: sed sicut magi potius adorare. Sic incōsultus potest esse participiū et nomen.

Consultus consultus/et consultum pro re quę consulitur. Horatius in Epistolis. Qui consulta patrū: qui leges iuraq; seruat. Et consultum: decretū/statutum: quod aliquando resoluitur in infinitiuū: vt illud Sallustij. Nam et priusq; incipias consulto: et postq; cōsulueris/ mature facto opus est: id est consulere/siue vt consulas.

Consulto aduerbiū: id est deliberate.

Consus: consilio r deus putabat: qui ideo templū sub tecto i circo habebat: vt oēderet tectū esse debere cōsiliū. Hinc consualia festa: quę fiebant in honorē Cōsi. Liuius lib. j. Ludos ex industria parat Neptuno equestri solēnes consualia vocant.

Consul. lis. a consulēdo: ꝙ cōsuleret populū et senatū. Nam ex hoc ꝓsulere veteres vocauerunt. Unde adhuc remanet illud: Rogati bonū consulitis: id est iudicatis. Potest etiā dici cōsul a cōsilio consilis/sicut exul ab exilio/et prędsul a prędsilio: mutatione i in u: vt in Insulto/exulto r resulto patet. Consulo autē a cōsul. Nec obstat ꝙ cōsul a ꝓsulendo dicat: qm̄ ideo cōsul creabatur vt consuleret: vtpote qui consilium haberet in se prędcipuū. Prius enim homo is exigitur qui cōsulat/cū actus consulendi fiat. Non ergo a cōsulendo nominatus est cōsul/qa a consulo deriuetur: sed ꝙ ab ipso consule verbum consulo exercetur. Et ideo ab ipso qui consulit deriuari cōsulo equissimū ē. Var. Consul nominatus quia consuleret populū et senatū. Et est consul qui magistratū gerit. Procōsul/ qui cū potestate extraordinaria ad aliquam prouinciam administrandā mittitur.

Consulatus tus. officiū vel dignitas: siue tempus quo consul in officio est.

Consularis vir: qui cōsulatū gessit: vel qui consulari dignitate dignus est. Cic. Lentulo Qu. Maximo: qui filiū consularem amisit.

Consisto is. cōstiti: cōstanter et audacter sto: firmor: qō est audacis r robusti hois. Plau. i Cur. Nec vobis quisq; in foro frugi consistere audet: id est se firmare. Liui⁹ li. j. Cū instructę acies constitissent. Itē erigor. Virg⁹. Constitit in digitos.

Consistorij: locus in quo consultandi gratia homines consistunt. Potest etiam poni ꝓ consistentium multitudine. Idem consistoria dicuntur archiua cesarea et imperatoris palatinę domus: quę etiam vocant augustalia. Unde consistoriani ab Ambrosio dicunt: qui senatorij ordinis/vel amplissimi sunt: qui ad prin cipale consilium eligebantur: r Suidas κωρστιστο ριον παρα ρωμαιοισ συνωλεγεται το συνε/δριον και τοσυστημα ερθα περιτων επεγον/των βουλευοντων.

Consolida: herba est quę et conserua et coagulū dicit: et grece strygnon.

Consobrini: qui ex duabus sororibus sunt editi: quasi consororini. Amitini: qui quęve ex sorore r fratre ꝓ pagantur. Sed fere vulgus omnes istos communi appellatione consobrinos vocat. Item qui ex fratribus patruelibus aut consobrinis propagantur/ vel amitinis consobrini vocantur: patrueles/ qui ex fratribus nati sunt.

Consolor penul. ꝓ. solatiū prędsto: r ꝓprie verbis fit cōsolatio. Cice. Sulpi. Dices quid me ista res consolatur: in tātis tenebris et quasi ppetuis reipublicę. Est oīmino vir ꝓsolabilis dolor: Inuenit et in significatione passiua. Asinius. Sed cū ob ea quę speraueram dolebā/cōsolabar ob ea quę timui. Hinc cōsolatorꝰ ria riū: vt Epistola ꝓsolatoria.

Consono penult⁹. cor. rep. simul sono. Var. de apibus. Cū iam euolaturę sunt: aut etiam incęperunt/ ꝓsonāt vehementer: perinde vt milites faciunt cū castra mouent. Inde cōsonantes dictę sunt ꝙ cū vocalibus sonent nō per se. Per translationē consonare significat cōcordare. Hierony. ad Asellam. Anteq; domū sanctę Paulę noscerem: totius in me vrbis studia cōsonabant: omniū penemudiccio dignus sūmo sacerdotio decernebāt. Hinc ꝓsonantia vocum concordātia quę grece euphonia dicitur.

Consors eiusdē sortis: id est conditionis r fortunę r ęqlitatis in oīni negocio. Sappho ad phaonē. Nō tm alceus cōsors patrięq; lyręq; Laudis habet. Cōsors etiā dicit⁹ qui tantundē sortis attulit ad societatē mercaturę/q̄ntū ille cum quo societas est.

Consortium: ipsa societas: quę et cōsortio onis. Unde Liui. lib. vj. Quęnā ista societas/q̄nā consortio est.

Cōspicio cis. penul. corre. video. Unde conspectus ꝓ aspectu. Virgil⁹. Uix e conspectu siculę telluris in altum Vela dabant leti.

Conspico as. penul. ꝓduc. et conspicor: deponēs: a con et spico vel spicor componitur. Spicor autem a spica vel a spiculis. Unde r despico cor. inspico cor. perspico cor. suspico cor. Est autem cōspicari conspicere/seu in conspectu habere. Terenē. in Eunu. Cur te ego in his conspicor regionibus. Sal. in Jug. Cum interea Metellus monte digrediens conspicaē primo dubi⁹ quidnā insolita facies ostenderet. In spico ꝓtulit. Virgili⁹ lib. ij. Georgię. Peruigilat: ferroq; faces inspicat acuto. Nec Priscianum audiendū puto: qui vult hęc verba a Spicio fieri: quia si a Spicio essent: nō conspicor sed conspicior faceret. Sicut consternor et aspernor a sterno r a sperno ꝑm analogiā: licet coniugationem mutent. Ascen. Nihil tamen cōspicor, ꝓ conspicio cōmune habet cum spica: prędsertim cum secundam corripiat: licet inspico pro acuo a spica eam producat.

Conspicuus a. um. a conspicor/sicut perspicuus a perspicor: mō significat sagacem/ perspicacem/ acutum. Quintilian⁹. Conspicuus: sagax/callidus: mō claꝛ r qui ab omnib⁹ conspicit. Unde Var. Conspicuum amphitheatrum appellat.

Cōspicilia: dicunt quę ocularia vulgo vocant. Plau. Utrū cedo: necesse est ꝓspicilio vti.

Conspiro penult. ꝑduc. simul spiro: sicut consto ꝓprie sumitur. Gell. lib. j. Sed enim acheos Homer⁹ pugnā indipiscī ait: nō fidicularū tybiarumq; concentu conspiratam. Col. lib. iiij. Celestes admittat imbres eosq; alendis seminibus dispenset: ac suis omnibus partibus ad educandā prolē nouam conspiret. Per translationem conspirare sumitur ꝑ ꝓiurare. Unde conspiratio quę et in bonū et in malū capitur. In bonum Cice. ꝓ to ligario fratrum conspirationem dixit quasi vnanimitatē. Idem lib. ij. offic. Magnas vtilitates adipiscimur conspiratione hominū atq; consensu. Et ꝑ domo sua. Hanc nostrā conspirationē in republica bene gerenda certi homines fictis sermonibus dirimerunt. Plin⁹ in epistolis. Proinde conspirate consentite: maiorem q; animū ex meo sumite. Col. lib. xij. Nihil quod aut maritus aut fęmina ꝓ priū esse iuris sui diceret: sed in cōmune conspirabat ab vtroq; in malum.

Cōspondeo es. quęre in dictione Spōdeo.

Consterno as. aui. atū. significat deūcio. Sal. Qua victoria elati hostes nostri territi atq; animis ꝓsternati discessere. Idē. Et qui sine rectoribus exterriti aut saucij ꝓsternant. Inde ꝓsternatio: quę est concitatio quędā subita ex aliquo metu. Et a sternutamento deduci videt: ꝙ eo toto cōcutimur corpore.

Cōsterno is. ꝓstraui ꝛ ꝓsterni diuersū est: et significat impleo. Virgil. Jt stridor ꝛ alte Consternūt terram concusso stipite frondes. Et cōsternere est silicare: et pauimentū supra facere. Col. li. j. Area si cōperit ita ꝓstituenda est: vt vel a dño vel certe a ꝑcuratore despici possit: eaq; optima est scilicet cōstrata: ꝙ ꝛ celeriter frumenta deterunt: nō cedente solo pulsib⁹ vngulaꝝ/tribulaꝝ/ꝛ eadem euentilata mūdiora sunt: lapillisq; carent ꝛ glebulis.

Constituo: dispono. Virgil⁹. Qui teneant (nam inculta videt) hominesne ferene Quęrere constituit. Locum siue tempus determino. Cice. Dario. Quare si quid cōstitutum cum podagra habes: fac vt in aliū differas diem. Quandoq; significat conuenio et pactum facio. Teren. in Hecy. Mā constitui cum quodā hospite me esse illū conuenturā. Quādoq; homo ꝛ quasi bonā dispositionē infundo. Unde Cice. li. ij. Tus. Hetrodotus cū perfecte putat beatū: cui corpus bene constitutū sit: ꝛ exploratū id ita semper fore: quod medici recentiores barbare dicunt bene cōplexionatum. Et constitutio corpis dicit ipsa cōplexio. Constitutio etiam quandoq; dicitur status: quę in causis potentissima est: cū sit prima causarū constructio. Vide in dictione Status. Aliquādo constituere est gubernare/moderari. Cic. Jneuntis etiā ętatis insciti/senum constituenda et regenda est prudētia. Interdum instituere/decernere: a quo cōstitutiones decreta dicunt. Mōnunq; parare. Licero. Tametsi erat ignarus: quantū sibi/ac liberis suis iam tū mali constitueretur.

Cōstitutus a. um. participiū: constitut⁹ tus. nomē: quo hoim consistentiū multitudo significat.

Consto as. constiti constitū et constatum. Luca. libro ij. Cōstatura fides supez. Varti. Cōstatuta fuit megalensis purpura centū. Est autē cōstare cōstanter ꝑ manere/perseuerare/ratū habere. Cice. Qua in sententia si cōstare voluissent: suā auctoritatem cū salute recuperassent. Idem libro primo Tuscu. Et si tibi quidem constarevis omnes quicunq; nati sunt erunt ve: nō solū miseri/sed etiam semper miseri. Hoc est: Si hanc sententiā ꝙ mors malū sit firmā ratāq; habere vis. Dicimus etiam: cōstat pedibus: cōstat animo ꝑ firmat. Virgilius. Et paribus Cyllenius alis cōstitit. Interdū constare/valere: et passiue sumitur pro empto aut vendito. Plin⁹ libro. xxxiij. Et omnibus pene annis mutari ꝑut nauigationes constituerint: aut vt quisq; mercatus sit: aut aliquis prędicens manceps annonam flagellet. Cicero. Quid mihi cōstat charius q; si in foro emissem. Interdum stare cōsistere. Idem libro primo Tuscul. Animus qui si est horum quattuor generū/ vnde omnia constare dicunt. Interdum compositū esse. Idē. Ut hęc elementa ex quibus omnia cōstant. Interdū simul stare. Silen. li. bro. iiij historiaꝝ. Multitudinē procul hostiū cōstare viderunt. Interdum suppeditare. Juuena. Quis feret vrorem cui cōstent omnia. In tercia persona sumitur pro manifestū est. Cicero libro secūdo ad Lęsa. iuniorem. Cū constet lupercis id vectigal dediisse qui ante poterat id constare. Rursus pro conuenit. vt dicitur esse concordes: vt Hoc mihi tecū constat: id est conuenio tecum in hoc et assentior tibi. Cicero libro. i. ad Heren. Adhuc quę dicta sunt arbitror mihi constare cum ceteris artis scriptoribus. Rationē constare significat equam legittimāq; rationem/ aut ostendi/aut apparere ostendi posse. Ulpi. Plane si defendendi gratia aliquid fecerit: rationem ei constare oportet: id est rationem eū iustā aut ostendere/aut facile posse ostendere. Ꝙ consto quantū ad primā significationē fit cōstans ꝑ eo qui firmus est et tenax ꝓpositi: a quo cōstantia et cōstanter: quibus contraria sunt inconstans/ inconstantia et inconstanter. Unde Licero libro tertio ad Herennū. Jnconstanti gestu testimoniorum inconstantiam et incōstanter locutū esse dixit.

Construere: simul struere/ordinare/fabricare. Cice. in Cato. Ut nauē aut ędificiū idē destruit facillime qui cōstruxit: sic hominē eadē optime quem conglutinauit natura dissoluit.

Consuesco is. eui, et consuetus sum: etiā in bono et in malo dicitur. In bono/cū familiaritatē et conuersationem quāpiā cū aliquo habere significat: vt sit cōsuescere simul suescere: id est simul cōuersari. Plaut⁹ in Asi. Bene salutando cōsuescūt cōpellando blāditer. Teren. in Adelph. Quid illi tandē credis fore animi misero: qui cū illa cōsueuit: id est cōuersat⁹ est. In malo cū de re venerea dicit. Idē in Phor. Cum eius consueuit olim matre in Lemno clanculū: id est coiuit. Similiter cōsuetudo de familiaritate et de re venerea dicit: vt apud eundē in Phormi. Dum expecto quor veniat qui hanc mihi adimat consuetudinē. Et ꝓsuescere est accipere in cōsuetudinē. Col. lib. ij. Jumentis prębeas medicā: sed inter initia parcius dū cōsuescant: ne nouitas pabuli noceat. Item ꝓsuescere est viuere. Col. li. ix. Nec magis humo q; stagno ꝓsueuerunt.

Cōsuo is. simul suo/cōpono/cōiungo. Plaut⁹ in Am. Aduenisti audacię columen cōsutis dolis: imo equidē tunicis ꝓsutis huc aduenio/nō dolis.

Consumo is. penult. ꝑdu. in nihilū redigo. Solinus. Sunt etiam in Lycia saxa: quę viuentiū quoq; corpa adalligata cōsumūt.

Consūmo as. per duplex mm. summā simul capio. Lactan. lib. vij. Quoniā nec rationē totius mysterij magni cōsūmauerat/in vnūq; collegerat: nec sūmū bonū cōprenderat. Col. lib. ij. Hac cōsūmatione operū colligitur posse agrū ducentoꝝ iugerum subigi duobus iugis boū totidem bubulcis. Et cōsummare est perficere: ꝙ quę perfecta sunt/omnia sibi sumpsisse videant. Lactan. lib. vij. Mundū deus ꝛ hoc rerū naturę admirabile opus ser dierū spacio cōsummauit. Unde et cōsūmatus hō perfectus dicit. Var. Ob magni trasęq; cōsūmatiq; Catonis. Col. Nullus est cōsūmatę sapientię.

Contagium et contagio et contages penulc. pro. morbus qui ex contractu contrahitur: ex con et tago is. qđ est tango. Virgil. Dira per incautum serpāt contagia vulgus. Iuue. Critice polluces dedit hāc contagio labem. Lucre. lib. iiij. Quę contage sua pallo/ribus omnia pingunt.

Contamino nas. penul. correp. ex con ⁊ tamino. Et est proprie contaminare ꝑm Donatū: cum res rei ita immiscetur/vt neutra incorrupta maneat: sed fit i vtroq; corruptio. Sunt qui dicant contaminare manib⁹ luculentis quicq; attingere ob hoc: pro fedo et maculo ponitur. Qua ratione Terentius/ contaminare fabulas dixit. Ambro. ꝙrie super Lucā. Nos sacerdos repudiauit: ne alios quoq; ecorr lepra contaminet. Liui⁹ libro. iiij. ꝑ dedecore posuit. Contaminari sanguinem suū patres: confundiq; iura gentiū rebant: quod plebs egerrime ferens: nobilitatem arguebat eodē loco dicens: An esse vlla maior aut insignior contumelia potest/q; partē ciuitatis: velut contaminatā indignā cōnubio haberi. A cōtaminatus fit compositū incontaminatus: de quo ibi: Quas ḡn tasq; res. L. Camuleiū aggressum colluuionē gentium/perturbationē auspiciorum publicorum priuatorumq; afferre ne quid incōtaminati sit. Sunt et attamino ⁊ intamino: quę sunt contraria. De ꝑmo Ambro. lib. j. offi. Ne tetigeritis/ne attaminaueritis/ ne gustaueritis: quę sunt omnia ad corruptelā ipso vsu. De secundo Horaci⁹. Virtus repulsę nescia sordide intaminatis fulget honoribus: id est incorruptis et indiminutis.

Contemno nis. pst ptum. sperno/vilipendo: et minus est q; despicio. Cicero in Ver. acti. iij. Quemq; contempserit desperarit libere esse dixerit vnq; Componitur ex con ꝑ valde/et temno reiicio. Hinc contemptus us. despectio.

Contempto. tas. frequentatiuū. Plaut⁹. Mirari noli neq; me contemptarier.

Cōtēplor aris. a templo dicit: id est a loco qui ab oīni parte aspici potest: vel ex quo oīnis pars pōt videri: quē antiqui templū noībant. Significatq; diligenter intueor. cōsidero. Lactan. lib. vj. Vel si celeste lumē qđ dicimus solē cōtēplari velint. Ennius⁹. Cōtępla et tęplū Cereris ad leuā aspice. Inuenit et cōtēplo as. Plau. in Aſt. Deum meū caput cōtempla: siquidē ex re consultas tua.

Contendo tēdis. contra tendo: quod est cōtra proficiscor. Cęsar lib. j. Ipse de quarta vigilia eodē itinere quo hostes ierant ad eos contendit. Et contendere certare. Virgilius⁹ lib. iiij. Quis talia demens abnuat: aut tecū malit contendere bello? Itē significat contendendo/siue cum conatu ac nixu petere: seu aliquid aliud agere. Unde contenta corpora dicimus/ quę omni nixu intenduntur aduersus labores/ vt in arcu neruus. Licero lib. ij. Tuscula. Sunt quędā animi similitudines cū corpore: vt onera contēptis corporibus facilius feruntur/remissis opprimūt. Cicero lib. j. offi. Miserrima oīnio ambitio honorū cōtentio. Est eīm contentio oratio acris ad confirmandū et confutandū accōmodata. Unde a Plinio dicta est in epistolis/oratio pugnax et contentiosa. Apud rhetores cōtentio dicit⁹ ornatio ex contrarijs verbis concinnata: quę Antitheton: id est cōtrapositū dicitur: vt illud pro Cluen. Dicit⁹ pudorem libido/timorē audacia/rationē amentia. Itē continuare: vt lib. iij. de ora. Nihil perniciosius q; sine intermissione contentio. Itē Ire. Sal. in Jugurth. Et prelio fugit in prouinciā: ac deinde Romā cōtendit. Itē Festinare. Virgilius⁹. Quę littora ꝑ prima cursu cōtendunt petere. Item astringere/intorquere: vt lib. iij. Georgi. Tanto nate magis cōtende tenacia vincla. Itē cōparare. Lice. lib. j. ad Heren. Si nostram causā laudando extollemus: et aduersarios per contentionē deprimemus. Itē extendere: vt apud eundē. Ex cōtentione vocis et sūmissione facile dīudicabimus. Itē exquirere. Lice. Extremū autē ꝓceptū in beneficijs operaq; danda ne quid contra equitatē cōtendas. Itē tacere/dirigere. Virgil⁹. Qui tū aere/as telū cōtendit in auras. Itē intēdere. Li. Magna est animi cōtentio adhibenda. Idēq; fere est contentio ⁊ intentio: cū vehementiā quandā significant in voce. Tracta similitudine ab arcu seu cithara: cuius nerui quanto vehementius intenduntur/tanto vehementiorē sonū efficiunt.

Cōtineo es. penul. corre. cohibeo/seu me abstineo: aut cōtra voluntatē me retineo: vt cū quis ob pudorem domi se cōtinet: seu ob paupertatē interdicit sibi accessū in publicū. Teren. in Phor. Domi se continebat. Pro cohibere. Ambr. lib. j. offi. Reuera iure ea fortitudo vocat⁹: quādo quisquis seipsū ꝓpter Christū vincit: irā continet: nullis illecebris emollit. Unde cōtinens ꝑ abstinente et integro. Cuius contrarium est incōtinēs. Lactan. lib. iij. De libidinosū adulterū Saneonē: iam sobriū/ castū/ cōtinentē videbis. Et cōtinere est intra se tenere. Sic dicimus vbē continere homines: et locū continere locatū. Item continere: id est simul tenere. Unde et cōtinens dicitur continuatū. Liui⁹. Continens imperiū vsq; ad nos habebitis. Cicero lib. ij. officio. Nec eīm vlla res vehementer rēpublicā continet q; fides: quę esse nulla potest nisi erit vicaria solutio rerū creditarū. Sueto. in Cali. Per hunc pontē vltro citro cōmeauit biduo cōtinenti: id est cōtinuo. Curtius. Omnia velut cōtinenti incendio ardere visa. Lice. lib. j. Tus. Sed nihil te interpellabo: cōtinentē orationē audire malo. Idē lib. ij. offi. cōtinere ꝑ simul tenere posuit: ⁊ q; si inuitū tenere cū inquit: Nec vlla res tā vehemēter rēpublicā cōtinet q; fides.

Continens participium ea potest significare quę continent. Cōtinens femininī generis sumitur pro terra quę nō est insula: quā vulgo terram firmā appellant: qualis est Italia: vt ex Sicilia ad continentē pax intercapedinis est. Nā insula est quę mari circundatur: vt Sicilia/Sardinia/Isthmos: ita vndiq; mari cingitur: vt tamen in aliqua parte continenti iungatur. Scribit Ulpi. cōtinentes prouincias accipi debere eas quę Italię cōiunctę sunt/vtputa Gallia. Cōtinens neutri generis a rhetoribus accipitur pro firmamento rationis.

Cōtinentia fit a cōtinēs: de qua Lice. lib. ij. offici. Sed valitudo sustentat⁹ noticia sui corpis: ⁊ obseruatione eaq; rez quę aut ꝑdesse soleant aut obesse. Et cōtinentia in omni victu omniq; cultu corpis tuendi causa/ et in prętermittendis voluptatibus. Eius contraria est incōtinentia.

Cōtinenter aduerbium modo significat parce. Plautus. Quā q; illū pater arcte ⁊ cōtinenter habet. Modo cōiuncte iugiterq;. Idem. Trium dierum litium cōtinenter tulit. Cęsar. Belgę cū germanis bellū cōtinenter gerunt.

Contentus ta. tum. cum est participiū a cōtineor/ passiue significationis est/nō actiue: sicut putant Galla: quoniā ablatiuū habet: vt is accipiatur qui continetur ab eo quod animo suo satisfacit: siue etiā a seipso cōtineatur. Nō eīm sicut compos qui possessor siue obtentor alicuius rei est/ita contentus accipit: quoniā qui cōtentus est ab eo possessus est/a quo vel quo cōtentus est/quia necesse est vt aliquid sit a quo quis contineatur vt cōtentus dicatur: vt apud Teren. in Eunu. Neq; tu vno contenta eras: neq; solus dęcit. Quis hic exponat. Neq; tu vnū continebas

qui animo satisfaceret tuo. Continere enim cohibere est siue te siue alium: ne quid fiat reprehensione dignum: et ad virtutem ferme semper pertinet. Hoc autem loco culpatur meretrix: non q̄ se a libidine nō contineret: sed q̄ vno non contenta erat: id est vno non continebatur/ vt ab alijs abstineret. Id etiam ostenditur per affirmationem. Plau. in Her. Nam vxor contenta est quę bona est vno viro. Nec hic vxor bona continet vnum virum: sed se cōtinet: siue cōtinetur vno viro/aut ab vno viro. Similiter Lactā⁹ de pphetis loquēs. Cōtenti temporali cibo quem deus subministrasset: id est satisfacti vt nihil amplius expeterent. Plaut⁹ in Her. Immo dicamus seruibus leges: Censeo prius habeamus quas leges teneāt: cōtētię sint: id est p̄tineātur: vel pacati vel leti sint. Quę tn̄ omnia passiue sumūtur. Est etiam p̄tinue p̄ perseueranter/assidue. Continuo vero significat statim.

Cōtinuo as. pseuero/pago. Apul. Scaphas ascēdere mari iter cōtinuare.

Cōtestari litē: dicūtur duo aut plures aduersarij/ q̄ ordinato iudicio vtraq; pars dicere solet: Testes estote. De hoc verbo cōtestor vide i dictiōe Testor.

Cōticeo es penul. corre. Cōticere est simul vel oēs tacere. Vir. Cōticuere oēs intētiq; ora tenebāt. Hinc Cōticesco is. q̄d est cū alijs tacitus fio. Pli. lib. xj. Tūc repēte oēs cōticescūt.

Cōticiniū: noctis primū tempus quo omnia quiescendi gratia cōticescunt.

Cōtigno as: vide i dictione Tignus. Hinc cōtignatio quę est solariū domus: siue stratum sit cemēto lateribus ve siue nō stratū: qualia fere sunt solaria domor i Apulia. Eoq; p miraculo apud Li. inferē bouē i tertiā cōtignationē cōscēdisse. Pli. Sesquipedalis paries nō plus q̄ vnā cōtignationē tolerat. Est em̄ superior z inferior cōtignatio.

Cōtingo gis. cōtigi cōtactū: idē quod tāgo. Col. lib. j. Plurimisq; et his angustis illustratū fenestris: atq; a terra sic editis/ne manu cōtingi possint. Virgil⁹. Funēq; manu cōtingere gaudēt. Et in tertia persona significat aliquid per sortē venire i portionē. Hiero. ad Damasū. Pater da mihi portionē substantię quę mihi cōtingit. In Euan. autē scribit: quę me contingit. Ponitur et p̄ accidere seu euenire. Cicero lib. v. Tuscul. Quod nō mō singulis hominibus/sed potissimis phis cōtigit. Impersonale vo cū infinito: vt Cōtingit mihi esse felici vel felicem. Quandoq; absolute: apud Teren. Hanc mihi expetiui: cōtigit: cōuenit mores. Et quo datur intelligi nō semper seruari quod aiunt: Contingere esse de malis quę sum⁹ veriti: obtinere de optatis: accidere de inopinatis tam bonis q̄ malis.

Contus: fudes siue hasta lōgior duriorq; ad percutiendum apta. Virg⁹. Assueti lōgo muros defendere cōto. Vñ cōtatos milites Vegetius apellat. Accipit z p̄ pertica ferrū in capite habēte: qua nautę vtuntur ad loca nauibus oportuna explorāda: a quo percontor Donat⁹ educit. Virg⁹. Ipse ratē cōto subigit. Et grecū nomē ostēdit Suidas.

Contor aris: vide i dictione Cūctor.

Contorte res dicuntur perplexę et perturbate: et sibi ipsis minime cohęrentes. Et contortū dicitur/ cum id quod sequitur nō cōuenit cum superiore. Cice. libro. j. de ora. Contortas res et sępe difficiles necessario perdiscimus.

Contra p̄positio est: quę et separatur z componitur: significatq; aduersum/locū vel personam designās. Separata est apud Virgiliū. Cōtra Neptunū et venerem cōtraq; mineruā. Componitur autem cū dictionibus incipientibus a d. vt Cōtradico. E. vt contraeo. V. vt cōtrauento. Inuenitur etiā cōtra aduerbiū loco positū/significans e regione: siue ex opposito: vt Stat contra stariq; iubet. Et Cōtra elata mari respondet Cnosia tellus. Plaut⁹ in Amphi. Hostes crebri cadunt nostri contra ingruunt. Aliquādo ponitur p̄ vicissim. Tere. in Adelph. In eo me oblecto: solum id est charum mihi: i lle vt itē cōtra me habeat/facio sedulo.

Cōtradico. Aug⁹ li. ij. de ciui. dei. Dū quo cūq; mō nostris disputationibus cōtradicāt.

Cōtraeo is. vado cōtra. Greg⁹. Quia mūdi hui⁹ potestatibus contraire nō p̄sumerent/nisi eos sāctus spiritus fortitudo solidasset.

Cōtraho his. colligo: et oēs in vnum cōgrego. Lactā. lib. ij. Preterea vt ad se multitudinem cōtrahat. Virgilius. Cōtrahimusq; viros. Quādoq; cōpono/cōfluo: vt Aes alienum contraxi. Quādoq; cōmitto. Cicero ad Qu. Fratē. Ea molestissime homines ferre debent: quę ipsorum culpa contracta sunt. Quandoq; Paciscor et conuentionē facio: vt sit in emendis vendēdisq; mercibus. Idē lib. ij. offici. Tollēdum est igitur ex rebus cōtrahendis omne mēdacium. Et lib. j. Nulla vitę pars neq; publicis neq; priuatis/neq; forensibus/neq; domesticis in reb⁹: neq; si tecum agas quid: neq; si cum altero contrahas/vacare officio potest: id est conferas/ vel inuicē agas. Inde contractus. Quandoq; constringo/ retraho: puta cū nerui cōtrahūtur et colligūtur rigore aut metu: ita vt extēdi nequeāt. Unde cōtractio. Idē lib. j. Tuscul. Sed eo q̄ in hoc est omnis animi cōtractio ex metu mortis. Et lib. iij. Animosq; demittunt et cōtrahūt. s. timore. Quādoq; cōquiro. Liu⁹ lib. iij. Bonaq; cōtracta pręcij regni mercādi publicarētur. Cice. lib. j. ad Veren. A nostra persona beniuolentiam contrahemus. si nostrum officium sine arrogantia laudabimus. Cōtrahere frontem: est frōti rugas inducere: quod vernacula lingua dicim⁹ arrugare. Plau. in Am. Quid cōtraxistis frontē quia tragediam dixi hanc.

Cōtracto tas. simul tracto: frequētatiuū a p̄traho. Lactā. de opi. posuit p̄ cōprehendo. Quē a nobis lōge/remote: neq; oculis cōtrectari/neq; tāgi manu: neq; pcepi sensibus possunt.

Cōtrasto as. vide i dictione Sto.

Cōtrauenio. Cice. lib. j. Tuscul. Ego vero facile sum passus: ne in mentem mihi aliquid contraueniret: tristi faueo sententię.

Cōtrouersus sa. sum. quasi aduersus. Gel. Argumenta autē censebat aut, pbabilia esse debere/aut perspicua et minime cōtrouersa. Et cōtrouersa res dicit illa de qua est cōtrouersia.

Controuersia: est certarum personarum de re propria cōtentio. Cice. Elio procōsuli. Nullam omnino arbitramur de ea hęreditate p̄trouersiam cū bodie habiturum. Sine cōtrouersia significat sine dubio. Idē lib. iij. offi. Pauet: qui sine cōtrouersia de officijs accuratissime disputauit.

Cōtrouersosus: litigiosus. Liui: libro. iij. Quem em̄ sine hoc priuatę rei iudicem fecisset: vt controuersosam adiudicaret rem.

Cōtrouersor aris. ex p̄tra z versor: p mutationē a i o significat cōtēdo: verbū deponens ab actiuo verso factū. Li. in Protagora. Mūca vobis ptagora z Socrate postulo: vt de isto concedatis alter alteri: et inter vos de hmōi nō p̄trouersemini.

Contubernīū: verbū castrense: sicut scribit lib. ij. de remili. Aege. vocabatur manipulus: ab eo q̄ coniunctis manibus pariter dimicabant. Et, prie decē milites sub vno papilione degentes dicebātur cōtubernium: quibus pręerat decanus: qui caput erat contu-

bernū. Unde accipitur ꝓ cōuictu et sodalitate. Inde cōtubernales vulgo sodales dicūtur. Et contubernalitatem Cyprianus appellat sodalitatem. Dictū contubernīū a tabernis. Taberne ꝙ domus quę fiebāt ex tabulis. Unde et tabernacula dicta sunt: licet ex tēxtis et pellibus fiant. Et contubernales dicti sunt/ ꝙ hisdem tabernis vtantur. Columel. libro. j. Sed qualicūq; villico cōtubernalis mulier assignata est ꝙ contineat eum.

Cōtumax penul. cozre. qui per tumozē inobediens est: qui tribus propositis edictis vel vno ꝓ tribus: quod vulgo pemptoriū appellaſ: litteris euocatus ꝓsentiā sui facere cōtemnit. Hinc cōtumacia. Dicit̄ q̄nq; etiā in bonā partē. Coz. Tacitus Cōtumax etiam ad uersus tormenta seruozum fides supremę clarozū virozum necessitates.

Cōtumelia: conuitiū a contendo: seu vt Ulpi. et Seneca aiunt: a cōtemptu. Cōtumelios⁹: qui contumeliā inferre solet.

Cōtundo is. cōtudi pe. indifferēter cōtusū: significat simul siue totū tundo: frango/cōminuo/pcutio. Hora. lib. j. Epi. Speratū meritis durā qui cōtudit hydrā. Inde contusū: confractū. Col. lib. vij. Plus etiā eiusdē radix contusa ꝓdest.

Cōuallis: planicies ex oīi parte cōprensa montibus collibusq; dicta (vt inquit Var.) quasi cauata vallis. Vallis ꝙ ex duobus montibus insula planities. Uel uallis dicit̄ arta vallis quasi ꝓiucta: quales sūt quas metaphorice fauces appellam⁹. Uā uallis appellaſ fossio terrę manufacta ad deducendā aquam. Plī. Flumina ad lauandū hanc materiā iugis montiū durere. Corrogos vocant a corriuatione ꝯcepisse libramēto oportet vt fruaris qñ influat. Itaq; altissimis partibus ducitur conuallis: ⁊ interualla substructis canalibus iungitur.

Cōuaso as. penul. pduc. significat furto oīia colligo. Terenc. in Phor. Aliquid cōuasassem: atq; hinc me ꝓtinus conuerē in pedes.

Cōuenire: simul venire/cōgregari/coire. Liui. Postera die arma capiūt: quo missi erant cōueniunt. Salustius. Postq̄ vnū in locū oīes cōuenere. Hinc cōuētus. Per trāslationē q̄nq; cōcordare. Ouidi⁹. Nō bene cōueniūt: nec i vna sede morātur Maiestas et amor. Quādoq; interpellare seu in iudiciū vocare. Cice. in Ver. acti. ij. Nō dubitat quin si ipse verrem cōueniat equitate causę: auctoritate sua cōmouere homīnē possit. Quādoq; statuere. Apul. Conuenimus ad portū ꝓximū ire. Quādoq; alloqui nō inuenire et videre cm̄. Terē. in Andria. Cōueni hodie aduenīēs quendā mei loci hinc atq; ordinis hoiem. Quādoq; aptū/cōueniēs et decēs esse. Cice. in Hort. Nā quid vereris nenō cōueniat nostris gratibus ista oratio quę spectat ad hortandū. Quādoq; placere/ patētū facere/et controuersia carere. Sed in tertia persona frequētius. Cice. lib. v. de fi. Hoc mihi cum tuo fratre cōuenit: id est sine cōtrouersia est/ ⁊ concordes sumus. Dicimus etiā conuenit hoc inter nos: conuenit mihi tecum: cōuenit tibi mecū quod dixisti: id est in hoc quod dixisti inter me et te sine cōtrouersia est. Cōuenit nobis inter nos: id est cōcordes inuicem sumus. Iuuenalis. Seuis inter se cōuenit vrsis. Item Nō cōueniunt hęc fratri mecū: id est dissentimus ab inuicem in his/et dissimiles sumus. Teren. Hęc mihi fratri mecū nō cōueniunt. Nonnunq̄ sine supposito/sed subintellecto. Aug⁹ libro. ix. cōfess. Conuenerat inter nos ne passim cuiq̄ effunderetur. Plautus in Cap. Nūc ita conuenit inter me atq; hunc Tindare. Et iterū. Dicito patri quo pacto mihi cōuenit de huius filio. Sic dicimuꝰ, de ꝑclo conuenit: id est cōcordes fuimus.

Cōueng penul. cozre. dicunt̄ qui ex diuersis populis gētibusq; in vna mgnia cōuenerūt: simulq; coalescunt. Uero. cōtra Uigi. Mimirū respōdet generi suo: vt qui de latronū ⁊ cōuenarū natus est semine: quos cōsul Pōpeius edomita Hispania de pirenei iugis deposuit: ⁊ i vnū oppidū cōgregauit. Uā et conuenarū vrbs nomē accepit.

Cōuētio: nomē generale est ad oīa pertinēs: vt scribit Ulp. de quibus negocij ꝓtrahēdi trāsigēdiq; causa ꝓsentiūt qui inter se agūt. Uā sicut ꝓuenire dicuntur q̄ ex diuersis locis in vnū locū ꝓueniūt: ita q̄ ex diuersis animi motibus ꝓsentiūt/ ⁊ i vnā sentētiā ꝓcurrūt. Adeoq; cōuētionis nullū esse cōtractū/nullā esse obligationē: quę nō habeat in se cōuentionē: siue verbis siue re fiat.

Cōuētus dicit̄: cū homines simul venerint. Fit autem quattuoꝛ modis. Uno cū quemlibet hominē ab aliquo conuentū esse dicimus. Altero cum significatur multitudo ex pluribus hominū generibus cōtracta in vnū locū. Tertio cū a magistratibus iudiciū causa populus cōgregatur. Erant emī in prouincijs statuti cōuētus per rectoꝛes earū ad iudicia facienda. Uñ Pli. de Hispania. Nūc vniuersa ꝓuincia diuiditur in septē cōuētus. Idem lib. iij. scribit in Bethica fuisse iuridicos cōuētus quattuoꝛ: videlicet Gaditanū/ Cozdubensem/ Astysitanū/ Hispalēsem. Quarto cū aliquē i locū frequētia hominū supplicatiōis aut gratulationis gratia colligit̄. Ponit̄ interdū ꝓ cōiugio. Iuuenalis. Conuentū tamē ⁊ pactū ⁊ sponsalia nostra Tempestate paras.

Cōuentū neutri generis: cōuētionē significat.

Cōuēticulū plerūq; i malā partē accipit̄. Hoc est ꝓ cōuētu seditioso aut sceleratoꝛ. Cl. p. Sex. Cōuēticula hoim quę ciuitates nominant̄.

Cōuerto ⁊ cōuertoꝛ ꝓ eodē accipiuntur. Plau. i Am. Sed tamē fuga in se nemo cōuertit̄.

Cōuexū. curuū/ex oīi parte declinatū: qualis est natura cęli qō ex oīi ꝑte ad terrā ꝑsus declinatū ē. Uir. Aspice cōuexo nutantē pōdere cęlū. Hinc cōuexitas ipsa ꝓrectio aduersus nos tracta a cōcauitate nauium: quę extrinsec⁹ huiusmodi formā habēt: q̄ alio nomine carinata dicit̄.

Cōuiciū: cōtumelia/inquit Labeo iurisc̄sultus: quasi cōuociū: mutata littera a cōcitatione vel a cōuentu: id est collatione vocū. Cū em̄ in vnū cōplures voces cōferunt̄/cōuiciū dicit̄. Cū autē nec in cetu nec vociferatione dicit̄/nō ꝓprie cōuiciū nominat̄. Festus tamē a vicis in quibus ꝓmo habitū est deriuat. Alij dicunt cōuitiū esse maledictū cū ꝓtumelia/ ⁊ a vitio deriuari. Cic. Maledictū autē nihil habet ꝓsiti ꝗter cōtumeliā: quę si petulātius iactaſ/cōuitiū: sin facetius/vrbanitas nominaſ.

Cōuiciniū: vbi plures inter se vicini sunt.

Cōuicioꝛ aris: cōtumeliā dico: vt apud Euāg. Et q̄ cū eo crucifixi erāt/cōuiciabant̄ ei.

Cōuiuiū a viuo fit: de quo Cice. Bene maiores nostri accubationē epularum: quia vitę cōiunctionē haberet/cōuiuiū nominauerūt. Hinc cōuiuari: cōuiuiū facere: aut simul cibū sumere. Terē. in Heau. Scorzari volūt/crebro cōuiuarier. Uā cōuiuatoꝛ dicit̄ q̄ parat cōuiuiū. Cōiuę ꝙ et cōuictoꝛes dicunt̄ inuitati ad cōuiuiū. Scitū cōuiuatoꝛē appellat. Liui⁹ elegantē et nitidū in apparatu cōuiuali. Ὄγκε vt puto meliꝰ: συμποσιοσεκτου πιρω πωσω πεπωκα επιον καισυρ. Suū em̄ videt̄ esse comessatio: vnde ⁊ grecus sermo seruaſ vulgariter.

Conuictoꝛ dicitur quotidianus conuiua: et qui nobiscum viuit familiariter. Hora. Nūc quia sum tibi mecęnas conuictoꝛ. Sue. in Tibe. Nihilo lemoꝛ in cōuictoꝛes greculos.

Cōuiuale:quod ad conuiuiū pertinet. Liu. Multaq; conuiualia ex auro ⁊ argento vasa.

Cōuiliones:a cōbibendo cōpotores dicuntur.

Cōuoluolus penul. cor. vermiculi genus minoris eruca/corrodētis pubescētes vuas:quē alij voluocē appellāt:a cōuoluēdo:q se inuoluit in pampino.

Conus ꝓprie nux picea. Col. libro. vij. Remedio sunt cupressini quidecim coni/ totidemq; Galle: propter quod geometre eiusmodi figuram conum appellant. Hinc Conus dicitur curuatura que in summitate galee prominet:super quam criste ponūtur:licet quandoq; pro crista ponatur: quem lingua vernacula pinatiū vocamus. Et coniferę arbores:que conos/hoc est nuces pineas similes ferunt. Oui. Et coniferę cyparisse. Quicquid preterea tali forma est Conoides dicitur. Unde cupressus femina Conoides est quę i fastigium conuoluitur. Quidam etiam conum accipiunt pro capitio acuminato. Est et conus musicus. Boe. in musica. Si conū quem turbonē vocant quis diligenter extornet. κωναῖες. Conoides arbor ferens cupressos femina: nam a rotunditate in acumen leuatur.

Coos/siue cos/siue coum/siue co:insula in mari egeo seu (vt quidam aiunt) in Icario Rhodo proxima:et carię opposita:que olim magna fuit/et optime habitata/⁊ aspectu iucundissima his qui eo nauigabant. Ambitus ei⁹ quingentis ⁊ quinquaginta stadijs claditur:tota fertilis/et optimo vino abundans. Est et vbs eo nomine antiquitus Stipulea vocata. Dicta a coo meropis filia quę ibi regnauit. Strabo scribit nouē gentes et quinq; millia oppidorū esse: quorum nullū sit minus coo meropide. Hinc cous a um. pro. Unde Hippocrates medicus diuinus/⁊ Apelles pictor egregius:Coi dicti sunt:cū in ea nati perhibeantur. Ouidius. Si venerē Cous nunq; pinxisset Apelles. In primitiuo primi corripit. In suburbano Coi Esculapij templū fuit valde insigne/et multis donis opulentū:inter quę nuda Venus erat: quę postea Julio cesari Rome dicata est. Sunt qui dicāt apud hanc insulā fieri vestes tenuissimas ad femina/rum ornamentū. Unde Ouid⁹ de arte. Siue erit in tyrijs tyrios laudabis amictus. Siue erit in cois coa decere puta. Suidas: κωσ η νησοσ ο θερ ιππο/κρατησο ἰατροσ ἡ ἰσ και μελορισ πεγεσαι. Postea alibi subdit. κωσσ προσ σχιορδμερ γαρχιοσεγυραῖο ερδορ οδε κωδσ εξω.

Copia:a con et ope/vel a capio: vt sit copia quasi capia/q̄ multa capiat:⁊ in singulari quidē abundantiam/eloquentiā/facultatē/potestatemq; significat: vt Faciā tibi copiam spectandi ludos. Ouidius. Ante ait emoriar q̄ sit tibi copia nostri. Necq; apud oratores cū alio verbo iūgitur. Poete cū do iungūt. Virgilius. Postq̄ introgressi et cozā data copia fandi. Cū alijs verbis abundantiā significat: vt Magna copia frumēti auecta est. Copia pecuniarū ⁊ copia orationis. Copia etiā dicit eloquentia:quę constat verbor copia. In plurali ꝑ eodē significato quādoq; sumit: vt Noui copias tuas:⁊ Omniū rex copias habeo. Peculiariter tñ significat exercitus multitudinē: vt Copię pompeij: Copię cesaris. Aliquando etiam i singulari ponitur pro multitudine. Pompeius ad Domiti. Nec solus cū ista copia tantā multitudinē sustinere poteris. Idē. Etiā atq; etiā horto/ vt cū omni copia q̄primū ad me venias. A copia copiosus/a. sū. pro abundāti. Copiola dimi. Copio as. quod est copias augeo siue cogo:sicut lignor/ aquor: q̄ sūt verba castrensia.

Copē veteres pro copioso posuerunt. Plautus. Atq; ego nūc vt glorioſū faciā ⁊ copi pectore. Hinc copona primū: deinde cauponа: taberna vinaria/ propter copiā rerū quę ibi venduntur.

Conisare apud Quintę. significat arietare/⁊ frōte frōtē petere. Et satiati agni ludunt blādeq; conisāt.

Cope:loc⁹ in grecia apud Orchomenō boetię iuxta cephisū amnē: qui facit lacū copa idē noiatū.

Cophinus pe. cor. latine corba. Juue. Cū dedit ille locū cophino fenoq; relicto.

Copula:cuiusliber rei duplex numerus. Ūñ dicitur copula matrimonij/⁊ copulo ꝑiungo.

Coquo quis. coqui coctū:a cogendo:quoniā coctum cogendo coercetur/ vt ad vsū tatē vescendi perducat. Et duo significat coquere. s. per ignē: vnde aliq̄d dicitur coctū/vt carnes coctę. Et maturare:id est maturū facere. Plinius. Egrescūt sexagenis diebus siti maxime anteq; ficus coquātur autumno. Ambro. lib. Hexa. Unde aut arbores germinarent/aut frumenta vel sata prorūperent/vel orta coquerent/nisi ea interior ignis animaret? Huius composita sunt cōcoquo: simul coquo seu digero. Unde cōcoqui dicit cibus calore stomachi. Plini⁹ libro. xxvij. Theophrastus celerius cōcoqui dextri lateris incubitu difficilius in supinis. Decoquo: in totū coquo. Vide alibi. Excoquo: pfecte coquo/digero. Hiero. contrs Jouin. Immolatus est pro nobis agnus/⁊ aspersū calidissimo rore hysopi: oēm pituitā noxię voluptatis excoquimus. Columella. Proprie cū ait: Uis frigoris excoquit terrā. Incoquo:coquendo applico. Mā cū metallū aliquod deplūbamus/ vel deargentamus/ vel deauramus:incoquere dicimus. Unde vasa enea/stānea ad ignē ilita/incoctilia dicunt. Plinius. Deinde et argentū incoquere simili modo cępere/equor maxime ornamentis/iumentorūq; iugis. Proprie tamē incoquere est intus coquere. Virgilius libro quarto Georgi. Bui⁹ odorato radices incoque baccho. Percoquo: valde seu pfecte coquo. Plini⁹ lib. xxiij. Bubulas carnes additi caules magno ligni cōpendio percoquunt. Silr discoquo. Idē libro. xxix. Denas virides lacertas in decē sextarijs olei veteris discoquūt. Prēcoquo:ante coquo/vl ante maturo. A quo prēcox fruct⁹:⁊ p̄coqua vua dicit:id est p̄matura. Recoquo:rursus coquo. Pli. An satis recoctū sit. Et oia habent pe. cor.

Cōuito tas. pe. cor. frequentatiuū est.

Coquina/a coquendo:locus in quo dapes coquūtur: quę et culina:a colendo/quasi colina. Et dū publica est/popina dicitur.

Coquinari:est coquinariā artē exercere. Plaut⁹. Neq; ego vnq; nisi hodie ad bacchas veni in bacchanal coquinatum.

Coquus vel cocus:qui cibos coquit ac vēdit. qui ⁊ coquinarius dicitur.

Coquinarius a. um. quod ad coquinā ptinet. Ūñ vasa coquinaria dicta.

Coquinaria g. ars coquēdi: quę ad victū spectant.

Cor: vnū est ex visceribus. Mā omnia interiora viscera dicunt. In quo (vt inquit Plini⁹) habitat mens. Et ꝑm Aristotelē. Cor fons est venarū/arteriarū et sensuū. Et sicut ait Auicēna. Est principiū ꝟtutis vitalis/fons vite:⁊ radix dicit ab interprete Galeni. Aliqñ tñ accipit ꝑ mente. Cice. lib. j. Tus. Cor ipsū animus videt. Unde concors/discors/excors/socors/vecors/grauicors/⁊ cordatus.

Cordi ē:id est delectat et placet. Cicero. Idcoq; eo mihi magis est cordi. Teren. Si hę nuptię sunt tibi cordi:id est iucundę.

Corculū dimi. Plaut⁹. Meū corculū/meus molliculus caseus. Et corculū acutū:quasi cor sapiēs. Fest⁹. Corculū dicebāt antiqui solertē et acutū. Cice. lib. j. Tus. Et nassica ille prudēs bis cōsul corculū appellatus. Plini⁹ libro. vij. Cato corculos apud romanos

cognominatos esse refert q̄ sapientia ꝓstiterunt.

Cordatus homo:id est insignis corde et prestans memoria: qui solertia multa pollet ⁊ ingenio: quemadmodū et corculum. Aug⁹ libro. j. de ciui. dei. Mō itaq̄ cū de dīs victis illa conscriberentur poetis libuit mentiri: sed cordatos homines cogebat veritas ꝓfiteri. Lactan. lib. iij. Mō inficior: fuisse illū paulo cordatiorē q̄ ceteros: qui naturā rerū putauerunt ingenio posse comprehendi.

Cordolium: cōmiseratio/et quasi dolor cordis. Plau. Mihi cordoliū est. Jdē i pen. Ubi tibi erit cordoliū si quā ornatā melius forte aspexeris.

Cordapsus: morbus tenuioris intestini: quē iuniores ileacū nominant.

Corchorus: vile olus apud Plinium. Unde prouerbium contra eos qui magnis honoribus inhiant: cū ipsi sint nihili: κορχοροσ ερ λαχανοισ: id ē corchorus inter olera.

Corduba: ciuitas Hispanię Senecę/⁊ Lucani patria.

Corgo aduerbium apud veteres: quasi ex corde ago: id est loquor.

Cordus da. dū. quod serotina fetura natum est: vt cordū fenū autumnale/quod antumno secāt. Col. Alūtur oues cōmodissime autumnali fēno quod cordum vocatur. Idē. Corda frumenta dicta sunt/quę sero maturescunt. Et cordi: agni serotini qui post tempus debitū nascuntur: quos vulgus vocabulo inde deducto cordiscos nominat. Plini⁹ lib. viij. Gerunt partū diebus. cl. postea concepti inualidi cordos vocabant antiqui post id tēpus natos. Est ergo cord⁹ cognomen eor q̄ tarde nascunt. Unde apud Sue. Cordus cremutius legit. Quo noie etiā dictus ē ali⁹ scriptor historiar: quē sęq̄ se ait Jul. Capito. i vita Gordianor. Ita Quint⁹. lib. j. ꝓpit scrutādas esse a ſtili ꝓceptore origines noīm: vnde Agrippa et Jupiter ⁊ Lodrus ⁊ Postum⁹ dicant. Quidā tū hoc nomē p b. scribunt chordus.

Coraliū: lapis rubei coloris. Amb. libro Hexa. Quo mō etiā non indecorus lapis coralium i mari herbascit: si in aerē transferatur/ lapidis firmitate solidet. Plini⁹. Coraliū religiosum in primis gestamen esse existimant a moliendis periculis. Gignit in mari rubro et in Persico/et circa Orchadas insulas/et in siculo circa Dreptanum. Forma ei est fruticis/color viridis/bracce calidę: sub aqua et molles: exemptę consestum durant ⁊ rubescunt quasi cornu. Diascorides. Το δε κοραλλιον ὁπερ ενιοι διθολεμβρον καλουσει δοκει μεν ειναι φυτον ενάλιον. Theophrastus autem in libro de gemmis. Το γαρ κοράλλιον και γαρ τουθε ωσπερ λιθος φυηται δε ποη εν αιγιλε λιθοσ γινεται. Qui⁹ nominis quidā primā ꝓducunt. Qui. lib. iiij. Metasm. Nunc quoq̄ coralijs eadē natura remansit. Alij breuiant. Claud. Hergit se subito vellitq̄ corallia clo.

Corax: mons qui a septentrione Colchidē claudit (tho dit. Est et fluuius eiusdē nominis qui ex mōte sui nominis oritur.

Corā ꝓpositio est. quę contrariā habet significationem a Clam: vt Corā senatu oratione habui. Differt tamen a Palā: q̄ Corā magis ad personas certas: palā ad omnes referē. Corā indiget adiectione: palā non indiget. Etiā differt ab ante oculos: q̄ ante oculos longe intelligi potest: coram proximitatē significat. Terē. in Eunu. Quę mihi ante oculos corā amatore addurri tuum.

Corax a latinis dicit corvus. Cice. libro de ora. Quare coracē vestrū istum patiamur. Hinc componit noticorax seu nycticorax.

Coracinus pe. pdu. corin⁹. Pli. etiā piscē quendā coracinum appellauit.

Corambla: herba quę oculos retūdit/et hebetes facit. Jdeoq̄ dicta corambla. Mā κορα pupillā significat αμβλυσ dicit retusus ⁊ hebes.

Corbes: vasa ex viminibus facta: cui singularis est hęc corbis. Cic. ꝓ Sex. Hesiodia se corbe prexit. Dictę corbes ꝑm Var. ab eo q̄ spicas aliud ve q̄d eo corruebāt. Hinc minores dictę corbulę. Cato villicū dixit habere oportere corbulas amerinas q̄ttuor. Col. ꝺo ait. Corbulę decēmodię trimodię. Pōt etiā esse corbis generis mas. ꝑm Prisci.

Corbitę pe. ꝓ. naues onerarię: dictę q̄ in ea⁹ malo sūmo ꝓ signo corbes solerēt suspēdi Plau. Tardiores q̄ corbitę sunt etiā in trāquillo mari.

Corbonā pe. cor. iudęi sacrū thesaurarium dicunt. Auctores Josephus ⁊ Eusebius.

Corcira pe. pdu. insula in Jonio mari: olim pheacia a Pheaco dicta: qui genitus fuit e nympha Aesopi filia: rapta a Neptuno ⁊ ad insulā delata: cui nomē fecit. Ubi grauida Neptuno peperit Pheacū: qui fuit pater Alcinoi. Luca. lib. ij. Hinc late patet omne fretū seu vela ferant Jn portus: corcyra tuos seu leua petat Illyris. Homerus autē lib. η. παιδα γεεμεν εχεμεν καιεμοσ γαμβροσ καλεεσθαι αυθι μεμων οικον δεγω και κτημασα δοιην εικεθελωρισε μεροισ αεκοντα δεσ ουπισερυξει φαηκων. Ira eñ semp vocat Homerus.

Corinthus: vbs Achaię fere in medio Jsthmi peloponnesiaci sita. Jsthmos greci vocāt āgustias peninsularum: inter quas nobilitate peloponnesiacę ꝓferuntur. Corinthus ꝓmo a Silypho latone eoli filio ferē cōdita fuisse: ⁊ corcyra noiata auctore Strabone: post ea Ephyre. Deinde euersa ⁊ instaurata a Corintho Marestis seu Jouis filio/Corinth⁹ est appellata olim celeberrima ⁊ ditissima. Hęc habet arcē/quę Acrocorinthus dicit. A corinthus fiunt corinthius ⁊ corinthiensis adiectiua: q̄ sic ab inuicē distinguunt. Corinthū sūt q̄ corinthū habitāt/seu q̄ ex corintho nati sūt. Corinthienses: q̄ alibi nati sunt/sed negociāt corinthi. Suidas. κορινθοσ απο κορινθου του λαραθωρος ηαπο κυρινθου του πελοποσ.

Corinthia vasa dicuntur ex ere corinthio fabrefacta: q̄ auro argentoq̄ cum ipso ere confusis fiebāt. Mā es corinthiū maxime laudabāt. Unde factū est vt omnia vasa ex ere elegantia corinthia sunt appellata: ꝓter q̄ apud veteres tāto in precio fuerunt eris metalla: vt argenti quoq̄ atq̄ auri precium transcēderint. Tria autē sunt genera corinthei eris: vt docet Pli. Candidū q̄ nitore accedit q̄ ꝓme argento. Alterę in quo auri fulu⁹ color conspicit. Tertiū: in quo equalis tēperies omniū fuit.

Corinthiac⁹ a. um. q̄ ex corintho est. Qui. li. iij. ō tris. Illa corinthiacis ꝓmū mihi cognita terris.

Corinthiarius: a Sueto. positum est ꝓ amatore nimio corinthioꝝ vasoꝝ.

Corycium: le bolçe da caualcare. Suidas. κωρυκιὸν κωρικοσ θυλακιον το παραηνιηρ βουλγιδιον ηπλευμα δεκτικον αρτου.

Coriago: morbus quo boues laborāt. Col. lib. vij. Est et infesta pestis bubulo pecori. Coriaginē rustici appellāt: cū pellis ita tergori adhęret/vt ꝓrehēsa manib⁹ deduci a costis nō possit. Ea res nō aliter accidit q̄ si bos aut ex languore aliquo ad macię ꝓduct⁹ est: aut sudans in opere faciendo refrixit: aut si sub onere pluuia madefactus est.

Corium aīaliū est: ꝑtim eoꝝ quę crassiorem pellē habent ac duriorem: q̄buis quādoq̄ ꝓ quacūq̄ pelle dicāt/etiā rerum inanimatarū/⁊ quandoq̄ terg⁹. Virgil. Tergora diripiunt costis. Apud Plin. coriū terre est: nō tam cutis eius faciesq̄ sūma/q̄ tectorium ⁊ stratum ē quodda crassi⁹: cui ⁊ aliud quoq̄ subesse pōt

eoziũ. Mã ſ̃parietib⁹ ſtructis ordines ipſi laterũ coria a Vitruuio dicunt: hoc eſt: quę vulgo turba opificum appellat curſus. Dicit et coziũs maſcu. genere. Plaut⁹ in Pe. Veri in tergo meo tris facile cozios cõtriuiſti bubulos. A coziũm fit excozio as. qđ eſt coziũm detrahо.

Coziariue: q̃ cozia ꝓcinnat/p̃ſertim craſſioza.

Cozycũ penul. cozre. nomen eſt vrbis et mõtis excelſi i Cilicia optimum crocum ferentis. A quo coziciꝰ a. um: vt Crocum coziciũ. Var. Qđ de coziciо quę venit aura croco. Coziciꝰ etiã portus.

Coziça: morbus cũ humore obturat̃ naſus: latine grauedinẽ vocant.

Coziceі dicunt̃ curioſi. Cic. ad Atticum. Omnes em̃ cozyceі ſubauſcultare vident̃ qđ loq̃r. Nam tota cozyci mõtis aſſatici: ſeu (vt quidam dicunt) pmõtozũ in Creta pręternauigatio latronibus plena fuit: qui diſperſi per portus ad mercatores furtim accedebant: et ſubauſcultabant quid rerũ ferrent: et q̃ nauigarẽt. Poſtea illis diſcedentibus adoriebãtur eos/ac diripiebant. Ex quo factum eſt: vt omnes curioſa⁊ ſecreta auſcultantes cozyceі dicerent̃: ⁊ in puerbio dicerẽtur: Nunc ergo cozyceus auſcultauit: cuius cõſilia ſecreta patefacta ſunt.

Cozythi penul. pdu. ſunt thecę arcuum ſiue ſagittarũ: q̃uis ſagittarum ꝓprie dicantur pharetrę: q̃uis Monius cozyci legat. Sta. lib. ix. the. Eleſtibus implet cozython telis.

Cozythus penult̃. coz. opidum Thuſcię ꝓpe Aretium in paruo colle eiuſdẽ nominis ſitum/a Cozytho rege poſitũ. Virg⁊. lib. ix. Nec ſatis extremas cozythi penetrauit ad vrbes. Quidã hęc duo nomina ſcribunt cũ h. in principio Chozitus.

Cornelia romana Gracchoꝝ mater/et maioris aphricani filia: quę a Vale. maximo laudat̃/q̃ matronę cãpanę ornamenta ſua pulcherrima oſtentanti: nõ auꝛ nõ gẽmas: nõ denicꝫ veſtes oppoſuerit/ſed liberos: q̃ maxima ſunt matronaꝝ ornamenta.

Cozna nę. nomẽ eſt duaꝝ vrbium.

Cozneus fę. generis tã quartę q̃s ſecũdę decli. ſm Priſci. Hęc ramos habet duricie ⁊ rigiditate cornibus ſimiles: fructũ circa ſolſtitia facit: ꝑmo cãdidũ: poſtea ſanguineũ. Virgil. lib. ix. Cõiecto ſterni iaculo volat ītala cozneus. i. telũ ex cozno factũ. Cozneũ generꝫ neutri/fruct⁹. Idẽ. Baccę lapidoſaꝫ cozna.

Cozneus a. um. qđ a cozno eſt. Plau. Durã ac cozneã dãgã. Põt etiã eſſe a cozno deductũ nomẽ. Vñ hyberne cozonę cozneę dictę ſunt: qm̃ negãte tũ flozes terra laminis e cozno tinctis fieri ſolebant.

Cozneta: loc⁹ vbi ſunt frequẽtes cozni: ſicut a pino pineta.

Cozneus/cozneum/⁊ hic cozneus ſm Priſci. a cur/ (netũ uoze/vt inquit Var. Pli. Dentes mobiles cõfirmat ceruini cozneus cinis. Omnibus fere caua ſũt cozna: ceruis tm̃ ſolida: et ſingulis annis decidua. Hinc fiunt vnicozniũ/bicozniũ/tricozniũ/quadricozniũ. Per tranſlationem c ozna fluminũ dicuntur flexus curuitates alueozum: q̃ multis in locis ad cozneũ ſimilitudinẽ flectantur. Itẽ cozna antẽnaꝝ ſignificant vtrãq; partem antennę. Virg⁊. Cozna velataꝝ obuertimus antennarum. Similiter in pręlio Cozna dicuntur vtraq; pars exercitus. In exercitu enim eſt dextrũ et ſiniſtrũ cozneus: et qđ inter vtrũq; eſt dicitur mediũ. Itẽ cozneus genus eſt tubę obtozte: a quo cozneі dicti ſunt.

Cozniceո pe. coz. q̃ cozno canit. Iuue. Quadragita dedit gracch⁹ ſeſtertia dotẽ Cozniciո: ſiue hic recto cãtauerit ęre. Dictũ ira: quia qđ nũc ex ęre eſt: tunc fiebat bubulo cozno.

Cozniger penul. coz. gerens cozna. Unde bacch⁹ cozniger dictus eſt: quia ſimulachꝛo liberi patr⁊ cozneus adũciebant̃: q̃ vini inuentoꝛ fuerit. Moles em̃ nimio vini potu truces redduntur.

Cozniգenus a. um. qđ eſt ex genere cozna habẽtiũ: ſicut capꝛigenũ: qđ eſt ex genere capꝛarum.

Cozmipeta pe. coz. aial qđ cozmib⁹ petit. i. ferit.

Cozniculũ dimi. a cozno. Quo etiã nomine vocatũ eſt oppidum iuxta Tarquinios: a quo oppidani cozniculani appellati ſunt.

Cozmipes pe. coz. aial pedes habens ſicut equus et capꝛa/⁊ hmõi: vnguiũ aut pedũ aialia. Oui. li. ii. Faſto. Cozmipedi fauno cęſa de more capella. Mã Faun⁹ capꝛinos pedes habere fertur.

Cozmutus ta. tum. qđ habet cozna: vt Facies Boyſi cozmuta erat. Poteſt etiã dici cozmutũ qđ ꝓcedit ex cozno. Var. Occubuit tandem cozmuto ardoze potitus. Cozmuti quadrupedes a veteribus dicebantur elephanti. Nam qđ in his dentes multi dicunt/cozna ſunt. Sed mirum eſt qđ ſcribit Suidas de Cozmuto: et dicit duos mirabiles viros fuiſſe: vnũ Liuium et Cozmutũ.

Cozniculariuս: nomen eſt ordinis in militia: ſicut Cõmentarienſis et accenſus. Docet Aſco. pinde ac cozniculariuս a cozniculo ſic inclinetur/vt a cozno cozniceո. Mã qui cozniculo militabat: is cozniculariuս dicebatur. Liu⁹ lib. x. ſcribit Papiriũ cõſulem equites omnes ob inſignẽ in bellis operã donaſſe cozniculis armillisq; argenteis: tanꝫ cozniculа ſint inter donatitia ornamenta militaria.

Cozniх: auis: quę dux auiũ eſſe dicitur. Unde et coznices accipi ſolent/ꝓ his qui ſe ſapiẽtioꝛes ac duces aliorũ videri volunt. Unde Piero. in quodã/plo. vtitur: et Cice. ꝓ Murena. Huius dimi. eſt cozniculа. Piero. ad Paulinũ. Malo alieni operis interpres exiſtere/q̃ (vt quidã faciunt) informes cozniculę alienis me coloꝛibus adornare.

Cozniꝛ penul. pdu. deponens: ſignificat more cozniceո garrio. Perſius. Neſcio quid tecum graue cozniceris inepte.

Cozona eſt: quam greci στεφάνην vocant: a noſtris olim ſtrophia a στροφεῖν quod ẽ vertere. Poſtea ꝓ diminutionẽ ſtrophiola appellata: deinde a ſerendo ſerta. Et cum videatur cozona a choꝛo dici: caret tamen aſpiratione. Fuerunt autẽ apud Romanos diuerſorum generũ cozonę in magno pręcio habitę: ſcz. Triumphalis: quę fiebat ex lauro/et triumphanti dabatur: qm̃ ea arboꝛ pręcipuę eſt leticię victoꝛiarumq; nuncia. Obſidionalis: quã liberati ab obſidione dabant ei qui ipſos liberauerat ex gramine decerpto ꝛi de vnde obſeſſos ille ſeruaſſet. Nam (vt ait Plin⁹) ſummũ apud antiquos ſignum victoꝛię erat: victos poꝛrigere herbam e terra. Ciuica: quam ciuis ciui: a quo ſeruatus eſt in pręlio: teſtem vitę ſalutiſq; percepte dat. Et hęc huiuſmodi erat. Primo ilignea: poſtea magis placuit ex quercu: quia ante cauſa vitę i hac arboꝛe hominibus fuit/qui glandibus veſcebantur: etiam ex ilice. Muralis erat: qua donabatur ab imperatoꝛe: qui primus murũ ſubiit: inq; oppidum hoſtium per vim aſcendit: et aurea erat. Vallaris: quę et Caſtrenſis dicitur: ſimiliter aurea/habens inſigne valli: hac donabatur qui primus hoſtium caſtra pugna itroiuit. Naualis quoq; aurea: quaſi roſtris auium inſignita: qua donari conſueuerat qui primus maritimo pręlio in nauem hoſtium vi tranſilibat. Qualis myrtea erat: qua vtebantur imperatoꝛes/qui ouãtes introibant ciuitatem/quando bellum leuiter ⁊ ſine cruoꝛe perfeciſſent. Cozona etiã dicitur ornamentum muliebꝛe. Horatius libꝛo primo Car. Et ſcindet herentem cozonam crinibus. Et cozona ponitur ꝓ conuentu hominum circumſtante. Item pro circulo circę lunam. Itẽ pro ſigno cęleſti Adriadne Di-

nois filia/quę conuersa est a Baccho. Virgilius lib. primo Geor. Cnosiacq ardentis decedat stella coro/ne. Ferunt Adriadnā coronā dono accepisse a The/seo: inde nupsisse Libero patri: ⁊ post eius mortē Li/ber pater coronā in cęlo collocauit. Alij dicunt hanc coronā dedisse Bacchū Adriadne/cū ad Minoē in Creta venit. Alij dicunt coronā fuisse datā a Venere Baccho in nuptijs deorū. Hęc cācro ⁊ leone exorien/te occidit: exorit cū Scorpio nonis Octobris habet stellas nouē in rotundo dispositas.

Corolla dimi. parua corona. Proper. Me iuuet exter/nis positū languere corollis.

Coronula sīr dimi. Piero. lib. iij. Re. Et sculpturę in/ter iuncturas ⁊ inter coronulas.

Corono nas. coronā capiti impono.

Coronari⁹ rij. q̄ coronas cōficit. Pli. Factū id ē ex inge/nio Glycerę coronarię dilectę illi. Coronarius a. um. qō ad coronā ptinet. Hīc aur coronariū.

Coronamentū: coronaꝝ multitudo. Plini°. Atria q̄p/pe coronamentis referta. Aliquādo accipitur ꝓ flo/ribus frōdibusq̄ et alijs ex quibus coronę fiunt. Idē In hortis seri ⁊ coronamenta iussit Cato inenarrabi/li floꝝ maxime subtilitate.

Corolarium (Auctore Varrone lib. j.) significat id quod additum est prętereā quod debitum/tanq̄ au/ctarium quoddam: ⁊ id quod supra mensurā vel pō/dus iustum adiicitur: a corollis nomen deductum: q̄ hę cum placuerant auctores in scena dari solitę sint. Vnde et corolaria dicuntur ipsę coronę. Sue. in Au/gus. Itaq̄ corolaria et prędia alienis quoq̄ muneri/bus ac ludis: ⁊ crebra ⁊ grādia de suo offerebat. Pli/nius lib. xx). Paulatim ⁊ Romę subrepsit appellatio corolis inter initia propter gracilitatem nominatis: mox et corolarijs postea e lamina aerea tenui inaura/ta aut inargentata dabantur. Cicero in frumentaria. Moli hos colligere qui nummulis corrogatis de ne/potum bonis ac de scenicorum corolarijs decimam emerunt. Hę autē cum prędij parui fuerint: factus est vt corolariū ꝓ releuiori accipiatur. Apul. symboli/cos corolariū vocauit posticum cōcubitum cum ait: Mihi iā fatigato de, quia liberalitate photis pueri/le obtulit corolariū.

Coronę vbs in Peloponesso Messenioꝝ: a qua coro/neus sinus dictus est.

Coronea vbs est i boetia. Papi. Messe coroneā bac/cho glissanta colentes.

Coronis idis. rostrū nauis/finis/extremitas/apex/cor/nu/arcus/⁊ huiusmodi.

Corpus: nō solum pro massa compacta ex artubus et membris. Seneca. Corpore truncato caput abest. Sed etiam pro sola carne ponitur. Licero Gallio. Ego hic cogito commorari quoad me reficiam: nam et vires et corpus amisi. Var. vtranq̄ significatio/nem posuit. Viuebant laceri membris stillantibus artus. Inq̄ omni nusq̄ corpore corpus erat. Vnde corpulentos dicimus obesi corpis homines. Et cor/pus dicitur quod est compositum ex materia et for/ma. Corpus (inquit Hieronym°) q̄q̄ caro dicatur: interdū tamen ęthereū vel aereū nominatur/quod tactui visuiq̄ non subiacet: et plerūq̄ visibile est at/q̄ tangibile. Vnde Apostolus corpora cęlestia ap/pellat et corpora terrestria. Cęleste corpus: solis/lu/ne/stellarum. Terreste: ignis/aeris/terrę/aquę/⁊ re/liquorum: quę ablq̄ anima his sentiuntur elemen/tis. Corporum tria genera Pompo. esse affirmat. Vnū quod vna specie continetur: vt homo/lignum/lapis. Alterū quod ex cōtingentibus: hoc est pluri/bus inter se cohęrentibus cōstat: vt ędificium nauis armariū. Tertiū quod ex distantibus compactū est: vtputa ex pluribus corporibus vni nomini subiectis: vt Populus/legio/grex. Hinc corporeus a. um. qō est ex substātia corporis: vt lapis. Ediuerso incorpo/reum/vt virtus.

Corporale: qō est vel habet corpus. Incorporale cō/

Corporo ras. interficio: et corpus sine ani/ (trarium. ma relinquo. Ennius. Corpus contemplatur vnde corpore et vulnere. Hinc fiunt composita: Cōcorpo/ro et incorporo.

Corporatura: corporis quantitas: hoc est habitus et status ipsius corporis. Vegeci° lib. j. scribit cor/poraturā boni tyronis implere ser pedum lōgitudi/nē. Col. lib. vij. Habilis enim ⁊ modica corporatura pecoris operarij debet esse: neruisq̄ et musculis ro/busta/nō adipibus obesa. Victru. lib. vj. Sed ex cęlo roscidus aer in corpora fundens humorē efficit am/pliores corporaturas.

Corporatio idē qō corpatura. Col. lib. vij. Custodien/dū est ne incorpatione vel statura vel viribus impar cū valentiore iungatur.

Corrado dis. penulc. pduc. simul siue totū rado/ause/ro/vendo/alieno. Teren. in Heau. Nihil relinquo i ędibus: nec vas/nec vestimentū: corrasi omnia: id est vendidi vel alienaui. Lactan. lib. v. Nō ꝓpter humanitatē quę nulla in his erat: sed vt oia cupiditatis et auaricię instrumēta corraderent.

Corrigo gis. penul. corre. ex cō et rego: significat emē/do. Lactanti° lib. iiij. Anteq̄ mores aliorū corrigas: tuos corrige.

Corripio pis. penul. corre. reprehendo. Multi eīm corripiuntur/qui tamen nō corrigūtur. Aug° libro. j. de ciuitate dei. Ea ipsa tū quę cū eis nō perpetrant: no/lunt plerūq̄ corripere: cū fortasse possint aliquos cor/ripiendo corrigere. Proprie autē corripere est aliq̄d celeriter rapere. Virgil. Vic arcūq̄ manu: celeresq̄ sagittas Corripuit. Adaptat hoc verbū ad oēs act° humanos: vt Corripit somno: corripitur febribus/⁊ multa alia huiusmodi.

Corrumpo pis: cōtamino/vitio/destruo. Et tā ad ani/mū q̄ ad corpus refertur. Vnde corruptor et corru/ptela. Terenc. in Adelp. Pisces ex sententia nactus sū: bi mihi ne corrūpantur cautio est. Lactan. lib. iiij. Cęlestes litteras corruperunt: vt nouā sibi doctrinā sine vlla radice ac stabilitate componerent. Aliquan/do corrūpere est subornare/inuitare et illicere. Pli/nius lib. vij. Aduersis studijs copia odorū, corruptū criminantibus.

Corruda penul. pduc. siluestris asparagus vocabat. Cato. In harundineto corrudā serito vnde asparagi fiant. Var. lib. j. rei rust. Itē olera quę arida loca se/quuntur: sic vt vmbrosis locis alta seras/vt corruda nō noceat q̄ ita petit asparagus.

Cors cortis: vide in dictone Cohors.

Corsica penul. corre. insula: quę (vt docet Strabo) di/stat a Sardinia stadijs sexaginta. Hanc greci Cyrnū appellāt. Hęc maligne colit q̄ aspera sit: et multis in locis inaccessibilis. In ea sunt castella Blesini carar: Emicome/vapanes. Mui° insulę lōgitudinē asserunt milliaria centuz sexaginta/latitudinē septuaginta. A Cyrno Herculis filio dicta est Cyrnus: vt placet Fa/bio pictori. A Corsica vo muliere cui° taurus cuz ex cōtinenti in insulā tranasset: nomen qō habet retulit. Scribit Stra. lib. v. captos a Romanis insulę hu/ius alpestres in admiratione fuisse: q̄ viri hispidi in/humani ferino aspectu viderentur. Hanc Romanis Mauri abstulere: quā postea Ademare°i classe Ge/nuensi imperator recepit.

Cortina penul. correpta multa significat. Mā Cortinę sunt vasa in quibus pigmenta colorescq̄ coquuntur: quibus lanę tinguntur: et vela pinguntur immersa. Pli. li. xix. Fere die liquatis cortina velis; eluitria tū

mergitur in experimentum. Et libro. xxxv. Hoc cum fecere non apparet in velis/ sed in cortina pingi: mirumq; cum sit vnus in cortina colos ex illo alius atq; alius sit in veste accipientis medicaminis. Seruius accipit cortinam pro tripode Apollinis: vnde ora culum. Vel q Apollinis tripos corio pythonis serpentis tectus sit: vel certa illic responsa fundantur/ quasi certina. Virgilius. Neq; te Phebi cortina fefellit. Vel quia illic cor vatis tenetur. Illuc enim rapte phebades vaticinabantur. Cum autem hę cortine Apollini delphico antiquitus dicarentur: alio nomine Delphice sunt nuncupate. Plinius lib. xxxiij. Ere facitauere. t cortinas tripodum nomine delphicas: quando donis/ maxime Apollinis delphici donabatur. Varro libro tertio. Cortina dicta est qđ est inter terram et celum a similitudine cortine Apollinis. Ea a corde q inde sortes primū extimate. Cato. Cortinam plumbeam accipit pro vase quo oleū fluit: vbi oleum in torcolario factores premunt. Fit enim. Cortinam plumbeā in lacum ponito: quo oleum fluat. Item Cortine dicuntur aulea et vela ad locum contegendū: prout vernacula lingua appellitamus. Unde Hieronymus super Exodū. Decem cortinas facito de byſſo retorta. Hec etiā velaria seu velares a velis dicte sunt. Nam velū/ plage et stragula inter se germana sunt. Itē locus velatus in theatro ex quo egrediuntur recitatores et mimi. Virg. Magni cortina theatri.

Cortinale: a cortina: sumitur pro loco in quo sunt cortine: hoc est vasa quibus sapa decoquitur. Col. libro primo. Cortinale vel defrutum fiat: nec angustū nec obscurū sit: vt sine incōmodo minister: qui sapā decoquit versari possit.

Cortex tam masculini q̄ feminini generis est: veluti corīū cuiusq; rei: vt in arboribꝰ liber/ t in ceteris rebus crusta quedā ad tegēdum data. Nam coriū proprie animaliū est. Ouidꝰ libro .j. Metam. Sentit adhuc trepida renouo sub cortice pectus. Huius diminutiuum est articula. Colu. Corticulis resolutis. Hinc decortico as. et excortico.

Cortona: ciuitas Tuscię: a qua cortonenses. Dionysius vocat eam Cortoniā: quia inde cortonienses formauit. Hęc ante Corton dicebat. Liu. lib. ix. Itaq; a Perusia et Cortone t Aretio: quę ferme capita Hetrurię populoꝝ erant.

Corybantes: a pupillis oculorū siue genis dicti sunt. Greci κορίβαντιαν eos dicunt: qui ad similitudinem leporum oculis patentibus dormiunt: quod eriam quidā Coribantire dixerunt. Qui cum custodes Iouis essent: non modo excubare/ sed etiam apertis oculis dormire cogebantur. Iuuenalis. De conuiua corybanta videbis. Hi in Ida monte Phrygię saltando et cantando sacra Cybeles faciebant: t sacerdotes excisis testibus degebant. Dicti Coribantes: q κορυβαντιαν eos greci dicunt: vt Strabo dicit: qui capita saltando iactant furiisq; agitentur. Diodo. Corybantū scribit Iasonis et Cybes filiū fuisse: ac simul cum Dardano sacra matris deū in Phrygiam detulisse: eosq; qui in sacrificiis eius deę incumbere voluerunt/ de suo nomine appellasse. Alij a Galea dictos volūt: quę grece κορυς dicitur: q galero quodam capita recti insaniendo luderent. Suidas. κορυβαντεσεριοιτουσ κουρητασ καιτουσκορυβαντασ τουσαυτουσυπειληφασιν ησαν δε διοστροφεισουτοι καιφυλακεστιρεσδεαυτουσδεκαφασιν αλλοι ερρεα ησαν δε τησ ρεασ παιδεσ καικορυβασο αυτοσ το ισ κουρησιν οι ησαν του διοστροφεισ καιδιδασκαλοι καιτησρεασ παιδεσ.

Corydalus penultima correpta: grece κορυδαλοσ: auis est a galea dicta: κορυσ enim latine galea. Unde etiā nostri galeritam: nisi potius a galero/ t alaudam dicunt.

Corydalla: vrbs Lycię.

Corus sine h. ventus occidentalis: grece Argestes dicitur: qui contra aquilonem flat: et producit primā. Iuuenalis. Atq; habitas coros semper tollendus t hauſtro. Quandoq; mutamus o in au/ t Caurus dicimus. Virgilius. Semq; hyems: semper spirantes frigore cauri. Et Corus est mensure genus quadragintaquinq; modios continentis: modius vo capit viginti duo sestertia. Chorus cū h. conuentū et multitudinē significat: et veluti coronam eorum qui ad ludos conueniunt: siue saltantiū atq; canentiuꝫ. Nam multoꝝ vocibus et ꝛcentu cōstat: vt Seneca t Macrobius tradunt. Et apud priscos ex seruis symphoniacis comparabatur. Unde apud Iurisconsultos libro tertio de legatis. Si chorus legetur: perinde est ac quasi singuli homines legati sint. Hieronymus. Ubicunq; chorus est ibi diuersę voces in vnum canticū cōgeruntur. Quomodo eñ diuersę chordę vnā vocem efficiunt cantici: sic et diuersę voces cū simul fuerint congregate/ chorum domini efficiūt. Et a χαρακτηρ Platonem libro secūdo de leg. quę est lętitia deducitur. Festus a corona deriuat: habetq; primaꝫ correptam. Virgilius libro sexto. Uescentes lętum q̄ choro peana canētes. Idem. Omnis quā chorus t socū comitantur ouantes. Hinc Chorea et chorales. Hieronymus ad Nardanum scribit: Chorū esse musicum instrumentum ex simplici pelle cū duabus cicutis greis: q̄ per primā inspiratur/ et per secundā vox emittitur.

Corusare: nō solū splēdere/ sed etiā vibrare significat. Virgil. Talia vociferās sequitur: strictū q̄ corusat Mucroné. Et crispare. Idē. Tū filuis scena corusc.

Corylus penultima correpta: arbor et fructꝰ a nostris dicitur Auelana. Virgilius libro. ij. Geor. Plantis edure corylis nascuntur. Coryletū: locus consitus corylis. A Corylus etiā columna opera dicta sunt ex corylo arbore facta.

Corymbi: vuę hederaꝫ/ quibꝰ coronabat bacchus. Tibul. Sed varij flores redimita corymbis.

Corynephoros: latine dicit clauā ferens.

Cos cotis/ feminini generis: lapis quo cultri acuūtur. Proprie tamen cos siue cotes cautes ve: dicit saxum asperum atq; abruptū. Virgil. Q̄ si dura silex: aut stet marpesia cautes. Sed qđ nos cotē vel cautē dicimus: greci ακορεν dicunt i vtroq; significato. Hinc cotes siue aconas olearias t aquaticas dicimus: q̄ illas ad ferrū oleo: has aqua madefacimꝰ. Est et Cos nomē ciuitatis seu insule: de qua supra in dictiōe Coos. Huius diminutiuū est coricula: de quo infra. Et compositū Decotes.

Cossi: vermes in ligno editi: qui apud Phryges t ipō to. p delicatissimis cibis sumunt. Hieronymꝰ contra Ioui. In Pōto t Phrygia luxuria est comedisse xylophagion: ita eñ appellat cossos vermes obesos ex lignoꝝ carie nascentes: qui apud illos a patrefamilias in magnis redditibꝰ computant. Sic Pli. l. xvij. Luxuria cossos doboꝝ delicatiores adhibere i cibo A similitudine hoꝝ cossoꝝ homines rugosi corporis ab antiquis cossi dicti sunt. Unde et Cossutiorū familia apud Romanos dicta est. Ex qua cossutia vxor cęsaris: cuius meminit Suetoniꝰ in vita cęsaris. Sic Cossuū cossuiani.

Cosmus/ nomen. priū: et latine dicit ornatus et mundus: id est ozbis: a κοσμεω orno t decoro. Ponit interdū. p ipso vnguento/ quo quis ornatur. Martial. Qui cosmi redolet alabastra focię deoꝝ. Fuit enim Cosmus nobilis vnguētariꝰ: a q̄ vnguenta cosmiana

dicta sunt. Petronius. Affert nobis inquit alabastr⁹ cosmiani. Cosmicus adiectiuū: idē quod mūdanus. Micro cosmus: minor mund⁹: quo nomine vtit Aristoteles ꝓ homine.

Cosmographia cū accētu i penul. mūdi descr̄tio. Cosmographus pe. cor. descriptor mūdi.

Cosmeta penul. pduc. ornator/siue ancilla seruiēs domine ad ornatū. Iuue. Ponunt cosmetę tunicas. Et cosmeta impator dicitur.

Costus sg. generis: et costū radix magni odoris/seu arbuscula aromatica. Hiero. ꝓtra Ioui. Quō aūt ꝑgrinitati aīę nō p̄iudicat imitatio virginū diaboli: ita t vegis ieiunijs costū Isidis t cybele/t quorundā cibor in eternū abstinentia.

Costa. Vir. Et pede subigit terrā: fricat arbore costas

Cosyros pe. cor/nomen insulę siculę. Unde cosyrij dicunt. Cosyra ꝙ vnde cosyrei: aphricana insula est Sunt tñ qui vnā insulā esse velint.

Cotię: alpes dictę sunt a Cotio rege: qui ꝓdomitis gallis eas extruxit molibus magnis/cōpēdiarias t viātibus oportunas.

Coticula diminutiuū est a cote: licet nō seruet signific/catū p̄imitiui. Non em̄ est parua cos/sed lapis quo fit auri vel argenti experimentū. Modicus quidem est et raro quaternas vncias longitudinis/binasq; latitudinis excedens.

Cotile pe. cor. grece κοτυλη omne concauū poculi et mensurę genus sextarius: iunctura corę cū natibus/t pondus nouē vnciaꝝ.

Cotylū scribit Strabo vocari locū in Ida mōte: vnde Scamandri et Granici t Helopi fluminū origo. xv. mil. pas. a scepsi: et inde nomē cotylo/quasi cōcepta/culū t acceptaculū significet.

Cotyla: est vas siue poculum ad potandum/ quo Diogenes cynicus vsus est: anteq̄ vidisset puerū manu concaua bibentē.

Cotidie: ꝙis a quoto t die cōponatur: per c. t non p q. scribendū esse quidā existimant: quia tanta est affinitas inter c et q. vt q. in c. mutari facile patiatur: vt seq̄or secutus/loquor locutus/q̄s cuius. Ita Quintilianus lib. primo. Justi. Frigidiora his alia: vt q̄c/quid c. quartam haberet/ne interrogare bis videremur: t quotidie nō cotidie: vt sit quot diebus. Verū hęc ita etiā inter ipsas ineptias euanuerūt. Victorinus quoq; libro de orthographia: p c. capitalē litterā scribere p̄ceꝑit/sic inquiēs. Quāuis em̄ cocus a coquendo/t cotidie a quoto et die deriuata sint: p c. et nō p q. scribenda sunt.

Cotones penult̄. cor̄e. a coton portus in mari arte et manu facti. Qui etiā Cotonia ꝑm Seruiū dicuntur. Coton etiā nomen vrbis est in Syria: a qua hęc cotana vel coctana pluralis tñ numeri dicta sunt ꝓ quodā ficus paruę genere. Var. Paruaq; cum canis venerunt cotana p̄unis. Pli. lib. xiij. Syria in ficorum genere habet caricas et minores eius generis quę cotana vocant.

Coturnix: auis aduena terrestris magꝭ q̄ sublimis: nostri qualeā dicunt: grece ortyx. Unde ortygometra. Dicta coturnix auctore Festo a sono vocis.

Coctonū: nōnulli bombatiū: vulgares indocti bombicē: litterati xylon/siue gossipion apellāt: genus illud lini candidissimū ex egypto.

Cothurni/tragica calciamenta quibus calciantur tragedi: qui in theatro dicturi sunt alta voce. Suidas. κοθορνος υπολημα αμφο τερόλεξιον. Est autem calciamenti genus humile in modū crepidarū: sed tale est vt dextro et leuo pedi conueniat. Aliquando capitur ꝓ calciamento subleuato subere/quo mulieres grandiores appareant. Iuue. Si breue parui sortita est lateris spaciū/breuiores videtur. Virgine pygmea nullis adiutā cothurnis. Aliquando ꝓ alto dicendi genere. Virgilius. Sola sopho/cleo tua carmina digna cothurno. Ꝙ cothurn⁹ fit cothurnatus a. um. Var. Hāde cothurnati pone maronis opus.

Couinū rheda. Unde Couinarius eques a Tacito nūcupatur: qui ex equo couino depugnabat. Sunt qui equos couinarios cataphractos intelligunt. Idē in vita Agricolę. Modia campi couinarius eques stre pitu ac discursu complebat.

Cora et Corendix ꝓ eodem accipiuntur. Varro libro primo de re rustica. Lata fronte/maribus simis/lato pectore/crassis corendicibus. Sunt qui corendicē seu coram intelligant coram vertebrū quo femora vertuntur: quod grece ισχιον. Unde Ischias dici dicuntur corendicibus laborantes. Plinius lib. xxv. Corendicibus et articulis omnibus cū arungia vtilissima. Cato incantamentū docet ad sanādas corendices luxas: Hoc est/ loco suo motas. Suetonius de Augusto. Corendicę et femore et crure sinistro non perinde valebat/vt sępe etiam inde claudicaret. Plinius in epistolis. Hunc dū sequitur colligitq; plene et lubricum pauimentū/ fallente vestigio cecidit/coramq; fregit: quę parū apte collocata reluctante ętate male coūt. Celsus libro quarto. Coxis ꝓxima sunt genua: de osse dixit.

L Ante R

Cranos siue Cranium: apud grecos: significat capitis caluariam.

Cranto: solensis academicus philosophus: fuit Xenocratis Platonis discipuli condiscipulus Polemonis: qui nouis opinionibus academiā platonicā repleuerunt. Hic scripsit librū de cōsolatione: quē Cicero emulatus est. Perūt aquę intercutis morbo. Taxauit stoico⁹ indolentiā: q̄ esse nullo mō pōt/nisi plane hoiem sareū esse velim⁹/t omi sensu carentē.

Cras: nō solū ꝑm consuetudinē accipit ꝓ die ꝓxime futuro: sicut Heri ꝓ die ꝓxime elapso: sed etiā ꝓ futuro tēpore: vt in sacris litteris loquitur phitonissa ad Saulē. Cras eris mecū. Et libro Gen. dixit Jacob. Exaudiet me cras iusticia mea.

Crastinus crastina crastinū: penultima correpta: a cras fit: sicut ab heri hesternus: vt Dies crastina. Et nō solū ꝓ die sequēti hodiernū/sed ꝓ quolibet alio. Virgi. Si ꝙ solē ad rapidū lunasq; sequētes Ordine respicies: nūq̄ te crastina fallet Hora.

Crastino aduerbiū: idē q̄ cras. Bel. Si dns messium ad amicos reiecit crastino seges nō metet.

Crastino crastinas: significat diem de die trabo et differo. Hinc procrastino et recrastino eiusdē significationis. Hieron. ad Paulinū. Scilicet nisi tu semp recrastinās/et die de die trahens: caute t pedetētim tuas possessiūculas vendideris: non habet Christus vnde alat pauperes suos.

Craneū: gymnasiū erat apud Corinthū. Cice.

Crasis: latine dici pōt tēperamentū/ cōplexio/ mixtio.

Crassus: pinguis/grossus/ac pōderosus. Hinc crassicies t crassitudo ꝓ pinguedine. Crassare: pinguē facere: vt Incrassat⁹/impinguatus recalcitrauit. Grassor ꝙ g. aliud significat.

Crassamentum: grossicies. Gellius. Surculi duo erāt teretes oblongi pari crassamento eiusdem longitudinis/derasiq; ornati similes. Sic Colu. Crassamentū vini feculenti dixit. Idem libro vltimo Crassamen. Semp inquit in re quieta aqua crassamen aliquod in imo reperitur.

Crassescere: est pinguē fieri. Columella lib. ix. de turturibus. Nec quia tritico vel alijs frumentis minus crassescant: verū q̄ semine eius maxime delectantur.

Interdū est grossum siue densū fieri. Pli. lib. j. Qui neqz in nebulā densēt ne crassescat: id ē grossus fiat. Aug⁹. Incorpore⁹ carne vescit: sermo crassescit.

Cratos latine: dicit potētia/imperiū.

Cratera penultima ꝓducta et generis masculini: siue Crater crateris: cuppa grandis ac patēs: απο του κραϑειν: quod est tenere/capere. Vel potius quod est misceo. Quidam aiunt tres vnas continere. Vr nam vero quartarium dici certum est: q̄ quattuor sextarios contineat. Horacius i Ser. Siue grauis veteri crater el⁹ adhęsit. Statius libro decimo Thebaidos. Et bacchus in altos crateras pateraſqz redit. Virgili⁹. Crateraſqz duos statuam tibi pinguis oliui. Ab huius vasis similitudine/Crater in monte ethna appellat⁹ est foramen illud per quod ignis euomitur. Ouidius. Et ꝓnos currus medio cratere recepit. Et Crater in fontibus dicitur receptaculum: quod et labrum dicitur/ex quo fistulis aqua decurrit/sicut et castellum. Et crater signum cęleste qđ oritꝫ decimosexto Calendas Martij vespere. Ascendens. Cratera nominatiui casus ⁊ primę declinationis: fęminini est generis: licet fiat ab accusatiuo tertię/q̄ est masculini: sicut etiam panthera/stathera. Quocirca vbi crateras accusatiui casus masculinū legeris: dixeris esse tertię/nō primę.

Cratippus: fuit teste Plutarcho phūs peripateticus: de quo Cice. libro. iij. offi.

Cratylus cum y. nomen phi: cui Plato libꝝ de significatione nominū inscripsit.

Cratinus fuit poeta comicus clarus apud Athenienses: de quo Horacius. Eupolis atqz cratinus aristophanesqz poetę.

Crates is: notā habet significationē. Unde craticius a. um. quod est factū ex cratibus. Crates etiā nomen est philosophi Thebani: qui vt philosophię vacare posset: ꝓiecto in mare non paruo auri pōdere. Abite inquit pessum malę cupiditates: ego vos mergā/ne ipse mergar a vobis. Neqz putauit se posse et virtutes ⁊ diuitias simul possidere.

Crathis cū th. aspirato: nomen est duorum fluuiorum: quoꝝ vnus ē apud Achiuos: alter apud Calabros: Quiꝺ. lib. xv. Metam. Crathis et hinc sybaris nostris contermin⁹ oris Electro similes faciūt auroqz capillos. Et lib. Fast. iij. Est ꝓpe piscosos lapidosi crathidis amnes Paruus ager.

Craterus penultima correpta: nomen viri, ꝓprium. De quo Persius in tertia satyra. Et quid opus cratero magnos ꝓmittere montes.

Cratio is. cratibus operio. Plinius lib. xviij. Utilissimū simul et herbę arare: deinde cratire: serere florē ex ſgnilibus atqz ex ſpecibus ſgno dilapsum ſparge re prius q̄ cratiantur.

Crapula penultima correpta: grece κραιπαλη: siue quasi lucta capitis. Dolores em̄ et vertigines i eo vinū facit/resinatū maxime. Nā ⁊ medicamenta quib⁹ vini leuitas excitat/crapulę dicunt. Siue απο του πηδᾶν: qua voce (vt Photion ait) poetę vinū significāt: quia παλλειν: id est vibrare faciat.

Creber: frequens. Hieronym⁹. Quā creber in oratione esset. Vnde aduerbiū Crebro/crebritas et crebritudo ꝓ frequentia.

Crebrescо cis. crebui: celebris fio et diuulgor. A quo percrebresco.

Credo credis: credidi: creditum: ex cre et do/ſm Prisc̄ianum: q̄si a cretū et do. Et significat dictis vel factis fidem habeo. Licero libero quarto ad Herennium. Plinium quirites creditis vnicuiqz: cum estis simplicibus et mansuetis animis. Nonnunq̄ credere est confidere. Virgilius. Plinium ne crede colori, Saluſtius. Virtuti satis credebant. Aliquando fidei cōmittere/seu seruandum tradere. Plautus in Aul. Vbi is obijt mortem qui mihi id aurum credidit. Licero lib. iij. ad Veren. Nam cum canes funguntur officijs luporum: cui nam p̄sidio pecuaria credemus? Et nō solum tradere/sed etiam reuelare ac manifestare significat. Lactantius lib. iij. Judęis quoqz quibus solis arcanum dei creditū fuerat. Interdum mandare. Columella libro secundo. Vt iam percenſeamus quot operis in aream perducantur eaquę terrę credidimus. Quandoqz mutuare. Varro. Dimidium donare ligno q̄ credere totum. Qui maluit mauult perdere dimidiū. Hinc creditor et creditum. Et ſi construatur cū accusatiuo mediātre in: significat imittere/injicere. Virgilius lib. ij. Georgicorū. Jnqz nouos soles audent ſe gramina tuto Credere. Inter Credere deo/credere deum/et credere i deum: eccleſiastici hoc interesse putant: q̄ credere deum/est credere deū esse. Credere deo/est fidē habere deo/siue verbis eius. Credere i deū/est fide bona ſe conijcere in deum. Primū bonum. Secundū melius. Tertiū optimū. Huius verbi cōposita sunt Accredo/concredo: quod est omnino credo/siue cōmitto. Columella in ꝓfatione. Jāqz qui ędificare velint fabros ⁊ architectos aduocēt: qui nauigia mari cōcredere gubernandi peritos: veteres creduas ꝓ credas dicebāt. Plau. Jpſus nec amat nec tu creduas.

Creditor dicitur cui debet ex quacunqz actione vel ꝓsecutione vel iure. Caius de Ver. ſig. Creditorum appellatione non hi tm̄ accipiuntur qui pecuniā crediderunt/sed omnes quibus ex qualibet causa debetur: ſi cui ex empto vel ex locato/vel ex alio vllo contractu debetur.

Creditū apellat id quod nobis debet.

Credulus: q̄ oia facile credit. A quo credulitas: credēdi facilitas. Jncredulus: qui nō facile credit.

Credibile: quod ita verisimile est/vt facile credi possit. Huius cōtrariū est Jncredibile.

Cremasteres nerui: a quibus testes dependent. Columella libro septimo. Priuſq̄ ferrū admoueas: duab⁹ angustis ligneis tegulis veluti forpicibus appēdere: et ipſos neruos quos greci κρεμαστηρας ab eo apellant: q̄ ex illis genitales partes dependēt comprenſos ꝓcipit.

Cremera pe. cor. fluuius apud quē Fabij a Veientib⁹ occiſi fuere. Juue. Quid cremere legio.

Cremo as. cui⁹ passiuū est Cremor. Hiero. i Leui. Cū q̄ cremati essent adipes sup altare. Hui⁹ cōpositū ē Cōcremo. Liu. Jncluſi cū ꝓiugib⁹ ac liberis domos sup ſeipſos cōcremarunt.

Cremor apud Catonē accipit, ꝓ lacte exprełſo ex grano aqua macerato.

Creare, ꝓprie est ō nihilo aliq̄d facere: qđ etiā ad hoies ptinet/nō solū ad deū. Aug⁹ lib. iij. de ciui. dei. Alba illa quā filius Aenęę creauit: Ascani⁹ Romę mater. Hinc creator/creatio/creatrix/creatura. Cōposita: ꝓcreo: qđ ꝓ simplici ponit. Recreo, ꝓ instauro: ⁊ quaſi nouā carnē facio. Pli. Sic em̄ defecta lōgis ęgritudinibus corpora recreant.

Crepida dę. penul. correpta: ⁊ Crepis idis. teste Seruio: Thuſcum calciamentum quod corrigijs ligabatur. Suidas: κρηπισ θεμελιον ηειδοσ υπο δημαδοσ ηγουσ ποδασ κραδουσ α υποβαθρα. Viros q̄ quidā poeta primū corripuerit: sed fuit: quia η in ε mutauit ꝑm Dialecticos linguarū. Persius vero ostendit fuiſſe grecum/cum ait. Non hic qui in crepidis graiorum ludere gestit. Huius diminutiuum est crepidula. Gell. libro. xiij. Crepidas et crepidulas id genus calciamenti appellarunt: qđ greci κρηπιδασ vocant. Et paulum supra. Omnia inquit ferme id genus quibus plantarū calces tū in

siue tegunt cetera prope nuda et teretibus habenis iuncta sunt/soleas dixerunt: nonnunq; voce greca crepidulas. Hora. in Ser. Chrysippus dicat sapiēs crepidas sibi nunq; Aut soleas fecit. Quidā hoc nomē a crepitu/hoc est a sono quem ambulādo reddunt dicunt apellatum.

Crepidarius rij. qui crepidas cōficit. Crepidari⁹a um. quod ad crepidas perrinet. Gel. Sempronius asellio lib. rer gestar. xiij. Crepidariū inquit cultellū rogauit a crepidario sutore.

Crepido pe. pdu. significat oram terre quam aqua alluit: ex hoc appellata/q̄ ibi aqua alluens crepitat/cū currit/aut vndas apellit. Colu. lib. ix. Prętaciunt in gyrū moles. Sic em maris atrocitas obiectu crepidinis frangitur: z in tranquillo cōsistens piscis/sedibus suis nō exturbatur. Per translationē ho z putei extremā ozā quę ad ipsū puteū respicit: quę vulgo dicit os putei: z editioris cuiuscq; loci extremitatē solemus crepidinē apellare: vt a Viere. In crepidine vię. Sene. Quis crederet iacentem super crepidinē marium aut fuisse/aut futurum consulē? Unde etiam p abrupti sxi altitudine ponit. Virgilius li. x. Forte ratis celsi cōiuncta crepidine saxi, Expositis stabat scalis et ponte parato.

Crepo pas. pui. itum. Uñ crepitus. Crepare: sonare: Plau. in mene. Dic mihi nunq; tibi intestina crepāt. Cui ille respōdet. Ubi satur sum/nulla crepitāt: quādo esurio/crepāt. i. murmurāt z sonant: id quod intestinis inanibus accidere solet. Per translationē ponitur p dolere/queri/accusare. Horati⁹ libro. j. Car. Quis post vina grauē militiā aut pauperiē crepat. Itē pro ferire. Cice. lib. iij. offi. Itaq; si vir bon⁹ habeat hanc vim: vt si digitis cōcrepuerit: possit in locupletem testamenta nomen eius irripere. Item p frangi. Virgil⁹. Et acuto murice remi obnixi crepuere. Item pro incitare. Turpil. Age tu hymeneū increpa. Hinc componuntur cōcrepo: persono. Hiero. in Iosue. Buccinis omnia concrepabant. Increpo/percrepo: valde crepo. Cicero in Ver. Locū istū lictoris percrepare totū mulierq; vocibus cātuq; symphonię. Et habēt penul. cor.

Crepito tas. pe. cor: de Cymbalis et huiusmodi dicit: q̄uis et de aliis rebus dici possit p crepitum facere. Aug⁹ lib. xxj. de ciui. dei. Eundem q̄ faceret aqua velut in igne crepitare.

Crepitus: sonitus et cōcussio qui ex impulsu resultat: vt pedentis: quos stoici liberos esse aiunt. Plaut⁹ in Cur. Ubi quid surripuere operto capitulo calidū bibunt tristes/atq; ebrioli incedūt: eos ego si offendero/ex vno quoq; eoz ejiciā crepitū polentariū. Et crebrius plagaz dixit Li. in verrinis.

Crepitaculum: sistrum instrumentū quod manib⁹ percussum reddit sonum.

Crepitulum: ornamentū capitis: quod in capitis motu crepitum facit.

Creperus a. um. penul. cor. idē quod dubius. Uñ creperum: bellū anceps et dubiū. Et senes decrepiti in dubio vitę constituti.

Crepusculum: lux dubia quę fit ante solis ortum et ante occasum: a Crepero: quia tunc multis dubium est an sit iam nox. Plinius. Oriente sole aut occidente matutini. vespertini ve cognomiari: prout alterutris eorum mane vel crepusculo contingit. Col. lib. xo. vij. Jurta conseptum saxis et canalibus sal superiectus: ad quē sature pabulo libenter recurrunt/cū pastoz/li signo quasi receptui canitur. Nam id quod semper crepusculo fieri debet: vt ad sonum buccinę pecus si quod in siluis substiterit septa repetere consuescant. Luca. Longa repercusso micuere crepuscula phebo. Hinc crepusci apud Sabinos nominati: qui eo tempore erant nati. Et Sidonius horam vespertinā crepusculas centum dixit.

Crepundia dicunt prima munuscula quę dantur pueris: vt sunt fasciolę linteoli: vestes/bullę coralia/ensiculi/crepitacula z puerilia ornamēta hmōi quib⁹ pueri nutricant: a crepando. i. tinniēdo dicta: quoniā infantes huiusmodi crepitaculis marie gaudēt. Plau. Sunt crepūdia: Ecca: video: qua facie sunt? Ensiculus aureolus p̄mū litteratus post altrinsecus securicula anceps. Itē aurea littera/post hęc siccula argēteola/z duę p̄nęrę maniculę/z fucula/z bulla aurea ē quā pater dedit mihi natali die. Plini. lib. xj. Semestris locutus est Cęsi filius in crepūdijs: quo pdigio totū id concidit regnum.

Cresco cresis: creui: sicut cerno. Crescere augeri est. Juuenalis. Crescit amor nummi quantū ipsa pecunia crescit. Hinc crementū pro augmento. Unde cōposita sunt Accresco: adaugeor. Cōcresco: simul cresco et cōiungor. Unde concretū: conglutinatū. Virgilius. Multa diu concreta modis inolescere miris. Idem. Concrescunt subitę currenti in flumine crustę: id est congelascunt. Decresco: diminuor. Hieronymus libro secūdo Regū. Domus Dauid, pficiens/z semper seipsa robustior: domus aūt Saul decrescēs quotidie. Excresco/increscо: valde cresco. Itē libro p̄mo Reg. Increuerūt serui qui fugiunt dominos suos. Unde incrementū. Recresco: rursus cresco. Plinius lib. ix. Circa coronā vesci illis aiunt: z ex relictis radicib⁹ recrescere. Succresco inferi⁹ vt paulatim cresco/supercresco.

Creta ę. z crete es. insula in medio ponto centū vbiū fama clara: quę (vt scribit Stra.) a septētrione egeo alluitur simul et rhetico pelago/ab austro aphro: ad occidentem egilam et cytherā spectat. Ad orientem carpathon. Habet in lōgitudine. cclxx. milia passuū: in latitudine q̄nquagita milia. Circūitus ei⁹. dlxxix. milia passuum complectit. Insignes in ea vrbes fuit Cortina/Cydonea/Gnosum/Minois regia: z Stra bonis cbyzographi patria. Nullū in Creta animal noxiū est: optimiq; vini feracissima est. De qua Virgi. Creta Jouis magni medio iacet insula pōto. Hōs ideus vbi et gentis cunabula nostrę Centum vrbes habitāt magnas vberrima regna. Dicta est Creta ab habitātibus curetibus/z p syncopā creta. Alij dicunt cretā dictā a Crete quodā Jouis filio Curetum rege. Alij a crete nympha Hesperidis filia. Arrian⁹ nō a crete/sed a Cres cretis gtis faciente nomiatā dicit ab eo qui Jouē abscōdit i mōte Lyceo. Uñ Cressa tis fg. genere. i. cretēsis. Similit Cresseus z Cressius. Sunt aūt hęc nomia quę ex mal. femininū ad similē formā mittūt. s. Cres cressa: Libys libyssa. Phęnix phęnissa. Magnes magnessa. Thrax thraissa. Tibul. Etiā phębo gratissima dona Cres tulit. Auso. Prępetibus pēnis super aera vectus hō cres. A crete ho filiūt Cretic⁹ z cretēsis. Creta etiā dicit terra tenax: a Creta insula in qua melior est: vel a crescēdo: qm̄ p̄ietas eius est vt i macerādo crescat: quod i p̄mis cretę vmbricę accidit quā vocant sarā: quę nō nisi poliendis vestibus adhibebatur dumtaxat candidis. Erant et Cimolię cretę duo genera: candidum vnum/et alterum ad purpurissum inclinans: verūq; vestibus aptum: hac medici aduersus morbos vtuntur. Laudat et creta thessalica. Item quę argētariā appellat/nitorem argenteū reddens. Utilissima creta qua pedes venaliū trans mare ad vectorē notare mos erat. Uñ cretatus. Juue. Nuper in hanc vbē pedibus qui venerat albis.

Creticus a. um. quod ex creta insula est/sicut et cretensis. Uñ dicim⁹ creticū pelagus siue cretēse. Criticus etiā iudicās siue arguēs dicit κριτικὸς γὰρ λεγεται

delibero/iudico. Iuuen. Critice pelluces. Et medici dies creticos vocāt iudiciarios: i quib⁹. s. de egritudinis rōne ferri iudiciū pōt: a nr̄is decretorii⁹ dicīt.

Creticū subst̄atiuū: gen⁹ pedis est: q̄ cōstat ꝓma et tertia lōgis. Mlio noie Amphimacrus.

Crete⁹ a. um. qđ ex creta terra est. Ouid. Stratagq̄ cretā belua strauit humū.

Cretatus ta. tū. quod est creta inspersū. Plinius. Tantūq̄ nō cū laureatis fascibus remitti illo: vñ Cretatis pedibus aduenissent.

Cretosus a. um. quod est creta plenū.

Crene grece/fons latine. Vñ hypocrene: eq̄ fōs dicīt.

Creneę sunt incisurę: a quibus crenata herbarum folia vocātur. Hoc est serrata/sectaq̄ per ambitū. Hodie quoq̄ multis locis signa quib⁹ agrestes numerū aliquē in ferulis descriptū habēt. Crenę appellant. In sagitta quoq̄ partis extremę sectio/ in quā neruus inserit arcū tēdere volentib⁹ crena dicīt. Sed ⁊ in ipo arcu sūma cornua crenas suas habēt: in quib⁹ collocat sedetq̄ neruus.

Creontes: nomē corinthioꝝ regis: qui Creusā filiā Jasoni despōsauit. De quo Sene. i Medea. Alter fuit Thebanus Jocasti oedipi regis Thebanoꝝ vxoris pater. Fuerūt ⁊ alii hoc noie.

Cribrum: instrumentū ex pellibus suillis: vtplurimū crebris pertusū foraminibus/ ad frumenta purganda: grece dicīt λίκμος και λικμωα. Apul. Aspnati latrones clamorē absonū meū cedentes hincinde miserq̄ coriū: nec cribris iā idoneū relinquūt. Sūt et cribra quę e setis equoꝝ farinę a furfuribus separande gratia facta sunt. Farinaria setacea ⁊ subcernicula dicunt. Sūt excussoria e lino ⁊ polinaria a poline: q̄ a nōnullis ab incernēdo cernicula dicta sunt quib⁹ frumenta emundamus.

Cribro as. purgo. Cribramus eñ triticū/ ⁊ hmōi: vt a puluere ⁊ rebus immūdis secernaī. Cribrari⁹ a. um. qđ ad cribros ptinet. Pli. liū. xviij. Itē cribraria q̄ similī mō in tertio remāsit cribro.

Crimissus: sicilię fluui⁹: grece κριμισσος.

Crimē ꝙre dicīt delictū. Sene. Vitā agens simplicē rectā sine crimine. Aliq̄n crimē appellaī id qđ ꝑ cōtentionē alicui obijcīt ⁊ obtrectatio. Vñ criminari dicimus. Cice. Hereditatē mihi negasti obuenisse: vtinā hoc tuū verū crimē esset. Et sic dicīt a Cerno: sicut a discerno discrimē. Virg. Dilyce cōpositā pacē sere crimina belli. i. ꝓtentiones ⁊ iurgia: ex quib⁹ bellū oriatur. Aliq̄n ponīt ꝓ falsa suspitiōe. Idē. Formidic crimē acerbat. Aliquādo ꝓ causa: vt apud eūdē. Et crimine ab vno disce omnes.

Criminosus a. um. ꝓtentiosū/cōtumelioſū/ ⁊ crimē inferēs. Aug⁹ liū. x. cōfes. Nec illa res me copiosū faciat/nec illa criminosū. Col. liū. j. Criminosū tñ senatori fuit supra quinquaginta iugera possedisse.

Criminale: qđ est criminis: vt criminalis causa.

Criminari: est culpare/accusare/cōtumeliose reprēdere. Et dicim⁹: Crimino⁹ te furti illi/ vel apud illū. Terē. Hāc metui ne me criminarēt tibi.

Crines: capilli a discretiōe dicti: ꝙ sint discreti: hoc est: ἀπο του κρινειν.

Criniculi (vt docet Amb. sup. Psal.) sunt qui fiūt i tor quēdo. Amb. liū. de paradiso. Nā si Eua: hoc est sensus ꝓmę mulieris accēsas habuisset faces: nūq̄ ꝙuaricationis suę criniculis nos implicasset.

Crinire: est crines emittere. Vñ crinitus a. um. qđ multos siue lōgos crines habet. Virg. Crinitus iopas. Trāsferī etiā ad arbores. Vñ a Papinio dictū est. Crinīt arbos, ꝓ eo qđ est frōdescit.

Crisis latine dici pōt iudiciū. Vñ Catacrisis/dijudicatio. Chrysos cū h ⁊ y. significat auꝝ: vt Chrysostom⁹ quasi os aureū. Crysos sine h. absqđitū denotat.

Criticus penult̄. correp. iudicaus siue arguens/ ἀπο του κριψω delibero/iudico. Unde poetaꝝ interpretes: quos postea grāmaticos dixerunt: critici: id ē iudiciales dicebantur: qui iudicabant de poematibus: quasi iudicantes et arguentes. Unde Ser. super. x). Aene. dicit. Critici culpant hoc loco. Et critici dies vocātur a medicis iudiciarij: in quibus de egritudinis ratione ferri iudiciū potest: quos nostri decretorios vocare possunt.

Crissare: pedicare et ceuere: nō nisi magno cum pudore exponi possunt. Est eñ primum mulierum apte semotantium/dum in re venerea sunt. Juuenalis. Fricum crissantis adoret. Alterū masculoꝝ dū pedicātur. Mar. Sed pedicaī sed pulchre ceuole ceues. Ceuere etiam adulantiū gestus significat. Per. Anromule ceues.

Crisa: nomen oppidi: quod Crisus Phoci filius condidit. Hinc crisęus sinus. Sunt et alię vrbes hoc nomine appellatę.

Crito: nomen phi athenien⁹is: qui ita Socratem amauit/ vt nunq̄ aliquid ex his quę sunt ad vitā necessaria ipsi deesse passus fuerit.

Critobolus: fuit medicus: de quo Plinius libro. vij. i quit. Magna et Critobolo fama est extracta Philippi regis oculo sagitta et deformitate oris curata orbitate luminis.

Critias philosophus fuit: qui dixit animā esse sanguiñ/sicut et multi alij. Unde Virgil⁹ purpureā aiam nominauit. Orig. liū. ij. periarchon/sanguinē omniū animaliū animā ipsoꝝ esse euidētissime demonstrat: ex illo qđ scribīt: Nō māducabitis sāguinē: qr aia totius carnis sanguis est.

Crocū venatorē fuisse dicunt: ꝓcibusq̄ musaꝝ i astra relatū. Et ꝙ sagittario ponīt.

Crocus puer et flos qui Safranū dicīt. Crocū herba. Hinc croceus a. um. ꝙ colorē: qui vulgo dicīt Gialdus: vt Celtis crocea. Idē color etiā flāmeus dicīt. Pli. Lutei video honorē antiquissimū in nuptialib⁹ flāmis totū femininis concessum.

Croceatus a. um. quod est crocei coloris. Unde dicimus pannū croceatū.

Crocotule: vestes crocei coloris. Plaut⁹. Pathagiatam caltulā aut crocotulam. Hę vestes etiā crocotę appellantur.

Crocin⁹ a. um. idē qđ croceus: qđ est lutei coloris.

Crocinū pe. cor. vnguentū qđ crocomegna dicīt. Fiebat ex croco trito ⁊ vino/ ꝓcipue dulci. Hoc romani nō solū corpa/sed ⁊ pulpita spargebāt. Proper. Pulpita solēnes nō oluere crocos.

Crocatari⁹: hmōi vestiū infector. Plau. Qui incedūt infectores crocatarij.

Crocodilus pen. pdu. aial quadrupes: quasi croceus: q̄ crocei coloris est: vel ꝙ crocū fugiat: ꝙ mella cōficiētes in Egypto sternunt: ne mel absumāt crocodili: quoniā mirum in modū eo delectantur. Hic ꝓ: oīnibus ex minimo sit maximus. Ex ouo eñ ad duo et viginti cubitos excrescat. Quattuor menses hyemales nō comedit: et sola bestiaꝝ non habet linguā. De hoc Horacius. Stercore fucatus crocodili trāsq̄ sudando. Fuit ⁊ crocodilon oppidū Arsinoe postea dictū similiter ⁊ flumen.

Crocodilon ex eo dictū autumant/ ꝙ κροκορδειλεις: id est ꝙ crocū fugit: ac eius odorē reformidat. Et genere amphibio est. Viuit eñ in terra ⁊ in aqua. Huius stercus medicamentū est faciei quod crocodiles vocāt: vt Plinius ⁊ Galienus testant.

Crocotillū: veteres valde exile dicebāt. Plau. Extortis cū crocotillis crustulis.

Crocinū pe. cor. gen⁹ vnguēti: de quo Pli. li. xiij. Proper. Et crocino nares murrheus vngat onyx.

Crocare et crocire: verba facticia a voce cōzti: a quib⁹ crocatio et crocit⁹us. penul. pdu. Et crocito tas. frequentatiū. Plau. Simul radebat pedibus terrā: z voce crocibat sua.

Crotalū penultꝫ. cozrepta. grece κροταλον: crepitaculū instrumentū musicū quo Egyptij in deoz ceremonijs vtebant. Pulsant autē lamnis quibusdam crotala ex ere rotundis: sonū ex collisione reddentibus a pulsatione dicta: κροτον latine plausū: z κροειν: pulsare atq; percutere. Sunt qui dicunt crotalū esse annulū ereū: qui ferreo baculo percutiebat ad sonū tistulę reddendū. Virgꝫ. de copa. Crispū sb crotalo docta mouere latus.

Crux: furca siue patibulū: in quo damnati figunt. Hāc veteres gabalū vocauere. Var. Mos barbari q̄ innocētes in gabalū suffigūt⁹ homines: vos nō barbari q̄ noxios absoluitis. Hinc crucio as. a quo cruciatus: et crucifigo is.

Cruciū: vinum insuaue: q̄ bibendo cruciet.

Crudus a. um. recens atq; acerbum: vt crudū vulnus: id est recens: z quasi adhuc cruentum: a quo recrudescere dicimus: quasi renouari/ et ad pristinā acerbitatē redire. Et crudū dicimus in passiua significatione/ qō non est coctū: a similitudine crudę carnis q̄ adhuc cruēta est. Similiter cruda poma dicunt q̄ acerba atq; imatura sunt. Lice. Poma quę cruda sunt vt auellunt: q̄ autē cocta et matura/ decidūt. Itē Crudi cibi: qui indigesti z nondū concocti sunt in stomacho. Iuue. Et crudū pauonē in balnea portas. In actiua vo significatione: vt Crudus hō cui⁹ stomachus nō facile p coquit: Quint⁹. Crudo oratori declamandū nō putat. Ci. Qō in cęnā nō veniret q̄ esset crudior. Et crud⁹ dicit qui est truci aspectu. Hinc cruditas. Col. lib. vij. Cruditatis signa sunt crebri ruct⁹/ ac vētris sonitus/ fastidia cibi.

Crudescere: est crudū fieri: a crudeo des. Inde incrudesco et recrudescere.

Cruo: sanguis ex aliquo vulnere spargit.

Cruento as. cruore inficio. Viero. Pauimenta patris sanguine cruentata.

Cruent⁹ ta. tum. qō cū cruore est: vt Cruenta victoria. Sal. Cauete ne animā amittatis: neu capti, poti⁹ sicut pecora trucidemini/ q̄ viroz more pugnātes cruentā atq; luctuosā victoriā hostib⁹ relinquatis. Hui⁹ cōtrariū est incruentus ta. tum. qō est sine sanguine. Itē. Metq; tū exercit⁹ pli romani lętā aut incruentā victoriā retulit. Aliqū cruent⁹ ponit, p crudeli: vt cruenta vox/ cruenta oratio.

Crudelis: a cruore: q̄ est imitis/ asper.

Crudaria: argēti vena: q̄ in sūma reperta est.

Crumena pe. pduc. loculus: a κρεμαω suspendo: q̄ plerūq; suspēsa gestet. Quidā cū h. scribūt απο του χρημασσω: quę est pecunia. Iuue. Quis eū te deficiente crumena. i. pecunia: cōtinēs p cōtento. Crumenula diminutiū est.

Crus: tybia: q̄ illo curram⁹. Sunt aūt crura a genib⁹/ vsq; ad inferiorē pedē nō equali mō ducta: sed tereti/ bus suris extantib⁹ sensim q̄ tenuatis firmata. Tibia est os: Sura: caro exterior: crus ex sura z tibia cōstat: cui⁹ diminutiuū est crusculū. Var. Pect⁹ cicadę crusculum q̄ formicę.

Crustuminū: opidū iuxta Veios: a q̄ crustumini dicti: z crustumina trib⁹: z crustumina pira: q̄ et crustumia

Crustumia pira sūt: q̄ ex pte rubētia putāt. Hla (dicūt ciola nūc dicta a crustumio opido sic appellata. Virgil. ij. Ge. Crustumijs strūsq; piris gaudusq; volemis.

Crusta. est pars exterior: eoz q̄ nō comedunt: vt vitri/ marmoris/ ligni/ gelu/ z hmōi. Vñ icrustare marmore dicim⁹ parietes: q̄ externę tabulis marmoreis vestiunt. Vir. li. iij. Ge. Cō crescūt subitę currēti in fluminis crustę. Pli. Crustas parietū excisas tabul' marginatis inclusas esse. Hui⁹ dimi. est crustula. Iuuen. Mos colaphū incutim⁹ lambenti crustula seruo. Crusta etiā dicit quā vuln⁹ seu vlc⁹ ducit q̄ solidat: q̄ detracta fere remanet cicatrix.

Crustū: est eoz q̄ comedunt: vt sit pars panis vel placentę vel alteri⁹ gdulū. Virgꝫ. Patulis nec parcere q̄ dris fatalis crusti. Vñ p diminutionē crustulū. Hora: Vt crustula blādi Doctores elemēta velint vt discere pma. Qō gen⁹ dulciarū esse putat Porphyrio. Inuenit tñ crusta z crustula dici de his q̄ comedunt. Hiero. in Exo. Tolle panes aęymos et crustulā absq; fermēto. Var. de lin. lati. Crustulū a crusta pultꝫ eo q̄ vt cozium exurit/ crusta dicta.

Crustare: a quo incrustare: significat crustā ducere seu applicare. Unde crustari parietes: id est crusta marmoris intecti. Secabant em marmora in laminas/ et parieti apponebant. Prim⁹ apud romanos Mamurra eques/ dom⁹ sue parietes legit e formijs in Celio monte operuisse. Hinc vasa quę vitreis crustis tecta sunt/ crustata dicunt.

Crustari⁹: qui incrustat. Plini⁹. Habuit et teucer crustarius famam.

Crustari⁹ a. um. qō ad crustas ptinet: Vñ crustrię taberne: quib⁹ crustata opa venduntur.

Crypta: subterranea cauerna vel testudo: ab κρυπτω verbo greco qō est occulto. Iuue. Et solit⁹ medię crypta penetrare suburre.

Crypto portic⁹: nomē cōpositū ex greco latinoq;: et significat subterraneas portic⁹ cū amplis fenestris: q̄/ bus refrigerādi grā p estatē vtimur. Potest etiā dici porticus vndiq; septa/ z quasi sapiuēto parietū abscōdita tāq; subterranea. Pli. in epistol. Subest crypto portic⁹ subterranę silis estate incluso frigore riget: contentaq; aere suo nec desiderat auras nec admittit. Hinc cryptic⁹ a. um. qō significat occultū z subterraneū. Sidonius. Potēs antiquit⁹ crypticis arcubus fornicauit. Iul. Firmic⁹ crypticos hoies appellat secreta fideli taciturnitate custodientes.

Crystallus/ sꝫ. ge. z Crystallū dicit ex κρυος qō est gelu. στελλω cōtraho: ita vt gelu concretū crystallum dicat. Vā vt scribit Pli. ex gelu vehementioze pcreto nascit. Mō alibi certe regit/ q̄ vbi hiberne niues rigēt: glacieq; esse certū ē. Hinc crystallin⁹ a. um. pecor. Var. Frāgere dū metuis crystallia frāgere pecas. Iuue. Grādia tollunt crystallina maxia rursus: Murrina deinde adamas notissim⁹ z beronices.

L Ante T

Ctesiphō pe. cor. nomē architecti: q̄ tēplū Dianę ephesię tradit extruxisse op⁹ mirabile/ z toto orbe celebratū: qō postea ab Erostrato incēsū fuit: hac tñ ō cā: vt ob aliq̄ facin⁹ noiaret: rursusq; ornamētis mulieb⁹ribus collatis ędificatū. Vide in dictiōe Ephesus. Itē Ctesiphon locus parthoz. Stra. lib. xvj. sic habet. Proope Seleucia vic⁹ maxim⁹ est noie z re Ctesiphō in q̄ parthoz reges hyemabāt. Hic vic⁹ ciuitatis potentiā ac magnitudinē habet a deo: vt parthoz multitudinē z apparatū oēm recipiat: ac venalia ac necessaria artificia illis suppeditet. Quin z Ctesiphontem babylonici regni caput fuisse Pli. lib. vj. scribit.

L Ante V

Cubo as. bui. itū. Huius cubatio nō cubitio: sicut et ei⁹ cōposita: quę tā prime q̄ tertię coniugationis inueniuntur: vt Accubo bas. et accumbo bis: decubo bas. et decumbo bis. incumbo bas. z incubo bis. recubo bas. et recūbo bis. occubo bas. et occūbo bis. Virgil. Nec adhuc crudelib⁹ occubat vmbris: id ē iacet mortuus. Idē. Seu versare dolos: seu certe occum/

bere morti. Secubo as. et secumbo. is. quod est seo/sum et separat° cubo. Proper. Miles depositis an/nosus secubat armis. Liu°lib. xxxix. Per iocum ado/lescens: vetat eā mirari/si p aliquot noctes secubui/set religionis se causa: vt voto pro valitudine sua fa/cto libereť. Habet tamen cumbo aliqua composita quę nō habet cubo: vt discumbo: qđ est cibi capiendi gratia iaceo/nō discubo. Procumbo/nō ꝓcubo. Si militer cubo habet aliqua cōposita quę nō habet cū/bo: vt excubo/nō excumbo. Supcubo/nō supcumbo. Est autē cubare: iacere: ⁊ ꝓprie egroto ⁊ est. Hora. Cu bat hici valle quirini: id est egrotat: sicut interpretes exponūt. Idem. Trans tyberim longe cubatis ꝓpe Cesaris hortos: Lice. lib. ij. Tusc. Itaq; narrabat cū grauiter ⁊ copiose de ipso nihil esse bonū nisi qđ ho/nestū esset cubātē disputasse. Col. lib. vij. cubito ⁊ bo/uē appellat qui sepe discūbit ex peruicaci cōtumacia. Quod quidē vitiū fame ⁊ siti tollendū esse censet: nō igni aliis/ve tormentis.

Cubito as. frequentatiuū. Lice. p Celio. Et ꝓpter no/cturnos quosdā manes metu tecū semp pulso cū ma/iore sonore cubitauit.

Cubat°us. ipsa cubandi actio. Pli. Si in cubatu tonu erit omnia pereunt.

Cubile pe. pduc. lectus: q̄ in eo cubetur. Et cubilia: lo ca in quibus recubant.

Cubiculū: locus in quo cubile sternitur/vt ibi supercu/betur. Sene. ad Lucil. Quid ꝓsunt multa cubicula ⁊ in vno iacetis.

Cubicularius: q̄ in cubiculo ministrat. Li. Hunc vestri ianitores: hunc cubicularij diligunt.

Cubiculare: qđ ad cubiculum pertinet: vt Vestis cubi cularis: qua in cubiculis vtimur: ⁊ cubicularis lectus apud Lice. lib. v. Tus. legiť.

Cubit°et cubitū verocq; modo: dicit curuatura brachij vbi lacerto iūgitur. Et accipiť a Pli. lib. vij. Inueni mus in monumentis Salamine Cautimenos filiū in tria cubita triennio accreuisse ꝓ mensura cubiti. Hie/rony. lib. iij. Regū. Domus quā ędificauit rex Salo mō domio habebat sexaginta cubitos in lōgitudine. Aug°. Qui inde nō videnť cōputare nisi trecenta cu bita longitudinis. Cōstat autem cubitū ex sex palmis digitisq; quinq; vt auctor ē Victru. lib. iij. Sesquipes hoc est pes vnus cum dimidio facit cubitū. Pes est sexta pars altitudinis in corpe nostro/cubitus quar ta. Est ꝓterea cubitus regius: qui maior est cōmu/ni cubito tribus digitis: sicut refert Herodot°lib. ij. ꝓmo. Est et cubitus geometricus: qui tantū valet quā tū sex nostra cubita: vt Origenes Augustinusq; tra/diderūt. Cubit°in corpe humano est in quo decens flexura brachiorū: sic dictus q̄ supra eū cubare sole/amus. A cubitus ꝓ mensura fit adiectiuū Cubitale. Inueniť etiam substantiuū Cubitale ꝓ ornamēto cu biti. Horaci. in Ser. Ponas insignia morbi. Fascio/las cubitale focalia.

Cubus: vide in dictione Thessera.

Cucubo as. pe. cor. ꝓtiū est vocis noctuę. Ouiď. Mo ctua lucifuga cucubat in tenebris.

Cucurio is. pe. pd. gallo ⁊ ꝓtiū est. Idem. Cucurire so let gallus: gallina gracillat.

Cucul°penul. corre. et Cucull°per duplex ll. auis nota. Mar. Quāuis q plures cucul°cātauerit annos. Ho ra. in Ser. Cui sepe viator cessisset magna cōpellans voce cucullum. Cucullus etiam genus vestis est. Ju ue. Sumere nocturnos meretrix augusta cucullos. Unde constat fratres nostros Eremitanos male vti hoc vocabulo cuculla fę. generis. Sūt qui accipiant cucullum ꝓ nautico aut rustico tegmine ad arcendas pluuias. Columel. Cultam vestitamq; familiam ma gis vtiliter q̄ delicate habeat munitam diligenter a vento pluuiaq; quę cuncta prohibentur pellibus mę nicatis/centonibus cōfectis/vel sagis cucullis. Juue nalis. Contentusq; illic vento duroq; cucullo. Sui/das. κοκκυξ ιδοσ ορνεου οπαρηλιφ κουκ κοσ. Itaq; cū cuccus grecū sit nomen: cucculus ē da ctylus duplo cc in prima.

Cuculio (vt Iul. Capitolinus docet) est gen°pilei via torij: quo capite obtecto vsgari nocte solent. Apud Catonē ō re rust. videť accipi ꝓ cucullo cū inq̄t. Quę opera q imbrē fieri potuerint: nouos fieri cētones cu culionesve familiā oportuisse sarcire.

Cucume pe. cor. vasa enea sūt ad calefaciendū aquam. Amb. Hij tui aut grei sunt/ex quib°cucume melius fi unt ad vsus hoim. Petroni° arbiter in saty. Frangiť ceruix cucume ignēq; valescentē restinguit.

Cucumer et cucumis penul. corre. a curuore dicit. Vir gil. in Geor. g. Crescret in ventrem cucumis nec sera comantē. Cucumeres: quasi curui meres. Hi pepo nes etiam dici putanť: q̄ in cibis impensi°refrigerāt/ aluūq; molliūt. Sed Hiero in lib. Numeri diuersos ostendit cucumeros ⁊ pepones/cū ait: In mentē no/bis veniūt cucumeres ⁊ pepones.

Cucumerariū: locus in quo sunt cucumeres: vt apud Esaiā. Derelinquet filia sion vt vmbraculū in vinea/ et sicut tuguriū i cucumerario. Pro tugurio Cypria nus custodia ⁊ posuit. Solet eñ fieri tuguriaculū/ in quo custos vigil obseruat: ne cucumeres auferanť ex cucumerario.

Cucurbita: ꝓprie auguria est. Sed apud Celsū cucurbi tā/⁊ p diminutionē cucurbiticula eā appellari legim° q̄ nūc vulgo ventosa dicit. Hac vtunť medici ad san guinē leui scarificatiōe educendū.

Cudo is. cusi et cudi: a cedendo: vt q̄busdā videť. Vir gili°. Ac primū silicis scintillā excudit achates. Ser. id est feriendo elicit. Nam cudere ferire est. Unde et incus dicit/q̄ illic aliq̄d cudam°. i. feriam°. Ludit pe cunia dū imprimit. Teren. in Heau. Argentū cudo qđ tibi dem. Hiero. per translationē cudere ꝓ cōpo nere vsus est. Cū et eandem inquit in multis festiuita tib°multo ⁊ sanctor ⁊ patrū studia miro cuderint elo quio. Passiuū ꝓtulit Teren. in Eu. At eñ in me istec cudeť faba. Qđ est in me hoc malū recidet: i me hęc vindicabit culpa. Ut laboret solū in quo cudit: id est batuit faba cū siliquis exuit. Vel q̄ quidam male co ctam fabā: ⁊ q̄ nō maduerit sed dura permanserit sup caput coq̄ velut ipsi irati granū saxo cōminuunt: tum vniuersū malū ad coquū puenit. Hui°cōposita sūt a cudo ⁊ excudo/icudo/ꝓcudo/percudo/et recudo: qđ est ite ⁊ cudo. Var. Ut hi solent q̄ vetera metalla re/cudūt: ⁊ habent. pe. pro.

Cuso as. frequentatiuū a cudo: a quo accuso/excuso/in cuso/et recuso.

Cuias significat vñ: et nō tm patriā gentē nationemq; innuit: vt apud Li. lib. v. Tus. Socrates q̄dā cū roga reť cuiatē se esse diceret. Mūdanū inquit. Toti° em mūdi se incolā ⁊ ciuē arbitrabaťsed etiā partes et se ctam: vt Cuiates phi vos estis: stoici ne/an epicurei? Sic nras et vras. Li. Mō solū etiā ista vestra ozato/ria/sed ⁊ hęc etiā leuia nostratia. Dicit et cuiatis cō muni genere. Ita apd Plau. frequenter legiť: Cuiates estis? id est cui° patrię ⁊ gentis. Acti°. Qui neq; cuia tes eēt/nūq; potuim° multa rogitando scire.

Cuius a. um. qđ antiqui per q. quius scribere solebant: referť ad personā bois. Virgili°. Dic mihi dameta: cuiū pec°? an melibei?

Culcitra ad quietē parať: dicta q̄ in ea tomentū vel sa/gū aliudve quid inculceť. Mō ē ergo quę sup nos ha/beť cū dormim°/sed sup quam q̄escim°. Lice. lib. iiij. Tus. Eripiam° huic egritudinē quo mō colloceml° in culcitra plumea psaltriā abducamus.

Culex generali noie vermiculi parui alati culices dicū tur. Hos greci canopas vocant. Ūñ ⁊ canopeum.

Culeus vter siue saccus lino vel canabe vel corio factus ab occulendo. i. claudendo. Eo vtimur ad portāda frumenta. Pli. liб. vij. Iunius valens meruit in prætorio diui Augusti cēturio vehicula cū culeis donec examinarentur sustinere solitus. In eo etiā scelestissimi boies cū simia ⁊ gallo et sepēte inclusi in mare iaciebant. Ūñ Iuue. Quis tā pdit⁹ vt dubitet Senecā præferre Nerom. Cui⁹ supplicio nō debuit vna parari Simia nec serpēs vnus nec culeus vn⁹. Est ⁊ culeus nomē mēsurę cōtinētis quadraginta vinas vt est apud Pli. ⁊ Col. Hinc sesquiculeare dolium sexaginta vinas capiens. A greco id nomen tractū. Vaginas em̄ κουλεουσ appellant.

Culullus calix fictilis quo in sacris vtebant pontifices ⁊ vestales virgines. Accipit ⁊ pro vrceolo. Horat. Reges dicūt multis vrgere culullis: Et torquere mero quę perspersisse laborant.

Culleola sunt corticcs nucum viridium: a similitudine culeoꝝ quibus oleū aut vinū continet. Quod et diminutiuū a culeum videtur.

Culus anus pars posterior ⁊ ꝓprie inter clunes ⁊ nates. Virgi. seu magis Ouid. in Priap. Ut culū rugā nō habuisse putes. Har. Cū sit ⁊ hic culo tritior ipe tuo. Hic alio noie Poder ōr. Iu. Et podice leui cedunt tumidę medico ridente marisce. Culū aūt dici putāt quasi culeon. i. vaginā. Ūñ in Priap. legimus Et qō nos culū culeon ille vocat. Quidā a colēdo q̄ fędo libidinis prurigo colitur.

Culigna vas proprie vinarium.

Culina pe. pro. locus in quo coquūtur epulę quasi coli na a colo is: vt Var. ait q̄ locupletiorem in ea ignem colamus. Iuue. continens pro contento posuit. i. culinam pro cibis coctis cum inquit. Sequitur sua quę q culina. Inde Culinarius ⁊ culinor aris quod est culinam exerceo.

Culmen qō culmus tegitur: ⁊ ab antiquis culmina dicta sunt tecta: quia ędificia de culmo. i. paleis e messibus contegebant.

Culmus frumenti calamus a radice vsq̄ ad spicam dictus q̄ colatur: qui ⁊ calam⁹ dicebat. Ūñ ⁊ columē primo: postea culme. Stipula ipa folia q̄ ambiūt culmū. Dicunt etiam culmi vt docet Var. q̄ in summo cāpo nascunt q̄ summū culmen teneant.

Culpa vt Do. inqt est eius qui nescię aliquē lesit.

Culter ⁊ Cultrū dicit. Proper. Et canis in nostros nimis experrecta dolores. Cū falleda meo pollice cultra torent. Festus. Clunaculū est cultrū sanguinariū. Hinc Cultellū ⁊ cultellus diminutiua. Est aūt culter quo vtimur in mensa. Iuue. Spectas ⁊ chironomāta volanti Cultello donec peragat dictata magistri. Hia: nec sane minimo discrimine refert. Quo gestu lepores ⁊ quo gallina secetur.

Cultrarius: minister qui victimam cultro victimat qui alio noie dicit victimarius. Sue. in Cali. Admotam altaribus victima succinctus pōparū habitu elato alte malleo cultrariū mactauit.

Cultus tus: ornatus a colo is. cui⁹ cōtrariū est Inc̄ultus. Amb. li. Hexa. Ea prima est grā quę si desit tota domus deformi horret incultu.

Cum prepositio copulatiua q̄ iungit notāti societatem et cōiunctionē animi: vt Sūma cum benuolētia summa cum hilaritate illū excepi. Itē iungitur ablō si comite aliqua persona quis fecerit quippiā: vt cuz Socrate profectus sum. Et mihi cū illo negociū est. Et cū hoste pugno. In cōpositione vero postposita innenitur: vt mecum: tecū: secū: quicū: quibuscū. Interdū ornatus vel metri causa. Aliq̄n aduerbium est ⁊ accipit pro q̄. Quod quidā quū scribūt. Et apud veteres quom scribebant. Virgi. Cū facīā vitulā ꝓ frugibus ipse venito. Ci. Nō nihil me consolat cū recordor quāta me cōplecteris beniuolētia. Jungitur modo indicatiuo. Vt cū dico: cum dicebam: cū dixi cum dicā. Modo subiunctiuo: vt cū dicerē. Interdū ponitur pro dū. Lice. Cū me in aphęresi cōtulissem. Interdū pro q̄uis ⁊ exigit n̄: iungiturq̄ subiuncti uo. Ci. pro Deiotaro. Cū in oibus causis grauioꝝ initio dicēdi cōmoueri soleam: tū in hac multa ita me perturbāt. Aliq̄n pro qm̄ siue pro causa. Et similiter subiunctiuo iungitur: vt cum inuentā latinos ꝓprio sermone hęc parū attigisset: conatus sum pro viribus Junguńt q̄q̄ cum ⁊ tū Quę licet idē fere significēt: diuerso tū modo ordinant. Nam in cū est quiddam minus in tum quiddā maius: ⁊ hoc duob⁹ modis fit: vt aut generale præcedat: sequat speciale: aut ambo sint specialia. Primo modo sic. Quin. Qō cū oibus confitendū est: tū nobis præcipue qui rationē dicendi a bono viro nō separamus. i. oibus: multū mihi autē maxime. Ulcero mō. Idē. Quod opus Marcelle victori tibi dicam⁹: quē cū amicissimū nobis: tū eximio litterarū amore flagrātē dignissimū hoc mutuę i nos charitatis pignore iudicabam⁹. i. multū ꝓpter amorē tuū in nos: plus tū ꝓpter amorē litterarū. Aliq̄n etiā cū ⁊ tū cōiunctiuo iūgūtur. Ci. Graui teste prima tus sum amoris erga te mei patre tuo clarissimo viro qui cum suis virtutibus: tū vero te filio superasset omnū fortunas si te ante vidisset q̄ vita decederet. Ūñ autē ńt sub duob⁹ verbis fieri debet sub eodem mō ⁊ tpe: vt Lice. in principio liб. de natura deoꝝ. Cū multę res in philosophia nequaq̄ satis adhuc explicate: tum difficilis hęrute qō tu minime ignoras q̄stio est de natura deoꝝ. Ponit q̄q̄ tū sine cū geminatū vel triplicatū in rebus paribꝰ. Quint. Nec indigneť Herodotus equari sibi Titū liuiū: tū in narrādo mire iucūditatis clarissimiq̄ cādoris: tum in cōcionib⁹ supra q̄ enarrari pōt eleqentē: ita dicunt oia tū rebus: tū personis accōmodata. Ponit nōnunq̄ tū ꝓ aliq̄n. Lice. Tū hoc tū illud argue. i. modo: hoc modo illud. Q̄q̄ pro tūc. Virg. Tum primū nostri cacum videre trementē. Q̄q̄ est aduerbium ordinis pro deide. Idē. Aeneas matri Eumenidū: magneq̄ sorori Ense ferit sterilēq̄ tibi proserpina vaccā. Tū stygio regi nocturnas inchoat aras. Quandoq̄ pro preterea. Idē liб. iij. Tum vox terrum inter odorem Sunt qui distinguant: vt q̄n prepositio est: cum c. scribi debeat: q̄n aduerbium seu coniunctio cum q. Sed cū rō nō sit satis pōderosa iam doctoꝝ vsus obtinuit vt cum c. semper scribatur. Quare vnusquisq̄ prout voluerit scribet.

Cum maxime vna pars est: ⁊ significat nimis. Terēn. in Hecy. Hāc bacchidē amabat vt cū maxie tū Pāphilus eum pater vrozē vt ducat orare cepit.

Cum potestate est: dicebatur de eo qui a populo alicui præferebatur negocio seu qui magistratum gerebat. Cicero libro. ij. artis ve. Felix an infelix: priuatus an cum potestate sit.

Cum imperio est dicebatur cui nominatim dicebatur a populo imperium.

Cumprimis significat imprimis. Tpul. Hic cumprimis nobilis ac facundus. Sic dicit cumprime.

Cume arum. Vide in dictione Comum

Cumatilis color qui et Cesius: Ceruleus alio noie dicitur. Hā greci κυματαφluct⁹ vocāt. Plau. Cumatilē togam aut Plumatilem.

Cumera pe. cor. vas ingens vimineū vel etiam fictile quo frumenta cōdunt: vt inquit Acron. Hō ōr vas qō capit quinq̄ vel sex modios qō lingua sabinoꝝ Trimodiū vocāt. Hora. li. Ser. Cur tua plus cumeris laudes granaria nostris.

Cumerū: vas nuptiale a similitudine cumerarū dictū.
Cumulus: pe. cor. aceruus ꝓprie dicit: ꝙuis Virg. cumulū ꝑ altitudine et quasi acumie aquę posuerit. Insequit cumulo prępt⁹ aquę mons. Et cumulusē q̄ additur mensurę plane: vt inquit Festus.
Cumulare implere coaceruare: ⁊ quasi ad cumulū addere. Tractū a mēsuris quibus nihil pōt addi. Et dicimus cumulo tibi honores: ⁊ cumulo te honoribus Amb. li. j. offi. Honorib⁹ te cumulaui. Hic cumulatim aduerbiū aceruatim: cumulate abūdāter.
Cuminū. Vide in dictione Cyminū.
Cune ⁊ Cunabula ꝓ eodē accipiunt dicta quasi Cyne ⁊ Cynabula. Nam κυρεειν greci eniti dicūt ⁊ parere ꝟ in u latine conuertit̄ ἀλλακυω εστιν ρημα. Sunt enim lecculi in quibus infantes solent iacere qui etiaz incunabula dicunt. Vñ sepe legimus. Ab incunabulis. Nam in hoc loco nihil significat: sicut ⁊ in aliquib⁹ dictionib⁹: vt columis ⁊ incolumis. Sunt qui cunabula ⁊ incunabula a cunis deducāt: et ea ꝓprie dici existimēt quę ad cunas munimēdas ⁊ ornādas ptinēt in quib⁹ iacet ⁊ conditur infans. Plau. in Amp. Sed puer ille quē ego laui vt magnus est: ⁊ multū valet nec eū quispiam colligare quiuit in cunabulis. Et in Tru. Falsus opus est in puluinis cunis Incunabulis per translationē varię sumunt. Idez in Pseu. Sed istic seru⁹ Caristo huc qui aduenit q̄d sapit vsq; a cunabulis. i. vsq; ab infantia: vel vsq; a puero. Hoc est ab ea ętate q̄ incunabulis agit. Col. Cū a primis cunabulis Simo liberis parētibus est oriundus audisse potuerit. Li. lib. iiij. Ab incunabulis imbutū odio tribunoz. Virgi. li. iij. Cunabula ꝓ initijs posuit. Hōs ideus vbi ⁊ gētis cunabula nr̄ę Lentū vrbes habitāt. Similiter Ci. li. de optimo genere dicēdi. Nō fuit de oratoris q̄si incunabulis dicere. Hiero. Habitatio deserti ⁊ incunabula monachoz talib⁹ inchoant alimēntis. Li. in Sal. posuit ꝓ nutrimētis cū ait. An vllū existimas posse fieri ciuē egregiū qui non his artibus ⁊ disciplinis sit eruditus? An vlla alia putas rudimenta ⁊ incunabula virtutis: quibus animi ad glorię cupiditatē alant̄? Hā rudimēta pro initijs: ⁊ incunabula ꝓ nutrimētis dixit. Hinc incunabula vocamus nutritiones puerilem a cunabulis. Sue. de vespa. Quare princeps quoq; ⁊ locū incunabuloz assidue frequentauit.
Cuncti significat quidē oēs: sed qui sint cōiuncti. Oēs etiā si sunt disiuncti ⁊ diuersis locis.
Cunctoz aris cū c. ante t. a cūctus fit. Contoz aris cū o sine c. a contus: quę est pertica: ambo significant imorari differre ab eo ꝙ cuncti simul sine difficultate moueri non possunt: Vel ab eo ꝙ qui contis vada rimātur paulatim procedunt. Liui. lib. j. Alij dū conctantur in ripis inter pugnę fugęq; cōsiliū oppressi. Col. Nam dispendiosa est cōtatio: primū ꝙ auibus prędā ceteriscq; aialibus prebet. Cunctanter cuz moza. Incūctanter sine moza. Li. lib. j. Tū illū haut cunctāter discidisse cotem ferunt. Aug. lib. vj. con. Quod violari nō potest incūctanter ꝓponebā violabili. Ponitur quādoq; cūctari ꝓ dubitare. Sue. de Aug. Cūctari se ne si superesset eriperet legibus reum. Quādoq; pro manere. Virgi. Reginā thalamo cūctantē A cunctoz fiunt composita: percunctoz et recunctoz quod est iterū mozor. Aug. Tum me recunctātē abripere atq; excutere ab eis: ⁊ transilire quo ꝙvocabar. Cunctatio moza seu dubitatio.
Cuneus. ελιρισι λεγεται σιφοσω ξερδφων εγε ποιδεια ἀλλοσφην ἰωρυλων εστιν. instrumentū qō ad scindenda ligna adhiberi solet. Huius ꝓma pars acutior est: vt ꝙuis rimulā facile intret sequens autem latior ⁊ amplior. Virgi. Nam primi cuneis scindebant fissile lignum. Per translationem cuneus sumitur pro peditū multitudine in cunei formam redacta: quę cuncta in acie primo angustior deinde latior procedit: vt Vege. lib. ij. scribit. Ab hui⁹ etiam cunei similitudine: dicta sunt loca in theatro. i. graduum ordines: in quibus vulgo spectatores stabāt inter sedentiū subsellia. Iuue. Digna tuo cuneis an habent spectacula totis. Quod securus ames. Vicr. lib. v. Cunei spectaculoz in theatro ita diuidantur vt anguli trigonorū qui currunt circa curuaturam circinationis dirigant ascensus: scalasq; inter cuneos ad primā precinationē. Inde theatrū elegāti epitheto cuneatū dr Virg. Cuneati hinc leta theatri. Excuneati ab Apuleio dicti sunt quib⁹ sedēdi locus nō fuit in cuneis cōfertis. Sed ⁊ cōstipatā turbā cuneos dicimus Cyprian⁹. Stipatus clientū cuneis Virg. lib. iiij. ge. Per cuneos geminat⁹ eūs populiq; patrūq;. Et cuneus dictus est ager in Hispania contiguus sacro promontorio.
Cuneatus a um: quod est in formam cunei factuz. Vñ a Liuio forma scuti cuneatioz appellatur cuius summū latius: imū strictius erat. Et cuneatus ager apud Columel. in cunei formam factus: vt vtputa cum est longus pedes centum: latus ex vtraq; parte pedes vigiti ⁊ altera pedes decē apud Plinū li. iij. Hispania cuneatur angustijs. i. in cunei formam efficitur. Hinc Excuneatus de quo in dictione Cuneus. ⁊ Dis cuneatus. vide loco suo.
Cuneatim: significat per cuneos. Ammia. Imperatoz cuneatim stipatus.
Cuniculus aial lepori simile: q̄ sub terra effossa latere solitus est. Var. Gaudet in effossis habitare cuniculus antris. Item cuniculus diminutiuū est a cuneo a quo cuniculus aial appellat⁹ est: vt inquit Var. Itē cuniculus foramen sub terra occultū qō ē neu. gene. Festus. Cuniculū protulit: ex quo vapor trahitur in balnearibus vaporibus.
Cunire est stercus facere dictum a cunis infantium quę sepe stercore fędantur.
Cunila q̄ ⁊ cunilago quandoq; a Pli. dicit ab Aristo. Conyza herba est quā Theodozus Gaza pulicarem conuertit/quia pulices necat. Col. lib. x. Cunile nostratis: quā satuream rustici vocant. Huius vero herbę multa sunt genera. Nam quedam Bubula appellatur: ⁊ semen pullegū habet: quod contra serpentes in vino bibitur. Quedaz satureia a grecis. Suiganū Heracleoticum. Tertia a grecis Mascula a nostris cunilago odoris fędi: radicis lignosę: foliis asperis cuius manipulū si quis in domo posuerit omnes a tota domo blattas ad eam tradunt cōuenire. Prodest aduersus omnia venenata.
Cunnus ꝙ duplex nn. pars mulieris pudenda.
Cupe: vasa vinaria maioza quę vulgo Vegetes appellant. Luc. Namq; ratē vacuę sustentant vndiq; cupę Cupis eūs naues in mari sustinent cum ipsaz latera carinęq; resarciuntur. A piscis caupę dictę a cauo. Vnde Caupones a caupis.
Cupes Cupedia ⁊ Cupedula ab antiquis dicebantur lautiores cibi siue cupiditas lautiorum ciborum: ꝙ rebus cupidinis alimēta ptębeant. Gellius. Cōiectę bamus ad cenulam non cupedulas ciborum: sed argutias questionū. Lice. Ambitio mulierositas peruicatia liguritio temulentia cupedia.
Cupedinarij: qui esculenta ⁊ poculenta vendunt. Var. lib. rerum humanarū. Numerus equitius. Cupes et macellus romantis singulari latrocinio multa loca habuerūt infesta. His in exilium actis publicata sunt eorum bona: ⁊ ędes vbi habitabant diruteq; eoq; ea pecunia scalę deum penatium ędificatę. Vbi habitabāt locus vbi venirent ea quę vescendi causa in vrbem erant allata. Itaq; ab altero fozū cupedinis appella-

tū est. Tereñ. in Eu. Ad macellū venimus: cōcurrūt mihi leti obuiā cupedinariū oēs cetarii lanii coqui.

Cupedinariū forū ꝛ Cupedinis forꝫ: a Cupiditate vel ꝙ ibi fuerit domus cupedinis romani equitis.

Cupio is: cupiui vel cupij itū: pe. pro. ꝑm quartā conu gationē quod apud antiquos ,pferri solebat. Ouid. lib. fasto. Mars vidit vsamq; cupit potiturq; cupi ta. Luc. lib. j. Effringere vt alta nature primus terra rum claustra cupiret. Est autē cupere optare q̄q; ab inuicem separentur: quia cupimus quę in spe sunt: optamus quę nō speramus. Lice. in Ora. Meq; vo cupientibus nobis atq; exoptātibus fructus ocij da tus est. Et cupere minoris vis est q̄ desiderare. Te rentius in Heau. Quāto diutius abest tanto magis cupio tanto magis desidero. Huius verbi compositā sunt Concupio: a quo Concupisco quod est in vsu frequentioꝛi: ꝛ significat vehementer cupio. Just. li. ij Mihil victores ꝓter gloriam concupiscunt. Sal. Nam vti quisq; domū aut villam: postremo vas aut vestimentū alicuius concupierat: dabat operam vt is in proscriptoꝝ numero esset: hinc concupiscentia quę est bonaꝝ eque ac malarū rerū appetitus. Discu pio valde seu varijs modis cupio. Celius ad Cicero nem. Te videre ꝛ omnia intima conferre discupio. Habeo aūt ēmulta. Percupio valde cupio. Plau. in Asi. Percupio obsequi gnato meo. Dicim⁹ etiam bene cupio ꝛ male cupio.

Cupidus: auidus. Tereñ. in Adel. Tace. Egomet cō ueniam ipsum: vt cupide accipiat. i. bene ꝛ libenter. Hoc est magna auiditate. Accipiē interdū pro ama roꝛe sicut cupere pro amare. Tereñ. in An. Vel ꝙ ipsi bene cupio Glycerio. Ponitur tū consequēs pro an tecedēte. Optime eñ amam⁹ aliq̄s cū illis bñ cupim⁹

Cupido mas. ge. accipitur pro deo qui filius Veneris fuisse fingitur a poetis: a quo Cupidineus a um. Cu pio vero fęmi. ge. pro cupiditate ēuis cupiditas le uioꝛ sit q̄ cupido. Lucil. lib. rij. Cupiditas ex homie cupido ex stulto nunq̄ tollitur: ꝙ cupiditas perque dam sit temperatioꝛ defluens a cupidine.

Cupressus. Vide in dictione Cyparissus.

Cupriū: genus quoddā eris. Unde apud Palladium Cuprini claui dicunt. Legimus quoq; Cypriū.

Cur aduerbiū significat quare: licet quidaꝫ qur per q. scribendū putent ꝛ a quare per syncopen atq; apoco pen deductū a et e litteris detractis.

Cura est flagrās in coꝛde stimulus. Unde dicta est so licitudo anxietasq; quasi coꝛeda: ꝙ edat ꝛ excruciet. Virgi. Aū hęc te cura remoꝛdet. Quādoq; ponit ,p studio ꝛ diligētia: vt Salus tua ē mihi curę. i. ad salu tem tuā studiū adhibeo. Quādoq; pro ope quod ad bibita cura fit. Mar. Teq; piget curę ꝓmia ferre tuę. i. ꝑmia operis abs te facti. Quādoq; ,p Amoꝛe. Virg. At regina graui iam dudū saucia cura. Idem etiā apud inferos inter monstra habitantia in fauci bus inferoꝝ ponit curas quasi deas aliquas. Et vltri ces posuere cubilia curę. A cura fiunt cōposita Tri curus ꝛ Securus pe. producta.

Curiosus a multa cura dicit siue in bonum siue in ma lum. In maluꝫ quotiens plus diligentię q̄ oꝛteat rebus vel nostris vel alienis adhibetur. In bonū cuꝫ cura supra moduꝫ vtimur ad res bene gerendas. Est igitur curiosus qui multū siue diligenter aliquid cu rat. Ci. Apio. pul. Ita est homo nō modo prudēs ve rūetiā equus vir ꝛ curiosus. Et pro Sex. Eteñ ani mus eius vultu: flagitia parietiꝫ tegebant. Sed hęc obstructio: nec diuturna ē neq; obducta: ita vt curio sis oculis prospici nō possit. In bonū quoq; Col. lib. iij. vsus est aduerbio. Sinaute ipsam vitem sternere voles iurta radicē: ita ne ipsam ledas curiose fodito. Similiter Incuriose. Bel. Si quis nō icuriose legat Non est ego curiosus a prava cura vti valla putauit sed a diligenti ꝛ optima. De derivatione quoq; cum dicat. Curiosus nō ram a cura q̄ a cura videtur de scendece cuius compositū magis est in vsu. Incuria id est negligētia: tamerſi curia a cura dicaſ: non ei aſ sentio. Neq; de compositione: vt a curia componaſ incuria. Sed dico ita venire curiosus a cura ꝑ adie ctionē litterę i. quēadmodū ꝛ curia nisi a curio sume re velim⁹. Utrūq; Plaut. in Aul. posuit. Etiā agnū misi quo quidez agno sat scio magis curiosam nusq; esse vllam bestiam: volo ego ex te scire quid scit agn⁹ curio quia ossa et pellis totus est: ita cura macer quin exta inspicere in sole liceat ita is pellucet quasi laterna punica. Festus exponit Curionem agnum quasi con fectum et extenuatum curis. Similiter incuria per adiectionez i. liquet nō a curia sed a cura componi qō significatio eoꝝ aperte declarat. Nam cura ꝛ in curia diuersa sunt et opposita: ex aduersaq; eoꝝ si gnificatione facile monstratur incuria a cura compo ni: quoniaꝫ in negatiue stat: ꝛ alterius significatio ex contrario alterius edocetur: eo ꝙ sicut cura diligen tia est: ita incuria negligentia: vt Cicero in Lel. osten dit: Utiqueꝛāda est rei maxime necessarię tanta incu ria. Quod non significaret si a curia componeretur. Nam esset locus a curia diuersus: quoniam curia lo cus erat vbi curas publicas gerebant et vbi cura sa croꝝ publica. Nec per adiectionem litterę i incu riosus et incuria nisi euphonię causa factam. Puto ꝙ non recte sonet curiosus et incuria. Curia vero ac cepisse i. arbitroꝛ vt aliam a cura significationem ca peret: ꝛ nihilominus primitiui naturam semper ole ret. A curiosus fit curiositas pro affectatione ꝛ dili gentia. Ab incuria incuriosus. Amb. lib. j. offi. Incu riosus salutis: glorię cupidus. Pli. Rebellat sepe hu moꝛ incuriose datus. Aliquando incuriosus capitur pro pingui: vt apud Apuleium

Curia a cura dicta est. Curiarum duo genera erāt Ro mę. Nam locus vbi senatus rempub. curat, curia di citur. Et vbi cura sacroꝝ tractatur: curiam appella mus: id est vbi vel sacerdotes res diuinas vel magi stratus humanas curat. Et nō soluꝫ pro loco: sed etiā pro hominibus curia sumitur. Luc. Victo iurę minę tactatis curia gracchis. Curie etiam nominantur in quibus vniuscuiusq; partis populi Romani quid ge ritur: quales sunt he in quas Romulus populum di stribuit ,numero. xxx. quas qm̄ tūc reipub. curam per earū partiū sententiā expediebat: curias appellauit. His postea additę alię q̄nq; fuere ita vt i sua q̄sq; cu ria sacra publica faceret feriasq; obseruaret. Curia in qua habebaſ senatus tēplū erat. Habebaſ autē mo do in ęde Appollinis: mō in delubro concoꝛdię: mo do in hoc: modo in illo templo.

Curiales dicunt qui sunt eiusdez curię: sicut Tribules eiusdem tribus. Curiales flamines curiarū sacerdo tes. Curiales mense in quibus immolabatur Juno ni quę curis est appellata.

Curiata comitia: pūctus qui litiū causa in curijs fiebāt

Curiones a curijs dicti sunt in q̄bus sacerdotes ita res diuinas curabant: sicut senatus res humanas in cu ria hostilia curare solebat vt inquit Varro. Et curio nes dicunt prędones. Jul. capitolinus Ille qui curio nem dici iussit: impostura fecit ꝛ passus est. Euse. lib. iiij. ecclesiastice hist. Missio curione ad populū iubet voce maxima protestari polycarpū tertio confessum se esse christianū. Plau. vero in Aul. agnū curionem appellat maciēntū tanq̄ ob curā sit emaciatus. Usi a cōtrario. Apu. in floridis agnū opimū ꝛ pinguem dicere volens: appellauit incuriosum. Et curiones sunt quidam romani ciues.

Curionatus us: ipse magistratus appelatur.

Curionia: sacra que a curionibus in curijs fiebant.
Curioniū dicebatur ꝙs quod dabatur Curioni ob sacerdotium curionatus.
Curo as. a cura fit. Et est curare operā dare. Cice. Cura vt valeas. Aliquādo incumbere et curam habere Plau. Tu que agenda sunt cura. Sed in idē recidūt. Aliqū mederi. Ci. Difficili⁹ alij alijs morbis curant. Aliqū reficere. Unde curare corpus dicimus cuz de hominibus loquimur: Quod est cibo lauacro: z his similibus operam dare. Virg. Corpora curamus: fessos sopor irrigat art⁹. Terē. in adel. Hedepol syriscete curasti molliter: id est cibasti vel refecisti. Cum vo de apibus: z hmōi animalibus cibo tm accipim⁹. Hui⁹ cōposita sunt Accuro. vñ accuratus: cōcuro. Plau. in bac. Magis vnū in mente est mihi nunc satis vt cōmode pro dignitate obsonij hec concuret coquus. Procuro de quo alibi. Percuro pfecte curo. Col. li. vij. Nic ideꝫ sanguis nisi missus fuerit sanie creabit. Nō si suppurauerit tarde curabit.
Curator: qui pupillis loco tutoris datur: dictus q pupillarū bonoꝝ curam gerat. Et curator dicit qui rei frumentarie: z agris diuidundis prepositus est. Et a Gel. Catulus dicit curator restituendi capitolij. Et generali vocabulo curatores dicunt ꝓpositi. Vñ z a Frōtino de curatorib⁹ aquaꝝ scriptū est. Sue. in Cali. Curatorē munerū ac venationū p ordinuos dies in cōspectu suo catenis verberatū non prius occidit q offensus putrefacti cerebri odore.
Curatorius a um quod ad curatorem pertinet: vt Curatoria actio.
Curatio inquit Do. medicorū est: cura mentis: curatura diligentie. Inuenit etiā curatio pro iniunctione muneris. Plau. Que mea curatio est. Liui. lib. ij. Qz facile appareat nō tam ad honorem eius curatio altior fastigio suo data: esset factū.
Curius nomen romani cuius exactissima frugalitate z perspecta fortitudine. Hic cuz in scamno sederet: et samnitum legati magnum auri pondus publice missum attulissent: inuitarentq; vt eo vti vellet: respondit. M. Curium malle imperare locupletibus q̄ locupletem fieri. Et qui acie vinci non potuit: eum pecunia corrupi non posse.
Cures tantū pluralis numeri Sabinorū oppidum cui imperabat. T. Tacius cuius ciues Quirites dicebātur. conueneruntq; Romulus z Tacius in hanc sententiā: vt e duobus populis vnus efficeretur: z Sabini romam migrarent: romaq; nomen retineret: sed romani et sabini quirites appellarentur. Ouidius lib. ij. Fast. Te tacius paruiq; cures ceninaq; fensit. Hinc etiam populi cures. Virgi. lib. ix. Tacioq; seni: curibusq; seueris.
Curis lingua sabinorū hasta dicit. Vñ Juno dicta est Curitis: qr eandē hastam ferre putabant.
Curetes penul. pro. quidam Crete populi: de quibus Ouid⁹ lib. iij. Meta. Largoq; fatos curetas ab imbri. Alij fuerunt sacerdotes Cybeles qui z Coribantes dicuntur qui ad sacra cybelis admissi sunt casti et puri: illicq; saltant armati. Dicti a κορυβαν quod iactationē significat capitis q capita saltādo iactent. furijsq; agitentur. Alij fuerunt populi in Dalmacia Luc. Illuc bellaci confisus gente curetum. Item alij etholis vicini.
Curculio. pe. correpta non per g. vt patet ex Plau. qui comediam inscripsit curculionem prologum per primas litteras versuū Curculio scripsit: animal parui frumenti corrodens quasi gurgulio: eo q nihil in eo pene aliud q̄ guttur videtur. Est enim curculio via patens seu fistula in gutture per quā spiritus attrahitur atq; emittitur. Is constat ex ossibus flexuosis et mollibus quasi ex anulis in catene modū cōpactis et impfectis. Dicit etiā spiritalis fistula q̄ semp patz: vt spūs liberū habeat egressū q̄ ad pulmonē corq; deferē.
Curro is. cucurri cursum. Cui⁹ cōposita q̄q; geminat syllabam: quandoq; non. Virgilius lib. iiij. Decurrere iugis alij de parte patentes: Transmittunt cursu campos. Liuius lib. xxij. Qua cuiq; proximū fuit decurrerunt. Cato contra Pisonem. Video hac tempestate concurrisse omnes aduersarios. Terenti⁹ in Hecy. Una illaruz interea propere pręcucurrit. Currere vero proprie in terra dicimus. Unde fit cursus Sed figurate z in mari naues velociter volātes currere dicuntur. Virgi. Sed tibi qui cursum venti quę fata dedere. Apul. Et inopinati auium cursus terrorem adiecere. Et habet passiuuz in tertia persona: vt inquit Priscianus sicut multa alia. Nam dicimus Curritur spacū Aratur terra. Inseritur arbor. Ter. in Adelph. Decurso spacio bibitur vinū tē. Cōposita huius verbi sunt Accurro: quod est ad aliquē locū vel hominem auxiliandi complacendi ve causa curro. Teren. in And. Ibi tum exanimatus Pamphilus bene dissimulatum amorem et celatum indicat: accurrit mediam mulierem complectitur. Concurro simul curro. et Concurrere simul oēs currere. Lact. libro. ij. Tum vero alacres ad deorum templa concurrunt. Aliquando significant contra siue aduersus currere. Nam cum duo exercitus collatis signis prelium ineunt: concurrere dicuntur. Virg. Audetq; viris concurrere virgo. Sal. Maximo clamore cum infestis signis concurrunt. i. simul omnes aduersus currunt. Circū curro a quo Circūcurso. Amb. Discite virgines nō circūcursare per alienas edes. Decurro discurro per diuersa loca curro: aut huc z illuc curro. Liuius lib. j. Signoq; dato iuuentus romana ad rapiendas virgines discurrit. Excurro extra curro Cicero. Apio pul. Mandaui vtriq; eorū vt ante ad me excurrerent: vt tibi obuiam prodire possem. Aliquando de malo intelligitur: vt cuz fiunt excursiones a militibus que idem sunt qđ incursiones. Nam excursiones vocantur respectu illoz a quibus recedūt Incursiones respectu eorū in quos incurritur. Liuius lib. j. In fines romanos excurrerunt: populabūdi magis q̄ iusti more belli. Incurro/introcurro/intercurro inter mediū curro. Cice. lib. j. ad herē. Alterū genꝰ narratiōis est qđ intercurrit nōnunq̄ fidei aut criminationis: aut transitiōis: aut alicuius apparatiōis causa Occurro: ꝓcurro: antecurro siue cito ante eo. Plau. in Am. De captas qz tute ab naui clanculū alia via pręcucurristi. Ter. in Eu. Ibi pręcurre vt sint domi parata. Procurro: percurro pfecte siue ad finez vsq; curro. Recurro retrocurro aut cito sequor. Plau. in Cis. Ego ad anum recurro rursum. Teren. in Adel. Ubi me illic nō videbit: iam huc recurret sat scio. Cice. Terentie. Et si Dessippo quoq; ita imperauit statim vt recurreret. i. subito reuerterē. Hinc Recurso as: quod est sepe currendo z recurrēdo aut volucdo z reuoluēdo eo. Uir. Urit atrox Juno z sub noctez cura recursat. Succurro: trāscurro: vltro vel de loco ad locū subito vado. Terē. in Eunu. Tu abi atq; obsera ostiū intus dū ego transcurro ad sororē.
Curso as: sepe curro: vel continuo sepe vado. Cice. in Cato. Alij scandāt malos alij p fores cursent. Terē. in Hecy. Trepidari sentio z cursari horsum forsum.
Cursito as: frequentatiuū a Curso frequētatiuo. Diome. Sunt quedaz iteratiuorū et iteratiua sepe in tres gradus deducūt verba: quale est. Uideo deinde. Iso z quod plus est Usito. Item Curro deinde curso et cursito. Teren. in Hecy. Modie mihi haud potestas data est: ita cursitando atq; ambulando totum hunc contriui diem.
Cursus us: z Cursio curreudi actum significent: quod

et de nauigante et equitante potest intelligi.
Cursura g. idem quod cursus. Var. Equi alij sunt idonei ad rē militarē. Alij ad vecturam. Alij ad admissuram. Alij ad cursuram.
Cursorius a um: qđ ad cursuꝫ ptinet: vt nauis cursoria. Sidonius. Liphim cursoriam ascendi.
Cursor q̄ currit. Et cursor tabellarius dicitur a celeritate eūdi. Var. Cursorē sexta tibi rufe remisim⁹ hora.
Cursim aduerbium significat currendo et incursim celeriter. Lecil. Nullus sum nisi meaꝫ rem propero incursim perdere. Plau. Cursim curram: quod est currendo curram.
Currus: carrus cuius diminutiuū est curriculus vel curriculū q̄ eo veteres ad cursum in ludis vterent.
Curriculus vel curriculū breuissimū vehiculi genus. Curtius lib. viij. Alioꝝ turbati equi in amnem prēcipitauere curricula. Est etiam curriculū cursus. Iuuenalis. Et totas effudit habenas: curriculo quē si reuocees subsistere nescit. Lice. p Rabi. Exiguum nobis vitę curriculū natura circūscripsit: immensum glorię. Plau. in Epi. Nam vt apud portum te conspexi curriculo occepi sequi vix modo adipiscēdi potestas data est. Item curriculuꝫ significat tempus. Virgi. lib. viij. Curriculo expulerat somnū: cū fœmina primum id est medio tēpore. Et curriculū locum siue interuallum vbi curritur denotat a carceribus ad calcem: qui grece σταδιοδρομος λεγεται ελληνιστι. Apul. Quos sepe in curriculo vectores fuisse constat.
Curriculo aduerbiū: significat cursim: statim: celeriter.
Curule neutri generis per simplex r. Et curul⁹ fœmi. generis sedes ex ebore: qua maiores magistratus vtebantur in curru. Hora. lib. j. epistolarū. Cuilibet hic faces dabit eripietq̄ curulę: Cui volet ipse portun⁹ ebur. Nam senatores qui curulem magistratū hoc est maiorem honorem gessissent honoris gratia in curiam vehi soliti erant curru in quo sella esset supra quā considerent. Curules etiam dicebantur equi quadrigales vel magistratus qui curulibus vehebant. Luc. lib. iij. Prętor adest vacuęq̄ loco cessere curules.
Curruca: parua auis quę alienos pullos, pro suis putās nutrit. Iuue. Tu tibi tūc curruca places.
Curuus a um: qđ est inflexū ac contortū: a quo incuruū valde curuū. Terē. in Eu. Incuru⁹ tremulus: labijs demissis. Do. incuruus valde curuus: sicut infractus valde fractus. Procuruus. Virgi. Meaq̄ ille pecuruā expectant falcem. Recuruus. Curuū etiam dicitur bura quę quasi temo est inter boues.
Curuo as: flecto deorsuꝫ aspicio capite: deflexo. Lact. lib. ij. Quia curuant cęleste animal ad veneranda terrena. Idem in eodem. Ille vobis sublimen vultū dedit: vos in terrā curuamini. Huius composita sunt Accuruo qđ est iuxta curuo. Col. lib. iiij. Nam fragilis est ea parte materia qua torta et accuruata cū deponeretur cęperat vitium. Recuruo rursus curuo. Idē lib. iij. Omnis nux vnā radicē mittit: et simplici stilo prorepit: cum ad scrobem solidū radix peruenit duricia humi coercita recuruatur. Incuruo est eiusdē cū simplici significationis.
Curuesco curuus fio. Amb. Olearum non curuescentiū vbertate baccarū. Huius cōpositū est Incurusco: quod protulit Lice. in Tusc. Ramos baccarum vbertate incuruescere.
Curuamen ipsa curuatio. Ouid. libro. ij. me. Sectus in obliquū est lato curuamine limes. Hel. Sub alio atq̄ alio cęli curuamine.
Curtus a um inculcus quasi mutilus. Hora. Nunc mihi curto Ire licet mulo vel si libet vsq̄ tarentum. A Martuale dictus est curt⁹ caliꝫ. i. fractus. Et a Persio curta supellex. Hinc curto as. a quo decurto. De quibus in dictione Decurtatus.
Cuspis posterior pars hastę licet quādoq̄ pro ipsa hasta: qnq̄ p sūmitate hastę. Hinc cōpositē tricuspis et deriuatiuū fit Cuspido as: quo vsus est Pli. libro. ix. Troꝝ comibus barbari septētrionales potant: vnasq̄ binas capitis vnius cornua implent aliꝫ prędita bis pila cuspidant.
Custos: qui rem aliquam tuetur et curat. Unde custodem ostij dicim⁹ qui curat ne quis inuisus ingrediat. Custodem horti: qui prohibet aliquem in eum ingredi: vel damnū facere. Custodē sacroꝝ: qui sacra ministrat atq̄ obseruat. Virg. At domus herculei custos pinaria sacri. Lice. lib. ij. offi. Malus enim custos est diuturnitatis metus.
Custodio is iui. itum. obseruo. Hel. lib. j. Parsimoniā apud veteres romanos et victus atq̄ ęnarum tenuitas nō domestica solū obseruatione ac disciplina: sed publica quoq̄ animaduersione legūq̄ complurium sanctionibus custodita est.
Custoditū: qđ cū custodia est. Incustoditum qđ sine custodia est: War. Incustoditis et apertis lelbia semp luminibus peccas.
Custodia: obseruatio. Quandoq̄ etiam ponitur p eo qui custodit. Tibul. Sed prętium si grande feras custodia victa est. Qnq̄ pro eo qui custoditur. Sueto. in Domi. Nec nisi secreto atq̄ solus pleraq̄ custodias receptis quidem in manu catenis audiebat. Et digest. de reorum custodia scribitur. Ne quis receptā custodiam sine causa dimittat. Et alibi. Si custodia se interfecerit vel prącipitauerit: militis culpę ascribitur. Item custodia carcer appellatur. Col. lib. j. Mā illa solēnia sunt omnibus circumspectis vt ergastuli mancipia recognoscant: vt explorent an diligenter vincta sint: an ipse sedes custodię satis tute munitęq̄ sint.
Custodiarium: locus in quo quis aliquid custodit. Cyprianus. Derelinquetur filia syon: sicut casa in vinea et sicut custodiarium in cucumerario.
Custoditio: est opera ad aliquid custodiendū sumpta.
Cutis: pellis siue corium. Pli. Ergo cutis ipsa sensu caret maxime in capite vbicunq̄ per se ac sine carne est vulnerata non coit: vt in bucca cilioq̄. Huius diminutiuum est cuticula. Composita sunt Intercus mor bus. Intercutaneum quod intra cutem est. Subcutaneum quod sub cute. Subtercutaneum quod subter cutem est. Recutici etiam a cute dicuntur iudei. i. circūcisi et cute hoc est pręputio priuati.
Cutiones dicti videntur a contractione: q̄ in emendis vendendisq̄ mercibus tardi perueniant ad iusti prędij finem.

L Ante y

Cyamus significat fabā. Suidas κυαμο εἰδος οσπριου et magicalis est.
Cyane es: pe. indifferēte nympha sicula fuit quę in fontem sui nois cōuersa fertur. Sui. lib. ix. De. Cognita cyane prędotanti corpore nympha. Et lib. de ponto Quaq̄ suis cyanē miscet anapus aquis.
Cyaneus: color ceruleus. Varro. Cyanea penula amictus grassatur. Dicitur et Cyanus. Pli. in nomine. Est et cyani colos. Græci κυανους dicunt. Hinc cyaneus gemma appellatur: et iaspidum genere colore ceruleo.
Cynum: metallum.
Cyaneę siue cyanitę insulę seu magis scopuli sub thracio bosphoro qui speciem habent inter sese concursi tantium: quę naues fluctibus imergant ob aduersos in se ventos consligentes quę et a complodendo sunt etiam Symplegades appellate.
Cyathus pe. coꝝ. paruū poculū. Iuue. Cardiaco nūq̄ cyathum missurus amico. Ad cyathum stare dicunt

pincernę regibus quibus cyatissant: hoc est in cyatho vina ministrant. Sue. in Cęs. Sed. C. Wem. etiam ad cyathum ꝛ vinum nicomedi stetisse obiecit. ελληνιστι κυαθοσ λεγεται οστι κυω εστι τοφιλεω καιγαρ ουτωσ εισ τηνφιλιαν εσ χουται ωστωηθην ει καισουιδασ εφη κυαθοσουν παρα το χυω χυαθοσ ητοι το χεω. Est etiã cyathus genus quoddam mensurę quo cibaria gallis dari solebant. Col. lib. ix. Mã singulis capitũ quaterni cyathi diurna cibaria sunt cũ magis terni vel bini ꝑbeãt Pli. li. xxii. scribit cyathũ ꝙ se pẽdere drachmas decẽ

Cybele es. ꝛ Cybeles is vel ę. penultima cor. Mam vt docet Seruius: annapestus est in hac dictione cybele: hęc fuit vxor Saturni a cybelo Phrygię monte seu opido vbi eiꝰ sacra primo sunt instituta. Scribit Festus cybelen a nõnullis ideo appellatam: quia ageret homines in furorem quod greci κυβισαω dicunt. i. attrezare dela persona gesticulari. vt Home. libro. xvi. iliadõ pagina penultima. Sacerdotum eñ Cybeles proprium est caput rotare. Suidas κυβηλη ρεα παραλα κυβιλα ορη ορειαγαρ ηφεσοι λιοι και εποχει ται λεοντον ξευγει και κιγαι δοι κυβελη ιεροι εισιν. Hęc primum ops ꝛ terra dicta fuit: ꝙ sit dea telluris quę ꝛ vesta dicitur propter quorum curru vehi a poetis fingitur: quia terra pẽdet in aere: ꝛ rotis sustineri: quia rotatur et semper voluitur mundus. Mater deum quia omnia gignit. Et mater alma ab alendo. Et mater phrygia a monte phrygię quem pluratiuo numero dindyma vocãt. In eo sacra sibi per corybãtes instituit: a quo dindyme et dindymene a nõnullis vocatur. Et berecinthia a monte phrygię qui βυρεκινθοσ appellat. Et Pales ꝙ sit pabulorum dea. Rhea απο τοι ρεω fluo ꝙ terra affluens sit omnium rerum. Dicta est ꝛ Idea et phrygia et Pessiunntia. De qua Clau. Turrigeramq; petit cybelem sinuosa draconem. Mar. Et cybeles picto stat corybante tholus. Et Apulei sententia eadẽ erat dea cybele bellona et Isis. Quandoq; tamẽ metri gratia scribitur per duplex ll. Et sit cybelle bacchius pes ex prima breui et duabꝰ longis. Properti⁹. Vertice turrigero iuxta dea magna cybelle. Luc. libro. i. Et lotã paruo reuocãt alcmone cybellẽ.

Cybium: piscis genus quod ita scissum est: vt medium eque pateat in omnes partes ad similitudinem thesserarũ Pli. libro. xxii. Cybium est concisa pelamis.

Cyborĩũ: genus pomoꝝ alexandrinoꝝ. Hora. Obliui oso leuia massico cyborĩa. Acron. Cyborĩa alexandrina poma quę habent similia colocasiꝰ folia: in quorum similitudinem facta pocula eodem nomine appellantur: aut certe pro cibis posuit tanq; cibum poculis compensaret. Cyborĩũ quoq; nunc dicitur structura quedam altare cooperiens: qualia multa Rome a summis pontificibus extructa fuere. Unde scribitur diuum Gregorium fecisse ad beatum Petrum super altare cyborĩum cum columnis quattuor ex argento puro.

Cyclas adis. vestis fęminea rotunda. Mam greci κυκλου circulum και κυκλαω circũdo dicunt. Iuuenalis. Me sunt quę tenui sudant ex cyclade. Et videẽ vestis tenuissima explicatilis et spaciosa. Proper. Et longa cyclade verrit humum.

Cyclades penultima correpta: insulę in Ionio mari q̃ꝫ ab ortu solis egeum mare est: ab occasu Myrtilum occupant ad septuaginta millia. Dictę cyclades ꝙ in cycli formam disponantur. Nam a promontorio Gersteo circa delum in orbem sitę sunt. Alij dicunt vocari cyclades non quia in rotunditatem sitę sint: sed ꝙ longo ordine eas circũire necesse sit, ꝓpter promontoria. Unde et Virgi. Sparsasq; p equor dixit cyclades. Sunt aũt numero quinquagintatres.

Cycli: quasi circuli. loca erant athenis vbi aliqui veniebant. Id autem nomen est tractum a circulari circunstantia vendendorum. Cyclus enim rotundus significat. Quare Menander ait. Itaq; ego mihi video a per deos immortales videre meipsum indutum currere circum ac venire.

Cyclopes pe. pro. gigantes seu reges antiquissimi in Sicilia iuxta ethnam vno oculo in fronte. Cyclops quasi circularis oculus κυκλοσ enim rotundum et circulum dicit ωψ oculum.

Cycnus: latine holor: auis candida: anſere maior: argutam vocem habens: et cum ad mortem peruenit: maximo dolore angitur adeo vt flere videat. Ouid. Dulcia defecta modulatur carmina lingua. Cantator cycnus funeris ipse sui. Fuit autẽ cygnus Phaetontis amator. Post illius interitum diutino fletu in hanc alitez mutatus esse dicitur in fabulis. Cycneus a um. vt Vor cycnea que est cycni. Quãdoq; cycneꝰ dicitur candidus. Fuit insuper cygnus filius Martis. Unde Hesiodus in aspide. ευθενυοι κυκροσμεν υπερ μερεοσ διοσυιορκτε ιμεμεραι μεμιαωσσα κε εμβαλε χαλκεον εγχοσ.

Cydarum: penultima correpta: genus nauiculę.

Cydon insigne Crete oppidũ: a quo malum cydoniũ pomũ quod dicitur Coroneum. Pli. His prorima amplitudine mala quę vocamus cotonea: ꝛ greci cydonia ex creta insula aduecta. Serenus. Aut quę poma cydon creteis misit ab oris. Inde cydonitam appellat Palladius cibum ex cydoniis decoctis ꝛ melle confectum. Cotonatum vulgo dicitur. Est ꝛ cydon nomen viri proprium: ꝛ cydones populi.

Cydnus fluuius cilicię qui Tharsum apostoli Paulẽ vrbem diuidit: cuius aqua cõtra podagras teste Plinio valet. A tauro ortum habet: vt inquit Stra. abundarum colore sic dictus. Nam quicquid candidus est Syrũ cydnum vocant.

Cylydros genus serpentis ex κυλεω voluo υδροσ serpens quasi volubilis: ꝙ eundo sępe se inuoluat.

Cylindrus: columnula lapidea rotatilis: qua rei rustice scriptores aream equari iubent. Virgi. Area tum primum ingenti est equanda cylindro. Cato. Aream vbi frumentum teratur sic facies. Confodiatur minutę terra amurca bene conspargatur: et combibat plurimum cõminuito terram: et cylindro aut pannicula coequato. Tractũ nomen απο του κυλιειν. id est a voluendo. Prętera cylindrus dicitur omne quod rotatu facile est. Cicero de fato. Sed reuertatur ad cylindrum et ad turbinem suam que moueri incipere nisi pulsa non possunt. Id autem cũ accidit suapte natura quod supereſt et cylindrũ volui et versari turbinem putat. Sunt et cylindri lapilli teretes. Hoc est oblongi atq; volubiles quibus mulieres et donabantur et ornabantur. Plinius libro vltimo. de beryllis qui mira longitudine placebant ait ideo cylindros quidam ex his facere malunt q̃ꝫ gemmas: quoniam est summa cõmendatio in longitudine. Ex quibus verbis colligitur cylindros oblongos esse: gemmas vero quadratas aut rotundas. Solinus similiter inquit. Indici reges hoc genere gemmarũ in longissimos cylindros amant findere. In qua significatione quidam chelydros scribi debere putant quasi genus illud ornatus simile esset spiris serpẽtiũ quos chelydros appellant.

Cylindraceus a um: quod est factum ad similitudinem cylindri: hoc est teres et oblongum. Plinius scribit siliquas piso: quod genus leguminis est cylindraceas esse. Et Anaximander dixit terram esse formę cylindraceę.

Cyllenius Mercurius dicitur: ꝙ omnem rem sermone sine manibus conficiat: quibꝰ partibus corporis qui

carent κυλλοί vocantur. Ideo quadratum eum fingunt. Alij volunt ꝙ in cyllenia via sit enutritus. Alij ꝙ in monte arcadię cyllene. Alij ꝙ a cyllene sit nympha educatus.

Cylindriodes vocatur figura columnę quę iacitur.

Cylix grece poculum: ꝛ calix latine dicitur.

Cylisma atis: volutabrum volutatio.

Cyllene mons arcadię: vbi enutrit⁹ Mercurius Cyllenius dictus est

Cyma ętus partusq; brassice: quasi κυημα quod ętū significat. Celsus. Mali est succi brassica magisq; etiam cyma eius. Plī. li. ix. Et olus brassicę generibus suauissima est cyma siue quyma: et si inutilis haberur. Col. Maior pars eius brassice in cymam prosilit. Cymata etiam dicuntur hęc a Columella: quę vere proximo post primam sectionē caulibus colligunt: vel ꝛ alij dicunt tenuiores cauliculi. Cyma etiā oppidum est colicum.

Cymba genus nauis. Inue. Atq; vna transire vadum tot milla cymba.

Cymbium genus poculi vinarij procerum ac cymbę simile quę grece κυμβιον dicitur. Virgi. li. iij. Infer rimus tepido spumātia cymbia lacte. Videturq; diminutiuū a Cymbia. Alij Cymbiuz quasi cyssimbiū per syncopen dici volunt a cyssos hędera ꝙ ex ligno hederę fieret.

Cymbalum: instrumentū musicuz qđ in sacris matris deum cum tympanis habebatur.

Cymbaliste: qui pulsant cymbala: sicut tympaniste qui tympana pulsant. Apul. de deo Socratis. Barbara aūt strepitu cymbalistaz ꝛ tympanistaz ꝛ chorzaulaz

Cymei siue cynei a cimo locorum oppido. Unde in Varrone Cynicus Antigonus mendose legitur pro cymeus cyneusue.

Cyminus penultima correpta: hetrurire lacus est monti suppositus. De quo Virgi. lib. vij. Et cymini cum monte lacum.

Cyminū pe. pro. qđ nos y in u vertentes cuminum dicimus. Est autem cyminū ꝛ satiuū et syluestre quaternis aut quinis foliis: veluti serratis multis egritudinibus magno vsui: sed pallorem bibentibus gignit Persius. Et pallentis grana cymini.

Cymodoce pe. cor. dicta ꝙ vndas maris ędescere faciat

Cynethium: vt scribit Dionysius lib. j. antiquitatum: est ciuitas in Arcadia ab eneę socio ibi vita functo sepultoq;. Hinc Cynethe siue cynetęses populi: quos ñ alij a Cynetho Lychaonis filio putāt appellatos

Cynos: latine canis. Quo nomine etiam dicta est ciuitas in locride. Liui. lib. viij. tertię decadis. Cynum locridos emporiuz. Ptole. In locride cynos ꝛ calliaros εὐθύα κυων κυνος

Cynici penultima correpta cuiusdam sectę philosophi eius princeps Antisthenes Hercules ꝛ Diogenes fuere sic dicti vel a Cynos archę gymnasio vbi versabāt Antisthenes: vel a κυνος canis quasi canini qr essent in cauillis castigationibusq; more canū mordaces contra vitia: vel quia obscenitate licētiaq; sermonis rabiem quandam caninam repręsentarēt. Vel ꝙ nequaq; vt canes adularentur: sed oratione ac gestu in delinquentes inueherentur.

Cyniphus siue Liniphos fluuius aphricę: a quo ꝛ regio eo noie dicta est: in qua maximi sunt hyrci. Hinc grex cyniphius: id est grex hyrcorum et cyniphia pellis hircina. Dar. de Edomibus. Non hos lana decidit sed olentis barba mariti. Cyniphio poterit planta latere sinu.

Cynosbatos latini dicunt sentem canis.

Cynachante arbuscula quę acinos veluti vuę producit: latini caninā sentem: ꝛ vulgo vuā spineā nomināt

Cynanche a canibus dicta quos infestat: prędocatio est nocturna maxima pituita crassa ꝛ lenta in fauces cervicesq; delata ἀπο του κυων και αγχω qđ est angere. A quo ꝛ angustus ꝛ Angor ꝛ Angipor⁹

Cynomia: musca canina κυων κυνος canis: μυια musca quę sanguinem ab animalibus exugit. Hęc przecipue canum auribus insidet ꝛ vulnerat eas.

Cynetes is: pe. cor. musca minutissima: longis crurib⁹ in capite habens rostrum quo perforat pellem hominis. Nascitur ex humore ꝛ iuxta aquas abundat.

Cynopolis canum ciuitas: in qua Annubis colitur: et honor et sacer quidam cibus est canibus constitutus Ab hac cynopolitana ꝑfectura appellata est. Qui in ea habitant Canarij dicuntur.

Cynocephalea: herba canino capiti similis. κεφαλη caput dicitur.

Cynocephali penultima correpta bestię similes simiis przeter capita canina in ethiopia violenti ad saltum: feri morsu. Aug. lib. xvj. de ciui. dei. Quid dicam de cynocephalis: quoz canina capita atq; ipse latratus magis bestias q̄ homines ꝓfitent. Plī. li. vij. Gens męnis minorū appellata animalium quę cynocephalos vocamus lacte viuunt.

Cynoglossa: herba quę dicitur lingua canis γλωσσα eni m lingua dicitur.

Cynorhodos penul. cor. rosa siluestris. i. canis rosa sic dicta: quia eius radix ad morsum canis rabbidi vni, cum remediū oraculo quōdam compertū fuit. Quidam dicūt esse lilij genus rubens.

Cynosorchis quasi caninus testis: herba quę orchis et cynosolonia dicitur foliis oleę mollibus ternis.

Cynosura penultima pro. canis vra: id est cauda ꝛ minor vrsa dicitur. Luc. li. ix. Te segnis cynosura subit tu sicca ꝓfundo mergi plaustra putas. Sunt autem duę arcti: quarū vna dicit̄ maior vrsa: quam greci elicen dicunt. Altera minor vrsa. Cynosura a grecis dicta. Nam populi grecie eam notare soliti. Hāc Sydonij aspicientes cōtinue nauigāt. Ouidi. Esse duas arctos: quarum cynosura vocatur Sydonis elicen graia carina notat.

Cynossema greco sermone dicitur canis sepulchrum. Quo etiā nomie est dictus tumulus Hecube vxoris Priami q̄ ex dolore impatibili post cladez extiumaq; patrię ac suoz in canez conuersa fertur. Plī. Cynossema ita vocatur hecube tumulus.

Cynthia Diana dicta a Cyntho monte in Delo insula in quo nata cum phebo est. Unde ꝛ apollo cynthius ꝛ a quo ipsa insula delos cynthia. Qui mons tātę celtudinis fertur vt vmbra sua totius insulę ambitū tegat. Cynthia etiā locus romę vbi cynthoz monumētū fuit. Et a Diana Propertius amicā suā cynthiā ob pulchritudinē vocauit: q̄ prius hostilia vocabat.

Cypseli aues q̄ ꝛ hirundines dictę ex eo ꝙ nidum speciem cyspet id est cistelle ex luto fingūt. Fuit ꝛ cypselus tyrānus apud corinthū: etiā a cistula nomen acceptū quā greci cypselon vocant: in qua delituit occultatus a matre cū ad pernicię inuestigaretur.

Cyphi genus suauissimi odoris. Hiero. Odoris autē suauitas et diuersa thymiamata ꝛ amomū cyphiena the: muscus ꝛ peregrini muris pellicula ꝙ dissolutis et amatoribus conueniant nemo nisi dissolut⁹ negat.

Cyparissus fuit nomē pueri Thelephi filij quem apollo amauit postea in sui nominis arborem conuersi. Cypareissus et per synęresin Cypręssus deinde conuersione y in u cupręssus dicitur. Virgi. Aereę quercus: aut conifere cyparissi. Idem. Et teneram ab radice ferens syluane cupręssum. Dicta cyparissus ꝙ corpus eius a rotūditate in aerem erigitur. Unde et conos dicitur alta rotunditas et fructus eius conos appellatur. Hęc arbor natu morosa est: et Platoni sacra qm̄ succisa non regerminat. Ideo funebri signo

ad domos defuncto⁹ illã posuere maiores. Petro. in saty. Gaudẽt ferali circũ tumulata cupressu. Ꝟ cyparissus sit cyparissin⁹ ꝛ a cupissus cupressin⁹ deducit

Cypiron genus est herbę palustris se iunci ꝙ ꝛ cyper⁹. Cypirus alia herba est ꝙ gladiolus ꝺr: radice bulbosa ꝛ odore vicino nardo. Est ꝛ ꝑ se indica herba ꝙ cyperis vocat: Gingiberis effigię cõmanducata croci vim reddens.

Cyprus insula in Carpathio mari iter cilicią ꝛ syriã dues luxui dedita. Vñ ꝛ veneri sacra. Hora. Sic te diua potẽs cypri. Ꝟ cypro vbe i ea sic appellata. In ea mercatus erat quondã nouẽ regnoꝝ sedes. Urbes in ea ꝓclare Cythera a ꝙ Ven⁹ cytherea dicta est. Paphos/ Palepaphos ꝛ Salamina. Hec inter maiores nr̃i maris insulas locũ sibi vẽdicat: cui⁹ septẽtrionales partes tracheę cilicię oppositę sunt: ibiq; cõtinẽti ꝓxima est. Orientales Iffico sinui. Occidẽtales pãphilicã alluit pelagus. Australes egyptũ. Ambit⁹ insulę triũ milliũ ꝛ ꝺringẽtoꝝ.xx. stadioꝝ. Hinc cyprius a um. Vñ tres paruę insulę huic ꝓpinque Cyprię noiant. Et Venus cyprią ꝙ ei primus in Cypro tẽplũ sit cõstitutũ: vel ꝙ pariẽtib⁹ ꝓfideat. Vñ grece κυειν parere est. Similiter Cyprius a um possessiũ: ꝛ Cypriānus nomẽ viri ꝓpriũ Cyprus etiã dicit̃ vua florẽs: ꝛ species quędã extrinsec⁹ virgulti in egypto ferẽs etiã floridũ quendã fructũ imodũ florentis vuę platũ. Sed videt̃ magis inquit Piero. ad fructũ vitis respicere cũ dicit̃ in Latricis. Botrus cypri dilectus meus mihi in vineis engaddi. Pli. li. xij. circa finẽ dicit arborẽ odoratã in egypto folijs ꝛ semini coriandro similis. Coquit̃ in oleo et exprimit̃. Inde vnguentũ regale qđ cyprus siue cyprinũ dicit̃. Unde in canticis scribit̃: Cypri cũ nardo: nardus ꝛ crocus: fistula ꝛ cinnamomũ cũ vniuersis lignis libani. Nascit̃ in multis locis sed in cypro insula odoris suauitate prestat. Ideo cyprus est appellata.

Cyprinus genus piscis: de quo Pli. ꝛ Aristo.

Cyprogenia dicunt̃ quę sunt in cypro genita: etiã Venus vt Homerus in hymnis.

Cyrcerum nauis asiana ꝓgrandis. Plau. Cũ pcũctor portitores ꝛ ꝙ nauis venerit ex asia negant venisse. Cõspicatus sum interim cyrcem̃ quo maiorẽ nõ cẽseo

Cyrene es ꝛ Cyrene tm̃ plurali numero pe. pro. oppidum lybię inclytũ potensq; conditũ a Batto Laconico quem Callimachus progenitorẽ suum fuisse tradit. Ab hac cyrene tota libya Cyrenia dicta est a Cyrene quę ꝛ cyrenia virgine Penei regis arcadię filia quã rapuit Apollo e monte pelio: ꝛ in aphricam quę vergit in egyptũ trãstulit: ex qua filios suscepit quatuor. Aristeũ: Nomiũ: Anteũ: ꝛ Argũ. Hinc Cyrenaicus a um: vt regio cyrenaica ꝛ phia cyrenaica quã Aristippus socraticus cyrenẽsis instituit. Hinc Egesias phus de quo Cice. lib. j. Tus. originem duxit. Hanc regionẽ Pli. appellat pentapolitanã: a numero quinq; vbium quibus maxime inclyta est: quarũ hęc sũt noia. Beronice: Arsinoe: Ptolomais: Apolloxia: ipsaq; Cyrene. Scribit Sal. Cyrenenses magnũ ꝛ diuturnũ bellũ gessisse cũ carthaginẽsibus de finibus agrorũ. Est ꝛ cyrene nomen vbis in Cypro insula quã Cyrus cõdidit ex ꝙ natũ putãt Simonem patrem Alexandri ruffi: vt est apud Euãge. Aug. li. de pastoribus scribit Simonem cyreneum qui angariatus est: vt christi crucẽ tolleret fuisse aphrũ ꝛ hanc cyrenem aphricę contiguam esse.

Cyrnus grece κυρνος insula est in mari ligustico: quã latini corsicam dicunt. Dicta cyrnus a cyrno corsice rege prius Teranne noiata qr ibi teranei ppli Thessalię habitauerũt: lõga passuũ. cl. milia: lata maiore ex parte. l. Circũitu. cccxrij. milliũ: distãs a vadis Volaterranis. lxij. millib⁹ passuũ. Hinc Cyrnę⁹ a um. Virg.

Sic tua cyrneas fugiant examina taxos. Hec primo teraphne postea a cyrno cyrne appellata est.

Cyrnea vasis viuarij gen⁹ Plau. Cadus erat vini inde ĩpleuit cyrneam.

Cyrrha iugũ parnassi montis boetię. Ouid. Quid tibi cũ cyrrha qđ cũ pmesidos vnda; Cyrrhea ꝺo vbs in helicone iuxta Mysam. Luca. Sed mihi iã numẽ: nec si te pectore vates Accipiã cyrrhea veliz secreta mouentẽ Sollicitare deũ: bacchũq; auertere nysa.

Cyrios latine ꝓprius authenticus dominus. Unde Cyriacus ꝓprium nomen.

Cyrus ꝓpriũ nomẽ regis psaꝝ. Cyrus ꝺo nomẽ duoꝝ fluuioꝝ: quoꝝ vnus est in Albania: alter in Media.

Cyssus genus hẽdere: quę sola sine adminiculo stat: a grecis orthocyssos dicitur. Quo etiã nomine dictus fluuius quidam.

Cytheron. Vide in dictione cythera.

Cytisus pe. coꝛ. genus fruticis: inter campos ꝛ syluas a Cytiza ciuitate. Colu. lib. iij. Cytisum: quem greci aut zeas: aut carnicin aut trifarin vocant q̃ plurimũ habere expedit ꝙ gallinis: apibus: ouibus: capris. et omni genere pecudũ vtilissimus est. Idẽ lib. x. vtraq; cytisus. Est em̃ satiua ꝛ altera sue spontis.

Cytorus pe. pro. mons in asiatica regione quę paphlagonia nuncupat. In eo buxus plurima nascebatur. Unde ꝛ buxifer a Catullo dicit̃ Virg. Et iuuat vndantem buxo spectare cytoꝝ. Fuit ꝛ cytorus siue cytorũ ciuitas synopensiũ emporiũ a cytoro phyri filio condita ꝛ appellata vt testatur Strabo.

Cytinus flos satiue punice vt balaustũ syluestris vt est apud Diosco. Pli. ꝺo cytinum interꝓtat pomum ipsum imaturũ ꝛ primũ partus eius florere incipientis: flores ꝺo ipsos in ipo Cytino erũpentes Balaustia nature astringentis.

Cytheris nomen fuit libertę Columnũ: quaꝝ Gallus amasse dicitur. Virg. eam lycoꝛim nominat.

Cythera penul. pro. insula contra cretam. In quã primũ delata est Ven⁹ vñ ven⁹ cytherea dicta est. Fest⁹ tñ scribit Cytherẽ venerẽ dictã ab vbe cythera in quam primo deuecta esse dicitur concha: cum in mari esset concepta.

Cyzicus siue cyzicum insula in ꝓpontide duobus pontibus coniuncta continenti: habens vbem eiusdem nominis: mẽnibus arce ꝛ turrib⁹ marmoreis: cui nomen indidit cyzicus rex: quem Jason per imprudentiam interemit. De hac Ouid. lib. j. fas. Hinc ꝓpontiacis herentem cyzicon emonię nobile gentis opus. Fuit hec ciuitas magnitudine ꝛ pulchritudine cum primis asię vbibus cõparanda: pacẽ ꝛ bello apta tribus armamentarijs inclyta: quorum aliud armorum: aliud instrumentorũ: aliud frumenti erat receptaculũ. Huius habitatores Cyziceni appellantur. Verum pius papa in Asia hanc cyricum appellat: non Cyzicum. Et de cyzico sic scribit. Plinius Cyzicus nobis non satis constat adeo claritatem rebus adimunt ctę: ꝛ nos homunciones diuturnã querimus in hoc seculo gloriam: quam potentissime ciuitates retinere non potuerunt.

L Littera quãdoq; ꝑ th aspirato ponit̃: vt Theos deꝰ. Quoq; ꝓuertit̃ in b. vt qđ olim duellũ nos iã bellũ dicim⁹. Et duellona bellona. Quoq; i l. vt a sedeo: olim sedda dicebat̃: q̃ nũc sella. Quoq; i r. vt meridies ab eo qđ est medius dies. Interponit̃ nonunq; in cõpositis hiat⁹ prohibẽdi causa: vt in prodest redarguo. Subtrahitur quando sequens syllaba ab l. cum alia consonãte